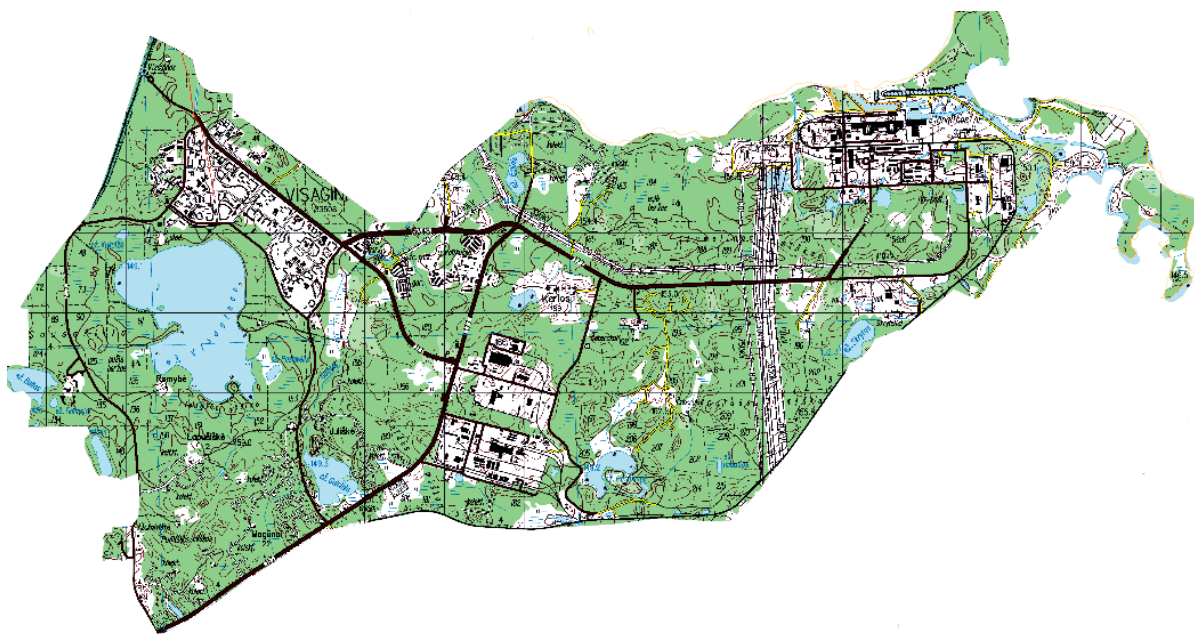

VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS

Visaginas, 2016 m.

TURINYS

ĮVADAS.....	3
I. ESAMOS SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS BŪKLĖS ANALIZĖ	5
1. BENDRA INFORMACIJA APIE VISAGINO SAVIVALDYBĘ.....	5
2. SOCIALINĖ APLINKA	8
2.1. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA.....	8
2.2. UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA.....	13
2.3. ŠVIETIMAS.....	18
2.4. SVEIKATOS APSAUGA.....	24
2.5. SOCIALINĖ APSAUGA.....	30
2.6. KULTŪRA IR MENAS.....	37
2.7. SPORTAS	38
2.8. VIEŠASIS SAUGUMAS.....	39
2.9. SOCIALINĖS APLINKOS SSGG ANALIZĖ.....	42
3. EKONOMINĖ APLINKA	46
3.1. BENDRIEJI EKONOMINIAI RODIKLIAI.....	46
3.2. VERSLAS.....	50
3.3. PRAMONĖ	57
3.4. STATYBA IR BŪSTO PLĖTRA.....	60
3.5. REKREACIJA IR TURIZMAS.....	64
3.6. ŽEMĖS ŪKIS	67
3.7. EKONOMINĖS APLINKOS SSGG ANALIZĖ.....	68
4. APLINKA IR INFRASTRUKTŪRA.....	70
4.1. INŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA	70
4.2. TRANSPORTAS	79
4.3. APLINKOS APSAUGA.....	83
4.4. APLINKOS IR INFRASTRUKTŪROS SSGG ANALIZĖ.....	86
II. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGIJA.....	89
1. VISAGINO SAVIVALDYBĖS VIZIJA IKI 2022 M. IR BENDRIEJI VYSTYMO TIKSLAI IR PRINCIPAI.....	89
2. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO PRIORITETAI, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....	91
3. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO PRIEMONIŲ PLANAS	94
III. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO STEBĖSENOS (PRIEŽIŪROS) SISTEMA	129
1. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO STEBĖSENOS (PRIEŽIŪROS) SISTEMOS BENDROSIOS NUOSTATOS.....	129
2. SAVIVALDYBĖS PLANAVIMO DOKUMENTAI.....	129
3. STEBĖSENOS (PRIEŽIŪROS) SISTEMOS INSTITUCINĖ STRUKTŪRA.....	130
4. STEBĖSENOS PROCESAS	131
5. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO KOREGAVIMAS	132
6. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VERTINIMO KRITERIJŲ SISTEMA.....	132

ĮVADAS

Visagino savivaldybė iki šiol vadovavosi Visagino savivaldybės 2010–2015 m. strateginiu plėtros planu, kuris buvo patvirtintas Visagino savivaldybės tarybos 2010 m. gegužės 27 d. sprendimu Nr. TS-101 (plano pakeitimas patvirtintas Visagino savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 1 d. sprendimu Nr. TS-180 ir Visagino savivaldybės tarybos 2014 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. TS-82). Šiuo metu minėto strateginio plėtros plano įgyvendinimo laikotarpis artėja prie pabaigos. Didžioji dalis šio plano priemonių iki 2015 m. pabaigos buvo įgyvendinta (arba įgyvendinamos), kai kurių dėl įvairių priežasčių įgyvendinti nepavyko. Siekdama parengti naują strateginį planą, kuris galėtų iki 2022 m., Visagino savivaldybės taryba 2015 m. kovo 26 d. Visagino savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-25 „Dėl Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano rengimo“ inicijavo Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano (toliau – strateginis plėtros planas) rengimą.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas buvo parengtas vadovaujantis Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435, nacionalinio (valstybės) lygio strateginiais, teisiniais dokumentais, šakinėmis (sektorinėmis) Lietuvos strategijomis, Utenos regiono, Visagino savivaldybės strateginiais ir programiniais dokumentais, kitais dokumentais bei teisės aktais.

Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu buvo suformuotos 5 darbo grupės (į kurias buvo įtraukti savivaldybėje veikiančių valstybės institucijų, socialinių ir ekonominių partnerių, bendruomeninių organizacijų ir kitų suinteresuotų grupių atstovai) Visagino savivaldybės socialinės ir ekonominės aplinkos analizei atlikti ir Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano projektui parengti:

1. socialinės apsaugos, sveikatos apsaugos, viešojo saugumo klausimais (grupės vadovė – Socialinės paramos skyriaus vedėja Jolita Zabulytė; grupės vadovo pavaduotoja – Vaiko teisių apsaugos skyriaus vedėja Aleksandra Grigienė);
2. švietimo, kultūros, sporto, jaunimo ir NVO bendruomeniškumo skatinimo klausimais (grupės vadovė – Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Asta Sieliūnienė);
3. darbo rinkos, investicijų ir verslo skatinimo, turizmo vystymo ir teritorijų planavimo klausimais (grupės vadovė – Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyriaus vedėja Viktorija Abaravičienė);
4. komunalinio ūkio, transporto organizavimo, aplinkosaugos ir gyvenamojo fondo klausimais (grupės vadovė – l. e. Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus vedėjo pareigas Inga Stankevičienė);
5. vandentiekio ir nuotekų tinklų, energetikos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtros, informacinių technologijų panaudojimo klausimais (grupės vadovė – l. e. Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus vedėjo pareigas Inga Stankevičienė).

Gautą informaciją apibendrino ir bendrą Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano projektą parengė Visagino savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Liudmila Bratygina.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano rengimą koordinavo Visagino savivaldybės strateginio planavimo komisija (komisijos pirmininkė – Visagino savivaldybės mero pavaduotoja Tamara Gaivoronskaja). Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano rengimo metu strateginio planavimo komisijoje buvo pristatyti gyventojų apklausos rezultatai, Visagino savivaldybės socialinė ir ekonominė analizė, posėdžių metu buvo suformuluota savivaldybės vizija ir prioritetai iki 2022 m., derinami Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano tikslai ir uždaviniai, apsvaistytas Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas.

Savivaldybės bendruomenės nuomonei esminiais savivaldybės plėtros klausimais išsiaiškinti nuo 2015 m. gegužės 29 d. iki 2015 m. liepos 1 d. Visagino savivaldybėje buvo vykdoma apklausa.

Taip pat strateginio plėtros plano rengimo procese dalyvavo Visagino savivaldybės administracijos specialistai, tarybos nariai, bendruomenių atstovai bei savivaldybės administracijai pavaldžios įstaigos.

Rengiant Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginį plėtros planą buvo vadovautasi šiais principais: viešumas, partnerystė, bendruomenės įtraukimas; diskusija pagrįstas bendradarbiavimas ir kompromiso paieška; uždavinių aiškumas, apibrėžtumas ir pagrįstumas; priemonių realumas ir įgyvendinamumas; mokymasis iš geros praktikos pavyzdžių Lietuvoje ir užsienyje; suderinamumas su Lietuvos nacionalinėmis ir Europos Sąjungos plėtros strategijomis, planavimo dokumentais; dėmesys strategijos įgyvendinimui; strateginio planavimo proceso tęstinumas ir lankstumas.

Strateginio plėtros plano poveikis savivaldybės plėtrai labai svarbus. Turėdama savivaldybės plėtros viziją, savivaldybės administracija gali sėkmingai ir kryptingai planuoti savo veiklą, turi daugiau galimybių pasinaudoti Europos Sąjungos fondų lėšomis ir iš anksto pradėti rengti reikalingą dokumentaciją. Strateginiai plėtros ir veiklos planai yra svarbūs dokumentai norint efektyviai planuoti savivaldybės veiklą, jie būtini norint gauti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.

Rengiamo Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano tikslas – identifikuoti savivaldybės išskirtinumą, konkurencinį potencialą ir galimas jos plėtros kryptis. Plano rengimo metu, atsižvelgiant į esamą situaciją, Visagino savivaldybės 2010–2015 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo rezultatus, parengtus ilgalaikius nacionalinio (valstybės), regiono ir savivaldybės lygio strateginius dokumentus, vykstančius procesus bei vietos gyventojų poreikius, atliktas išsamus esamos situacijos Visagino savivaldybėje įvertinimas, suformuota Savivaldybės plėtros strategija, apimanti viziją, tikslus, uždavinius, numatomus prioritetus, priemones. Plėtros planas rengiamas siekiant užtikrinti efektyvų Savivaldybės finansinių, materialinių ir žmogiškųjų išteklių panaudojimą, kokybišką Visagino savivaldybės valdymą bei viešąjį administravimą, jis taps įrankiu, padedančiu spręsti savivaldybės problemas, formuojant palankias verslo, darbo ir gyvenimo sąlygas savivaldybėje.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo nustatoma bendroji savivaldybės plėtros strategija ir priemonės jai įgyvendinti. Planas nustato plėtros prioritetus, tikslus ir uždavinius šiai strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapus.

Atsižvelgiant į savivaldybės socialinės ir ekonominės situacijos analizę, suinteresuotų šalių tyrimus, suformuota nauja Visagino savivaldybės vizija:

VISAGINAS – INOVATYVIOS PRAMONĖS VYSTYMO CENTRAS SU PUKIAI IŠVYSTYTA VERSLO, AKTYVAUS POILSIO IR SPORTO INFRASTRUKTŪRA, KURIAME PATOGU DIRBTI, SAUGIAI IR SVEIKAI GYVENTI.

Laikantis pagrindinių darnios plėtros principų, numatyti 3 prioritetai:

- KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA,
- AUKŠTOS, EUROPOS SAJUNGOS LYGĮ ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS,
- SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS.

Rengiant Visagino savivaldybės strateginės plėtros planą atsižvelgta į Visagino savivaldybei tiesioginį ir netiesioginį poveikį turinčius Lietuvos, Europos Sąjungos privalomojo pobūdžio teisės aktus, direktyvas, reglamentus, sprendimus, gaires bei strategijas. Svari reikšmė planuojant Visagino savivaldybės plėtrą buvo teikta galimybėms 2014–2020 m. laikotarpiu pritraukti investicijas iš ES struktūrinių fondų.

Strateginis plėtros planas yra skirtas savivaldybės politikams, administracijai ir jai pavaldžioms įstaigoms bei įmonėms, investuotojams, verslo, akademinėi, kultūrinei bendruomenėms, kitoms interesu grupėms, savivaldybės gyventojams ir svečiams.

I. ESAMOS SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS BŪKLĖS ANALIZĖ

Apžvalga atlikta pasitelkiant dokumentinių tyrimų metodą, apimančią oficialiai pasiekiamus antrinės informacijos šaltinius, standartizuotas išorines duomenų bazines, antrinės informacijos teikimo paslaugas ir kitą išorinę informaciją apie analizuojamus sektorius. Pagrindiniai naudoti antrinės informacijos šaltiniai: oficialūs statistinės informacijos šaltiniai (Lietuvos statistikos departamentas); specializuotų oficialių Lietuvos institucijų informacija ir duomenys (LR švietimo ir mokslo ministerijos, LR sveikatos apsaugos ministerijos, Sveikatos statistikos duomenų bazė, Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, LR kultūros ministerijos, Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Registrų centro ir kt.); Visagino savivaldybės informacija ir dokumentai (tarp jų pagrindiniai: Visagino savivaldybės 2010–2015 m. strateginis plėtros planas, Visagino savivaldybės 2015–2017 m. strateginis veiklos planas, Visagino savivaldybės teritorijos bendrasis planas, strateginių plėtros ir veiklos planų įgyvendinimo ataskaitos).

1. BENDRA INFORMACIJA APIE VISAGINO SAVIVALDYBĘ

Geografinė padėtis. Visagino savivaldybė – administracinis teritorinis vienetas šiaurės rytų Lietuvoje, Utenos apskrityje. Jos plotas yra 58 km². Savivaldybėje yra vienas miestas – Visaginas ir 22 kaimai. Visagino miestas taip pat yra ir savivaldybės centras.

Administracinis centras – Visaginas

Plotas – 58 km² (0,8 % apskrities ploto)

Gyventojų – 20 249 (apie 14,5 % apskrities gyventojų) (2015 m. pradžioje)

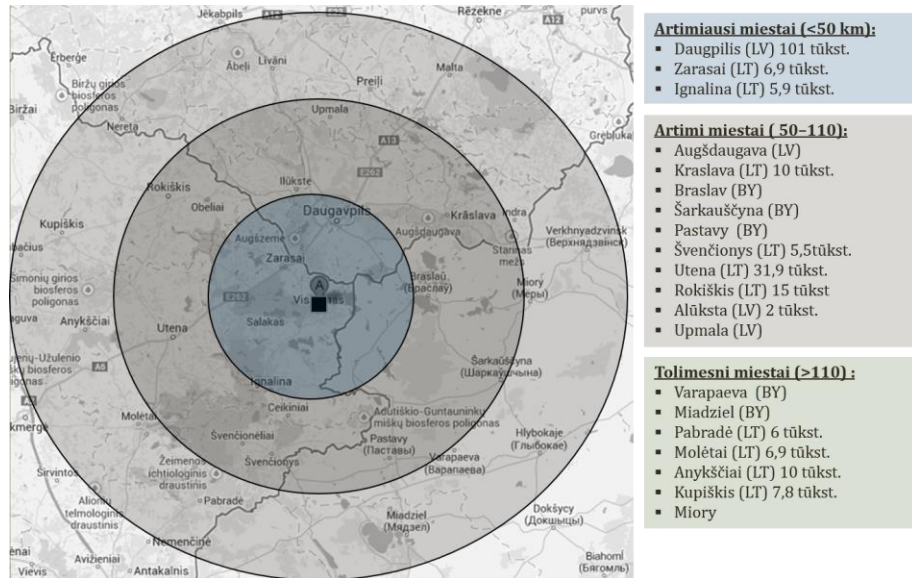

1.1 pav. Visagino m. padėtis Lietuvos teritorijoje

Visagino savivaldybė yra Utenos apskrities šiaurinėje dalyje, kalvotame, apaugusiame miškais krašte, kur vyrauja pušynai su nedidelėmis lapuočių priemaišomis. Yra daugiau kaip 100 ežerų ir ežerėlių, telkšo Visagino ežeras, savivaldybės teritorija ribojasi su didžiausiu šalies ežeru Drūkšiais, kuris ribojasi su Baltarusijos Respublika. Savivaldybės administracinis centras Visaginas pastatytas ant šiaurinio Visagino ežero kranto. Labiausiai žinomas dėl netoli Visagino esančios Ignalinos atominės jėgainės (7 km nuo miesto; atidaryta 1983 m. pabaigoje, veikla sustabdyta 2009 m. pabaigoje). Visaginas – jauniausias Lietuvos miestas, statytas kaip gyvenamoji vietovė atominės elektrinės ir ją aptarnaujančių įmonių darbuotojams.

Visagino savivaldybėje nėra seniūnijų, tačiau 2014 m. savivaldybės teritorija suskirstyta į seniūnaitijas. Toks sprendimas priimtas tikintis, kad bus sustiprinti bendradarbiavimo ryšiai tarp Visagino savivaldybės tarybos, administracijos ir miesto bendruomenės, taip pat vietos bendruomenės galės gauti lėšų miesto plėtros projektams įgyvendinti.

Miesto architektūra labai subalansuota, daugiaaukščiai namai gražiai dera su augalija, kurią papildo gerai prižiūrimi miesto gėlynai. Pėsčiųjų gatvėmis galima pasiekti poilsio zoną-parką ir Visagino ežerą. Jis yra didžiausias savivaldybės teritorijoje, užimantis 220,4 ha plotą. Miškų apsuptą ežerą puošia nedidelės salelės, kuriose galima apsilankyti valtimis ar vandens dviračiais.

1.2 pav. Atstumai tarp Visagino ir kitų miestų bei gyventojų skaičius juose

Visagino padėtis kitų didžiųjų Lietuvos miestų atžvilgiu nėra palanki. Atstumas iki Vilniaus yra 141 km, Kauno – 306 km, Klaipėdos – 400 km. Visaginas yra netoli Latvijos ir Baltarusijos pasienio, tačiau Baltarusijos pusėje šalia Visagino dideliu spinduliu nėra miestų, kurie galėtų būti strategiškai svarbūs prekybiniai centrai. Tuo metu Latvijos pusėje yra Daugpilis, antras pagal gyventojų skaičių Latvijos miestas. Jis nuo Visagino nutolęs 52 km. Daugpilis yra gana svarbus Latvijos sausumos ir vandens kelių susikirtimo taškas, todėl turi gana didelį prekybinį potencialą, kuriuo galėtų pasinaudoti Visaginas.

Pagrindinės teritorijų planavimo dokumentų nuostatos. Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniuose Visagino savivaldybės teritorija priskiriama Rytų Lietuvos besiformuojančiam didmiesčių su aglomeraciniais požymiais regionui su mažomis, tankiai išsidėsčiusiomis kaimo vietovėmis.

Sprendinių laikotarpiu iki 2018 m. Visagino savivaldybės teritorijoje numatomas vienas šalies pagrindinis konvertuojamos plėtros (pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį planą, toliau LR BP) stiprinamas lokalinis (d) kategorijos centras esamo miesto pagrindu – Visaginas, kuriam suteiktina šalies lokalinės urbanistinės struktūros formavimo, aptarnavimo ir turizmo paslaugų centro funkcija.

I lygmens šalies tarptautinės ir nacionalinės urbanistinės integracijos ašys. Jos formuojamos esamų transporto koridorių pagrindu. Visagino savivaldybėje neišskiriamos IA ir IC kategorijos ašys. IB metropolinė ašis, skirtingai nei likusios Ignalinos, Zarasų rajonų ir Visagino savivaldybių teritorijoje esančios ašys, formuota geležinkelio linijos pagrindu. Ši ašis integruoja Lietuvą ir Visagino savivaldybę į Baltijos jūros regioną ir tarptautinį susisiekimo tinklą.

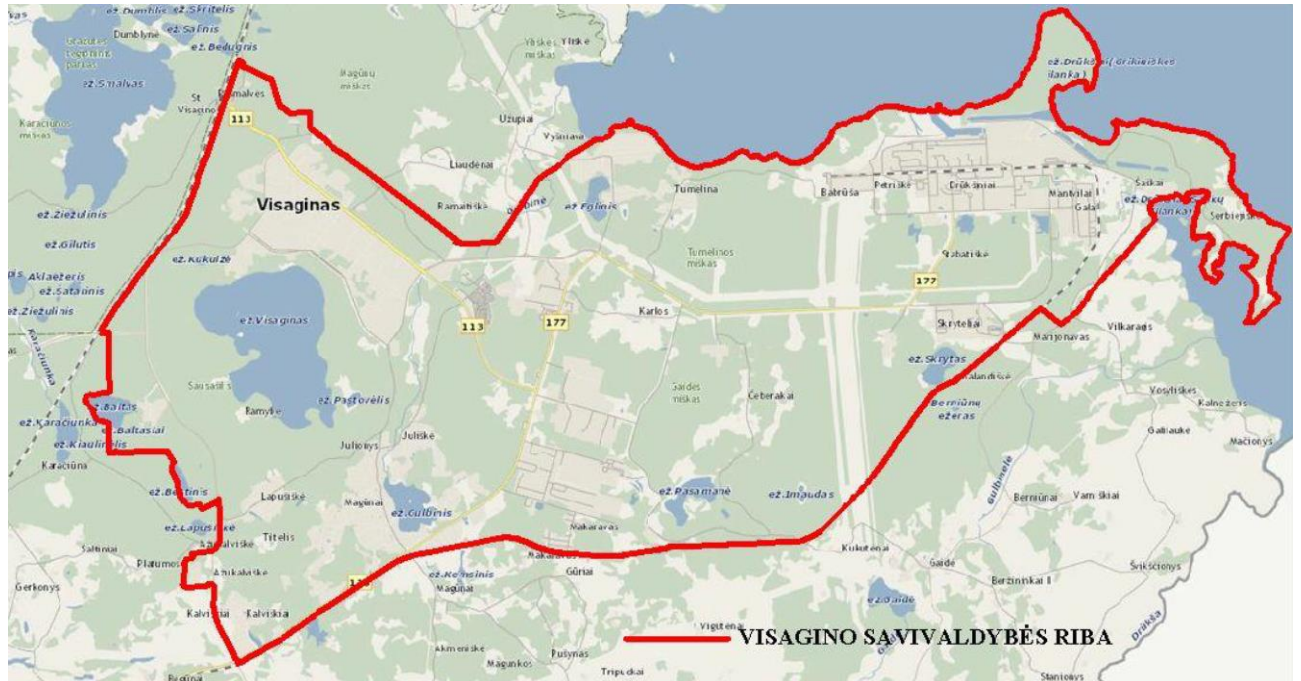
I B kategorijos tarptautinė urbanistinė integracijos ašis Atėnai–Vilnius–Sankt Peterburgas kerta Ignalinos rajono ir Visagino savivaldybes bei Zarasų rajono savivaldybės rytinę dalį. Ji jungia du šalies lokalius centrus – Ignaliną ir Visaginą bei tris lokalius centrus – Vidiškes, Dūkštą, Turmantą.

II lygmens regioninės urbanistinės integracijos ašys (regioninės jungtys) neišskiriamos.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

III lygmens pagrindinės lokalinės urbanistinės integracijos ašys (lokalinės jungtys). Visagino savivaldybės teritorijoje išskiriama viena pagrindinė lokalinės urbanistinės integracijos ašis – jungiančioji lokalinė urbanistinės integracijos ašis, kuri Visagino savivaldybės teritorijoje apima transporto koridorių Dūkštas–Visaginas–Turmantas.

Visagino savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose išlaikomas pagrindinis susiklosčiusios savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemos bruožas – didelio miesto dominavimas.

1.3 pav. Visagino savivaldybės teritorija

2011 m. patvirtintas Visagino miesto bendrasis planas. 2012 m. patvirtintas Visagino savivaldybės bendrasis planas. Tai kompleksinio planavimo dokumentai, jais remiantis rengiami specialieji ir detalieji planai.

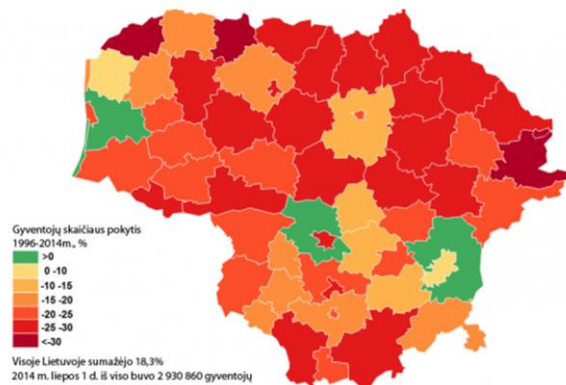
2015 m. kovo 26 d. Visagino savivaldybės sprendimu Nr. TS-65 Visagino savivaldybės teritorija buvo suskirstyta į 18 seniūnaitijų (Atgimimo seniūnaitija, Energetikų g. seniūnaitija, Festivalio g. seniūnaitija, Jaunystės g. seniūnaitija, Karlių seniūnaitija, Kosmoso g. seniūnaitija, Magūnų seniūnaitija, Pakrantės seniūnaitija, Parko g. seniūnaitija, Partizanų g. seniūnaitija, Pasmalvės seniūnaitija, Santarvės g. seniūnaitija, Sedulinos al. seniūnaitija, Statybininkų g. seniūnaitija, Taikos pr. seniūnaitija, Tumelinos seniūnaitija, Vilkaragio seniūnaitija, Vilties g. seniūnaitija). Seniūnaitijos – naujas Visagino savivaldybės raidos etapas link efektyvesnio savivaldybės bendruomenės interesų atstovavimo. 2015 m. vyko seniūnaičių rinkimai. Tikimasi, kad bus sustiprinti bendradarbiavimo ryšiai tarp Visagino savivaldybės tarybos, administracijos ir bendruomenės.

- Visagino padėtis kitų didžiųjų Lietuvos miestų atžvilgiu nėra palanki.
- Visaginas yra nutolęs nuo didžiųjų Baltarusijos miestų.
- Visagino padėtis patogi Latvijos miesto Daugpilio atžvilgiu.
- Visagino savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose išlaikomas pagrindinis susiklosčiusios savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemos bruožas – didelio miesto dominavimas.

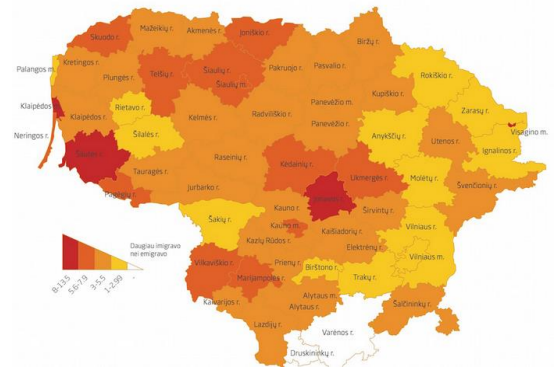
2. SOCIALINĖ APLINKA

2.1. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, gyventojų skaičius kiekvienais metais Lietuvoje mažėja, o visuomenė sensta. 2015 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2,921 mln. gyventojų, t. y. 22 210 (0,75 proc.) mažiau negu 2014 metų pradžioje. Lyginant 1996 ir 2014 m. pradžios duomenis, sparčiausiai gyventojų skaičius mažėjo nuo didžiųjų miestų nutolusiose savivaldybėse: Visagine (-34,2 proc.), Akmenės (-31,8 proc.), Ignalinos (-30,8 proc.) ir Skuodo (-30,2 proc.) rajonuose.

2.1.1 pav. Gyventojų skaičiaus pokytis Lietuvos savivaldybėse 1996–2014 m.

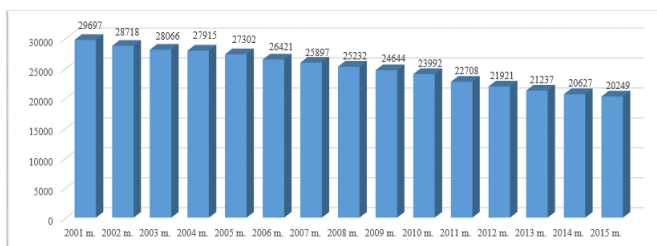

2.1.2 pav. Lietuvos tarptautinė neto emigracija 1000 vietos gyventojų 2014 m.

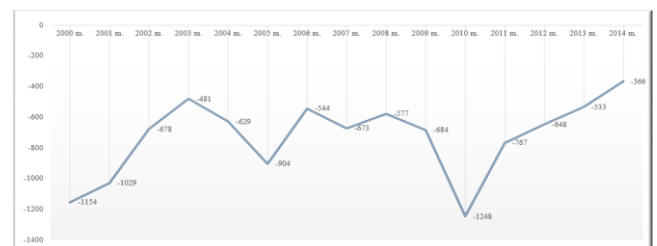
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Deja, gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija Visagino savivaldybėje iki šiol yra pastovi: Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. pradžioje gyveno 20 249 gyventojai, per metus jų skaičius sumažėjo 1,83 proc. O lyginant 2015 ir 2001 m. pradžios duomenis, gyventojų skaičius savivaldybėje sumažėjo net 31,82 proc. Tokių gyventojų skaičiaus mažėjimą daugiausia lėmė neigiamas migracijos saldo (žr. 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4 pav.). Labiausiai šią tendenciją lemia mažėjantis darbo vietų skaičius ir Ignalinos AE uždarymo procesas.

Tačiau Gyventojų registro tarnybos duomenimis (www.gyvreg.lt), Visagino savivaldybėje 2015 m. sausio 1 d. buvo registruoti 25 202 gyventojai.

2.1.3 pav. Visagino savivaldybės gyventojų skaičius 2001–2015 m. pradžioje

2.1.4 pav. Visagino savivaldybės gyventojų neto migracija, 2000–2014 m.

(Emigrantų skaičiaus padidėjimui 2010 m. turėjo įtakos Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme nustatyta prievolė nuolatiniams šalies gyventojams mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

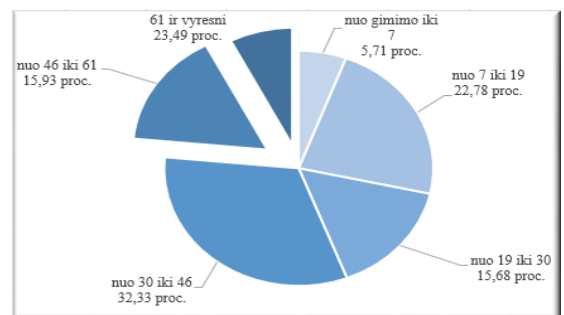
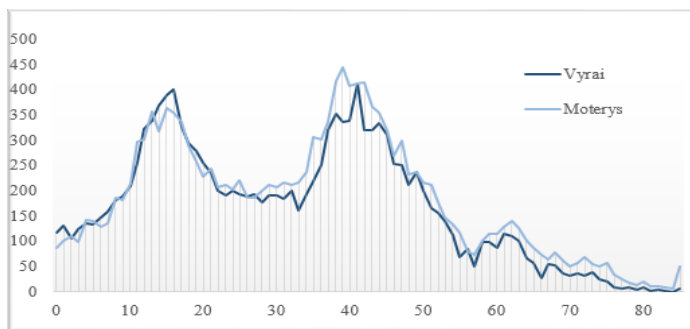
Taigi realus ir Statistikos departamento skelbiamas savivaldybės gyventojų skaičius savivaldybėje nesutampa (daug prisiregistravusių, bet faktiškai negyvenančių Visagino savivaldybėje), todėl tikėtina, kad realus savivaldybės gyventojų skaičius yra mažesnis. Atsižvelgiant į tai galima teigti, kad vis dar gana daug žmonių iš savivaldybės emigruoja į užsienį, o įvertinant gyventojų amžiaus struktūros dinamiką (pateikta žemiau) savivaldybėje galima pastebėti, kad iš savivaldybės emigruoja dažniausiai jauni žmonės.

Visagino savivaldybėje yra pats didžiausias gyventojų tankis Utenos apskrityje: 2015 m. pradžioje viename km² gyveno 349,1 gyventojų.

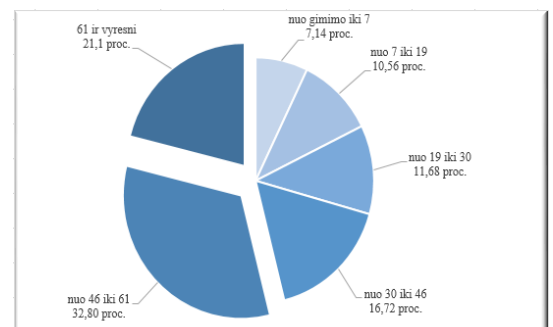
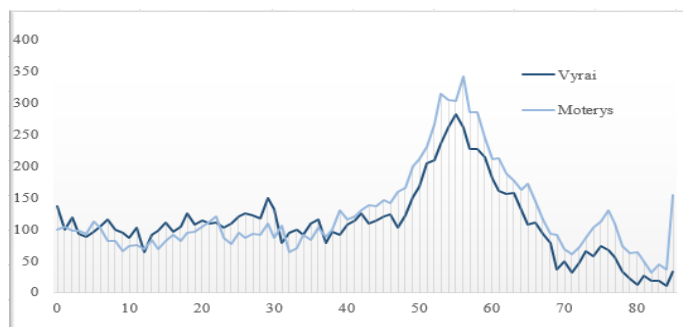
Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas pagal lytį Visagino savivaldybėje rodo, kad 2015 m. pradžioje savivaldybėje gyveno 52,98 proc. moterų, tai 5,96 proc. daugiau nei vyrų (47,02 proc.). Per 2009–2015 m. Visagino savivaldybėje daugiau mažėjo moterų nei vyrų (moterų skaičius sumažėjo 2295; vyrų – 2100), tačiau moterų skaičius išlieka didesnis nei vyrų. Moterų skaičius, tenkantis 1 tūkst. vyrų, 2015 metų pradžioje Visagino savivaldybėje – 1 127 ir šis rodiklis šiek tiek mažesnis nei Lietuvoje (1 170) ir Utenos apskrityje (1 135).

Vertinant gyventojų amžiaus struktūros dinamiką Visagino savivaldybėje 2001–2015 m. laikotarpiu (toks laikotarpis tik iš dalies leidžia įvertinti populiacijos senėjimo ar kitų amžiaus struktūros pokyčių tendencijas), akivaizdžiai matyti, kad Visagino savivaldybėje ne tik sumažėjo gyventojų apskritai, bet taip pat išaugo pagyvenusių ir senų gyventojų skaičius (pensinio amžiaus gyventojų), kiekvienais metais didėja vidutinis gyventojų amžius (2010 m. pradžioje – 40, 2015 m. pradžioje jau 48; Lietuvos vidurkis 2015 m. – 42 metai).

2.1.5 pav. Miesto gyventojų sudėtis pagal amžių 2001 m. pradžioje

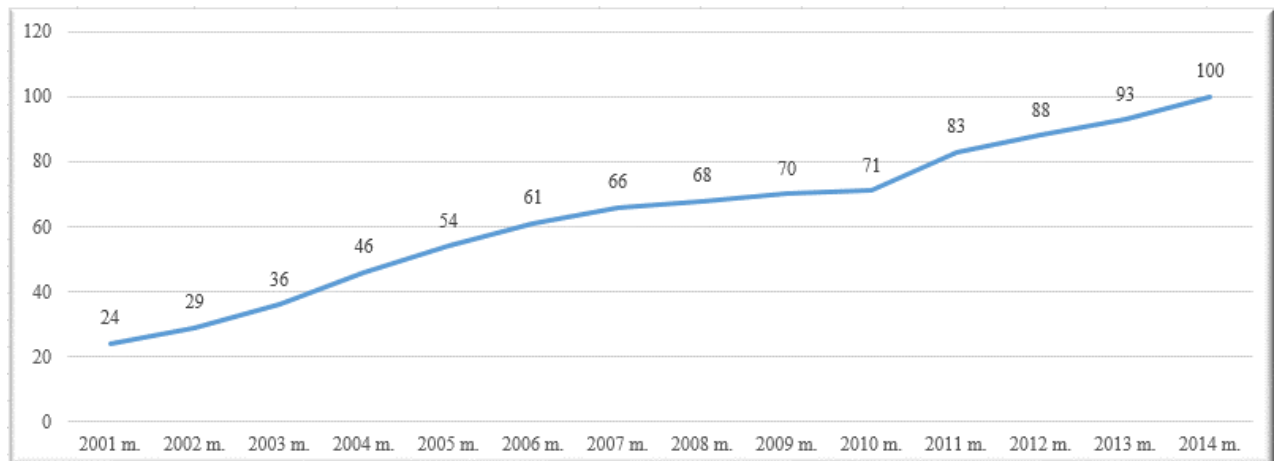

2.1.6 pav. Miesto gyventojų sudėtis pagal amžių 2015 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Miesto gyventojų sudėties pagal amžių analizė (žr. 2.1.5, 2.1.6 pav.) (lyginami 2001 ir 2015 m. pradžios duomenys) rodo, kad mieste didėjo vyresnių žmonių procentinė dalis. Gyventojų iki 46 m. amžiaus 2001 m. pradžioje buvo 76,51 proc., 2015 m. pradžioje tokių jau 46,1 proc., tai yra *šiuo metu daugiau nei pusė miesto gyventojų yra vyresni kaip 46 m. žmonės*. Atitinkamai per 15 metų ženkliai sumažėjo vaikų, jaunimo ir vidutinio amžiaus žmonių skaičius: 7–19 metų vaikų sudėtinė dalis sumažėjo nuo 22,78 proc. iki 10,56 proc., jaunimo nuo 19 m. iki 29 m. sudėtinė dalis sumažėjo nuo 15,68 proc. iki 11,68 proc., vidutinio amžiaus žmonių (nuo 30 m. iki 46 m.) sudėtinė dalis sumažėjo nuo 32,33 proc. iki 16,72 proc.

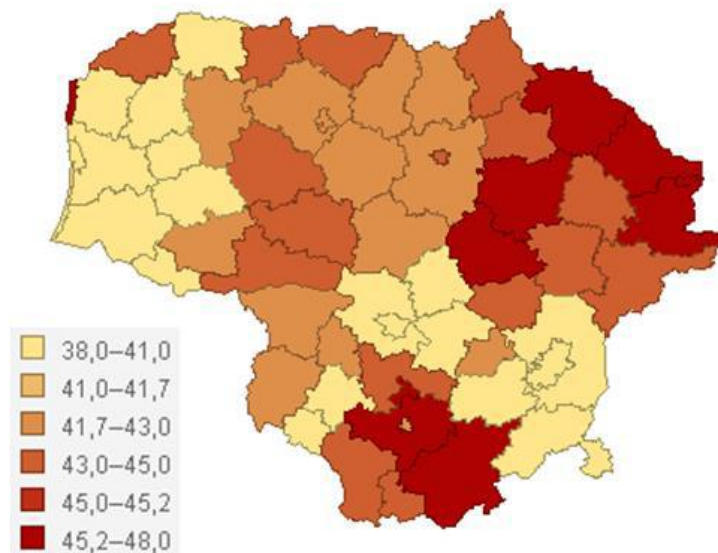
Tai patvirtina ir didėjantis demografinės senatvės koeficientas (tai pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus) (žr. 2.1.7 pav.).

2.1.7 pav. Visagino savivaldybės demografinės senatvės koeficientas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nors medianinis gyventojų amžius (gyventojų amžiaus reikšmė, kuri atitinka gyventojų variacinės eilutės vidurinę reikšmę, t. y. dalija gyventojus į dvi vienodas dalis taip, kad pusė jų yra jaunesni nei medianinio amžiaus, kita pusė – vyresni) visoje Lietuvoje didėja, tačiau Visagine 2014 m. jis buvo vienas iš didžiausių – 48 metai (šalyje – 42 metai, apskrityje – 47 metai).

2.1.8 pav. Savivaldybių pasiskirstymas pagal vidutinį gyventojų amžių 2014 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

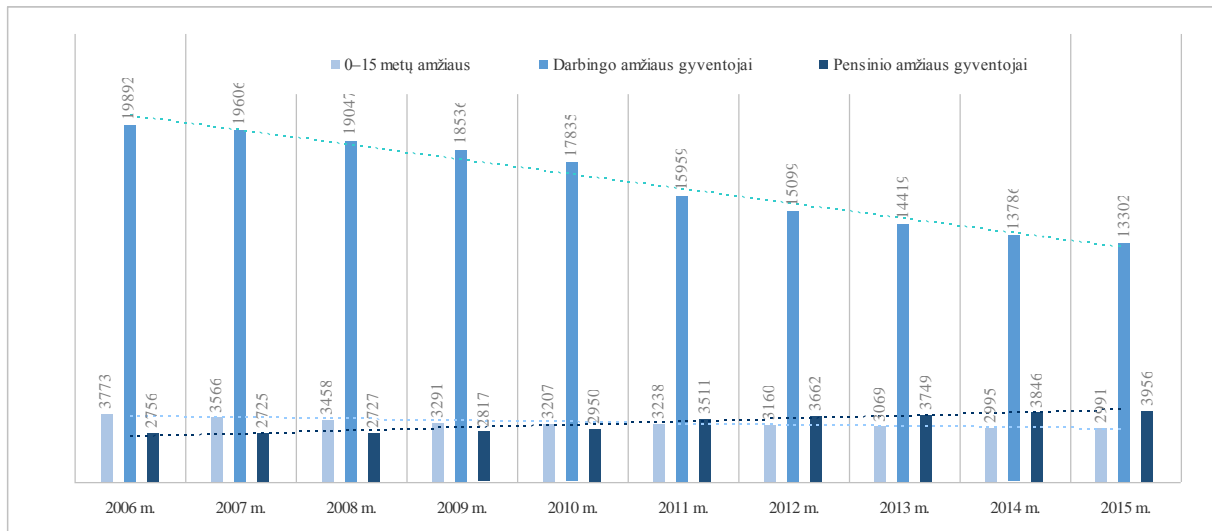
Neigiamą poveikį Rytų Lietuvos ekonominei situacijai turi ne tik senstančios visuomenės, bet vis dar juntamos Ignalinos atominės elektrinės (IAE) uždarymo pasekmės, šių savivaldybių jaunimas, darbingo amžiaus gyventojai išvažiuoja į užsienį arba į Lietuvos miestus, kurie yra arčiau sostinės arba jūros uosto.

Gyventojų senėjimo procesas yra neigiamas reiškinys, kuris iš esmės keičia visuomenės demografinę ir socialinę struktūrą, gamybos, vartojimo ir paskirstymo sistemas, o sveikatos apsaugos sistemai kelia finansinio užtikrinimo, sveikatos priežiūros paslaugų subalansuotos plėtros bei prieinamumo iššūkius. Senstant populiacijai didėja sergamumas lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis, auga sveikatos priežiūros ir socialinės globos paslaugų poreikis, išlaidos sveikatos priežiūrai.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą statistiką, vienas iš savivaldybės siekių – pritraukti jaunas šeimas su vaikais atvykti į Visaginą gyventi ir dirbti, skatinti išvažiavusių mokytis ar dirbti užsienyje jaunimą grįžti. Tam svarbu sukurti patrauklią aplinką – gerinti miesto infrastruktūrą, skatinti darbo vietų kūrimą, didinti užimtumo galimybes, gerinti paslaugų kokybę.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Darbingo amžiaus gyventojų skaičius taip pat turi neigiamą – mažėjimo tendenciją. 2015 m. pradžioje Visagino savivaldybėje gyveno 13 302 darbingo amžiaus gyventojai, kurie sudarė 65,7 proc. visų savivaldybės gyventojų. Lyginant 2015 m. ir 2006 m. duomenis, darbingo amžiaus gyventojų skaičius savivaldybėje sumažėjo 33 proc., o jų dalis palyginti su visais gyventojais – 9,6 proc. Nors kol kas (2015 m. pradžios duomenimis) darbingo amžiaus gyventojų dalis savivaldybėje (65,7 proc.) yra didesnė nei vidutiniškai šalyje (62 proc.) ir apskrityje (60,6 proc.), o ir pensinio amžiaus gyventojų dalis yra mažesnė nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje (Visagino savivaldybėje – 19,54 proc., Lietuvoje – 22,34 proc., apskrityje – 26,4 proc.), tačiau tikėtina, kad vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu darbingo amžiaus gyventojų Visagine mažėjimo, o pensinio amžiaus gyventojų skaičius didėjimo problemos aštrės dar labiau.

2.1.9 pav. Visagino savivaldybės gyventojai pagal pagrindines amžiaus grupes 2006–2015 m. pradžioje
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, nuo 2004 m. Lietuvoje buvo stebimas gimstamumo augimas, nuo 2010 m. fiksuojama neigiama tendencija, tačiau 2014 m. gimusiųjų skaičius didėjo (taip pat ir Visagino savivaldybėje). Per paskutinius 10 metų Visagino savivaldybėje vidutiniškai per metus gimdavo apie 225 kūdikius.

Visagino savivaldybėje 2014 m. buvo pats didžiausias gimusiųjų skaičius 1000 gyventojų Utenos apskrityje – net 11,7. Tačiau jau keletą metų savivaldybėje fiksuojama neigiama natūrali kaita (2014 m. – -12), tai yra 2011–2014 m. savivaldybėje daugiau gyventojų miršta negu gimsta, nors bendroji natūrali gyventojų kaita (1000 gyventojų) pati mažiausia Utenos apskrityje ir mažesnė už Lietuvos vidurkį (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Gyventojų natūrali kaita apskrityje ir savivaldybėse 2012–2014 m.

	2012 m.				2013 m.				2014 m.			
	Gimusiųjų skaičius	1000 gyventojų tenka gimusiųjų	Natūrali kaita prieaugis/sumažėjimas	Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis (1000 gyventojų)	Gimusiųjų skaičius	1000 gyventojų tenka gimusiųjų	Natūrali kaita prieaugis/sumažėjimas	Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis (1000 gyventojų)	Gimusiųjų skaičius	1000 gyventojų tenka gimusiųjų	Natūrali kaita prieaugis/sumažėjimas	Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis (1000 gyventojų)
Lietuva	30 459	10,2	-10 479	-3,5	29 885	10,1	-11 626	-3,9	30 369	10,3	-9 883	-3,4
Utenos apskritis	1 161	7,9	-1 415	-9,6	1 120	7,8	-1 506	-10,4	1 152	8,1	-1 342	-9,5
Anykščių r. sav.	184	6,6	-352	-12,7	213	7,8	-321	-11,8	210	7,9	-320	-12,0
Ignalinos r.	127	7,1	-254	-14,3	133	7,7	-254	-14,6	112	6,6	-289	-17,0

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

	2012 m.				2013 m.				2014 m.			
	Gimusiujų skaičius	1000 gyventojų tenka gimusiųjų	Natūrali kaita / preaugis / sumažėjimas	Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis (1000 gyventojui)	Gimusiujų skaičius	1000 gyventojų tenka gimusiųjų	Natūrali kaita / preaugis / sumažėjimas	Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis (1000 gyventojui)	Gimusiujų skaičius	1000 gyventojų tenka gimusiųjų	Natūrali kaita / preaugis / sumažėjimas	Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis (1000 gyventojui)
sav.												
Molėtų r. sav.	140	6,9	-244	-12,1	134	6,8	-251	-12,7	143	7,4	-228	-11,7
Utenos r. sav.	323	7,7	-333	-7,9	308	7,4	-360	-8,7	297	7,3	-325	-8,0
Visagino sav.	215	10,0	-36	-1,6	200	9,6	-77	-3,7	239	11,7	-12	-0,6
Zarasų r. sav.	172	9,6	-196	-11,0	132	7,5	-243	-13,9	151	8,8	-168	-9,8

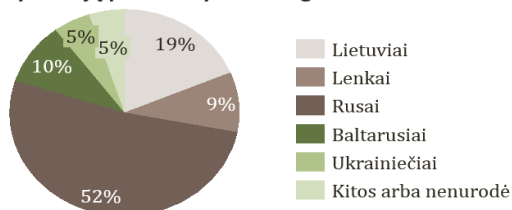
Savivaldybėje vidinės ir tarptautinės migracijos saldo, kaip ir Lietuvoje bei Utenos apskrityje, išliko neigiamas, tačiau pastebima migracijos mažėjimo tendencija (didžiausia neto migracija buvo 2010 m. (-1 248), nuo 2011 m. ji palaipsniui mažėja. Tačiau Utenos apskrityje Visagino savivaldybėje neigiamas migracijos saldo yra pats didžiausias (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Gyventojų vidinė ir tarptautinė migracija apskrityje ir savivaldybėse 2012–2014 m.

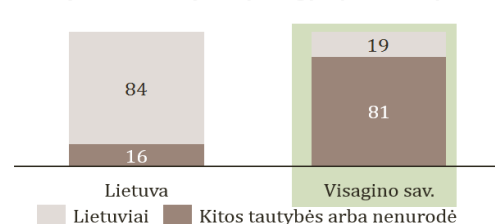
	2012 m.			2013 m.			2014 m.		
	Atvykusiųjų skaičius	Išvykusiųjų skaičius	Migracijos saldo	Atvykusiųjų skaičius	Išvykusiųjų skaičius	Migracijos saldo	Atvykusiųjų skaičius	Išvykusiųjų skaičius	Migracijos saldo
Lietuva	79 896	101 153	-21 257	79 254	96 061	-16 807	85 709	98 036	-12 327
Utenos apskritis	3 722	5 555	-1 833	3 855	5 545	-1 690	4 031	5 083	-1 052
Anykščių r. sav.	658	948	-290	711	979	-268	764	941	-177
Ignalinos r. sav.	618	826	-208	550	723	-173	575	621	-46
Molėtų r. sav.	409	526	-117	382	581	-199	471	592	-121
Utenos r. sav.	949	1 393	-444	984	1 367	-383	1 101	1 330	-229
Visagino sav.	573	1 221	-648	739	1 272	-533	610	976	-366
Zarasų r. sav.	515	641	-126	489	623	-134	510	623	-113

Gyventojų pasiskirstymas pagal tautybes. Lyginant su Lietuvos vidurkiu Visaginas išsiskiria didele ne lietuvių tautybės gyventojų dalimi. Remiantis 2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, 2011 m. net 52 proc. gyventojų buvo rusai, tuo metu lietuviai sudarė tik 19 proc. Pastebima tendencija, kad gyvendami gana uždaroje Visagino bendruomenėje, gyventojai nemato poreikio bei paskatos mokytis lietuvių kalbos. Atliekant apklausas, dalis respondentų ši broožą nurodė kaip neigiamą siekiant pritraukti investicijas. Taip pat, remiantis darbo biržos duomenimis, dauguma darbo ieškančių gyventojų neturi gerų lietuvių kalbos žinių ir tai trukdo jiems kelti arba igyti naują kvalifikaciją.

Gyventojų pasiskirstymas Visagine

Lietuvių ir nelietuvių tautybės gyv. pasiskirstymas

2.1.10 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal tautybes Visagine

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Šaltinis: 2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenys

Svarbu pabrėžti, kad geros darbuotojų lietuvių kalbos žinios yra vienas iš kertinių faktorių paslaugų įmonėms (pavyzdžiui, turizmo sektoriaus įmonėms), o gamybinių įmonių investicijoms prastos lietuvių kalbos žinios nėra kliūtis. Rusų kalbos paplitimas tarp Visagino gyventojų galėtų būti privalumas nebent siekiant pritraukti turistus iš rytų šalių, kita vertus, tokiu atveju Visaginas konkuruotų su tokiais savivaldybėmis kaip Druskininkai, Birštonas, Zarasai bei Ignalina. Taigi, atsižvelgiant į kalbinius Visagino aspektus, potencialas pritraukti į aptarnavimo sferą ir turizmą orientuotas investicijas yra pakankamai žemas.

APIBENDRINIMAI:

- Visagino savivaldybės demografinė padėtis 2006–2015 metais blogėjo: gyventojų skaičius kasmet mažėjo, o pagrindinė tokio gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis – neigiamas migracijos saldo. Galima teigti, kad vis dar gana daug žmonių iš savivaldybės emigruoja į užsienį, o įvertinant gyventojų amžiaus struktūros dinamiką savivaldybėje galima pastebėti, kad iš savivaldybės emigruoja dažniausiai jauni, darbingi žmonės.
- Visagino savivaldybėje mažėja vaikų bei darbingo amžiaus gyventojų, tačiau auga pensinio amžiaus gyventojų skaičius, tai yra savivaldybės gyventojai sensta. Senstanti visuomenė ateityje lems sveikatos ir socialinių paslaugų paklausos augimą.
- Mažėjantis jaunų darbingų gyventojų skaičius ateityje gali lemti mažesnes investicijų pritraukimo galimybes, kadangi ateityje gali trūkti darbo jėgos. Mažėjantis vaikų, jaunimo skaičius mažins ugdymo poreikius tenkinančių įstaigų skaičių arba ženkliai didins jų išlaikymo kaštus.
- Visaginas išsiskiria didele ne lietuvių tautybės gyventojų dalimi.

Tuštėjantis miestas, senstanti visuomenė, augantis nedarbas – tai pagrindinės grėsmės, su kuriomis pastaruoju metu susiduria daugelis Lietuvos savivaldybių, bet Visaginas ypač.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą statistiką, vienas iš savivaldybės siekių turi būti jaunų šeimų su vaikais pritraukimas atvykti į Visaginą gyventi ir dirbti, taip pat išvažiavusio mokyti ar dirbti į užsienį jaunimo skatinimas grįžti į Visaginą. Tam svarbu sukurti patrauklią aplinką – gerinti miesto infrastruktūrą, skatinti darbo vietų kūrimą, didinti užimtumo galimybes, gerinti teikiamų paslaugų kokybę.
- Lietuvių kalbos mokymai.
- Visaginė mažėja darbingo amžiaus žmonių skaičius, todėl būtina gerinti dirbančių žmonių sveikatą, mažinti ankstyvų mirčių skaičių. Senstant populiacijai didelį dėmesį reikėtų skirti sveikatos priežiūros ir socialinės globos paslaugų kokybei ir įvairovei.

2.2. UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

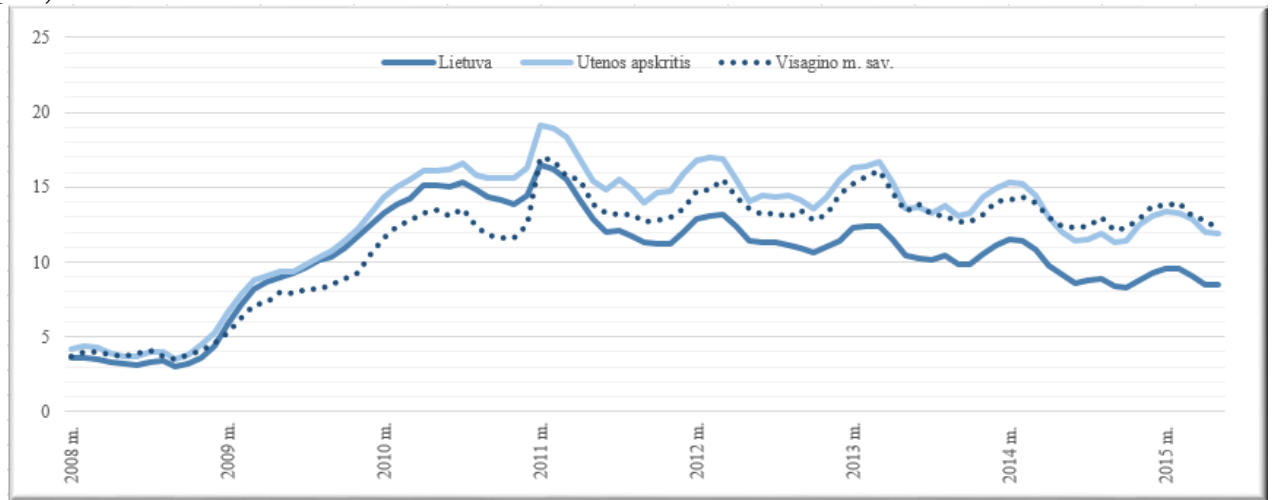
Darbas ir nedarbas vieni kertinių makroekonominės analizės objektų, kurie ypač svarbūs analizuojant esamą savivaldybės situaciją. Vienas svarbiausių ekonominių procesų yra darbas, o makroekonominė problema – nedarbas. Nedarbas veikia valstybės bendrąjį vidaus produktą, infliaciją, darbo užmokestį, emigraciją, mokesčių surinkimą, taip pat fizinę ir psichinę žmonių sveikatą, skurdą bei socialinę atskirtį ir nusikalstamumą.

Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2015 m. birželio 1 d. Lietuvoje buvo registruota 154,6 tūkst. bedarbių ir jie sudarė 8,5 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų. Palyginti su 2014 m. birželio 1 d. bedarbių skaičius sumažėjo 13,4 tūkst. arba 8 proc.

Utenos teritorinės darbo biržos duomenimis, 2015 m. birželio 1 d. buvo registruoti 10226 bedarbiai – tai 11,9 proc. visų teritorijos darbingo amžiaus gyventojų. Jaunimo iki 29 metų – 1535 asm.

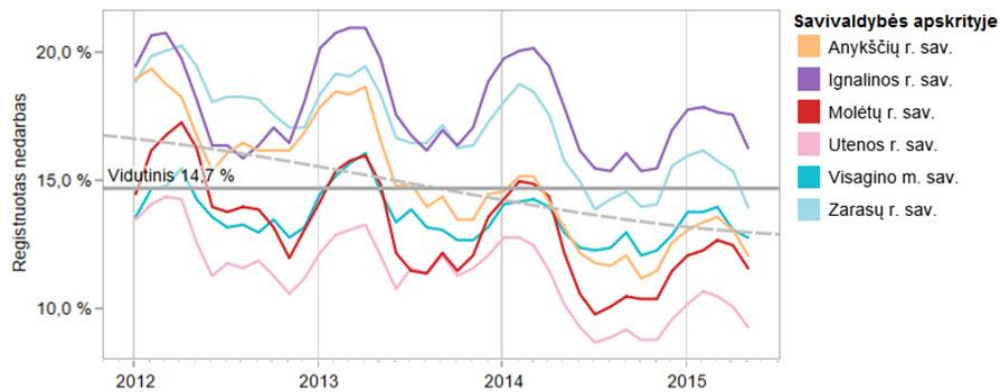
Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

2015 m. birželio 1 d. daugiausiai bedarbių registruota Ignalinos r. – 16,2 proc. ir Zarasų r. – 14,4 proc. Mažiausiai – Utenos r. savivaldybėje – 9,3 proc. Lietuvos darbo biržos duomenimis,¹ 2015 m. birželio 1 d. Visagino savivaldybėje buvo užregistruoti 1678 bedarbiai, kurie sudarė 12,2 proc. visų darbingo amžiaus savivaldybės gyventojų, ir tai yra daugiau už šalies bei Utenos apskrities vidurkį (žr. 2.2.1, 2.2.2 pav.).

2.2.1 pav. Registruotų bedarbių procento palyginti su darbingo amžiaus gyventojais dinamika, %
Šaltinis: Lietuvos darbo birža

Kaip rodo statistikos duomenys, bedarbių skaičius Lietuvoje (kaip ir Utenos apskrityje) nuo 2011 m. pradėjo mažėti (žr. 2.2.1 pav.), tačiau Visagine nedarbas lieka beveik to paties lygio. Darbo rinkos padėtis Visagine vis dar išlieka sudėtinga, ir tai yra vienas iš svarbiausių ekonominės politikos iššūkių artimiausiais metais. Pirma, ilgalaikiams bedarbiams didėja tikimybė prarasti kvalifikaciją ir motyvaciją dirbti. Antra, vis dar išliekantis didelis emigracijos mastas. Nors trumpu laikotarpiu emigracija mažina nedarbo lygį, ilgesniu laikotarpiu ji neigiamai veikia potencialų ekonomikos augimą.

2.2.2 pav. Registruotų bedarbių skaičiaus palyginti su darbingo amžiaus gyventojais dinamika apskrityje, %
Šaltinis: Lietuvos darbo birža

2014 m. registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) Visagino savivaldybėje siekė 13,1 proc. ir buvo didesnis nei šalyje (9,5 proc.), apskrityje (12,8 proc.) bei daugumoje apskrities savivaldybių (išskyrus Ignalinos ir Zarasų rajonų savivaldybes) (žr. 3 lentelę). Didžiausias nuo 2008 m. bedarbių skaičius buvo užfiksuotas 2011 m. I ketvirtyje, kai VĮ IAE atleido daug darbuotojų. Per penkis šių metų mėnesius į aktyvios darbo rinkos politikos priemones nusiųsta 510 asmenų, o pernai per tą patį laikotarpį – 615. Pastebima, kad Visagine 2015 m. birželio 1 d. padidėjo jaunų bedarbių iki 25 metų skaičius, tačiau jis yra žymiai mažesnis lyginant su 2012–2013 m.:

¹ Darbo rinkos situacijos apžvalga <http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/situacija.aspx>

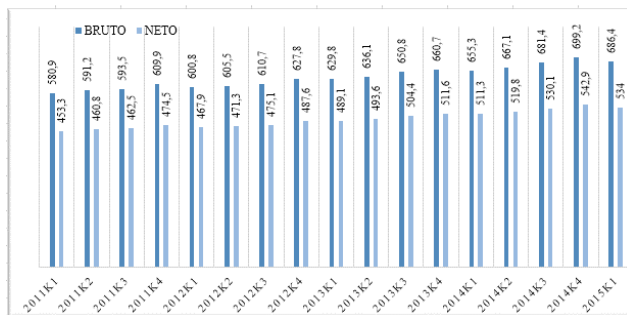
Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

2015 m. birželio 1 d. jaunimo nedarbas buvo 4,8 proc. visų darbingo amžiaus savivaldybės gyventojų (2014 m. tuo pačiu laikotarpiu – 4,6 proc., 2013 m. – 6,8 proc., 2012 m. – 8,2 proc.).

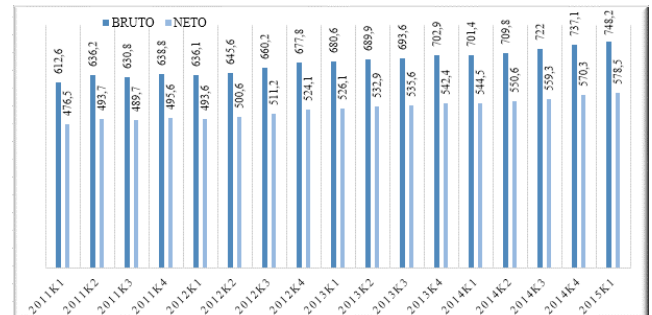
3 lentelė. Vidutinis metinis bedarbių proc. palyginti su darbingo amžiaus gyventojais 2009–2014 m.

	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
<i>Lietuva</i>	10,2	15,9	13,1	11,7	10,9	9,5
<i>Utenos apskritis</i>	10,9	17,6	16,1	15,1	14,6	12,8
Anykščių r. sav.	11,8	18,8	18,8	17,1	15,5	12,8
Ignalinos r. sav.	14,1	21,2	20,0	18,0	18,5	17,2
Molėtų r. sav.	10,8	17,4	14,9	14,6	13,4	11,8
Utenos r. sav.	9,9	16,2	13,1	12,3	12,1	10,0
Visagino sav.	9,4	15,2	14,2	13,9	14,0	13,1
Zarasų r. sav.	11,5	20,1	19,6	18,6	17,6	15,7

Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. 1 ketv. vidutinis mėnesinis *neto* darbo užmokestis Visagino savivaldybėje padidėjo, palyginti su 2011 m. 1 ketv., ir buvo 578,5 Eur (1997 Lt) (žr. 2.2.3 pav.) bei viršijo šalies vidurkį (543,6 Eur), taip pat ir kitų Utenos apskrities savivaldybių vidutinio *neto* darbo užmokesčio vidurkius (žr. 2.2.3 pav., 4 lentelę). Visagino savivaldybės darbo užmokesčio vidurkį daugiausia lėmė darbuotojų, dirbančių Ignalinos AE, darbo užmokestis. Be to, padidėjimui įtakos galėjo turėti minimaliojo darbo užmokesčio padidėjimas 2012–2015 m.

2.2.3 pav. Vidutinis šalies darbo užmokestis, Eur

2.2.4 pav. Vidutinis darbo užmokestis Visagino savivaldybėje, Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

4 lentelė. Vidutinis mėnesinis *neto* darbo užmokestis Utenos apskrityje ir kt. savivaldybėse, Eur

	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
<i>Lietuva</i>	449,6	461,8	478,3	501,1	527,2
<i>Vilniaus m. sav.</i>	529,1	543,3	563,3	583,9	613,9
<i>Utenos apskritis</i>	398,1	405,8	416,4	438,2	458,0
Anykščių r. sav.	358,8	369,3	370,1	388,4	411,7
Ignalinos r. sav.	349,9	364,3	371,6	397,4	417,3

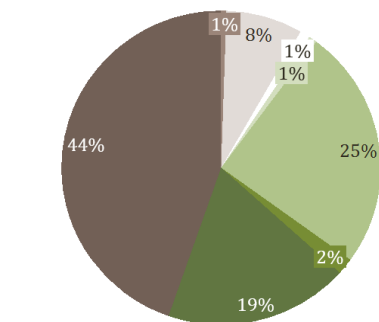
Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Molėtų r. sav.	360,0	360,9	364,3	389,5	414,9
Utenos r. sav.	398,8	407,2	417,9	437,3	453,6
Visagino sav.	472,9	485,4	509,2	534,3	555,3
Zarasų r. sav.	337,7	345,5	354,5	367,2	390,1

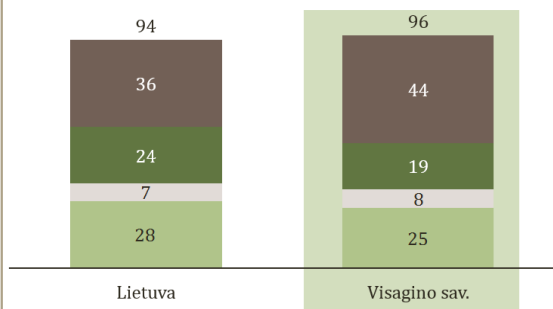
Santykinai dideli VĮ Ignalinos AE darbuotojų atlyginimai lėmė, kad Visaginas išsiskiria aukštesniu negu Lietuvos vidurkis darbo užmokesčiu. Tai gali sudaryti kliūčių siekiant perorientuoti darbuotojus dirbti kituose sektoriuose, kurie yra mažiau apmokami, pavyzdžiui, gamyboje.

2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, pagrindinis Visagino gyventojų pragyvenimo šaltinis buvo darbo užmokestis (44 proc.), 25 proc. gyventojų buvo išlaikomi šeimos arba kitų asmenų, 19 proc. gavo pensijas. Lyginant su Lietuvos vidurkiu, Visagine darbo užmokestį gaunančių gyventojų dalis yra 8 procentiniais punktais didesnė negu Lietuvoje (atitinkamai 36 proc. ir 44 proc.). Taip pat Visagine mažiau pensininkų ir išlaikomų asmenų negu Lietuvoje.

Gyventojų pagal pagrindinį pragyvenimo šaltinį pasiskirstymas Visagine, 2011 m.

Gyventojų pagal pagrindinį pragyvenimo šaltinį pasiskirstymas savivaldybėje Lietuvoje ir Visagine, 2011 m.

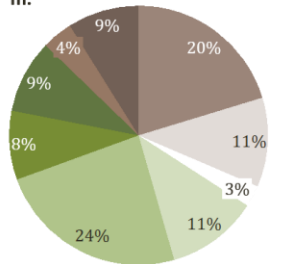
■ Pensija ■ Pajamos iš savo ar šeimos verslo ■ Stipendija ■ Šeimos, kitų asm. išlaikomas
 ■ Darbo užmokestis ■ Pašalpa ■ Valstybės išlaikomas ■ Nenurodė

2.2.5 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal pagrindinį pragyvenimo šaltinį, 2011 m.

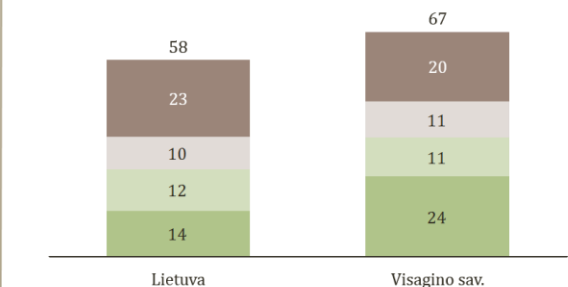
Šaltinis: 2011 m. Gyventojų ir būstų surašymo duomenys

Remiantis 2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, Visagine vyrauja kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai (24 proc.) bei specialistai (20 proc.). Taip pat gausu technikų (11 proc.) ir jaunesniųjų specialistų (9 proc.) bei paslaugų sektoriaus darbuotojų ir pardavėjų (11 proc.). Lyginant su Lietuvos vidurkiu, Visaginas išsiskiria dideliu kvalifikuotų darbuotojų ir amatininkų procentu (atitinkamai 14 proc. ir 24 proc.).

Užimti gyventojai nuo 15 m. pagal profesijų grupes Visagino sav. 2011 m.

Užimti gyventojai nuo 15 m. pagal profesijų grupes Lietuvoje ir Visagine, 2011 m.

■ Vadovai ■ Tarnautojai ■ Įrenginių ir mašinų operat. ir surink.
 ■ Specialistai ■ Paslaugų sektoriaus darb. ir pardavėjai ■ Nekvalifikuoti darbininkai
 ■ Technikai ir jaunesnieji specialistai ■ Kvalifikuoti darb. ir amatininkai ■ Kita arba nenurodė

2.2.6 pav. Gyventojai pagal profesijų grupes, 2011 m.

Šaltinis: 2011 m. Gyventojų ir būstų surašymo duomenys

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

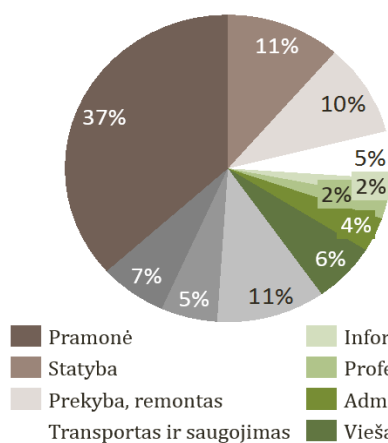
Remiantis 2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, pagal ekonominės veiklos rūšis daugiausiai Visagino gyventojų dirba pramonėje (37 proc.), statyboje (11 proc.), švietime (11 proc.) ir prekyboje (10 proc.). Savivaldybė išskiria pramonėje dirbančių gyventojų dalimi: vidutiniškai Lietuvoje yra 18 proc. gyventojų, dirbančių šioje srityje; o Visagino – net 37 proc. Taip pat Visagino daugiau gyventojų, dirbančių statyboje. Kita vertus, Visagino daug mažiau užimtųjų, dirbančių prekybos ir remonto sektoriuose.

Visagino veikia Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras (VTVPMC), kuris buvo įsteigtas 1989 m. kaip profesinė technikos mokykla, skirta rengti kvalifikuotus specialistus. 2015 m. įgyvendinus Europos regioninės plėtros fondo finansuojamą projektą „Energetinio sektorinio praktinio mokymo centro įkūrimas Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centre“, centre duris atvėrė modernus Energetinio sektorinio praktinio mokymo centras. Centro tikslas – gerinti besimokančių asmenų pasirengimą praktinei veiklai ir sudaryti sąlygas mokytojams ir dėstytojams tobulinti kvalifikaciją. VTVPMC rengiami šie specialistai: elektros ir automatikos įrenginių derintojai, elektros įrenginių elektromechanikai, automatinių sistemų eksploatavimo mechatronikai, jėgos ir apšvietimo tinklų elektrikai, elektros įrenginių įrengimo ir eksploatavimo elektromonteriai bei kt. O įgyvendinus Europos socialinio fondo finansuotą projektą „Elektros ir energijos bei elektronikos ir automatikos posričių modulinėms mokymo programoms skirtų mokymo priemonių rengimas“ padidintas profesinio mokymo lankstumas ir pagerintas besimokančių asmenų pasirengimas praktinei veiklai, sukūrus ir įdiegus modernias mokymo priemones elektros ir energijos, elektronikos ir automatikos posričių programas. Centras glaudžiai bendradarbiauja su universitetais, kolegijomis, gimnazijomis, bendrojo lavinimo ir profesinėmis mokyklomis, verslo įmonėmis.

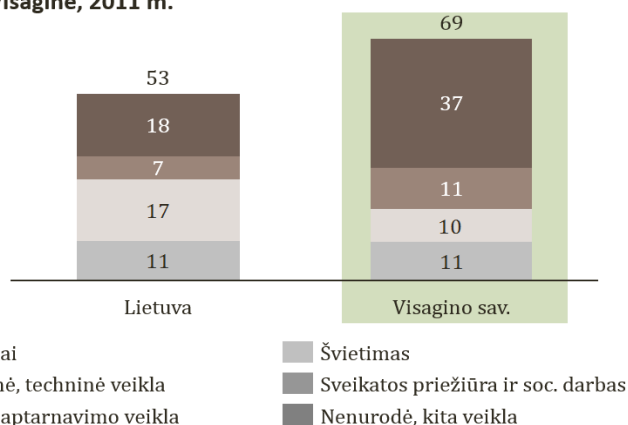
Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centre rengiami šių inžinerinių / techninių specialybių darbuotojai:

- automatinių sistemų eksploatavimo mechatronikai,
- jėgos ir apšvietimo tinklų elektrikai,
- elektros įrenginių priežiūros ir taisymo elektromonteriai bei kt.

Užimti gyventojai** pagal ekonominės veiklos rūšis Visagino, 2011 m.

Užimti gyventojai** pagal ekonominės veiklos rūšis Lietuvoje ir Visagino, 2011 m.

** Gyventojai, vyresni nei 15 m.

2.2.7 pav. Gyventojų užimtumas pagal ekonominės veiklos rūšis, 2011 m.

Šaltinis: 2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenys

Siekiant sumažinti nedarbą ir pasiekti kuo didesnę gyventojų darbinį užimtumą, pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas darbo vietų kūrimui skatinti – tai apima mokesčines, verslo pradžios skatinimo ir verslo finansavimo priemones bei palankios teisinės sistemos formavimą. Ypač turi būti rūpinamasi smulkiuoju ir vidutiniu verslu, sudarant palankias sąlygas verslui, kadangi šioje sferoje dažniausiai kuriamos naujos ir papildomos darbo vietos. Didžiausią įtaką naujų darbo vietų kūrimui turi investuotojų pritraukimas, todėl ypatingą dėmesį reikia skirti šios srities veikloms.

APIBENDRINIMAI:

- Visaginas išsiskiria aukštesniu negu Lietuvos bei Utenos apskrities darbo užmokesčio vidurkiu, o tai gali sudaryti kliūčių siekiant perorientuoti darbuotojus dirbti kituose sektoriuose, kurie yra mažiau apmokami, pavyzdžiui, gamyboje.
- Lyginant su Lietuvos vidurkiu, Visaginas išsiskiria dideliu išsilavinusių gyventojų, kvalifikuotų darbuotojų ir amatininkų skaičiumi. Be to, yra didelė pramonėje dirbančių gyventojų dalis.
- Darbo rinkos padėtis Visagine išlieka sudėtinga, ir tai yra vienas iš svarbiausių ekonominės politikos iššūkių artimiausiais metais (ilgalaikiams bedarbiams didėja tikimybė prarasti kvalifikaciją ir motyvaciją dirbti; vis dar išliekantis didelis emigracijos mastas). Be to, mažėjantis jaunų darbingų gyventojų skaičius gali lemti mažesnes investicijų pritraukimo galimybes, kadangi ateityje gali trūkti darbo jėgos.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Savivaldybės prioritetai turi būti nedarbo mažinimas ir užimtumo didinimas. Didinant gyventojų darbinį užimtumą, dėmesys turi būti skiriamas smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių steigimo ir jų veiklos vystymo skatinimui, verslui palankiai mokesčių politikai formuoti. Kadangi didžiausią įtaką naujų ir papildomų darbo vietų kūrimui turi smulkiojo ir vidutinio verslo plėtra, investuotojų pritraukimas, todėl ypatingą dėmesį reikia skirti šios srities veikloms.

2.3. ŠVIETIMAS

2.3.1. UGDYMO SI POREIKIŲ TENKINIMO BŪKLĖS KONTEKSTAS

Švietimas – veikla, kuria siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus. Mokyti yra prigimtine kiekvieno žmogaus teisė. Švietimas, kaip asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdas, grindžiamas žmogaus nelygstamos vertės, jo pasirinkimo laisvės, dorinės atsakomybės pripažinimu, demokratiniiais santykiais, šalies kultūros tradicijomis. Švietimas saugo ir kuria tautos tapatybę, perduoda vertybes, kurios daro žmogaus gyvenimą prasmingą, visuomenės gyvenimą – darnų ir solidarų, valstybės – pažangų ir saugų. Švietimas yra prioritetiškai valstybės remiama visuomenės raidos sritis.

Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ akcentuojama, kad šalyje siekiama formuoti besimokančią visuomenę: modernią ir dinamišką, pasirengusią ateities iššūkiams ir gebančią veikti nuolat kintančiame pasaulyje. Ateities Lietuvos visuomenė yra atvira pasaulio kaitai: žmonės yra išsilavinę, domisi mokslu ir naujovėmis, lengvai perpranta ir naudoja naujas technologijas, moka užsienio kalbų, puoselėja mokymosi visą gyvenimą principus, gyventojai turi palankias sąlygas neformaliajam ugdymui ir mokymuisi visą gyvenimą plėtoti. Strategijoje akcentuojama, kad asmens kūrybingumui ugdyti svarbi ne tik mokymo programų kokybė, bet ir jį supanti fizinė aplinka. Švietimo įstaigose reikia sukurti kūrybingumui palankią aplinką, kad mokymo galimybių neribotų menki materialiniai išteklių. Pažymėtina, kad praktinių įgūdžių tobulinimo bazė yra ypač svarbi aukštesniųjų gebėjimų ugdymui. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu patvirtinta Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija.

Nuo 2011 metų šalies savivaldybės, įpareigtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, parengė, patvirtino ir iki 2015 metų rugsėjo įgyvendino bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos bendruosius planus. Nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujas Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas, patvirtinti nauji Valstybės (strateginiai) švietimo stebėsenos rodikliai. Tobulinama neformaliojo vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų švietimo sistema. Laipsniškai diegiama neformaliojo švietimo dalinio finansavimo iš mokinio krepšelio sistema, įvestas ikimokyklinio ugdymo krepšelis, formuojama tokio pobūdžio įstaigų veiklos vertinimo sistema. Šalyje įgyvendintas

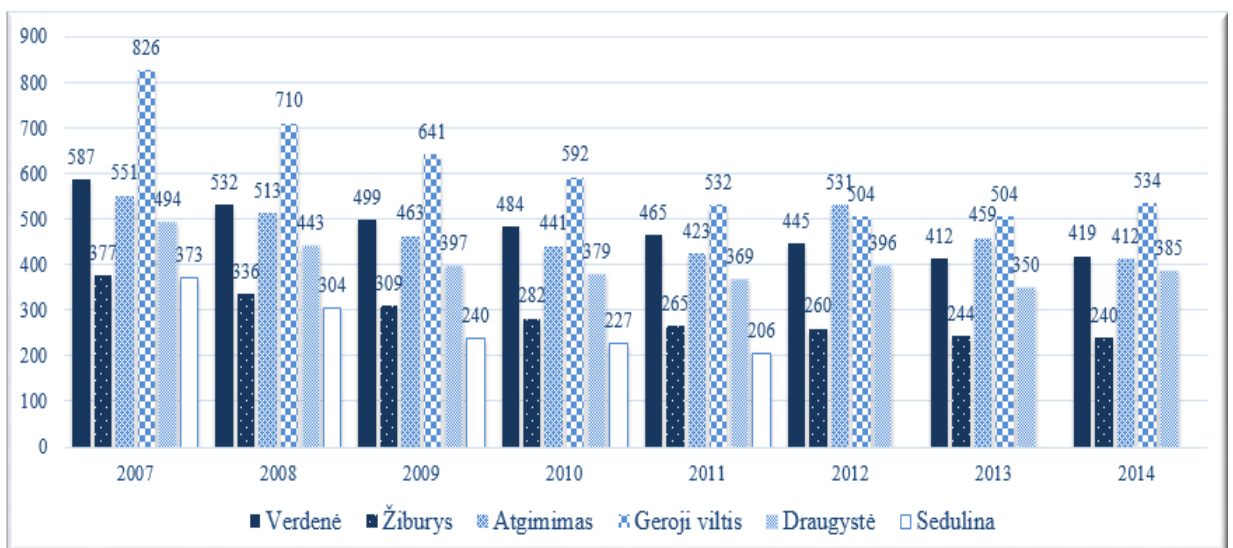
eksperimentinis projektas, kuriuo 4 savivaldybėse išbandyta nauja neformaliojo ugdymo krepšelio metodika. Planuojama ją įdiegti visose savivaldybėse nuo 2016 m.

2.3.2. ŠVIETIMO SITUACIJA SAVIVALDYBĖJE

Vienas iš svarbiausių švietimo lygi savivaldybėje apibūdinančių rodiklių yra švietimo prieinamumas, kuris vertinamas pagal švietimo sistemos struktūrą, mokymosi būdų bei formų pasirinkimą, psichologinės, specialiosios, socialinės pagalbos teikimą, pedagogų kvalifikaciją, materialiuosius švietimo įstaigų išteklius.

Visagine sudarytos sąlygos įvairių gyventojų grupių švietimo poreikiams tenkinti. 2015 m. savivaldybėje veikė 15 švietimo įstaigų: 5 bendrojo ugdymo mokyklos, 5 ikimokyklinio ugdymo mokyklos, 3 neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklos, 2 neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklos. Formaliojo švietimo programas Visagino savivaldybėje vykdė dvi gimnazijos („Atgimimo“, rusų mokomąja kalba, ir „Verdenės“, lietuvių mokomąja kalba), 2 progimnazijos (Draugystės ir „Gerosios vilties“, rusų mokomąja kalba), viena pagrindinė mokykla („Žiburio“, lietuvių mokomąja kalba). Suaugusiųjų švietimą pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdė Draugystės progimnazija. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo individualizuotas ir socialinio ugdymo programas vykdė „Verdenės“ gimnazija. Institucinis ikimokyklinis ugdymas lietuvių mokomąja kalba organizuotas vaikų lopšeliuose-darželiuose „Ažuoliukas“ ir „Auksinis raktelis“, rusų mokomąja kalba – lopšeliuose-darželiuose „Auksinis gaidelis“, „Gintarėlis“ ir „Kūlverstukas“. Neformaliojo vaikų švietimo programas įgyvendino Č. Sasnausko menų mokykla, Kūrybos namai, Sporto centras. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą vykdė Valstybinės kalbos centras ir Visagino pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras. Šis centras taip pat teikė pagalbą įstaigoms, o Rekreacijos paslaugų centras ugdymo procesą aprūpino reikiama infrastruktūra ir transportu.

Bendrasis ugdymas. Per pastaruosius daugiau kaip 10 metų savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius sparčiai mažėjo. Bendrojo ugdymo mokyklose 2013–2014 m. m. pradžioje iš viso mokėsi 2022 mokiniai, iš jų suaugusiųjų klasėse – 28, lavinamosiose klasėse – 25. 2014–2015 m. m. pradžioje šis skaičius sumažėjo labai nežymiai – buvo 2016 mokinių, iš kurių suaugusiųjų klasėse – tik 18, lavinamosiose klasėse – 26. Taigi, atmetus suaugusiųjų ir lavinamųjų klasių mokinių skaičių, mokyklose mokinių skaičius pirmą kartą po prieš daug metų prasidėjusio mokinių skaičiaus mažėjimo ne tik nesumažėjo, tačiau padaugėjo +3 mokiniais (2013 m. – 1969, 2014 m. – 1972). 2014–2015 m. m. pradžioje mokyklose lietuvių mokomąja kalba mokėsi 659 mokiniai (2013–2014 m. m. buvo 656), mokyklose rusų mokomąja kalba – 1313 mokinių (2013–2014 m. m. buvo taip pat 1313).

2.3.2.1 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus kaita (be suaugusiųjų ir lavinamųjų klasių mokinių)

Igyvendinant Visagino savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 m. bendrąjį planą 2014 metų pradžioje, kaip ir patvirtinta plane, buvo atliktas tarpinis – 2013 metų pabaigos rezultatų vertinimas, pristatytas bendruomenėms. Galima konstatuoti, kad planas buvo pasirinktas sėkmingai, jo rezultatai balansuoja tarp racionaliausio ir bendruomenėms palankiausio variantu: išsaugota ugdymo paslaugų įvairovė (pagal ugdymo programas, mokomašias kalbas), praplėstos ugdymo individualizavimo galimybės, didinama kokybė (optimizuojant žmogiškuosius ir finansinius išteklius) bei kuriama palanki ugdymo(si) aplinka. Igyvendinant patvirtintą tinklo planą tuščių mokymosi vietų skaičius per trejus mokslo metus sumažintas 65 procentais (nuo buvusių 517 tuščių vietų iki 178). Visagino savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 m. bendrasis planas, patvirtintas Visagino savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. TS-3, visiškai įgyvendintas. Tačiau situacija nuolat kinta, būtina stebėti, vertinti ir pagal poreikį priimti naujus sprendimus.

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas vykdomas 5 lopšeliuose-darželiuose. 2014 metų rugsėjo 1 d. duomenimis įstaigose pagal ikimokyklinio ugdymo programas yra ugdomi 737 vaikai (2013 metais buvo 781), pagal priešmokyklinio ugdymo – 178 vaikai (2013 metais buvo 175). Grupių skaičius šiais mokslo metais sumažėjo nuo buvusių 60 iki 58. Savivaldybės lopšeliuose-darželiuose nuolat yra laisvų vietų pageidaujantiems jas lankyti. Deja, iki 2014 m. sausio veikęs privatus lopšelis-darželis „Vaikystės planeta“ yra likviduotas. Problemos, egzistuojančios ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo srityje: savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, sąlygos sėkmingai socializacijai bei lygios galimybės rengtis mokyklai sudarytos tik iš dalies, t. y. ne visi vaikai, kuriems to reikia, ir ne visa apimtimi gauna kompleksinę švietimo pagalbą (trūksta specialistų / etatų, trūksta lėšų švietimo pagalbai teikti / pirkti specialistų paslaugoms (iš dalies ir dėl ne visada visiškai sukomplektuotų grupių), spec. poreikiai ne visada laiku identifikuojami. Būtina įgyvendinti priemones dėl švietimo pagalbos teikimo Visagino savivaldybės ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gerinimo (planas jau parengtas ir patvirtintas Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu).

Neformalusis švietimas. Visagino mokiniams sudarytos puikios sąlygos užimtumui neformaliojo švietimo įstaigose. Visagine veikia šios neformaliojo vaikų ir jaunimo švietimo įstaigos: Č. Sasnausko menų mokykla, Kūrybos namai, Sporto centras. Šias tris savivaldybės vaikų ir jaunimo neformaliojo švietimo įstaigas 2014 m. lankė 2 694 vaikai ir jaunuoliai. Dalis iš jų lanko ne po vieną ugdymo programą. Sukurtos aplinkos, kuriose vyksta atviras darbas su jaunimu: atviras jaunimo centras Kūrybos namuose ir atvira erdvė jaunimui Sporto centre. Neformalusis švietimas – itin prasminga ir toliaregiška investicija, Visagino savivaldybės prioritetas. Tai ir užimtumas, žalingų įpročių prevencija, ir itin gabių vaikų ugdymas iki profesionalaus lygio.

Suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugas teikia Visagino valstybinės kalbos centras, taip pat asociacija Trečiojo amžiaus universiteto Visagino filialas, veikianti nuo 2000 m., įregistruota Švietimo ir mokslo institucijų registre kaip bendruomeninė neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokykla. Pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centre teikiamos kvalifikacijos tobulinimo bei pedagoginės psichologinės pagalbos paslaugos, nuo 2014 m. rudens jame pradėjo dirbti plaukimo specialistai, mokantys plaukti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo programų mokinius.

Neformaliojo švietimo srityje egzistuoja ir problemų. Dalis vaikų neformaliojo švietimo įstaigų teikiamų paslaugų dubliuojasi. Jau dabar būtina peržiūrėti ir optimizuoti neformaliojo švietimo paslaugų pasiūlą. Tokios mažos suaugusiųjų švietimo įstaigos, kaip Valstybinės kalbos centras, kurios statistiniai rodikliai (kurių vienas iš pagrindinių – klausytojų skaičius) kasmet mažėja, o finansavimo (iš savivaldybės biudžeto) kaštai išaugo, likus beveik nemažėjančiam administracijos darbuotojų skaičiui, išlaikymas darosi neracionalus ir neekonomiškas. Valstybinės kalbos centro paslaugų kokybė nekinta jau daugybę metų (valstybinės kalbos mokėjimo kursų poreikis Visagine mažėja, tačiau poreikis mokytis kalbos ir tobulinti jos vartojimo lygį išlieka aktualus): įstaiga nesiima iniciatyvos ir priemonių dėl programų pritaikymo pagal besimokančiųjų poreikius, netaiko šiuolaikiškų ir veiksmingų metodikų ir būdų, nediegia naujovių. Įstaiga vangiai dalyvauja projektinėje veikloje. Taigi būtina spręsti klausimą dėl suaugusiųjų švietimo įstaigų tinklo optimizavimo. Suaugusiųjų švietimo srityje aktyviai veikia asociacija Visagino trečiojo amžiaus universitetas, tačiau tai daroma visuomeniniais pagrindais, deja, iki šiol neišspręstas organizacijos veiklai būtinų patalpų klausimas. Būtina iš esmės išanalizuoti esamą situaciją

suaugusiųjų švietimo politikos savivaldybėje įgyvendinimo srityje, parengti Visagino savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtros veiksmų planą, sukurti ir tobulinti integruotą suaugusiųjų neformaliojo švietimo sistemą.

Mokytojai. Mokytojų, turinčių tinkamą kvalifikaciją, dalis auga. Tai vyksta dėl dviejų priežasčių: dėl tinkamos kvalifikacijos įgijimo ir dėl realaus mokytojų skaičiaus mokyklose mažėjimo (kilusio dėl mokinių skaičiaus mažėjimo, mokyklų tinklo pertvarkymo). Pagal rodiklius mokytojų kvalifikacija Visagino savivaldybėje yra aukšta: atestuotų pedagogų skaičius sudaro daugiau kaip 90 proc. Pažymėtina, kad atestuotų mokytojo metodininko kvalifikacinei kategorijai Visagine virš 30 proc. daugiau nei nustatyta mokinio krepšelio metodinėse rekomendacijose. Tačiau, kaip rodo ugdymo stebėseną, pedagogų turimos gan aukštos kvalifikacinės kategorijos nekoreliuoja su ugdymo kokybe, rezultatais ir mokinių pasiekimais. Be to, išlieka aktuali prasto valstybinės kalbos mokėjimo ir vartojimo problema. Prastas lietuvių kalbos mokėjimas riboja mokyklų rusų mokomąją kalbą mokytojų pilnaverti integravimąsi į Lietuvos švietimo sistemą, nesudaro lygių galimybių vaikams ugdytis valstybine kalba neformaliojo švietimo ir sporto įstaigose. Taip pat gan aktuali išlieka personalo, ypač formaliojo švietimo bei ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo įstaigose, senėjimo problema. Taigi, būtina aktyvinti ugdymo stebėseną ir dažniau taikyti pedagogų kvalifikacinių kategorijų atitikties nustatymą (per išorinį vertinimą ir kt. stebėsenos priemones), griežtinti Valstybinės kalbos įstatymo nuostatus įgyvendinimo reikalavimus, skatinti pedagogus gerinti valstybinės kalbos mokėjimo ir vartojimo lygį.

Materialieji švietimo įstaigų ištekliai. Šiuo metu visos – tiek formaliojo, tiek neformaliojo ugdymo įstaigos renovuotos iš išorės (arba tęsiasi renovavimo darbai), nedidele dalimi sutvarkytos ir viduje: apšiltinti pastatai, iš dalies įdiegtos energijos taupymo priemonės, atlikti modernizavimo darbai (vidaus remontas, apdailos sutvarkymas, baldų, kompiuterinės / organizacinės technikos, ugdymo / techninių priemonių įsigijimas, mokomųjų / metodinių kabinetų įrengimas ir kt.). Dabar būtina tęsti vidaus sutvarkymą ir pereiti prie modernizavimo, ugdymo aplinkų tobulinimo bei turtinimo. Būtina atnaujinti Visagino savivaldybės švietimo ir sporto įstaigų materialinę bazę. Tai nuolat daroma, tačiau tik iš savų išteklių: MK, biudžeto lėšų, mini projektų. Būtinai esminiai, spartūs pokyčiai, tam reikalingos ES fondų lėšos. Būtina spręsti klausimą dėl saugių ir uždarų ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigų teritorijų įrengimo.

Profesinis rengimas, kvalifikacijos kėlimo galimybės. Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras (VTVPMC, www.vpm.lt) buvo įsteigtas 1989 m. kaip profesinė technikos mokykla, skirta rengti kvalifikuotus specialistus. VTVPMC teikiamos šios mokymo programos: pagrindinio ugdymo programa, vidurinio ugdymo programa, pirminio profesinio mokymo, tęstinio profesinio mokymo ir perkvalifikavimo programos, neformaliojo švietimo programos. Pagal šias programas 2014 m. mokosi 667 mokiniai: gimnazijos skyriaus 1–4 klasėse ir trečiame kurse – 399, turinčių bazinį vidurinį išsilavinimą – 268.

Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centre rengiami:

- pardavimų konsultantai;
- apskaitininkai ir kasininkai;
- kompiuterinio projektavimo operatoriai;
- elektroninės leidybos maketuotojai;
- automatinių sistemų eksploatavimo mechatronikai;
- virėjai;
- apdailininkai (statybininkai);
- elektros įrenginių elektromechanikai;
- suvirintojai.

Nuo 2014 m. Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centre pradėjo veikti Energetikos sektorinio praktinio mokymo centras, kurio įkūrimas sudarė sąlygas teikti naujas, paklausias darbo rinkoje profesijas ne tik pagal pirminio, bet ir pagal tęstinio profesinio mokymo programas, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, gerinti mokymo kokybę, mokinių pasirengimą praktinei veiklai. VTVPMC aprūpintas nauja, modernia įranga praktinio mokymo laboratorijose – elektros instaliacijos, elektros įrenginių, elektrotechnikos ir elektronikos, valdymo sistemų, elektrohidraulikos ir

elektropneumatikos bei dirbtuvėmis: suvirinimo elektra, suvirinimo pusautomačiais, suvirinimo dujomis ir metalo apdirbimo. Centras bendradarbiauja su universitetais, kolegijomis, gimnazijomis, bendrojo lavinimo ir profesinėmis mokyklomis. Centro mokinių pasiekimai tam tikrų profesijų (mechatronikų, suvirintojų, elektroninės leidybos maketuotojų, virėjų, IT specialistų ir kt.) srityse yra išskirtiniai: kasmet laimi aukštas prizines vietas prestižiniuose konkursuose ir varžybose (tiek nacionalinio, tiek tarptautinio lygmens).

Svarbu pažymėti, kad VTVPMC tenka nemažas vaidmuo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo kontekste kalbant apie mokinių srautų judėjimą iš bendrojo ugdymo mokyklų į šią įstaigą. Kasmet vidutiniškai apie 11 % 8–10 kl. baigusių mokinių (vidutiniškai 62 mokiniai) pereina mokytis į VTVPMC. Viena vertus, tai rodo profesinio mokymo ir VTVPMC populiarumą tarp bendrojo ugdymo mokinių, tačiau tai turi įtakos klasių komplektavimui gimnazijose. Kaip žinia, VTVPMC mokiniai, besimokantys pagal vidurinio ugdymo programą, gauna stipendiją, nes lygiagrečiai su bendrojo ugdymo dalykais jie mokosi ir profesijos dalykų, tačiau nemaža dalis abiturientų, užbaigusių vidurinio ugdymo programą, nebetęsia mokymosi pagal profesinio mokymo programą (kurios trukmė vienais metais ilgesnė) ir pasirenka kitą karjeros / studijų kelią. Būtinai nacionalinio lygmens teisės aktų, reglamentuojančių profesinį mokymą kartu su vidurinio išsilavinimo įgijimu, peržiūrėjimas.

Jaunimo politikos įgyvendinimas. Jaunų žmonių (14–29 m. amžiaus) skaičius savivaldybėje mažėja ir Visaginas iš jaunimo miesto palaiptams tampa mažiausią jaunimo procentą turinčia Lietuvos savivaldybe. Statistikos departamento paskelbtais duomenimis, 2013 m. rugpjūčio mėnesį Visagino savivaldybėje jaunimas sudarė mažiausią jaunų gyventojų procentą visoje šalyje (~18,0 proc.), 2014 m. paskelbtais analogiškais duomenimis jaunimo skaičius buvo dar mažesnis (17,1 proc.). Faktinis ir oficialiai skelbiamas jaunimo skaičius savivaldybėje nesutampa ir, galimai, yra dar mažesnis (daug prisiregistravusių, bet faktiškai negyvenančių Visagino savivaldybėje).

Pagrindinės jaunimo problemos savivaldybėje: ilgalaikė jaunų žmonių emigracija į užsienį; darbo vietų su patraukliu jauniems žmonėms darbo užmokesčiu stoka; mažėjanti jaunų žmonių motyvacija išitraukti į savanorišką veiklą; ribotos vietinės finansinės galimybės remti nevyriausybinį sektorį; jaunimo organizacijų pasyvumas, inertiškumas. Kone aktualiausia yra jaunimo emigracijos problema. Skirtingai nuo daugelio rajoninio tipo šalies savivaldybių, mūsų savivaldybės jaunimo ilgalaikė emigracija yra paaiškinama ne dideliu nedarbo lygiu ir pragyvenimo šaltinių ieškojimu, bet gerokai palankesniu nei įprasta požiūriu į emigravimą. Nepakankamos valstybinės kalbos žinios sukuria jauniems žmonėms diskomfortą stojant į Lietuvos mokymosi įstaigas arba įsidarbinant už savivaldybės ribų, todėl jie mokosi užsienio kalbos ir palankiau vertina galimybes mokytis / įsidarbinti užsienyje. Panašu, kad tokią praktiką skatina ir mokinių tėvai, nes mokiniai yra tikslingai rengiami mokslui ir darbui užsienyje.

Darbo rinkoje jaunimo situacija yra pakankamai stabili: paprastai nedarbo lygis tarp jaunų žmonių padidėja vasaros metu, kada registruojami profesijas igiję, bet dar neįsidarbinę jauni žmonės, rudens sezono metu jaunų bedarbių skaičius sumažėja. 2014 m. rugpjūčio 31 d. duomenimis Visagino savivaldybėje buvo 196 jauni bedarbiai (18–29 m. amžiaus), iš kurių su aukštuoju išsilavinimu – 50, su profesiniu – 97, neturintys kvalifikacijos – 6 ir absolventai – 47.

Pažymėtina, kad jaunimo nedarbo problema išsispredžia jauniems žmonėms išvykstant (į kitus šalies miestus, į užsienį), tačiau darbo vietos nesukuriamos pačioje savivaldybėje. Nesukuriamos jaunimui darbo vietos viešiesiems darbams (Visagino savivaldybė nesukūrė nei vienos darbo vietos jaunimui viešiesiems darbams, o Zarasų savivaldybė 2014 m. tokių darbo vietų jaunimui pasiūlė net 30). 2014 m. vasaros atostogų metu moksleivių įdarbinimas buvo simbolinis, nors Jaunimo darbo centras prie Utenos teritorinės darbo biržos dėjo tam daug pastangų: organizuoti 5 renginiai, kuriuose dalyvavo 118 mokinių, tačiau vasarai įsidarbino tik 2 mokiniai. Kaip ir anksčiau, verslininkai vengia įdarbinti jaunus žmones dėl jų ribotos atsakomybės bei vengdami dėl jų amžiaus taikomų darbo sąlygų apribojimų.

Nuo 2013 m. jaunimo darbo rinkos pokyčius stebi ir turimomis priemonėmis jaunimo nedarbo problemas sprendžia Utenos teritorinės darbo biržos Jaunimo darbo centras, kuris organizuoja profesinio orientavimo seminarus, užsiėmimus jauniems bedarbiams, aktyviai bendradarbiauja su ugdymo įstaigomis. 2014 m. pradėta įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvų programa, orientuota į NEET (nedirbančio, nesimokančio ir neaktyvaus) jaunimo įtraukimą į darbo rinką. Jaunimo darbo

centre nuo 2014 m. taip pat veikia „Eurodesk / Žinau viską“ jaunimo informavimo taškas. Taigi, sukurta pakankama informacinė terpė jaunimui, kuria sėkmingai gali naudotis tiek jaunimo juridiniai asmenys – organizacijos, tiek ir pavieniai jauni žmonės. Nuo 2015 m. spalio mėn. Visagino sporto centre taip pat pradėtas įgyvendinti projektas „Atrask save“, skirtas darbui su NEET'ais, motyvacijos didinimui, įtraukimui į mokymosi procesą ir / ar darbą.

Visagino policijos komisariato duomenimis, į policijos įskaitą Visagino savivaldybėje 2011 m. buvo įtraukti 37 asmenys iki 18 metų. Vidaus reikalų ministerijos statistikos duomenų bazės duomenimis, 2011 m. Visagine užregistruotos 547 nusikalstamos veikos, iširtos – 205. Tarp iširtų nusikalstamų veikų – 12 padarytų nepilnamečių asmenų (4,4 proc.). 2013 m. statistiniai rodikliai yra panašūs, situacija neblogėja.

Savivaldybėje sukurta pakankama vaikams ir jaunimui skirtas biudžetinių įstaigų tinklas. Savivaldybės teritorijoje 2014 m. veiklą deklaravo ne mažiau kaip 180 asociacijų, iš kurių – 25 jaunimo organizacijos (2011 m. – 23), daugiau kaip 40 registruotų sporto klubų (2009 m. – 23). Taip pat veiklą deklaruoja 2 politinių partijų jaunimo judėjimai. Kryptingą veiklą vykdo tik 1/3–1/4 jaunimo asociacijų. Veiklos fragmentiškumą lemia nesukurta paramos nevyriausybiniam sektoriui sistema. Dėl šios priežasties veiklą vykdančios asociacijos taip pat dažniausiai apsiriboja veikla „nuo projekto iki projekto“; einamoji veikla, tokia kaip naujų narių kompetencijos ugdymas, naujų lyderių rengimas, organizacijos veiklos viešinimas, nevykdoma.

2005 m. įsteigta skėtinė jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalas“, jungianti 8 asociacijas, tačiau siekiamybė – atstovavimas jaunimo organizacijoms ir narystė Lietuvos jaunimo nevyriausybinių organizacijų taryboje dar nepasiekta.

2003 m. įkurta Visagino jaunimo reikalų taryba. Bendrojo ugdymo įstaigose veikia mokinių parlamentai (tarybos), kurie deleguoja savo atstovus į Visagino mokinių tarybą (įsteigta 2003 m.).

Visuomeninio sektoriaus finansavimo nutraukimas (nuo 2005 m.) neigiamai atsiliepė asociacijų veiklos kokybei: trūkstant būtinausių kompetencijos ugdymo mokymų, sustojo lyderių rengimo programos, susilpnėjo partnerystės ryšiai su šalies savivaldybėmis, dalis asociacijų iš viso iššaldė veiklą. Tuo pačiu labai susilpnėjo ne tik asociacijų vaidmuo viešajame gyvenime, bet ir jų motyvacija dalyvauti savivaldybės viešajame gyvenime. Pastebimai kritus asociacijų kompetencijoms (projektinių paraiškų rengimo, projektų valdymo), tik nedaugelis iš jų dalyvauja regioniniuose (Ignalinos AE regiono) ir tarptautiniuose konkursuose. Atsižvelgiant į tai, kad 2014 m. baigtas NVO finansavimas VĮ IAE ENF lėšomis, siekiant didinti visuomeninio sektoriaus vaidmenį viešajame savivaldybės gyvenime yra tikslinga atnaujinti vietinių iniciatyvų konkurso (finansuojamo savivaldybės lėšomis) organizavimą.

Nuo 2012 m. Visagino kūrybos namuose veikia Atviras jaunimo centras (kaip biudžetinės įstaigos struktūrinė dalis); ši įstaiga vykdo ne tik atvirą darbą su jaunimu, bet ir teikia paramą (patalpomis, priemonėmis ir įranga, žmogiškaisiais išteklių) nevyriausybiniams organizacijoms, kitoms biudžetinėms įstaigoms. Pažymėtina, kad Atviras jaunimo centras prisideda vykdamas vaikų minimalios priežiūros priemones. Taip pat pažymėtinas kitų biudžetinių ir valstybinių įstaigų (Visagino sporto centro, Visagino kultūros centro, Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centro) aktyvus dalyvavimas užtikrinant jaunų žmonių sveikos gyvensenos ugdymą, kultūros, meninės saviveiklos grupių veiklą bei profesinį rengimą.

Nuo 2013 m. aktyviai įsitraukė į jaunimo atvirą darbą Visagino sporto centro atvira jaunimo erdvė (vadovė T. Gaivoronskaja), 2014 m. per projektinę veiklą atviram darbui vykdyti pritraukė daugiau kaip 100,0 tūkst. litų. Atvira jaunimo erdvė taip pat vykdo ir vaiko minimalios priežiūros funkcijas, todėl tikslinga jos veiklą visokeriopai skatinti.

APIBENDRINIMAI:

- Visagine sudarytos sąlygos įvairių gyventojų grupių švietimo poreikiams tenkinti, užtikrinta ugdymo paslaugų įvairovė ir kokybė; gana aukšti pasiekimai meno, dailės, muzikos neformaliojo ugdymo srityse; tačiau nesutvarkytas neformaliojo švietimo tinklas / neoptimizuotos paslaugos.
- Aukšta pedagogų kvalifikacija, tačiau turimos aukštos kvalifikacinės kategorijos nekoreliuoja su ugdymo kokybe, rezultatais ir mokinių pasiekimais; gana prastas valstybinės kalbos mokėjimas /

vartojimas.

- Daugumos įstaigų pastatai renovuoti, tačiau trūksta lėšų / galimybių sutvarkyti vidaus patalpas, modernizuoti ir turtinti ugdymo aplinkas, sutvarkyti (apsaugos sukūrimo atžvilgiu) teritorijas.
- Biudžetinių įstaigų bazėje sukurtos aplinkos, kuriose vyksta atviras darbas su jaunimu; tačiau daug metų neveikia NVO veiklos skatinimo per projektų finansavimą ar paslaugų pirkimą mechanizmas, labai menkas jaunimo verslumas, aktyvumas, iniciatyvumas, nėra susiformavusių tradicijų.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Optimizuoti neformaliojo švietimo įstaigų tinklą / paslaugų pasiūlą.
- Aktyvinti ugdymo stebėseną ir dažniau taikyti pedagogų turimų kvalifikacinių kategorijų atitikties nustatymą (per išorinį vertinimą ir kt. stebėsenos priemones); griežtinti Valstybinės kalbos įstatymo nuostatų įgyvendinimo reikalavimus, skatinti pedagogus gerinti valstybinės kalbos mokėjimo ir vartojimo lygį.

2.4. SVEIKATOS APSAUGA

Sveikata yra žmogaus vertybė ir gyvenimo pagrindas, kuris turi būti pakankamai tvirtas, kad būtų sėkmingai sprendžiami kasdienio gyvenimo klausimai, įveikiami socialiniai ir ekonominiai iššūkiai. Sveiki ir darbingi žmonės – savivaldybės ir šalies ekonomikos augimo ir tvaraus vystymosi garantas. Sveikatos apsaugos sistemai didelės įtakos turi šalies ekonominiai, socialiniai pokyčiai ir demografinė situacija. Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programoje numatytas strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Pagrindiniu iškelto rodikliu siekiama, kad iki 2025 m. bendrosios vidutinės būsimo gyvenimo trukmės riba būtų 77,5 amžius. Taip pat planuojama sumažinti vidutinės būsimo gyvenimo trukmės skirtumą tarp vyrų ir moterų, ilgėjant vyrų vidutinei būsimo gyvenimo trukmei – nuo 11,06 metų (2012 m.) iki 8 metų (2025 m.). Pagrindinės šių lėšų panaudojimo kryptys: gyventojų sveikatos ir sveikatos priežiūros netolygumų mažinimas; sveikas senėjimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra. Pirminė sveikatos priežiūra laikoma prioritetine, mat jai tenka spręsti daugumą asmens sveikatos problemų. Pirminės sveikatos priežiūros priemonės apima sveikatos propagavimą, mokymą, profilaktiką, gydymo bei reabilitacijos paslaugas.

2015 m. Visagino savivaldybėje asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklą sudarė šios įstaigos:

- VŠĮ Visagino ligoninė,
- VŠĮ Visagino pirminės sveikatos priežiūros centras,
- VŠĮ Krikščionių medicinos centro Visagino padalinys (veiklą savivaldybėje pradėjo 2014 m.).

Nuo 2012 m. liepos mėnesio visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas sutarties tarp Visagino savivaldybės ir Rokiškio rajono savivaldybės merų pagrindu teikia Rokiškio rajono visuomenės sveikatos biuras, kuris organizuoja visuomenės sveikatos mokymus visuomenės sveikatos, užkrečiamųjų ligų profilaktikos, neinfekcinių ligų ir traumų profilaktikos ir kontrolės, vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimo temomis, atlieka Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą), vertina visuomenės ir jos grupių sveikatos būklę, jos kitimo dinamiką, aplinkos ir socialinius, ekonominius, psichosocialinius veiksnius, gyvenimą bei jų ryšį su sveikata, sveikatos priežiūros sistemos raidą, o nuo 2014 metų pradžios vykdo visuomenės sveikatos priežiūrą Visagino savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose.

Savivaldybėje už valstybės sveikatos politikos įgyvendinimą, savivaldybės įstaigų ir organizacijų veiklą įgyvendinant sveikatos priežiūros programų bei bendruomenės sveikatinimo priemonių

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

savivaldybės teritorijoje koordinavimą bei derinimą atsakingas savivaldybės gydytojas, tačiau Visagino savivaldybėje šis etatas laikinai nebuvo užimtas ir šiuo metu naujas specialistas yra vaiko priežiūros atostogose, todėl pavedimai paskirstomi kitiems administracijos specialistams.

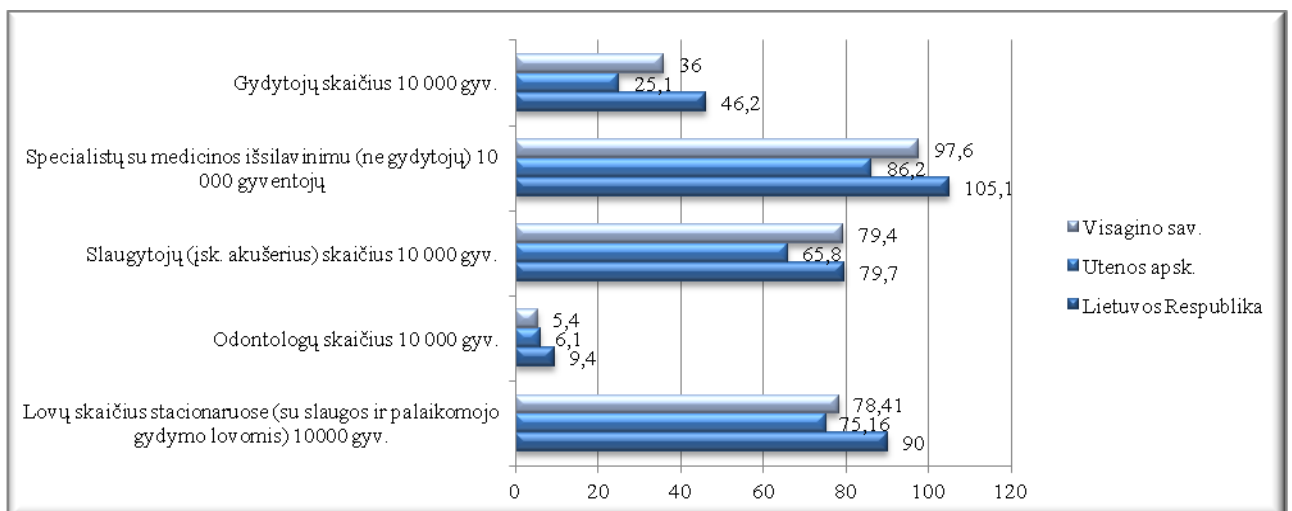
Triukšmo valdymas savivaldybėje vykdomas vadovaujantis teisės aktų reikalavimais. Visagino savivaldybės tarybos 2013 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. TS-5 buvo nustatytos triukšmo prevencijos zonos Visagino savivaldybės teritorijoje šalia prekybos centrų, viešbučių, restoranų (šiose zonose bus siekiama įgyvendinti Triukšmo valdymo įstatyme numatyta triukšmo prevencija) bei parengtas Visagino savivaldybės triukšmo prevencijos 2013–2018 metų veiksmų planas (veiksmų planas patvirtintas savivaldybės tarybos 2013 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. TS-4).

Sveikatos priežiūros išteklių ir paslaugos. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis (www.sic.hi.lt), Visagino savivaldybėje yra didžiausias gydytojų skaičius, tenkančio 10 000 gyventojų, rodiklis (36,0) Utenos apskrityje, tačiau jis yra žemesnis nei Lietuvos vidurkis (46,2) (žr. 5 lentelę). Bet reikėtų atkreipti dėmesį, kad tarp vietinio aptarnavimo įstaigų pagal šį rodiklį Visagino savivaldybė yra 6 vietoje (po didžiausių miestų savivaldybių).

5 lentelė. Aktyvių gydytojų skaičius 2013–2014 m. pabaigoje

Vietovės pavadinimas	Iš viso gydytojų				iš jų					
	absoliutus skaičius		10 000 gyventojų		respublikinio aptarnavimo įstaigos		vietinio aptarnavimo įstaigos			
					absoliutus skaičius		absoliutus skaičius		10 000 gyventojų	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
<i>Iš viso Lietuvoje</i>	13570	13510	46,1	46,2						
<i>Utenos apsk.</i>	353	352	24,8	25,1	-	-	353	352	24,8	25,1
Anykščių r.	65	63	24,2	23,9	-	-	65	63	24,2	23,9
Ignalinos r.	34	37	19,8	22,0	-	-	34	37	19,8	22,0
Molėtų r.	34	35	17,4	18,2	-	-	34	35	17,4	18,2
Utenos r.	107	106	26,1	26,2	-	-	107	106	26,1	26,2
Zarasų r.	39	38	22,5	22,3	-	-	39	38	22,5	22,3
Visaginas	74	73	35,9	36,0	-	-	74	73	35,9	36,0

Tačiau gydytojų, dirbančių Visagino savivaldybėje, skaičius palaipsniui mažėja (2009 m. jų buvo 83 (29,15/10 000 gyventojų), 2014 m. – jau 73 (36,0/10 000 gyventojų).

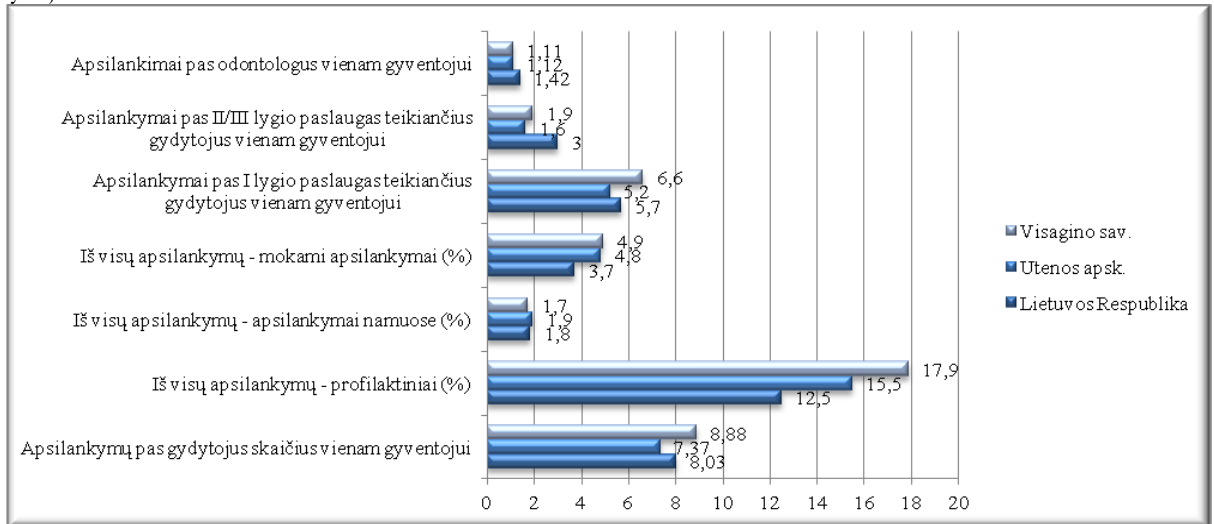
2.4.1 pav. Sveikatos priežiūros išteklių, 2014 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (toliau – HISIC)

Visagino savivaldybėje sveikatos priežiūros išteklių yra mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje, tačiau daugiau nei Utenos apskrityje (išskyrus odontologų skaičių).

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų apklausos rezultatus (2015 m.), 34,68 proc. respondentų nurodė, kad gydymo bei sveikatos priežiūros įstaigose neužtenka kvalifikuoto personalo (pažymėjo, kad trūksta chirurgų, neuropatologų, kardiologų, šeimos ir kitų siauros specializacijos gydytojų). Vertinant sveikatos paslaugas teikiančių institucijų / organizacijų darbą ir jų teikiamas paslaugas Visagino savivaldybės teritorijoje, didžiausi balai buvo skirti patalpų būklei, sveikatos įstaigų pakankamumui bei įrangos būklei; mažiausi – eilėms prie gydytojų kabinetų ir išankstinei registracijai vizitams pas gydytojus.

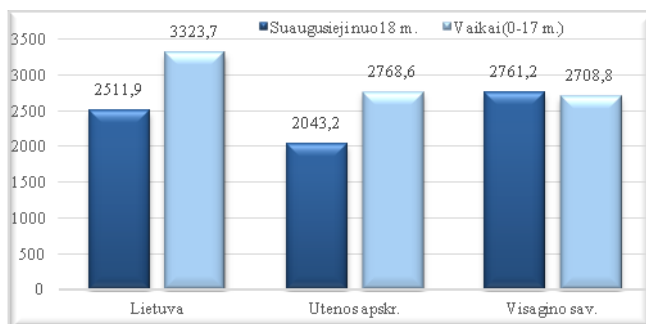
2.4.2 pav. Apsilankymai pas gydytojus, 2014 m.

Šaltinis: HISIC

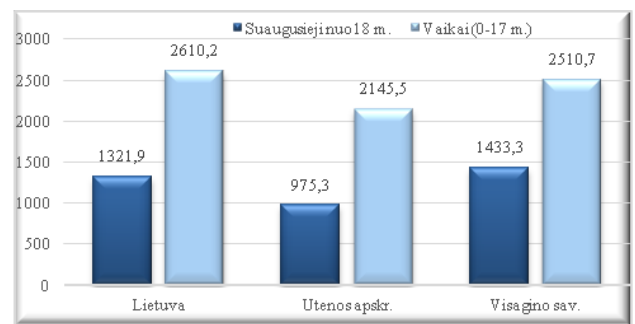
Savivaldybės gyventojų apsilankymų pas gydytojus skaičius vienam gyventojui rodiklis 2014 m. (8,8) yra didesnis nei Utenos apskrities (7,37) ir šalies (8,03) vidurkiai. Pagal apsilankymų struktūrą dominuoja profilaktiniai apsilankymai (17,9 proc.). Tokį žymiai didesnę net už šalies vidurkį skaičių lemia privalomos VĮ Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų medicininės apžiūros. Savivaldybės gyventojai dažniau lankėsi pas pirminio lygio paslaugas teikiančius gydytojus (VŠĮ Visagino PSPC) ir šis rodiklis, lyginant su šalies ir apskrities rodikliais, yra didesnis. 1 000-iai gyventojų tenkančių žmonių, kuriems buvo suteikta greitoji pagalba, skaičius savivaldybėje (248,6) viršijo šalies (223,7) ir Utenos apskrities (242,9) rodiklius, bet nedaug.

Sergamumas. Gyventojų sergamumas – vienas svarbiausių sveikatos statistikos rodiklių. Tai per metus naujai nustatytų ligų atvejų skaičius tarp tam tikros teritorijos gyventojų. Duomenys apie sergamumą yra labai svarbūs vertinant gyventojų sveikatą, nustatant prioritetines sveikatos problemas, o jų nuolatinė analizė leidžia prognozuoti pokyčius, skatina visuomenės sveikatos mokslo plėtotę.

2014 m. Visagino savivaldybėje užregistruotų susirgimų skaičius 1000 suaugusiųjų buvo didesnis nei Lietuvos ir Utenos apskrities vidurkis. 2014 m. savivaldybėje vaikams nustatyta 75,17 proc. daugiau naujų susirgimų nei suaugusiesiems. Savivaldybės gyventojams naujai diagnozuotų susirgimų rodikliai buvo didesni nei apskrities vidurkiai, tačiau jie žymiai nesiskyrė nuo šalies duomenų.

2.4.3 pav. Iš viso užregistruoti susirgimai (1000 suaug./vaikų), 2014 m.

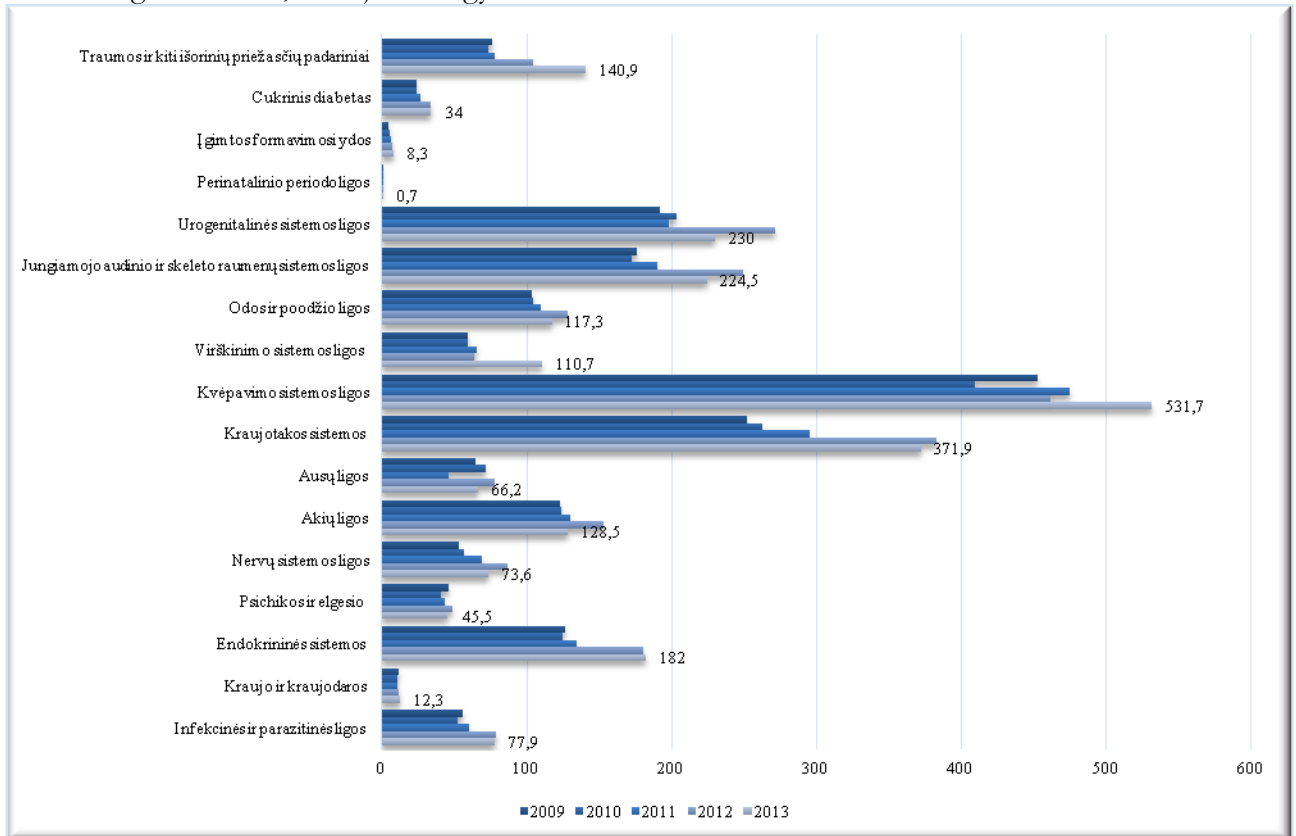
2.4.4 pav. Naujai užregistruoti susirgimai (1000 suaug./vaikų), 2014 m.

Šaltinis: HISIC

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Analizuojant bendrojo sergamumo situaciją paaiškėjo, kad 2013 metais Visagino savivaldybėje didžiausias sergamumas registruotas kvėpavimo sistemos ligomis – 11130 (531,7/1000 gyv.). Antroje vietoje pagal sergamumą yra kraujotakos sistemos ligos, kurios sudarė 7785 ligos atvejus (371,9/1000 gyv.). Trečioje vietoje sergamumas urogenitalinės sistemos ligomis 4815 (230/1000 gyv.). Pažymėtina, kad kvėpavimo sistemos ligomis dažniausiai serga 0–17 m. ir 18–64 m. amžiaus grupių žmonės, virš 65 m. amžiaus savivaldybės gyventojai dažniausiai serga kraujotakos sistemos ligomis.

Sergamumas jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligomis (4699 atv.) sudarė 224,5 atvejo 1000 gyv., endokrininės sistemos ligomis – 182 atvejai 1000 gyv., traumos ir kiti išorinių prižasčių padariniai – 140,9 atvejo 1000 gyv., akių ligos sudarė 128,5 atvejo 1000 gyv., virškinimo sistemos ligomis – 110,7 atvejo 1000 gyv.

2.4.5 pav. Bendrasis sergamumas įvairiomis ligomis Visagino savivaldybėje 2009–2013 m., 1 000 gyv.

Šaltinis: HISIC

Analizuojant vaikų sergamumo įvairiomis ligomis struktūrą, didžiausias sergamumas Visagino savivaldybėje 2013 m., kaip ir 2012 m., stebimas kvėpavimo sistemos ligomis 696,4 atvejo 1000 vaikų. Antroje vietoje atsidūrė vaikų sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis 175,4 atvejo 1000 vaikų, šių susirgimų 1000 vaikų, palyginti su 2012 m., išaugo net 42 proc. Trečioje vietoje – odos ir poodžio ligos – 146,6 atvejo 1000 vaikų.

6 lentelė. 0–17 m. vaikų, sergančių kai kuriomis ligomis ir sutrikimais, skaičius 2014 m.

Vietovės pavadinimas	Vaikų, apsilankusių ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose, skaičius	Vaikų, kuriems nustatytas sutrikimas, skaičius (% iš apsilankusiųjų)											
		Regėjimo sutrikimai		Klausos defektai		Skoliozė		Deformuojančios dorsopatijos		Nenormali laikysena		Kalbos sutrikimai	
		abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%
Iš viso Lietuvoje	525040	121645	23.2	1718	0.3	10237	1.9	12122	2.3	18509	3.5	1249	0.2
Utenos	21163	2989	14.1	61	0.3	555	2.6	456	2.2	385	1.8	27	0.1

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

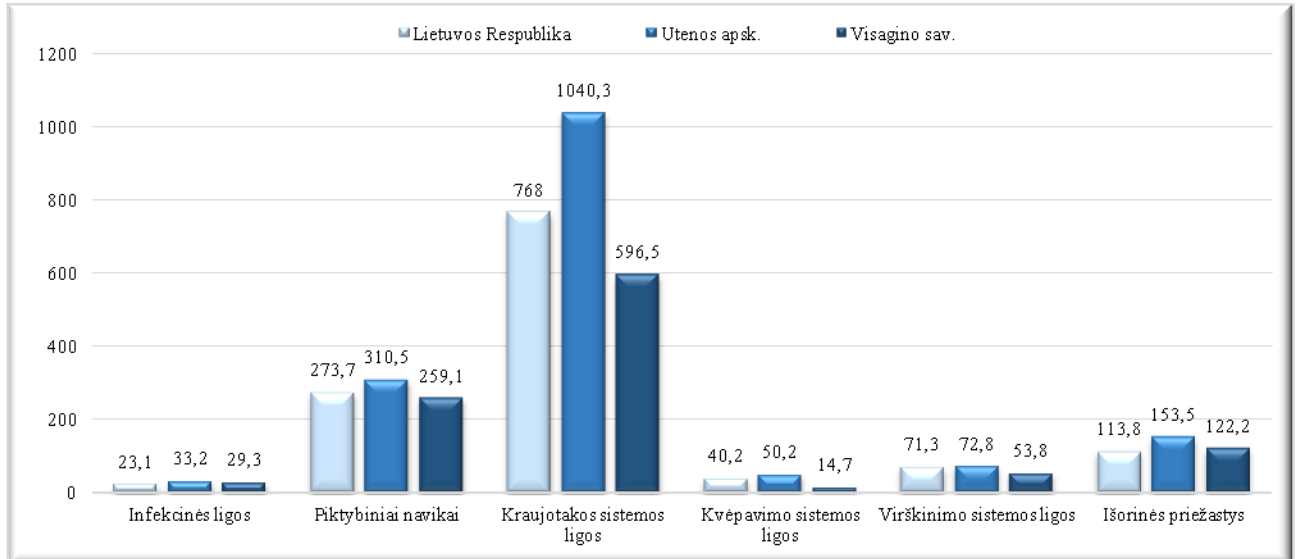
Vietovės pavadinimas	Vaikų, apsilankiusių ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose, skaičius	Vaikų, kuriems nustatytas sutrikimas, skaičius (% iš apsilankiusių)											
		Regėjimo sutrikimai		Klausos defektai		Skoliozė		Deformuojančios dorsopatijos		Nenormali laikysena		Kalbos sutrikimai	
		abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%
apskr.													
Visaginas	3518	249	7.1	5	0.1	22	0.6	40	1.1	5	0.1	6	0.2

Atsižvelgiant į vaikų, apsilankiusių sveikatos priežiūros įstaigose, skaičių, nemažą dalį tarp vaikų sveikatos sutrikimų sudaro vaikai, turintys regėjimo sutrikimų (net 7,1 proc.).

Mirtingumas pagal priežastis. Gyventojų sveikatos būklę tiksliau atspindi ne bendro mirtingumo, o mirtingumo pagal priežastis vertinimas. Šis rodiklis parodo, kokios sveikatos problemos vėrauja visuomenėje ir kaip jos kinta.

Lietuvoje 2014 m. mirė 40 252 žmonės, t. y. 1 259 asmenimis mažiau negu 2013 metais. Išankstiniais duomenimis, 1000 gyventojų 2014 m. teko 13,7 mirusiojo (Visagino savivaldybėje – 12,3). Lietuvos gyventojų mirties priežasčių struktūra jau daugelį metų išlieka nepakitusi. Trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys 2014 m. sudarė 84,2 proc. visų mirties priežasčių. Nuo kraujotakos sistemos ligų mirė daugiau nei pusė, t. y. 56,0 proc., nuo piktybinių navikų – 19,9 proc., o nuo išorinių mirties priežasčių – 8,3 proc. visų mirusiųjų.

Visagino savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. Tačiau šis rodiklis, tenkantis 100 000-ių gyventojų, 2014 m. savivaldybėje (596,5 mirusiųjų) buvo mažesnis nei šalyje (768 mirusieji) ir apskrityje (1040,3 mirusiųjų), antra mirčių priežastis – piktybiniai navikai, trečia – išorinės priežastys.

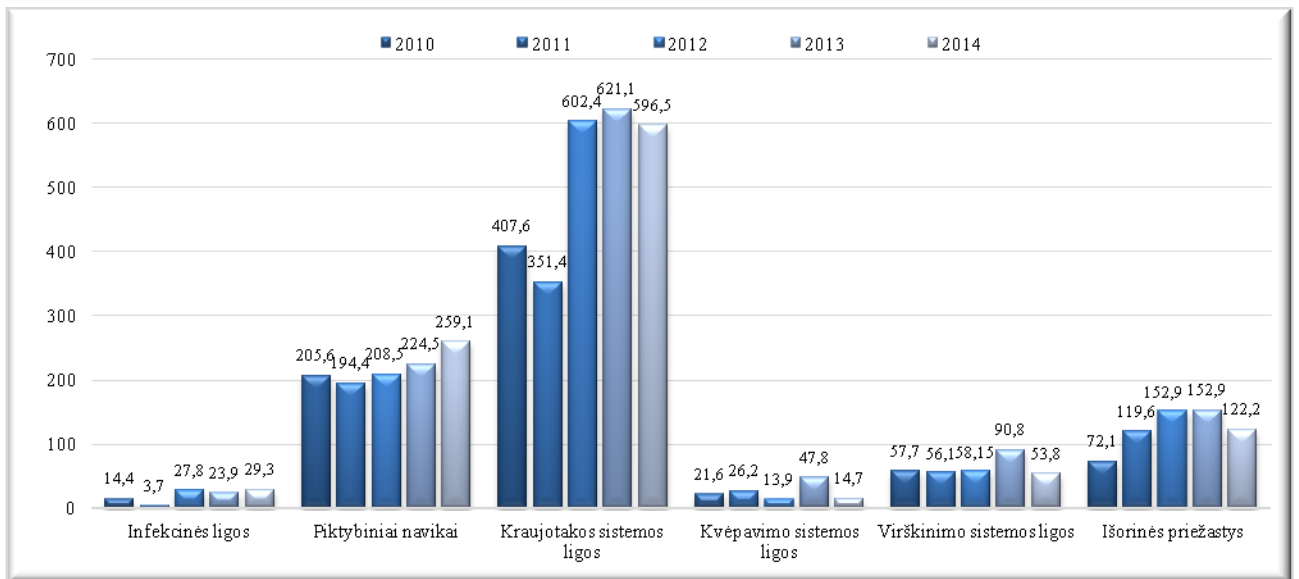
2.4.6. pav. Mirtingumas pagal priežastis 100 000-ių gyventojų Lietuvoje, Utenos apskrityje ir Visagino savivaldybėje, 2014 m.

Šaltinis: HISIC

2014 m. Visagino savivaldybėje mirtingumas nuo infekcinių ligų 100 000-ių gyventojų viršijo šalies vidurkį 26,8 proc., o nuo išorinių priežasčių – 7,4 proc., pagal visas kitas mirties priežastis Visagino savivaldybėje mirtingumas buvo mažesnis nei šalies vidurkis. Džiugina tas faktas, kad lyginant su kitomis apskrities savivaldybėmis, 2014 m. Visagino savivaldybėje mirtingumas (mirusiųjų skaičius

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

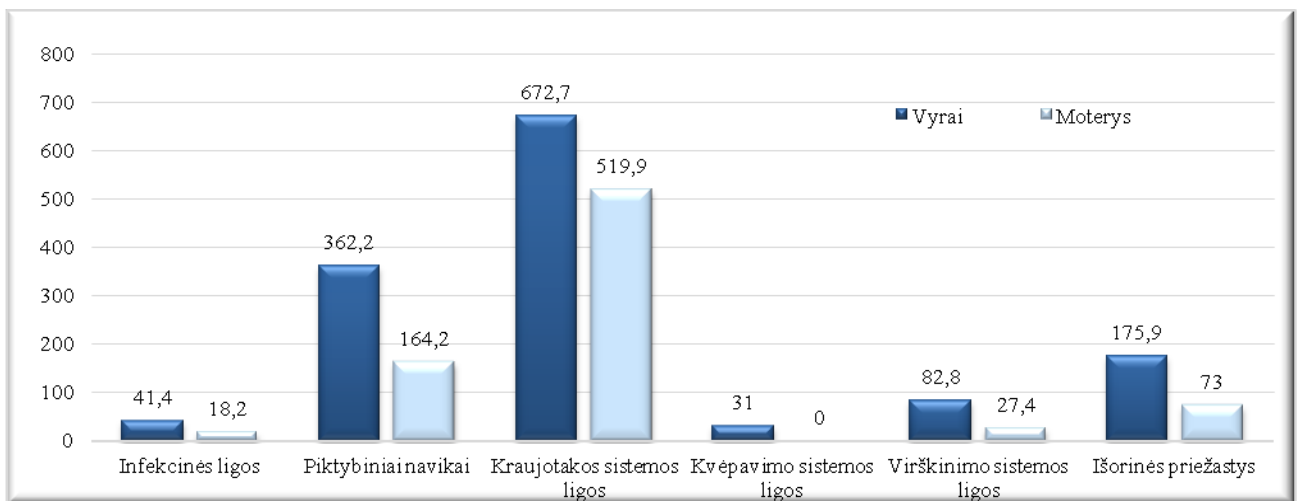
100 000-ių gyventojų) buvo pats mažiausias. Savivaldybės mirtingumo priežasčių dinamika 2010–2014 m. parodyta 2.4.7 pav.

2.4.7 pav. Mirtingumas pagal priežastis 100 000-ių gyventojų Visagino savivaldybėje, 2010–2014 m.

Šaltinis: HISIC

2014 m. Visagino savivaldybėje vyrų mirtingumas 100 000-ių gyventojų buvo žymiai didesnis negu moterų, tačiau dominuojančios mirčių priežastys tos pačios – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės priežastys.

2.4.8. pav. Mirtingumas pagal priežastis 100 000-ių gyventojų Visagino savivaldybėje pagal lytį, 2014 m.

Šaltinis: HISIC

Visuomenės sveikata labiausiai priklauso nuo gyvenamosios, tačiau gyventojų vertybės ir elgesis neigiamai veikia nepalankūs socialiniai veiksniai, vis didėjantys socialiniai skirtumai, nepakankamas dėmesys asmeninės atsakomybės už savo sveikatą ugdymui ir skatinimui sveikai gyventi.

Norint pasiekti geresnius savivaldybės rodiklius sveikatos apsaugos srityje, būtina užtikrinti, kad sveikatinimo procesas būtų veiksmingesnis ir kad kiti šalies socialinės ir ekonominės sąrangos sektoriai įsipareigotų labiau atsižvelgti į šalies gyventojų sveikatos poreikius. Gyventojų ir ūkio sektorių efektyvaus įtraukimo į visuomenės sveikatos gerinimo veiklą įmanoma pasiekti plėtojant teisinį reguliavimą, savivaldybės institucijų kompetencijas susiejant su sveikatinimo tikslais, gausinant materialinius ir finansinius išteklius.

APIBENDRINIMAI:

- Visagino savivaldybėje yra aukščiausias gydytojų skaičius, tenkančio 10 000 gyventojų, rodiklis (36,0) Utenos apskrityje, tačiau jis yra žemesnis nei Lietuvos vidurkis (46,2), be to, pastebimas gydytojų, dirbančių Visagino savivaldybėje, skaičiaus mažėjimas.
- Savivaldybės gyventojų apsilankymų pas gydytojus skaičiaus vienam gyventojui rodiklis 2014 m. (8,8) yra didesnis nei Utenos apskrities (7,37) ir šalies (8,03) vidurkiai. Pagal apsilankymų struktūrą dominuoja profilaktiniai apsilankymai (17,9 proc.). Savivaldybės gyventojai dažniau lankėsi pas pirminio lygio paslaugas teikiančius gydytojus (VšĮ Visagino PSPC).
- Analizuojant bendrojo sergamumo situaciją paaiškėjo, kad Visagino savivaldybėje didžiausias sergamumas registruotas kvėpavimo sistemos ligomis, antroje vietoje pagal sergamumą yra kraujotakos sistemos ligos, trečioje – sergamumas urogenitalinės sistemos ligomis. Pažymėtina, kad kvėpavimo sistemos ligomis dažniausiai serga 0–17 m. ir 18–64 m. amžiaus grupių žmonės, virš 65 m. amžiaus savivaldybės gyventojai dažniausiai serga kraujotakos sistemos ligomis.
- Visagino savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų, antra mirčių priežastis – piktybiniai navikai, trečia – išorinės priežastys.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Investicijos į sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūros atnaujinimą (dalyvavimas projektinėje veikloje) užtikrintų geresnę sveikatos priežiūros paslaugų kokybę.
- Prevencinių sveikatos programų, akcijų, sveiko senėjimo programų aktyvus vykdymas prisidėtų prie gyventojų sergamumo bei mirtingumo mažinimo.
- Didinti sveikatos priežiūros specialistų kvalifikaciją, gerinti gyventojų aptarnavimo kokybę. Ateityje savivaldybė gali susidurti su sveikatos priežiūros specialistų problema, kurią galima sumažinti taikant finansinių paskatų ir kvalifikacijos kėlimo sistemą.

2.5. SOCIALINĖ APSAUGA

Viena iš sudėtinių socialinės apsaugos sistemos dalių yra socialinė parama, kurią sudaro piniginė socialinė parama ir socialinės paslaugos. Socialinės paslaugos apima pagalbą asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Vienas iš socialinių paslaugų organizavimo principų, numatytų Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, yra socialinių paslaugų prieinamumas, tai reiškia, kad socialinės paslaugos asmeniui turi būti prieinamos kuo arčiau jo gyvenamosios vietos.

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo organizatorius savivaldybėje yra Visagino savivaldybės administracija, kuri atsako už socialinių paslaugų teikimo gyventojams užtikrinimą planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę. Visagino savivaldybės administracija vertina ir analizuoja gyventojų socialinių paslaugų poreikius, pagal gyventojų poreikius prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis, vertina ir nustato socialinių paslaugų finansavimo poreikį. Kasmet sudaromas ir tvirtinamas socialinių paslaugų planas.

Socialinių paslaugų infrastruktūra ir pakankamumas. Pagrindiniai socialinių paslaugų teikėjai Visagino savivaldybėje yra Visagino socialinių paslaugų centras ir Visagino paramos vaikui centras.

Visagino socialinių paslaugų centras teikia šių rūšių socialines paslaugas: bendrąsias socialines paslaugas (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos) ir specialiąsias paslaugas: socialinę priežiūrą (pagalba namuose, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, laikinas apgyvendinimas) ir socialinę globą (dienos, trumpalaikė ir ilgalaikė).

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Visagino paramos vaikui centras teikia šias specialiąsias paslaugas: socialinę priežiūrą (socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas) ir socialinę globą (dienos, trumpalaikę ir ilgalaikę).

Visagino savivaldybės teritorijoje veikia Visagino socialinės globos namai. Tai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldi stacionari socialinės globos įstaiga asmenims, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis. Visagino savivaldybė ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimą proto negalios ar psichikos sutrikimų turintiems asmenims užtikrina sudarydama finansavimo sutartis su Visagino socialinės globos namais, nes tokio pobūdžio paslaugų neteikia nė viena savivaldybės biudžetinė įstaiga.

7 lentelė. Esama socialinių paslaugų infrastruktūra Visagino savivaldybėje

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius 2014 m.	
				Iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai				
1.1	suaugusiesiems	Visagino socialinių paslaugų centro Socialinės globos senyvo amžiaus žmonėms ir suaugusiems asmenims su negalia skyrius	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	30 (41)	41, iš jų 13 valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų lėšomis
1.2	suaugusiems asmenims su proto negalia	Visagino socialinės globos namai	LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija	170	7, iš jų 2 valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų lėšomis
1.3	be tėvų globos likusiems vaikams	Visagino paramos vaikui centro Vaikų globos namai	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	30 (35)	30 (35)
2.	Laikino gyvenimo namai				
2.1	socialinės rizikos asmenims	Visagino socialinių paslaugų centro Nakvynės namai	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	16 (31)	16 (31)
2.2	socialinės rizikos šeimoms	Visagino socialinių paslaugų centro Laikino gyvenimo smurtą šeimoje patyrusiems asmenims skyrius	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	8 (6)	8 (6)
3.	Dienos socialinės globos centrai				
3.1	senyvo amžiaus asmenims, senyvo amžiaus asmenims su negalia	Visagino socialinių paslaugų centro Visagino socialinių paslaugų centro Bendruomenės centras	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	10 (0)	10 (0)
3.2	vaikams su negalia	Visagino paramos vaikui centro Vaikų su negalia dienos socialinės globos skyrius	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	20 (24)	24, iš jų 15 valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų lėšomis
4.	Bendruomeninės įstaigos				
4.1	socialiai pažeidžiamiems bendruomenės nariams	Visagino socialinių paslaugų centro Bendruomenės centras	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	140	140
5.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos				
5.1	suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, vaikams su negalia ir jų šeimoms	Visagino socialinių paslaugų centro Pagalbos į namus skyrius	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	70 (79)	70 (79)
5.2	socialinės rizikos vaikams / šeimoms	Visagino socialinių paslaugų centro Paramos šeimai skyrius	Visagino savivaldybės biudžetinė įstaiga	94/175	0

Šaltinis: Visagino savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų planas

Visagino savivaldybėje veikia dar nemažai socialinės paskirties savivaldybės biudžetinių arba

nevyriausybinų organizacijų, jų padalinių: Visagino pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras, Visagino ligoninės Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos tarnyba, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Visagino Viltis“, Visagino miesto neįgaliųjų sporto klubas „Visaggalis“, Visagino šeimos židinio bendrija „Draugiška šeima“, Labdaros ir paramos fondas „Atgavimos sala“, visuomeninė organizacija „Būkime kartu“, visuomeninės organizacijos „Tėvai prieš narkotikus“ Visagino padalinys, visuomeninės organizacijos „Vilties žingsniai“ Visagino filialas, onkologinių ligonių draugija „Kovok ir nugalėk“, Visagino šeimos krizių centras, Maltos ordino pagalbos tarnyba, Visagino pensininkų klubas, Visagino neįgaliųjų draugija, Černobylicėjų draugija, tačiau šios įstaigos ar organizacijos nėra socialinių paslaugų teikėjai, iš kurių Visagino savivaldybės administracija galėtų pirkti socialines paslaugas ar nusiųsti savivaldybės gyventojus užtikrindama jiems kokybišką socialinių paslaugų teikimą.

Pažymėtina, jog vis dar nemaža dalis nestacionarių socialinių paslaugų (aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, maitinimo organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose) savivaldybės gyventojams nėra teikiamos. Paslaugoms teikti savivaldybei nepakanka lėšų, nevyriausybiniame sektoriuje naujos socialinių paslaugų rūšys taip pat menkai plėtojamos. Įvertinus teikiamas socialines paslaugas, konstatuojama, kad Visagino savivaldybėje užtikrinamas socialinių paslaugų teikimas įvairių socialinių grupių asmenims, išskyrus dienos socialinės globos institucijoje paslaugas neįgaliems ir pagyvenusiems asmenims. Šioms paslaugoms teikti reikalingos patalpos ir finansavimas. Šiuo metu nėra finansinių galimybių teikti šias paslaugas, o ir jų poreikis nėra tiksliai nustatytas.

Visagino savivaldybei reikalingi Visagino senjorų namai, tačiau be papildomo finansavimo ir Europos Sąjungos paramos savivaldybė finansiškai nepajėgi tokių namų įsteigti. Planuojama, kad Visagino senjorų namai galėtų turėti 3 padalinius: Savarankiško gyvenimo namus (30 vietų), kuriuose gyventų iš dalies savarankiški pagyvenę asmenys, galintys naudotis bendruomeninėmis paslaugomis, Grupinio gyvenimo namus (20 vietų), skirtus nesavarankiškiems asmenims, bei Slaugos ir globos namus (15–20 vietų), skirtus asmenims su sunkia negalia.

Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys. Visagino savivaldybėje gyvena gana daug asmenų, kuriems reikalinga socialinė parama ir įvairios paslaugos. Didžiajai daliai jų teikiamos kokybiškos socialinės paslaugos, tačiau, kaip ir daugelis Lietuvos savivaldybių, Visagino savivaldybė neturi tiek finansinių išteklių, kad visiems esamiems ir potencialiems socialinių paslaugų gavėjams galėtų užtikrinti aukštos kokybės socialinių paslaugų teikimą, todėl Visagino savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų plane išskiriamos prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys:

1. Bendrųjų socialinių paslaugų teikimas Visagino savivaldybės gyventojams:

1.1. visų Visagino savivaldybės gyventojų informavimas ir konsultavimas jiems rūpimais socialiniais klausimais;

1.2. maitinimo organizavimas, tai yra maisto iš intervencinių atsargų teikimo labiausiai nepasiturintiems asmenims užtikrinimas bei programos „Aprūpinimas maisto prekėmis žmonių, neturinčių pastovios gyvenamosios vietos ir praradusių pragyvenimo šaltinį“ vykdymas;

1.3. transporto paslaugų organizavimas savivaldybės neįgaliesiems, vykstantiems į Utenos neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą.

2. Nestacionarių socialinių paslaugų teikimas:

2.1. socialinė priežiūra socialinės rizikos šeimoms bei jų vaikams (socialinių įgūdžių ugdymas, psichologinė pagalba, intensyvi krizių įveikimo pagalba);

2.2. dienos socialinė globa vyresnio amžiaus žmonėms su sunkia negalia;

2.3. neįgalių asmenų dienos darbinis užimtumas;

2.4. trumpalaikė socialinė globa socialinės rizikos šeimoms su vaikais, tėvams su vaikais, patyrusiems smurtą, nepilnametėms motinoms iš probleminių šeimų;

2.5. pagalba į namus senyvo amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems;

2.6. parama asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų.

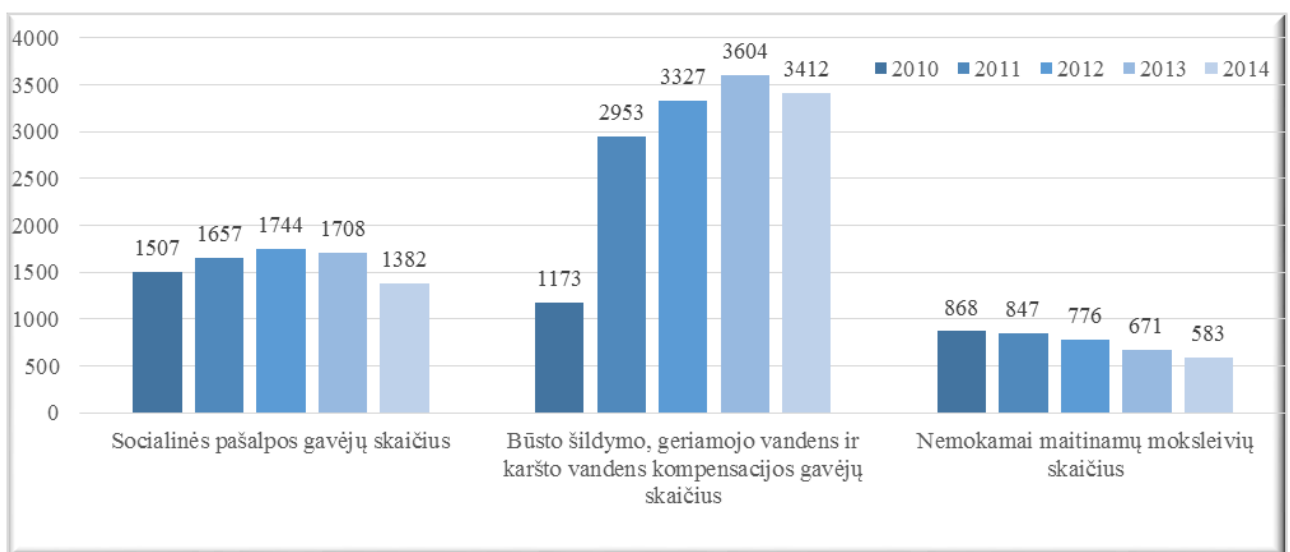
3. Socialinės globos paslaugų vaikams plėtra:

3.1. trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa vaikams, likusiems be tėvų globos;

3.2. dienos socialinė globa vaikams su negalia.

Socialinė parama. Išskiriamos dvi piniginės socialinės paramos rūšys – tai socialinė pašalpa ir būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos. Nuo 2014 m. sausio 1 d. socialinės pašalpos mokėjimas tapo savarankiška savivaldybės funkcija, t. y. socialinė pašalpa mokama iš savivaldybės biudžeto lėšų, o nuo 2015 m. sausio 1 d. ir būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos tapo savarankiška savivaldybės funkcija.

2009–2010 metais šalyje didėjo nedarbas, todėl 2009–2010 metais ženkliai padidėjo piniginės socialinės paramos gavėjų skaičius. 2011–2012 m. paramos gavėjų skaičius taip pat didėjo, tačiau didėjimas nebuvo toks didelis, kaip 2010 metais. Socialinę pašalpą Visagino savivaldybėje 2009 metais gavo 655 gavėjai, 2010 metais – 1 507, 2011 metais – 1 657, 2012 metais – 1 744, 2013 metais – 1708, 2014 metais – 1382. Būsto šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens kompensacijas Visagino savivaldybėje gavo: 2009 metais 192 gavėjai, 2010 metais – 1 173, 2011 metais – 2 953, 2012 metais – 3 327, 2013 metais – 3 604, 2014 metais – 3 412.

2.5.1. pav. Socialinių pašalpų, kompensacijų ir nemokamą maitinimą gaunančių asmenų skaičiaus pokyčio tendencijos 2010–2014 m. Visagino savivaldybėje
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2014 m., palyginti su 2013 m., Lietuvoje 29,5 proc. sumažėjo išlaidų socialinei pašalpai (žr. 8 lentelę). Šių išlaidų sumažėjo visose savivaldybėse. Išlaidos socialinei pašalpai Visagino savivaldybėje 2011 m., palyginti su 2010 m., išaugo 9,8 proc. – nuo 1 128,5 tūkst. Eur iki 1 239,3 tūkst. Eur, 2012 m., palyginti su 2011 m., išaugo 8,0 proc. – nuo 1 239,3 tūkst. Eur iki 1 338,8 tūkst. Eur, 2013 m., palyginti su 2012 m., sumažėjo 2,6 proc. – nuo 1 338,8 tūkst. Eur iki 1 304,3 4 tūkst. Eur, 2014 m., palyginti su 2013 m., sumažėjo 21,4 proc. – nuo 1 304,3 tūkst. Eur iki 1 025,8 tūkst. Eur. Išlaidos socialinėms pašalpoms, tenkančios vienam gyventojui Visagino savivaldybėje, yra didesnės už Lietuvos, bet mažesnės už apskrities vidurkį.

8 lentelė. Savivaldybių biudžetų išlaidos socialinėms pašalpoms 2010–2014 m.

Teritorija / Metai	Iš viso, tūkst. Eur					Tenka vienam gyventojui, Eur				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	147 875,9	177 326,4	173 622,4	147 174,1	103 786,5	47,74	58,56	58,11	49,76	35,39
Utenos apskritis	9 147	11 792,6	11 999,9	10 411,4	7 294,3	59,00	78,21	81,42	72,22	51,60
Anykščių r. sav.	2 298,4	3 190,5	3 160,3	2 604,6	1 812,4	78,69	112,15	113,69	95,81	68,03

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Teritorija / Metai	Iš viso, tūkst. Eur					Tenka vienam gyventojui, Eur				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Ignalinos r. sav.	1 470,7	1 939,3	1 873,4	1 719	1 385,6	78,59	106,27	105,25	99,05	81,63
Molėtų r. sav.	966,7	1 395,5	1 447,8	1 102,1	741,5	46,04	67,84	71,63	55,64	38,21
Utenos r. sav.	1 742,2	1 997	2 181,2	1 900	1 197,8	39,58	46,48	51,76	45,92	29,41
Visagino sav.	1 128,5	1 239,3	1 338,8	1 304,3	1 025,8	48,33	55,54	62,04	62,31	50,19
Zarasų r. sav.	1 540,5	2 031	1 998,4	1 781,5	1 131,2	82,20	111,34	111,94	101,78	65,86

Šaltinis: Lietuvos Respublikos statistikos departamentas, Visagino savivaldybės administracijos išvestiniai rodikliai

2011 m. gruodžio 1 d. buvo priimtas Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriam įsigaliojus daugiau žmonių įgijo teisę gauti piniginę socialinę paramą, t. y. socialinę pašalpą bei būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijas. Nuo 2013 m. birželio 1 d. piniginės socialinės paramos teikimo sąlygos vėl sugriežtintos, įstatymo nuostatos suteikė didesnes teises savivaldybių administracijoms skirstant piniginę socialinę paramą. Nuo 2014 m. sausio 1 d. socialinės pašalpos mokėjimas tapo savarankiška savivaldybės funkcija, tai yra socialinė pašalpa mokama iš savivaldybės biudžeto lėšų, o nuo 2015 m. sausio 1 d. ir būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos tapo savarankiška savivaldybės funkcija.

Paremti asmenis, auginančius mokyklinio amžiaus vaikus, siekiama pervedant lėšas šioms Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatyme nustatytoms socialinės paramos mokiniams rūšims teikti: mokinių nemokamam maitinimui, paramai mokinio reikmenims įsigyti.

Socialinė parama mokiniams skiriama mokiniams, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, įregistruotas Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre, ar priešmokyklinio ugdymo programą.

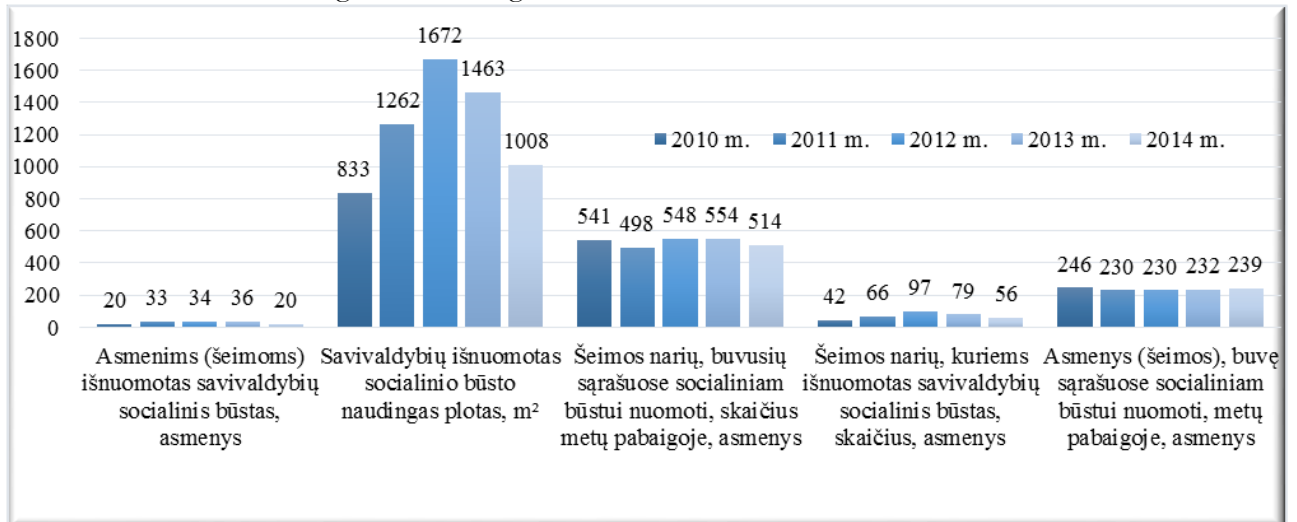
Nuo 2010 m. nemokamas maitinimas (pietūs) ir parama mokinio reikmenims įsigyti teikiama mokiniams, jeigu vidutinės pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį yra mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio. 2010 m. Visagino savivaldybėje nemokamą maitinimą ir paramą mokinio reikmenimis gavo 868 mokiniai, socialinei paramai mokiniams panaudota 180,4 tūkst. Eur, 2011 m. – socialinę paramą gavo 847 mokiniai, paramai panaudota 173,2 tūkst. Eur, 2012 m. – socialinę paramą gavo 776 mokiniai, paramai panaudota 160,7 tūkst. Eur, 2013 m. – socialinę paramą gavo 671 mokinys, paramai panaudota 135,7 tūkst. Eur. 2014 metais nemokamam maitinimui mokyklose panaudota 139,3 tūkst. Eur, socialinę paramą gavo 583 mokiniai.

Išmoka vaikui skiriama ir mokama, jeigu bendrai gyvenančių asmenų pajamos per mėnesį neviršija 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio: vaikui iki 2 metų išmokos dydis 0,75 bazinės socialinės išmokos dydžio per mėnesį, nuo 2 iki 7 metų – 0,4 bazinės socialinės išmokos dydžio per mėnesį. Testuojant pajamas mokama išmoka vaikui ir nuo 7 iki 18 metų, jei šeima augina ir (ar) globoja tris ir daugiau vaikų. Vienkartinė išmoka gimus ar įvaikinus vaiką sudaro 11 bazinių socialinių išmokų dydžių kiekvienam vaikui. Vienkartinė išmoka nėščiai moteriai – 2 bazinių socialinių išmokų dydžio.

Socialinis būstas. Visagino savivaldybėje sudaryti šeši sąrašai socialiniam būstui išsinuomoti (jaunų šeimų; daugiavaikių; našlaičių; neįgaliųjų; bendras (nepatekę į kitus sąrašus); nuomininkai, turintys teisę į būsto sąlygų pagerinimą), sąrašai tarnybiniam būstui gauti ir reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių sąrašai. 2014 m. socialiniam būstui pirkti buvo skirta 65,5 tūkst. Eur (2013 m. – 33,6 tūkst. Eur), už kuriuos nupirkti 6 butai (bendras plotas 357 m²) (2013 m. – 5 butai, bendras plotas 265 m²). 2014 m. iš savivaldybės atsilaisvinusio butų fondo paskirstyta 20 butų (2013 m. – 36, 2012 m. – 34, 2011 m. – 33, 2010 m. – 20). Iš atsilaisvinusio savivaldybės tarnybinio butų fondo skirti 2 butai (2013 m. – 2 butai). 2014 m. sudarytos (pratęstos) 87 (2013 m. – 67) būsto nuomos sutartys, į įskaitą socialiniam būstui gauti priimta ir įregistruota 50 šeimų (asmenų) bylų (2013 m. – 55). Per 2014 m.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

metus buvo parengtos ir pratęstos 99 sutartys (2013 m. – 82) su gyventojais, gyvenančiais bendrabučiuose Kosmoso g. 28, 30, Visagine.

2.5.2. pav. Visagino savivaldybės socialinio būsto charakteristikos, 2010–2014 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, per 2010–2014 m. laikotarpį asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui išsinuomoti, skaičius Visagine beveik liko tame pačiame lygyje (2010 m. – 246, 2014 m. – 239). 2014 m. pabaigoje Visagino savivaldybėje socialinio būsto laukė 239 asmenys (šeimoms) (jų bendras šeimoms narių skaičius – 514), daugiausia tai asmenys pagal bendrąjį sąrašą (99 šeimoms arba 41,42 proc.), jaunos šeimoms (95 šeimoms arba 39,75 proc.) bei neįgalūs asmenys (šeimoms) (24 šeimoms arba 10,04 proc.). 2014 m. savivaldybėje išnuomota socialinių būstų 20 asmenų (šeimų) (2013 m. – 36, 2012 m. – 34), daugiausia iš jų jaunos šeimoms bei asmenims pagal bendrąjį sąrašą, bendras išnuomotas socialinio būsto naudingas plotas 2014 m. 1008 m² (palyginti su 2012–2013 m. šis rodiklis sumažėjo).

9 lentelė. Visagino savivaldybės socialinio būsto charakteristikos 2012–2014 m.

	Šeimoms (šeimoms nariams), buvusios (buvę) sąrašuose socialiniam būstui nuomoti metų pabaigoje			Asmenims (šeimoms) išnuomotas savivaldybės socialinis būstas			Savivaldybės išnuomoto socialinio būsto naudingas plotas, m ²			Socialinio būsto tenkinimo procentas		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Iš viso pagal sąrašus	230 (548)	232 (554)	239 (514)	34	36	20	1672	1463	1008	14,78	15,52	8,37
Jaunos šeimoms	96 (288)	100 (300)	95 (250)	9	12	5	440	545	290	9,38	12,0	5,26
Našlaičiai ir likę be tėvų globos asmenys	10 (13)	11 (19)	8 (12)	3	3	3	93	114	168	30,0	27,27	37,5
Neįgalūs asmenys (šeimoms)	21 (41)	27 (47)	24 (35)	3	8	2	170	230	89	14,29	29,63	8,33
Bendrasis sąrašas (nepatekę į kitus sąrašus)	89 (144)	83 (134)	99 (158)	10	11	8	385	444	350	11,24	13,25	8,08
Socialinio būsto nuomininkai, turintys teisę į būsto sąlygų pagerinimą	4 (16)	4 (17)	3 (11)	1	0	1	63	0	52	25,0	0	33,33
Šeimoms, auginančios tris ar daugiau vaikų (įvaikių)	10 (46)	7 (37)	10 (48)	8	2	1	521	130	59	80,0	28,57	10,0

Šaltinis: Lietuvos Respublikos statistikos departamentas, Visagino savivaldybės administracija

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Visagino savivaldybė įgyvendina socialinės paramos priemonę „Gyvenamosios aplinkos pritaikymas neįgaliesiems“. 2014 metais pritaikyta 14 neįgaliųjų būstų – panaudota 17 018,16 Eur, iš jų 5 677,44 Eur savivaldybės biudžeto lėšos ir 11 340,72 Eur valstybės biudžeto lėšos (2013 m. pritaikyti 8 neįgaliųjų būstai, panaudota 15 064,36 Eur; 2012 metais pritaikyti 9 neįgaliųjų būstai, panaudota 13 117,38 Eur). 2015 m. pateikta 19 asmenų prašymų pritaikyti būstą. 1 prašymas atmestas – pareiškėjui nenustatytas neįgalumas, 3 pareiškėjai atsisakė, 10 neįgaliųjų asmenų būstai pritaikyti, 5 prašymai atidėti 2016 m. dėl lėšų trūkumo.

Atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų apklausos rezultatus (2015 m.), didžioji respondentų dalis (65 proc.) teikiamų socialinių paslaugų kokybę Visagino savivaldybėje vertina vidutiniškai (nei gerai, nei blogai). Ketvirtadalis respondentų (24,62 proc.) šias paslaugas vertina gerai ir labai gerai, 10,38 proc. – blogai ir labai blogai. Aktualiausiomis savivaldybėje tyrimo dalyviai išskyrė ilgalaikę socialinę globą (senelių globos namus), vaikų su negalia dienos socialinės globos paslaugas bei integralios (slaugos ir globos) pagalbos namuose paslaugas. Geriausiai respondentai vertina socialinių darbuotojų bendravimo kultūrą ir konsultavimą telefonu, blogiausiai – aprūpinimą socialiniu būstu ir būsto pritaikymą neįgaliesiems.

Siekiant pagerinti socialinių paslaugų organizavimą ir teikimą Visagino savivaldybėje yra būtinas socialines paslaugas teikiančių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas, vietos bendruomenių aktyvinimas, stengiantis jas įtraukti į socialinių paslaugų teikimą (savivaldybės gyventojai turėtų ne tik naudotis paslaugomis, bet ir dalyvauti jas kuriant), bendradarbiavimas tarp atskirų institucijų (policijos, darbo biržos, sveikatos priežiūros įstaigų, mokyklų ir pan.), sąlygų sudarymas, kad į socialinių paslaugų teikimą būtų įtrauktas nevyriausybinis ir privatus sektorius (savivaldybė turėtų numatyti lėšas nevyriausybinių ir privataus sektoriaus teikiamoms paslaugoms pirkti ir kuo daugiau socialinių paslaugų teikimo funkcijų perduoti nevyriausybinėms organizacijoms), gerosios patirties siekimas (labai svarbu analizuoti bei praktikoje taikyti kitų valstybių, savivaldybių, institucijų gerąją patirtį), racionalus išteklių paskirstymas (materialieji ir žmogiškieji ištekliai savivaldybėje turi būti paskirstomi racionaliai, atsižvelgiant į savivaldybės stipriasias ir silpnąsias puses, tobulėjimo perspektyvas).

APIBENDRINIMAI:

- Socialinės paramos teikimas gyventojams garantuoja minimalią, bet nuolatinę paramą ar pajamas. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 2012–2014 m. mažėjimą Visagino savivaldybėje lėmė: piniginių socialinės paramos pertvarkos procesas, susijęs su teisinės bazės pokyčiais, t. y. teikiamos paramos veiksmingumo ir tikslingumo vertinimu, išsamia individualių atvejų analize, aktyviu visuomenei naudingos veiklos organizavimu, paramos gavėjų buities ir gyvenimo sąlygų tikrinimu.
- Migracija, nedarbas, vis didėjantis pensinio amžiaus gyventojų skaičius lemia socialinių paslaugų poreikį. Yra poreikis teikti įvairias socialines paslaugas labiausiai socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms – pagyvenusiems asmenims, žmonėms su negalia, be tėvų globos likusiems vaikams, socialinės rizikos šeimoms.
- Šiuo metu patenkinama nedidelė socialinio būsto poreikio dalis (2014 m. į įskaitą socialiniam būstui gauti priimta ir įregistruota 50 šeimų (asmenų) bylų).

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Savivaldybė, atsižvelgusi į finansines galimybes, gyventojams teikia būtinausias socialines paslaugas, tačiau savivaldybės gyventojams trūksta nestacionarių paslaugų (aprūpinimas būtinausias drabužiais ir avalyne, maitinimo organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose), kurių organizavimą galėtų sėkmingai vykdyti ir nevyriausybinių organizacijų.
- Teikiamų socialinių paslaugų kokybės didinimas, naujų socialinių paslaugų diegimas, kad būtų užtikrinti visų tikslinių grupių poreikiai bei šių paslaugų prieinamumo gerinimas. Ieškoti žymiai

patrauklesnių asmenims ir jų šeimos nariams nestacionarių socialinių paslaugų formų, kurias būtina plėtoti ir populiarinti. Pavyzdžiui, savarankiško gyvenimo namai, grupinio gyvenimo namai, socialinė globa namuose, psichosocialinės pagalbos įstaigos, dienos socialinės globos centrai ir kiti.

- Socialinės globos namų senyvo amžiaus asmenims įkūrimas (infrastruktūros modernizavimas ir plėtra bendruomenėje).
- Socialinio būsto prieinamumo pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms didinimas.

2.6. KULTŪRA IR MENAS

2.6.1. KULTŪRINIŲ POREIKIŲ TENKINIMO BŪKLĖS KONTEKSTAS

Viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų, kultūros centrų, viešųjų bibliotekų steigimas ir jų veiklos priežiūra). Lietuvos Respublikos teisės aktų suformuoti ir patvirtinti šiai savivaldybės funkcijai atlikti aktualūs dokumentai yra šie: Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės, Lietuvos kultūros politikos nuostatos, 2014–2020 m. Nacionalinė pažangos programa, Etninės kultūros plėtros valstybinė programa, Tautinių mažumų politikos iki 2015 metų strategija, Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų, Dainų švenčių, Kultūros centrų, Bibliotekų įstatymai bei kiti teisės aktai.

Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ kultūra įvardijama ne tik kaip muziejų, parodų ar teatrų lankymas, bet ir daug plačiau – kaip visuomenės savivokos ir saviraiškos kultūra, kurianti pridėtinę vertę įvairiose visuomenės gyvenimo srityse. Įgyvendinant šalies kultūros politikos nuostatas Visagino savivaldybėje siekiama prisidėti prie pridėtinės vertės gyventojams kūrimo saugant nacionalinės kultūros tapatumą, užtikrinant lietuvių kalbos apsaugą ir skatinant jos vartojimą, puoselėjant Lietuvos etninę kultūrą, didinant jos žinomumą ir pagarbą Lietuvos kultūros tradicijoms, valstybinėms šventėms bei remiant čia gyvenančių tautinių bendrijų kultūrą ir jų ryšius su etninėmis gimtinėmis bei tautinėmis mažumomis iš visos Lietuvos palaikymą, nes Lietuvos tauta – tai šiuolaikiška, pasirengusi dalyvauti nuolat intensyvėjančiame skirtingų kultūrų dialoge tauta.

2.6.2. KULTŪROS SITUACIJA SAVIVALDYBĖJE

Visagino savivaldybėje veikia 2 kultūros įstaigos – Visagino kultūros centras ir Visagino viešoji biblioteka su filialu. Šių kultūros įstaigų steigėja yra Visagino savivaldybės taryba. Nemaža dalimi Visagino savivaldybės kultūrinį gyvenimą praturtina ir visuomeninės organizacijos, ypač – atstovaujancios tautinių mažumų bendruomenių interesams. Tautinių bendrijų vaidmuo / indėlis turtinant savivaldybės kultūrinį gyvenimą yra išskirtinis. Visagino savivaldybės kultūros įstaigos stengiasi į savo veiklas įtraukti kuo daugiau visuomenės narių, skatina gyventojų kūrybinius ir meninius polinkius, jų domėjimąsi šalies ir pasaulio kultūromis, plėtoja teikiamų paslaugų spektrą ir gerina kokybę, plėtoja meno mėgėjų veiklas, kuriamais kultūriniais produktais bei teikiamomis paslaugomis siekia pabrėžti Visagino savivaldybės išskirtinumą ir didinti informacijos apie miestą sklaidą. Deja, šioms pastangoms įgyvendinti trūksta pagrindinių priemonių – garso, šviesos, vaizdo aparatūros, ir šis trūkumas kasmet vis stipriau jaučiamas. Kultūros įstaigų (tarp jų ir kino salės, lauko erdvių) materialinės bazės aprūpinimas / atnaujinimas nevykdomas daug metų. Kultūros vartotojų poreikiai įvairiems profesionalios muzikos, teatro ir kino renginiams nėra patenkinami, jie vyksta į kitus miestus. Taip pat didėja stambių, ilgalaikių kultūrinių projektų poreikis, kurių finansavimas galėtų užtikrinti kokybišką, įvairesnę kultūros įstaigų veiklą.

2014 m. Visagino savivaldybėje buvo suorganizuota per 200 renginių, kuriuose apsilankė ar dalyvavo apie 70000 žiūrovų ir dalyvių. 2014 m. Visagino kultūrinė veikla buvo reprezentuojama įvairiuose respublikos ir užsienio festivaliuose. Tradiciniais miesto kultūros renginiais tapo tiek daug

metų organizuojami renginiai, tiek nauji, tačiau labai gerai įvertinti žiūrovų ir tapę populiarūs: miesto gimtadienio šventė, tautinių kultūrų festivalis „Rudeninės“, tarptautinis monospektaklių festivalis „Atspindys“, Visagino savivaldybės gerovei nusipelnusių gyventojų apdovanojimo renginys „Mano miestas – Visaginas“, naujametės eglės įžiebimo šventė, gatvės teatro festivalis „Mozaika“. Kultūros įstaigos gana aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje. Nuolat vykdomas aktyvus kultūrinės veiklos savivaldybėje viešinimas. Informacija buvo ruošama svetainėms www.visaginas.lt ir www.visaginokultura.lt, aktyviai veikia grupė „Kas vyksta Visagine“ socialiniame tinkle „Facebook“.

Be aukščiau išvardintų problemų kultūros srityje aktualios yra šios: kultūros įstaigų darbuotojų atestacija nevykdoma ir nekoreliuoja su darbo užmokesčio sistema, dalis kultūros įstaigų darbuotojų negeba vartoti valstybinės kalbos.

APIBENDRINIMAI:

- Gan svarus tautinių bendrijų vaidmuo / indėlis turtinant savivaldybės kultūrinį gyvenimą, aukštas gyventojų bendras meninis ir kūrybinis potencialas, kurį stengiamasi maksimaliai išnaudoti plėtojant teikiamų kultūros paslaugų spektrą, gerinant jų kokybę, plėtojant meno mėgėjų veiklas ir kuriant naujus išskirtinius kultūrinius produktus; gana aukšti pasiekimai kultūros srityje.
- Kultūros įstaigų darbuotojų atestacija nevykdoma ir nekoreliuoja su darbo užmokesčio sistema, dalis kultūros įstaigų darbuotojų negeba vartoti valstybinės kalbos.
- Kultūros įstaigų (tarp jų ir kino salės, lauko erdvių) materialinės bazės aprūpinimas / atnaujinimas nevykdomas daug metų.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Sistemingai vykdyti kultūros darbuotojų atestaciją; griežtinti Valstybinės kalbos įstatymo nuostatų įgyvendinimo reikalavimus, skatinti kultūros darbuotojus gerinti valstybinės kalbos mokėjimo ir vartojimo lygį.
- Išnaudoti kultūros centro kino salės galimybes; pritraukti kino paslaugų teikėjus su naujomis idėjomis.
- Inicijuoti kultūros įstaigų dalyvavimą stambiuose, ilgalaikiuose kultūriniuose projektuose, kurių finansavimas galėtų užtikrinti kokybišką, įvairesnę kultūros įstaigų veiklą. Formuojant savivaldybės biudžetą numatyti lėšas įstaigų materialinei bazei stiprinti / atnaujinti.

2.7. SPORTAS

Visagino savivaldybėje veikia viena neformaliojo švietimo sporto mokymo įstaiga – Sporto centras. Centras savivaldybės gyventojams siūlo 12 sporto šakų. 2014 metų pabaigoje Sporto centrą lankė 876 mokiniai. Tai sudarė apie 29 proc. bendro mokinių skaičiaus. Sporto klubuose sportavo apie 350–400 lankytojų. Visagino sporto centro auklėtiniai yra pakviesti į įvairių sporto šakų nacionalines (14), jaunimo (7), jaunių rinkines (9).

Visagine išugdyti sportininkai gina Lietuvos garbę aukščiausio lygio tarptautinėse varžybose. Ryškių laimėjimų 2014 metais pasiekė Visagino sporto centro sportininkai – Jevgenijus Šuklinas – 2014 metų Europos čempionato sidabro medalio laimėtojas, Vadimas Korobovas dalyvavo Lietuvos rinktinės sudėtyje II Pasaulio jaunimo olimpinėse žaidynėse Kinijoje ir laimėjo sidabro medalį.

Vienas iš kriterijų vertinant Lietuvos savivaldybių sporto lygį – Lietuvos jaunučių ir jaunių sporto žaidynės, į kurių programą įtraukta 20 pagrindinių – strateginių – sporto šakų, vystomų Lietuvoje. Visagino sportininkai savo grupėje 2014 m. jaunučių sporto žaidynėse užėmė pirmą vietą.

Besidžiaugiant aukštais sportiniais pasiekimais neramina tai, kad iš 12 sporto šakų atstovų respublikiniame lygyje medalius laimi tik baidarių ir kanojų irklavimo, graikų-romėnų imtynių bei retkarčiais žiemos sporto šakų – biatlono ir slidinėjimo atstovai. Būtent šių sporto šakų atstovai ir

patenka į įvairių amžiaus grupių nacionalines rinktines. To, deja, negalima pasakyti apie komandinės sporto šakas (futbolą ir krepšinį).

Masiškiausias Visagino savivaldybės kūno kultūros ir sporto programos renginys – bendrojo ugdymo mokyklų sporto žaidynės, kurios vykdomos pagal Lietuvos mokinių olimpinio festivalio, kuri tradiciškai globoja Lietuvos Respublikos Prezidentas, modelį.

Dideliu aktyvumu pasižymi renginys „Sportas visiems“. Žaidynės „Sportas visiems“ apima visas Lietuvos savivaldybes, tai nėra tik Visagino savivaldybės renginys, tačiau šios žaidynės patrauklios jų dalyviams tuo, kad yra atviros kiekvienam sporto entuziastui. Jose dalyvauja aktyvaus gyvenimo mėgėjai nuo mokyklinio iki pensinio amžiaus (2014 m. dalyvavo virš 1500 gyventojų). Masiškiausi – Miesto dienos sporto renginiai, vykdomi visą rugpjūčio mėnesį, dviračių kroso varžybos. Tradiciškai vykdomas salės futbolo turnyras „Evikono taurė“.

Dalyvių ir žiūrovų gausa, geru renginių organizavimu pasižymi Visagino sporto centro organizuojami Tarptautinis graikų-romėnų imtynių turnyras, Tarptautinis aerobikos turnyras ir Tarptautinis T. Semionovos sportinės akrobatikos turnyras.

Vykdamas neigaliųjų integracijos programą kasmet organizuojamos respublikinės ar tarptautinės neigaliųjų sporto žaidynės (organizatorius Visagino miesto neigaliųjų sporto klubas).

Daugumos sporto bazių mieste būklė patenkinama ir kol kas tinkama vykdyti ugdymo procesą, bet norint užtikrinti saugų bei šiuolaikišką neformalųjį vaikų ir jaunimo mokymą, reikia rekonstruoti esamą infrastruktūrą, pagerinti ugdymo ir treniravimosi sąlygas. Didžiąja dalimi tai pasiekta įgyvendinus sporto infrastruktūros projektą, kurio metu buvo kardinaliai atnaujinta Visagino ežero pakrantės zona su sporto ir turizmo objektais, centrinis stadionas su bėgimo takais, dviem futbolo dirbtinės dangos aikštėmis ir teniso kortai su keturiomis aikštelėmis. Taip buvo itin pagerintos treniruočių sąlygos visai grupei sporto šakų atstovų – futbolo, lengvosios atletikos, teniso, akrobatikos, irklavimo. 2014 metais paruoštas ir pateiktas Kūno kultūros ir sporto departamentui investicinis projektas ir jau 2015 metais iš Valstybės investicijų programos lėšų Visagino ežero pakrantėje pradėta irklavimo bazės statyba.

APIBENDRINIMAI:

- Gana aukšti pasiekimai sporto srityje.
- Stiprus tam tikrų sporto šakų trenerių potencialas (aukšta kvalifikacija ir geras įdirbis); tačiau dalis sporto įstaigų darbuotojų negeba vartoti valstybinės kalbos.
- Pakankama lauko laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūra; tačiau trūksta lėšų / galimybių sutvarkyti dalies sporto įstaigų pastatų infrastruktūrą, modernizuoti ir turtinti ugdymo ir treniravimosi aplinkas.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Populiarinti ir stiprinti tam tikras (ypač komandinės) sporto šakas, siekti geresnių rezultatų.
- Rekonstruoti esamą sporto įstaigų infrastruktūrą, pagerinti ugdymo ir treniravimosi sąlygas; formuojant savivaldybės biudžetą numatyti lėšas sporto materialinei bazei stiprinti / atnaujinti.
- Griežtinti Valstybinės kalbos įstatymo nuostatų įgyvendinimo reikalavimus, skatinti trenerius gerinti valstybinės kalbos mokėjimo ir vartojimo lygį.

2.8. VIEŠASIS SAUGUMAS

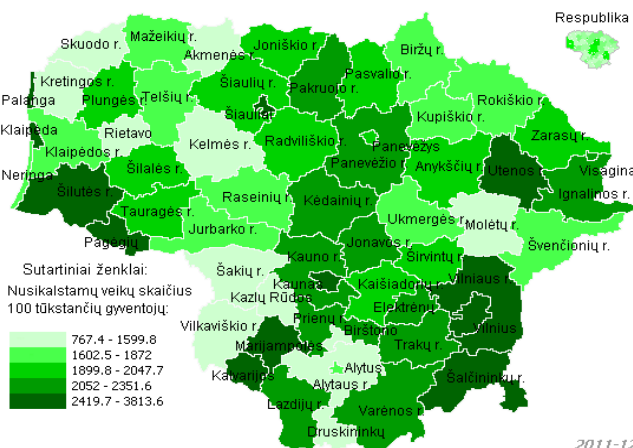
Viena iš esminių sąlygų užtikrinant saugų gyventojų gyvenimą ir bendrą gerovę yra viešasis saugumas. Nors šalyje ir pradėjo gerėti ekonominė padėtis, mažėti nedarbas, tačiau nuo 2010 m. nusikalstamumo rodikliai palaiptiesniui didėja (tik 2014 m. fiksuojamas užregistruotų nusikalstamų veikų skaičiaus mažėjimas, bet jis vis tiek yra žymiai didesnis nei 2010 m.). Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius Lietuvoje, 2011–2013 m. didėjęs 2–4 proc., 2014 m. sumažėjo 2,2 proc. ir siekė 82,9 tūkst.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Daugiausia (54 proc.) visų užregistruotų nusikalstamų veikų buvo turtinio pobūdžio. Iš turtinio pobūdžio užregistruotų nusikalstamų veikų daugiau nei du trečdaliai buvo vagystės.

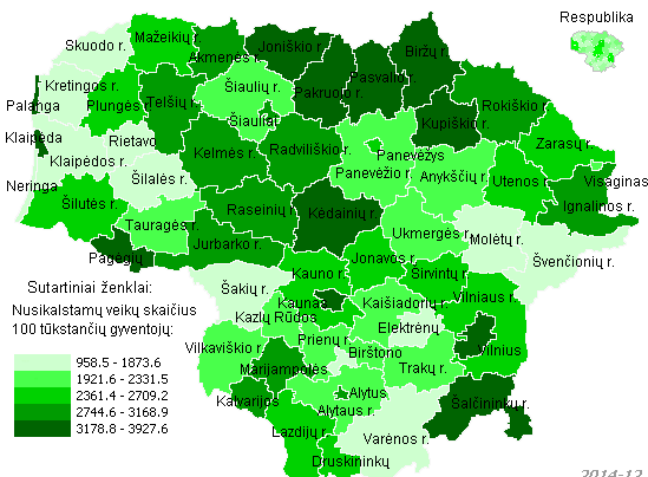
Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Visagino policijos komisariato duomenimis, 2014 m. Visagino policijos komisariate buvo užregistruota 5119 įvykių (2013 m. – 5565, 2012 m. – 5720), tai yra pastebimas užregistruotų įvykių mažėjimas (- 8,01 proc.). 2013 m. Visagino policijos komisariate 2014 m. buvo užregistruota 395 nusikalstamos veikos (2013 m. – 411, 2012 m. – 357), tai yra pastebimas užregistruotų nusikalstamų veikų skaičiumi mažėjimas (- 4 proc.).

Lyginant 2011 m. ir 2014 m. nusikalstamų veikų skaičių 100 tūkstančių gyventojų (žr. 2.8.1, 2.8.2 pav.), galima teigti, kad šis rodiklis Visagino savivaldybėje sumažėjo (net ir esant gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijoms), tuo tarpu Lietuvoje – išaugo.

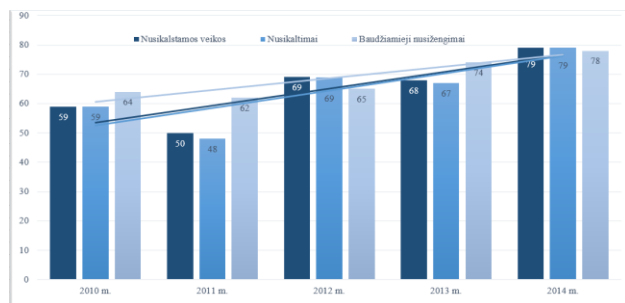
2.8.1 pav. Nusikalstamų veikų skaičius 100 tūkstančių gyventojų pagal savivaldybes per 2011 m. (Visagino savivaldybėje – 2052; Lietuvoje – 2471,1)

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie LR VRM

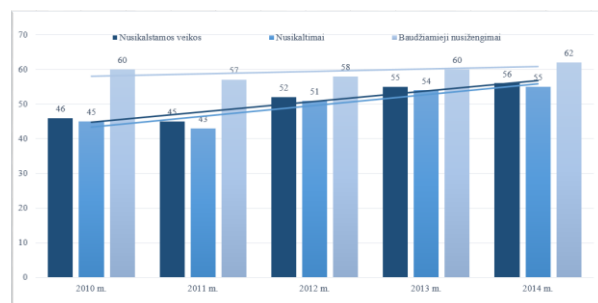
2.8.2 pav. Nusikalstamų veikų skaičius 100 tūkstančių gyventojų pagal savivaldybes per 2014 m. (Visagino savivaldybėje – 2028,8; Lietuvoje – 2827,6)

2010–2012 m. laikotarpiu nepilnamečių nusikalstamumas savivaldybėje tolygiai mažėjo, tačiau, deja, 2013–2014 m. laikotarpiu vėl pradėjo augti. Panaši statistika yra šalyje bei apskrityje. Labai svarbu, kad mieste būtų pakankamai vaikų dienos centrų, jaunimo užimtumo centrų, kur vaikai ir jaunuoliai rastų sau įdomios veiklos. Panaši situacija yra ir smurto prieš vaikus ar tarp vaikų srityje. Džiugu, kad nors ir labai nežymiai, bet smurto atvejų skaičius Visagino savivaldybėje mažėja. Visagino savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus ataskaitų duomenimis, 2012 m. buvo 28 smurto atvejai, 2013 m. – 38, 2014 m. – 25. Tokiais atvejais labai svarbu, kad vaikui būtų suteikiama operatyvi, kvalifikuota specialistų pagalba, užtikrintas kokybiškas tarpinstitucinis bendradarbiavimas.

2.8.3 pav. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis Visagino savivaldybėje 2010–2014 m., proc.

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie LR VRM

2.8.4 pav. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis Lietuvoje 2010–2014 m., proc.

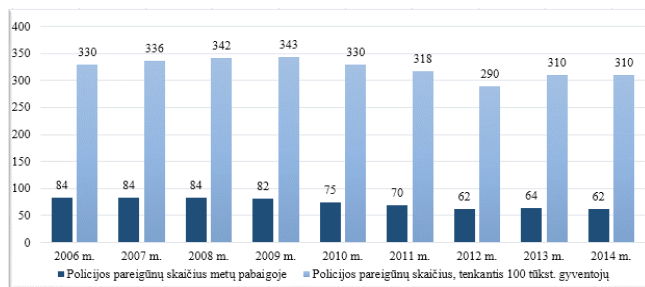
2014 m. Lietuvoje ištirta 46,1 tūkst., arba 56 proc. užregistruotų nusikalstamų veikų, iš jų nusikaltimų – 41 tūkst. (55 proc.), baudžiamųjų nusisengimų – 5,1 tūkst. (62 proc.). Palyginti su 2013 m., padidėjo nusikalstamų veikų išaiškinamumas. Visagino savivaldybėje taip pat gerėja ištirtų nusikalstamų veikų dalis ir net žymiai geresniais tempais nei Lietuvoje (žr. 2.8.3, 2.8.4 pav.). 2014 m. Visagine ištirta

328, arba 79 proc., užregistruotos nusikalstamos veikos (daugiau nei Lietuvos vidurkis (56 proc.) ir apskrities vidurkis (67 proc.)), iš jų nusikaltimų – 281 (79 proc.), baudžiamųjų nusižengimų – 47 (78 proc.).

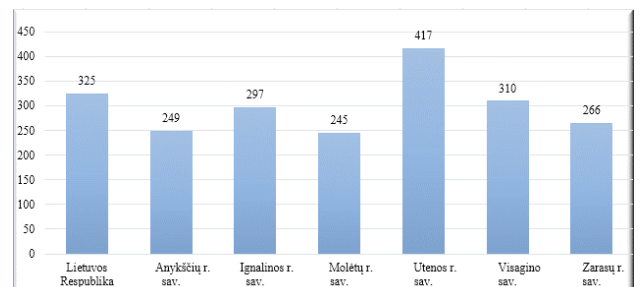
Visagino savivaldybė, norėdama užtikrinti miesto gyventojų ir svečių saugumą, 2011 m. rudenį įrengė vaizdo stebėjimo kameras rizikos zonose, kurios padeda savivaldybės policijai prižiūrėti tvarką miesto gatvėse. Šiuo metu gyventojų saugumą jau užtikrina 70 įrengtų vaizdo kamerų ir 5 automatinės automobilių numerių atpažinimo vaizdo kameros. Savivaldybėje 2010 m. buvo modernizuota ir atnaujinta apšvietimo sistema, o tai taip pat daro įtaką nusikaltimų skaičiaus mažėjimui ir saugių gyvenimo sąlygų sudarymui. Taip pat kiekvienas metais iš savivaldybės biudžeto skiriamos lėšos Visagino savivaldybės nusikaltimų prevencijos ir kontrolės programai įgyvendinti. Atlikti veiksmai, atsižvelgiant į aukščiau pateiktą statistinę informaciją ir policijos atstovų nuomonę, duoda teigiamus rezultatus.

Tačiau pažymėtina, kad oficialioji statistika tik iš dalies atskleidžia kriminogeninę situaciją. Dalis nusikaltimų lieka neužregistruota dėl įvairių priežasčių: nepasitikėjimo teisėsaugos institucijomis, nusikaltėlių keršto baimės, viešumo vengimo ir kitų. Todėl prevencinei veiklai vykdyti reikia įtraukti kuo daugiau Visagino savivaldybės visuomenės atstovų, nuolat ugdyti jų sąmoningumą kovojant su nusikalstamumu. Verta kuo daugiau gyventojų įtraukti į saugios aplinkos kūrimą Visagino mieste ir pozityvų bendradarbiavimą su policijos pareigūnais.

Analizuojant ištiriamų nusikalstamų veikų dalį, neatsiejamą tampa ir policijos pareigūnų skaičius. 2014 m. pabaigoje Visagino savivaldybėje saugumą užtikrino 62 policijos pareigūnai. Rodiklis, nusakantis 100 000-ių gyventojų tenkantį pareigūnų skaičių, 2014 m. Visagino savivaldybėje (310 pareigūnų) buvo mažesnis nei vidutiniškai šalyje (325 pareigūnai), tačiau viršijo daugumos apskrities savivaldybių rodiklius (išskyrus Utenos rajono savivaldybę) (žr. 2.8.5, 2.8.6 pav.).

2.8.5 pav. Policijos pareigūnų skaičius ir jų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų, Visagino savivaldybėje 2006–2014 m., proc.

2.8.6 pav. Policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų 2014 m. Lietuvoje ir apskrities savivaldybėse

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Policijos ir kitų institucijų kompleksiskai ir aktyviai vykdomos prevencinės akcijos bei kitos prevencinio pobūdžio priemonės padėjo gerinti situaciją keliuose. 2014 m. Visagino savivaldybėje užregistruota 2 107 kelių eismo taisyklių pažeidimai (2013 m. – 2 125, t. y. sumažėjo 1 proc.). 2014 m. savivaldybėje buvo užregistruoti 6 kelių eismo įvykiai (2013 m. – 7, 2012 m. – 4), kurių metu buvo sužeistas 1 žmogus (2012 m., 2013 m. – sužeistų nebuvo).

Visagino priešgaisrinės gelbėjimo valdybos pareigūnai, vykdydami savo veiklą, gesina gaisrus bei atlieka gelbėjimo darbus. 2014 m. buvo išgelbėti 3 žmonės. Deja, 2014 m. gaisre žuvo 1 žmogus, traumotų nebuvo (2013 m. – 1 žuvo, traumotų nebuvo). 2014 m. Visagino savivaldybėje kilo 95 gaisrai (2013 m. – 50, 2012 m. – 64, 2011 m. – 90, 2010 m. – 64). Pagrindinės gaisrų kilimo priežastys, kaip ir anksčiau, yra žmonių neatsargus elgesys su ugnimi, neatsargumas rūkant, padegimai. Gyvenamuosiuose daugiabučiuose pastatuose kilo 19 gaisrų. 10 gaisrų kilo sodininkų ir sodybų pastatuose (3 pastatai sunaikinti ir 7 statiniai apgadinti). 59 gaisrai kilo savivaldybės atvirose teritorijose.

Prognozuojant ateities tendencijas Strateginio plėtros plano įgyvendinimo laikotarpiu 2016–2022 m. teigtina, jog didėjant migracijai, nedarbiui, skurdiui bei socialinės rizikos šeimų skaičiui ir neplėtojant prevencinių bei užimtumo veiklų, nusikalstamumo lygis, ypač jaunimo, galėtų išaugti. Atsižvelgiant į tai, manoma, kad jaunimo užimtumas, gebėjimai jaunos asmenis sudominti visuomenine

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

veikla, nuolatinis bendravimas gyvenamojoje aplinkoje, informavimas apie narkomanijos žalą asmenybei, nusikalstamumo pasekmes yra priemonės, kurios galėtų turėti įtakos viešojo saugumo situacijai Visagino savivaldybėje. Tačiau, be abejo, šios priemonės turi būti ne deklaratyvios, pateikiamos tik Strateginiame plėtros plane, o realiai įgyvendinamos, numatant atsakingas institucijas bei asmenis. Manytina, jog reikėtų parengti *nusikalstamumo mažinimo programą*, numatant konkrečias priemones, įgyvendinimo terminus bei finansavimo šaltinius. Įgyvendinant tokią programą tam tikros funkcijos turėtų būti priskirtos visoms savivaldybei pavaldžioms institucijoms, į programos įgyvendinimą įtraukiant bendruomenę, nevyriausybinės organizacijas, verslo subjektus bei pavienius asmenis.

APIBENDRINIMAI:

- Lyginant 2011 m. ir 2014 m. nusikalstamų veikų skaičių 100 tūkstančių gyventojų, galima teigti, kad šis rodiklis Visagino savivaldybėje sumažėjo (net ir esant gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijoms), tuo metu Lietuvoje – išaugo. Tačiau pastebima, kad 2013–2014 m. laikotarpiu nepilnamečių nusikalstamumas savivaldybėje vėl pradėjo augti.
- Džiugina, kad Visagino savivaldybėje gerėja ištirtų nusikalstamų veikų dalis ir net žymiai geresniais tempais, nei Lietuvoje. 2014 m. Visagine ištirta 79 proc. užregistruotų nusikalstamų veikų, tai yra daugiau nei Lietuvos vidurkis (56 proc.) ir apskrities vidurkis (67 proc.). Pažymėtina, kad kriminogeninės situacijos gerinimui įtakos turėjo vaizdo stebėjimo kamerų sistemos įrengimas Visagine 2011 m. rudenį.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Sunkėjanti finansinė gyventojų padėtis, didėjantis nedarbas, stiprėjanti socialinė įtampa Visagino savivaldybėje gali būti priežastimi nusikalstamumui. Didinant gyventojų ir miesto svečių saugumą, siūloma toliau bendradarbiauti užtikrinant viešąją tvarką, kuriant ir įgyvendinant nusikaltimų prevencijos programas; organizuoti savivaldybės gyventojų švietimą civilinės saugos, priešgaisrinės saugos klausimais; rengti ir įgyvendinti nusikaltimų kontrolės ir prevencijos programas; organizuoti „saugios kaimynystės“ projektų konkursus, stiprinti įstaigų, dirbančių šioje srityje, tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Ypač didelį dėmesį skirti jaunimo nusikalstamumo prevencijai.

2.9. SOCIALINĖS APLINKOS SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS
Visagino savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose išlaikomas pagrindinis susiklosčiusios savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemos bruožas – didelio miesto dominavimas.
Išvystyta pramonės ir savivaldybės gyvenamoji infrastruktūra.
Didelė pramonėje dirbančių gyventojų dalis. Išsilavinę gyventojai. Lyginant su Lietuvos vidurkiu, Visaginas išsiskiria dideliu kvalifikuotų darbuotojų ir amatininkų skaičiumi.
Atominės jėgainės saugaus eksploatavimo ir veiklos nutraukimo kompetencijos ir patirtis. Kompetencija energetikos sektoriuje.
Santykinai aukštas vidutinis darbo užmokestis savivaldybėje.
Puikios rekreacinės sąlygos ir moderni aktyvaus poilsio ir sporto infrastruktūra.
Kultūros ir sporto renginių gausa, vyksta respublikiniai bei tarptautiniai renginiai, kuriuose aktyviai dalyvauja savivaldybės gyventojai.
Optimalus bendrojo ugdymo mokyklų tinklas.
Vaikų neformaliojo švietimo paslaugų pakankama įvairovė, didelė pasiūla ir aukšta kokybė.
Gana aukšti pasiekimai sporto, meno, dailės, muzikos neformaliojo ugdymo ir kultūros srityse.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Tautinių bendrijų vaidmuo / indėlis turtinant savivaldybės kultūrinį gyvenimą.
Gana aukštas gyventojų bendras intelektualinis-kūrybinis potencialas.
Išskirtinai aktyvi senjorų amžiaus grupė.
Sukurtos aplinkos, kuriose vyksta atviras darbas su jaunimu: 1 atviras jaunimo centras ir 2 atviros erdvės jaunimui.
Pakankama lauko laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūra.
Savivaldybės gyventojų apsilankymų pas gydytojus skaičius vienam gyventojui rodiklis 2014 m. (8,8) yra didesnis nei Utenos apskrities (7,37) ir šalies (8,03) vidurkiai. Pagal apsilankymų struktūrą dominuoja profilaktiniai apsilankymai (17,9 proc.).
Sveikatos priežiūros įstaigose teikiama didžioji dalis planinės ir skubios pagalbos paslaugų.
Socialinių paslaugų infrastruktūra gana gerai išvystyta – apima visas socialinių paslaugų gavėjų grupes. Įgyvendinami projektai, kurių metu kuriamos naujos socialinės paslaugos miesto gyventojams.
Didėja ištirtų nusikalstamų veikų dalis ir net žymiai geresniais tempais nei Lietuvoje.

SILPNYBĖS
Neigiamas savivaldybės migracijos saldo, rodantis, kad didesnis skaičius gyventojų randa palankesnes socialines ir ekonomines sąlygas kituose Lietuvos miestuose ar užsienyje. Ekonomiškai aktyvių gyventojų skaičiaus mažėjimas (daugėja vyresnio amžiaus gyventojų, kurių pajamos nėra didelės; be to, vyresnio amžiaus gyventojai yra silpnai motyvuoti užsiimti veikla).
Menkai diversifikuota darbo rinka. Maža darbo vietų pasiūla pagal gyventojų turimą išsilavinimą.
Darbo jėgos nesugebėjimas prisitaikyti prie pasikeitusių darbo sąlygų nutraukus Ignalinos AE eksploatavimą.
Dėl biudžeto taupymo veiksnių, energijos kainų didėjimo, Ignalinos AE sustabdymo mažėja gyventojų pajamos, padidėjo socialinių pašalpų gavėjų skaičius (išskyrus paskutinius metus), skurdas, auga nedarbo lygis.
Nepakankamas valstybinės kalbos mokėjimas ir vartojimas sunkina vietos gyventojų integravimąsi į šalies gyvenimą.
Neformaliojo vaikų švietimo tinklas nesutvarkytas.
Suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymo įstatymo nuostatos kol kas neįgyvendinamos.
Senstantis personalas, ypač formaliojo švietimo bei ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo, sveikatos priežiūros įstaigose.
Pedagogų turimos gana aukštos kvalifikacinės kategorijos nelemia ugdymo kokybės ir rezultatų gerinimo. Kultūros įstaigų darbuotojų atestacija nevykdoma ir nekoreliuoja su darbo užmokesčio sistema.
Mokestis už neformalųjį ugdymą didesnis nei panašaus dydžio savivaldybėse.
Tėvai (o kartais ir mokyklos) tikslingai orientuoja vaikus išvykimui (įsidarbinimui, studijoms) į užsienį.
Patriotinio, pilietinio, etninio ugdymo stoka / vykdomų priemonių neefektyvumas.
Kultūros įstaigų (tarp jų ir kino salės, lauko erdvių) materialinės bazės aprūpinimas / atnaujinimas nevykdomas daug metų.
Nėra galimybių atnaujinti ugdymo aplinkas ir priemones tiek savivaldybės biudžeto, tiek įvairių programų, projektų lėšomis (pagrindinių priemonių įsigijimas neleidžiamas).
Daug metų nebeveikia NVO veiklos skatinimo per projektų finansavimą ar paslaugų pirkimą mechanizmas.
Labai menkas jaunimo verslumas; nėra susiformavusių tradicijų.
Neaktyvios bendruomenės.
Trūksta bevielio ryšio miesto erdvėse ir viešosiose patalpose.
Daugumos savivaldybei pavaldžių švietimo, kultūros, sporto, sveikatos priežiūros įstaigų pastatų, sporto aikštynų fizinė būklė neatitinka šiuolaikinių reikalavimų. Taip pat nusidėvėjusi ir šių įstaigų materialinė bazė, inžinerinės sistemos, daugumai įstaigų patalpų reikalingas remontas.
Kai kurioms sveikatos priežiūros įstaigoms reikalingas patalpų ir fizinės infrastruktūros atnaujinimas,

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

tam tikrų sveikatos priežiūros įstaigų patalpos nėra efektyviai išnaudojamos.
Tam tikrų medicinos specialistų ir paslaugų stoka, neišvystytos e. paslaugos sveikatos priežiūros įstaigose.
Nėra Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos biuro, naudojamosi Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro paslaugomis, o visuomenės sveikatos biurų reikšmė ir funkcijų apimtis didėja.
Kai kurių socialinių paslaugų (senyvo amžiaus žmonėms, slaugos namuose, pagalbos šeimai) trūkumas. Nėra savarankiško gyvenimo namų senyvo amžiaus asmenims, asmenims su negalia.
Didelis gyventojų sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis.
Nėra alternatyvų vaiko institucinei globai; nėra galimybės visiems be tėvų globos likusiems vaikams būti globojamiems šeimos aplinkoje.
Ribotas savivaldybės poreikių finansavimas. Infrastruktūros gerinimo, tvarkymo ir socialinių paslaugų poreikis viršija savivaldybės finansinius išteklius.
Gyventojų informavimo trūkumas.

GALIMYBĖS
Žmogiškųjų išteklių pasiūlos užtikrinimas (maksimaliai išnaudoti naujai įkurtą Energetikos sektorinio praktinio mokymo centrą Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centre darbo jėgos perkvalifikavimui; didinti mokslinį ir inžinerinį potencialą Visagine).
Energetikos sektoriaus kompetencijų išnaudojimas, patirties sklaida, žinių komercializavimas.
Skatinimo programos jauniems (darbingo amžiaus) specialistams pritraukti sukūrimas ir finansavimas.
Aukštos kvalifikacijos treneriai, aukšti sportininkų sportiniai rezultatai sudaro prielaidas populiarinti sporto ir kūno kultūros veiklą tarp gyventojų, plėtoti aktyvųjį turizmą.
ES struktūrinė parama sudarys galimybes renovuoti asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ir ugdymo paslaugas teikiančių įstaigų pastatus ir atnaujinti jų fizinę infrastruktūrą.
Išnaudoti puikias galimybes kurti svetingą, kūrybingą, sportišką, sveiką miestą, pritaikytą aktyviam poilsiui, su atitinkama infrastruktūra (2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos, Euroregiono „Ežerų kraštas“ strategijos 2014–2020 m. įgyvendinimas).
Didinti užimtumo galimybes.
Palankios verslui aplinkos formavimas. SVV sektoriaus rėmimas.
Verslumo akceleravimo programų miesto gyventojams sukūrimas.
NVO, galinčių teikti paslaugas, veiklos aktyvinimas, stiprinimas, bendruomenės iniciatyvumo vystymas siekiant, kad kuo daugiau paslaugų būtų teikiama savivaldybės gyventojams.
Perorientuoti paslaugų pasiūlą į „senstančią“ bendruomenę.
Parengti ir įgyvendinti neformaliojo švietimo įstaigų tinklo pertvarkos / paslaugų optimizavimo planą.
Verslumo pradmenų edukacinių programų vaikams ir jaunimui įtraukimas į mokymo programas (bandomųjų projektų įgyvendinimas).
Diegti ir plėtoti jaunų žmonių savanorystės formų įvairovę.
Padaryti teisės aktų pakeitimai dėl pedagogų rengimo ir pensinio amžiaus pedagogų darbo galimybių.
Aktyvinti ugdymo stebėseną ir dažniau taikyti pedagogų kvalifikacinių kategorijų atitikties nustatymą (per išorinį vertinimą ir kt. priemones).
Papildomų galimybių, susijusių su išvykusių visaginiečių gana plačiu tinklu / pasiskirstymu pasaulyje, išnaudojimas (verslumo skatinimo, savanorystės plėtros ir kt. sferose).
Išnaudoti kultūros centro kino salės galimybes; pritraukti kino paslaugų teikėjus „iš šalies“ su naujomis idėjomis.
Sugriežtinti Valstybinės kalbos įstatymo nuostatų įgyvendinimo reikalavimus.
Sistemiškai vykdyti kultūros darbuotojų atestaciją.
Formuojant savivaldybės biudžetą numatyti lėšas įstaigų materialinei bazei stiprinti / atnaujinti.
Gyventojų bendrosios kultūros ugdymas per įvairius masinius renginius, žiniasklaidą.
Sveikatos priežiūros ir socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir jų kompetencijų gerinimas.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, materialinės bazės stiprinimas ir infrastruktūros plėtra.
Gyventojų švietimas sveikatingumo klausimais.
Socialinių paslaugų socialiai jautriems gyventojams (darbo rinkoje pažeidžiamiems asmenims, neįgaliesiems, jaunimui, pagyvenusiems asmenims) įvairovės plėtimas, kokybės gerinimas.
Socialinių globėjų rengimas kaip alternatyva vaiko institucinei globai.
Šeimynos įsteigimas; pagalba sukuriant vaikams reikiamą aplinką.
Viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas.

GRĖSMĖS
Mažėjantis gyventojų skaičius (ypač darbingo amžiaus gyventojų), senstanti visuomenė, jaunimo ir kvalifikuotos darbo jėgos išvykimas į užsienį.
Mažėjantis darbo jėgos skaičius galės lemti nepatrauklumą investuotojams.
Nediversifikuota darbo rinka. Priklausomybė nuo vienos įmonės.
Nepakankamas dėmesys darbo vietų kūrimui.
Lėtas ekonomikos atsigavimas gali neigiamai veikti planuojamą savivaldybės plėtrą. Mažėjantis savivaldybės biudžetas bei paskolų gražinimo reikalavimai mažina savivaldybės investicines galimybes finansuoti ir įgyvendinti naujus projektus.
Dėl finansavimo stokos, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų, ugdymo paslaugas teikiančių įstaigų išlaikymo kaštų augimo blogės teikiamų paslaugų kokybė.
Socialinės atskirties ir rizikos grupės asmenų skaičiaus didėjimas, socialinių problemų gilėjimas, bendruomenės iniciatyvumo nesivystymas.
Gyventojų bendrosios kultūros stoka (vandalizmo išraiškos lauko erdvėse ir pan.).
Tęsiasi mažesnių tautinių bendruomenių asimiliacija rusų kultūros pagrindu.
Nepakankamas kultūros įstaigų aprūpinimas nesudarys galimybių tinkamai ir kokybiškai vykdyti savo funkcijas.
Gali prireikti naujų mokyklų pertvarkos planų dėl nuolat besikeičiančios mokyklų tinklo teisinės ir socialinės aplinkos.
Savivaldybės biudžeto galimybės gali nebeatitikti susiformavusios neformaliojo švietimo paslaugų vaikams pasiūlos; dėl neapakankamo finansavimo gali smukti neformaliojo švietimo įstaigų pasiekimų lygis.
Dėl gyventojų lūkesčių ir poreikių dėl biudžetinių įstaigų paslaugų kokybės ir naujumo nuolatinės kaitos gali atsirasti daugiau mokamų paslaugų.
Jei nebus parengta ir įgyvendinama į sparčiai didėjančią vyresnio amžiaus gyventojų grupę orientuota visa apimanti paslaugų sistema, šie žmonės taps iš tikrųjų problemine savivaldybės gyventojų grupe.
Atviros erdvės / centrai jaunimui gali tapti biudžetinių įstaigų „padaliniais“ dėl pernelyg biurokratizuoto požiūrio į atvirą darbą.
Socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikio ir išlaidų augimas dėl gyventojų senėjimo.
Prastėjanti sveikatos apsaugos kokybė dėl mažėjančio gydytojų skaičiaus.
Socialinės įtampos didėjimas dėl socialinės rizikos, socialiai pažeidžiamų ir socialiai atskirtų asmenų didėjimo (neužtikrinus visų reikalingų, jiems pritaikytų socialinių paslaugų teikimo).
Nepakankamas darbo rinkos lankstumas bei persikvalifikavimas.
Santykinai pigus savivaldybės nekilnojamas turtas ribos gyventojų norą investuoti į senstančio gyvenamojo fondo modernizavimą, energijos efektyvumo didinimą.
Didėjant nedarbiui, skurdiui bei socialinės rizikos šeimų skaičiui ir neplėtojant prevencinių bei užimtumo veiklų, išaugs nusikalstamumo lygis.

3. EKONOMINĖ APLINKA

3.1. BENDRIEJI EKONOMINIAI RODIKLIAI

Remiantis Lietuvos banko² parengtomis Lietuvos ekonomikos apžvalgomis bei makroekonominėmis prognozėmis, šalies ūkio augimas yra sulėtėjęs. Tokią ekonominę raidą lemia tarptautinė aplinka. Pirmaisiais 2015 m. mėnesiais dėl pablogėjusios Rusijos ūkio padėties Lietuvos eksportas į šią šalį sumažėjo maždaug ketvirtadaliu. Eksporto į Rusiją kryptis reikšmingai veikia transporto sektorių. Pastaruoju metu daugiau nei 90 proc. prekių eksporto į Rusiją sudaro reeksportas – prekės, pagamintos ne Lietuvoje. Reeksporto mažėjimas daugiausia neigiamos įtakos turi vežėjams, prekybos įmonėms ir sandėliavimo paslaugų teikėjams. Padėtis kitoje atvirojo ūkio sektoriaus veikloje – pramonėje – geresnė. Apdirbamosios gamybos įmonės didžiąją dalį produkcijos eksportuoja į Europos Sąjungos šalis. Šių šalių ekonominė plėtra pamažu auga, taigi Lietuvos įmonės į jas eksportuoja vis daugiau ir Lietuvos gamintojų eksporto rinkos dalis Europos Sąjungos šalyse didėja. Apdirbamosios gamybos rezultatus taip pat palankiai veikia vidaus paklausa. Vidaus paklausa tebėra svarbiausias ūkio augimo veiksnys. Labiausiai prie ekonomikos augimo prisideda privatusis vartojimas. Jis didėja, nes namų ūkių pajamos palaipsniui auga, o taupymas, namų ūkių lūkesčiams tebesant geriems, nedidėja. Numatoma, kad privatusis vartojimas ir toliau nuosekliai augs, nes namų ūkių gaunamas pajamas gausins kylantis darbo užmokestis ir didesnis užimtumas.

Iki šiol ūkio aktyvumą didino ir investiciniai projektai. Pokyčiai nekilnojamojo turto rinkoje bei įmonių plėtra iki šiol skatino gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties pastatų statybą. Valstybės sektoriuje buvo plėtojami įvairūs infrastruktūros projektai. Numatoma, kad artimiausiu metu investicijų toliau gausės, iš dalies – dėl ankstesnės Europos Sąjungos finansinės perspektyvos lėšų panaudojimo. Tačiau dėl investicijų raidos esama daug neapibrėžtumo. Pablogėjusi tarptautinė aplinka gali skatinti įmones atidėti investicinius projektus.

Vartotojų kainų lygis tebėra mažesnis nei prieš metus. Jo sumažėjimą daugiausia lemia kritusios energijos žaliavų kainos. Vartotojų kainos, neįskaitant energijos, didėja nedaug. Tačiau didėja paslaugų kainos. Jų kilimą skatina jau netrumpą laiką auganti vidaus paklausa. Numatoma, kad vidutinė metinė infliacija Lietuvoje šiemet sudarys -0,3 proc. Kitąmet, tolesnio energijos pigimo nenumatant, infliacija turėtų padidėti.

Lietuvos banko 2015 m. birželio mėn. paskelbtose vidutinės trukmės ekonominių rodiklių projekcijose numatoma, kad Lietuvos ūkis 2014 m. augo 3,0 proc., o atsižvelgus į 2014–2020 m. finansinės perspektyvos ES paramos panaudojimo planus, darbo jėgos mažėjimą dėl visuomenės senėjimo ir prekių bei paslaugų eksportą, bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) augimas 2015 m. sieks tik 2,0 proc. Tikimasi, kad 2016 m. BVP augimas paspartės iki 3,4 procento. Numatoma, kad nedarbo lygis 2015 m. sumažės iki 10,0 proc., o 2016 m. iki 9,2 proc. Šalyje toliau augant darbo našumui, didėjant darbo jėgos paklausai, mažėjant nedarbo lygiui ir po truputį mažėjant darbo jėgos pasiūlai, darbo užmokestis padidės. Numatoma, kad darbo užmokestis 2015–2016 m. augs 4,9 proc. per metus. Prognozuojami makroekonominiai rodikliai parengti remiantis 2015 m. birželio mėnesį atnaujintu centriniu šalies ūkio raidos scenarijumi (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. Numatoma Lietuvos ekonomikos raida 2014–2016 m., proc.³
(2015 m. birželio 10 d. prognozė)

	2014	2015*	2016*
Kainų ir sąnaudų kaita (procentai, pokytis per metus)			
Vidutinė metinė infliacija (apskaičiuota pagal suderintą vartotojų kainų indeksą)	0,2	-0,3	1,6

²Lietuvos ekonomikos apžvalga, makroekonominės prognozės http://www.lb.lt/apzvalgos_proгноzes

³Lietuvos makroekonominės prognozės http://www.lb.lt/makroekonominės_proгноzes (2015-06-10)

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

	2014	2015*	2016*
BVP defliatorius	0,9	0,1	1,4
Darbo užmokestis (kompensacija vienam dirbančiajam)	4,7	4,9	4,9
Importo defliatorius	-2,9	-3,8	0,9
Eksporto defliatorius	-2,4	-2,5	0,2
Ekonominis aktyvumas (lyginamosiomis kainomis, procentai, pokytis per metus)			
Bendrasis vidaus produktas	3,0	2,0	3,4
Privataus vartojimo išlaidos	4,6	3,4	4,0
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	1,4	1,3	1,2
Bendrojo pagrindinio kapitalo sudarymas	7,8	3,0	4,0
Prekių ir paslaugų eksportas	3,3	0,1	4,3
Prekių ir paslaugų importas	5,4	1,5	4,5
Darbo rinka			
Nedarbo lygis (vidutinis metinis, procentai, palyginti su darbo jėga)	10,7	10,0	9,2
Užimtieji (procentai, pokytis per metus)	2,0	0,6	0,5
Išorės sektorius (procentai, palyginti su BVP)			
Prekių ir paslaugų balansas	0,0	0,0	-0,7
Einamosios sąskaitos balansas	0,2	0,0	-1,8
Einamosios ir kapitalo sąskaitos balansas	2,9	2,8	0,1

* Prognozė

Tiesioginės užsienio investicijos. Siekiant ekonomikos atsigavimo, labai svarbu sukurti palankią investicinę aplinką diegiant verslo aplinkos gerinimo priemones, pritraukiant užsienio investicijas. Vienas iš pagrindinių šalies ūkio plėtros ir ekonominio augimo veiksnių yra tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI), kurios skirtingai nuo kitų užsienio investicijų rūšių paprastai yra ilgalaikės. TUI daro teigiamą poveikį ekonomikos augimui ir konkurencingumui, darbo vietų kūrimui, prekybos augimui. Tad natūralu, jog TUI pritraukimui turi būti skiriamas ypatingas dėmesys.

Statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pabaigoje sukauptosios tiesioginės užsienio investicijos Lietuvoje sudarė 12 719,9 mln. Lt. Palyginti su 2012 m. tuo pačiu laikotarpiu, jos padidėjo 5,12 proc. Daugiausia tiesioginių užsienio investicijų teko Vilniaus (net 68,41 proc.), Kauno (10,14 proc.), Telšių (7,65 proc.) ir Klaipėdos (7,57 proc.) apskrityms. Utenos apskrityje tiesioginės užsienio investicijos sudaro tik 0,58 proc. visų šalies tiesioginių užsienio investicijų.

Statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pabaigoje 80,75 proc. visų Utenos apskrities tiesioginių užsienio investicijų investuota Utenos rajono savivaldybėje (59,89 mln. Eur), 10,31 proc. – Visagino savivaldybėje (7,65 mln. Eur). 2010–2012 m. pabaigos laikotarpiu TUI apimtys savivaldybėje palaipsniui didėjo, 2013 m. – sumažėjo. 2013 m. pabaigoje vienam savivaldybės gyventojui teko 371 Eur TUI. TUI apimtys, tenkančios vienam gyventojui, kaip ir bendros TUI, nagrinėjamu 2010–2012 m. laikotarpiu augo, o 2013 m. pabaigoje sumažėjo. Gauti duomenys rodo žemą Visagino savivaldybės konkurencingumą ir gebėjimą pritraukti investicijas, nors ji ir antra pagal TUI apimtį Utenos apskrityje.

Tiesioginių užsienio investicijų dinamika Lietuvoje, Utenos apskrityje ir Visagino savivaldybėje 2010–2013 m. pateikiama 11 lentelėje.

11 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos 2010–2013 m. pabaigoje

Teritorija / Metai	Iš viso, mln. Eur				Vienam gyventojui, Eur			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
<i>Lietuvos Respublika</i>	10 030,97	11 028,93	12 100,93	12 719,90	3 286	3 672	4 072	4 321
<i>Utenos apskritis</i>	100,33	70,22	84,53	74,16	657	472	580	520
Anykščių r. sav.	0,47	0,83	0,99	1,00	16	31	36	37
Ignalinos r. sav.	2,59	2,99	3,00	3,22	140	166	171	188
Molėtų r. sav.	3,94	0,00	2,50	1,47	190	-	125	75
Utenos r. sav.	87,22	57,44	68,14	59,89	2 010	1 350	1 632	1 461
Visagino sav.	4,69	7,69	8,10	7,65	206	350	381	371
Zarasų r. sav.	1,42	1,60	1,79	0,94	77	89	101	54

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Visagino pranašumai kitų Lietuvos regionų atžvilgiu yra aiški specializacija gamybos pramonėje ir išsidėstymas Lietuvos ir Latvijos pasienyje (pramonės dalis palyginti su nacionaliniu lygmeniu Visagino savivaldybėje 37 proc., daugiausia savivaldybės gyventojai dirba gamybos ir pramonės srityse). Prie savivaldybės trūkumų galėtų būti priskiriamas nedidelis dabartinis tiesioginių užsienio investicijų srautas ir didelis atstumas iki sostinės, dėl kurio Visaginas yra laikomas nutolusiu regionu. Pagal išsilavinimo lygį Visaginas patenka tarp pirmaujančių Lietuvos regionų – 23 % gyventojų turi aukštąjį išsilavinimą ir 73 % – vidurinį arba profesinį išsilavinimą. Taip pat Visaginas turi didžiausią energetikos kompetencijų profesinio mokymo centrą Lietuvoje.

Pagrindinis investuotojų pritraukimo trūkumas – regiono atstumas iki sostinės ir uostų. Investuotojai nėra suinteresuoti investuoti į regionus, kurie yra nutolę daugiau nei 100 km nuo sostinės ar didžiųjų jūrų uostų. Be to, atsižvelgiant į savivaldybės plotą, pramoninės paskirties teritorijos yra pernelyg fragmentiškos, mažos ir dažniausiai žemė aplink jas priklauso privatiems savininkams. Investuotojams, kurie nori plėsti gamybą ar investuoti, tai yra dažna kliūtis. Taip pat kaip viena iš priežasčių įvardijamas žinių apie investicijų pritraukimo procesą trūkumas, igūdžių nepakankamumas ir kontaktų su potencialiais investuotojais trūkumas. Investuotojų pritraukimo veiksams savivaldybė neturi pakankamo kiekio finansinių ir administracinių išteklių.

Materialinės investicijos. Materialinės investicijos (toliau – MI) – tai išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui, kuris bus naudojamas ilgiau nei vienus metus, išigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti). MI iš dalies parodo tam tikros teritorijos ekonominį potencialą ir toje teritorijoje įsikūrusių įmonių plėtros potencialą. MI apimtys, kaip ir TUI, rodo ir tam tikros teritorijos verslo aplinkos būklę.

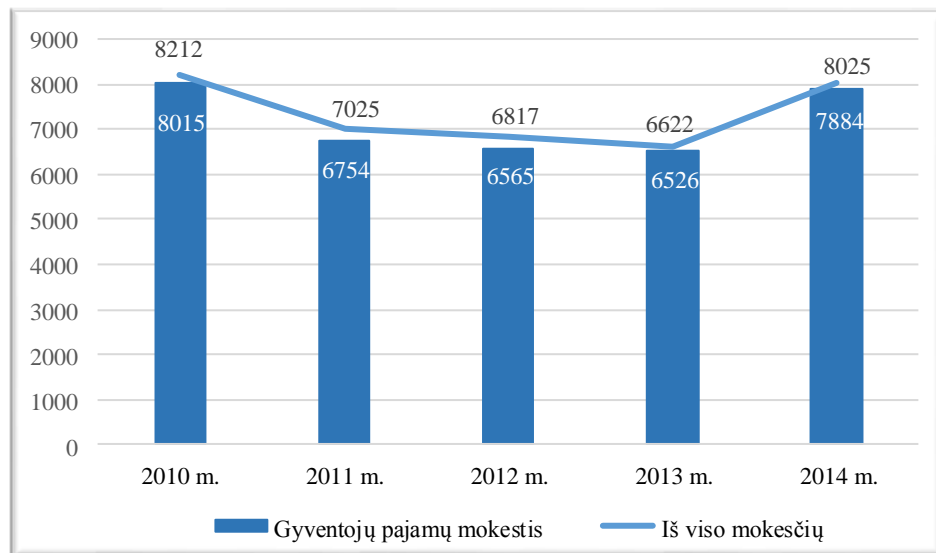
Statistikos departamento duomenimis, 2013 m. materialinės investicijos šalyje sudarė 5,151 mlrd. eurų ir, palyginti su 2012 m., išaugo 4,67 procento. Materialinės investicijos Utenos apskrityje 2013 m. sudarė 187,7 mln. eurų, tai sudaro tik 3,64 proc. (2012 m. – 2,77 proc.; 2011 m. – 3,49 proc., 2010 m. – 3,03 proc.) visos šalies materialinių investicijų, iš jų vienam gyventojui teko 1 302 Eur (šalies vidurkis – 1 742 Eur). Įvertinant investicijų pasiskirstymą Utenos apskrityje, didžiausios MI yra Utenos r. ir Visagino savivaldybėse: 2013 m. didžioji dalis apskrities materialinių investicijų teko Visagino savivaldybei (90076 tūkst. Eur arba 47,98 proc.), o 2012 m. daugiausiai materialinių investicijų buvo Utenos r. savivaldybėje (62 294 tūkst. Eur arba 42,42 proc., o Visagine tik 14,95 proc.). Siekiant palyginti MI apimtis savivaldybėje su šalies ir apskrities rodikliais, vertintinos vienam gyventojui tenkančios MI. 2013 m. vienam gyventojui tenkančios MI apimtys Visagino savivaldybėje siekė 4 303 Eur ir buvo didesnės nei vidutiniškai šalyje (1 742 Eur), apskrityje (1 302 Eur) ir visose apskrities savivaldybėse. Tačiau reikėtų pabrėžti, kad materialinių investicijų rodikliai priklauso ir nuo investicijų, skirtų Ignalinos AE uždarymui. Be abejo, materialinių investicijų didėjimas daro teigiamą įtaką bendram savivaldybės verslo konkurencingumui, nes didėja investicijos ne tik į statybą, inžinerinius statinius, infrastruktūrą, transporto priemones, bet ir bendrai į verslo plėtrą.

12 lentelė. Materialinės investicijos 2010–2013 m.

Teritorija / Metai	Iš viso, tūkst. Eur				Vienam gyventojui, Eur			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
<i>Lietuvos Respublika</i>	4 153 679	5 068 977	5 305 553	5 151 526	1 341	1 674	1 776	1 742
<i>Utenos apskritis</i>	125 938	177 002	146 843	187 731	812	1 174	996	1 302
Anykščių r. sav.	12 623	21 360	20 326	16 102	432	751	731	592
Ignalinos r. sav.	8 455	15 519	16 844	11 011	452	850	946	635
Molėtų r. sav.	10 021	9 174	13 108	11 557	477	446	648	584
Utenos r. sav.	36 568	49 517	62 294	50 745	831	1 152	1 478	1 226
Visagino sav.	40 973	68 453	21 951	90 076	1 755	3 068	1 017	4 303
Zarasų r. sav.	17 298	12 979	12 320	8 240	923	712	690	471

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Siekiant padidinti užsienio ir vietinių investicijų apimtį, svarbios yra savivaldybės investicijos į infrastruktūrą (kelius, tinklus, pramonės zonas), vykdyti aktyvią investicijų rinkodarą, skirtą pritraukti investuotojus. Didelės pastangos turėtų būti skiriamos savivaldybės darbuotojų praktinio darbo su potencialiais investuotojais gerinimui, jų žinių ir kompetencijų didinimui šioje srityje.

3.1.1. pav. Sumokėti ir į savivaldybės biudžetą įskaityti mokesčiai, tūkst. Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

3.1.1 paveiksle pavaizduotas **mokesčių surinkimas** Visagino savivaldybėje. Nuo surenkamo gyventojų pajamų mokesčių lygio priklauso savivaldybės biudžeto pajamos, kurias savivaldybės taryba gali perskirstyti savivaldybės problemoms spręsti.

2011–2013 m. buvo stebimas palaipsnis į savivaldybės biudžetą sumokėtų mokesčių mažėjimas, 2014 m. vėl pasiektas praktiškai 2010 m. lygis. Pagrindinė savivaldybės biudžeto pajamų dalis (96–98 proc.) – gyventojų pajamų mokestis (gautas iš VMI), kiti mokesčiai: nekilnojamojo turto mokestis, mokestis už aplinkos teršimą ir kitos rinkliavos. Didėjančios biudžeto pajamos ateityje leis geriau pasirūpinti savivaldybės gyventojais, įgyvendinti svarbius savivaldybės plėtros investicinius projektus. Siekiant, kad Visaginas būtų patrauklus gyventi, būtina investuoti į bendruomenei svarbią infrastruktūrą ir teikiamų paslaugų kokybės gerinimą.

Lietuvos savivaldybių indeksas 2014 m. Pagal Lietuvos laisvosios rinkos instituto atliktą analizę, Visagino savivaldybė, surinkusi 52,3 balo iš 100, Lietuvos savivaldybių indekse 2014 m. užėmė 22 vietą iš 53 rajonų savivaldybių. Žemesnę nei praėjusiais metais poziciją (2013 m. – 12 vieta) Lietuvos savivaldybių indekse nulėmė blogesni administracijos, biudžeto ir mokesčių sričių įvertinimai.

Administracijos srityje savivaldybei skirtas žemesnis įvertinimas dėl pripažinimo kalta pažeidus įstatymą arba administracinį teisės aktą. Išaugusi savivaldybės skola ir išipareigojimai kreditoriams neigiamai paveikė biudžeto sritį. Dvigubai padidintas nekilnojamojo turto mokestis bei taikomas maksimalus 4 proc. tarifas nenaudojamai žemei lėmė pablogėjusią mokestinę aplinką.

Savivaldybė geriau nei praėjusiais metais įvertinta komunalinio ūkio, turto valdymo ir investicijų srityse. Savivaldybės administracijai atsisakius jai priklausančių automobilių, skirtas aukštesnis įvertinimas turto valdymo srityje. Žemesnės už šalies rajonų vidurkį vandens ir šilumos tiekimo kainos lėmė geresnį komunalinio ūkio srities rodiklį. Savivaldybėje daugėjo veikiančių ūkio subjektų, augo tiesioginės užsienio investicijos, interneto svetainėje yra pateikiama svarbiausia informacija investuotojui, – visa tai lėmė geresnį investicijų srities įvertinimą.

APIBENDRINIMAI:

- Tiesioginių užsienio investicijų (TUI) apimtys, tenkančios vienam gyventojui, kaip ir bendros TUI, nagrinėjamu 2010–2012 m. laikotarpiu Visagino savivaldybėje augo, tačiau 2013 m. pabaigoje sumažėjo. Be to, Utenos apskrityje tiesioginės užsienio investicijos sudaro tik 0,58 proc. visų šalies tiesioginių užsienio investicijų. Gauti duomenys rodo žemą Visagino savivaldybės konkurencingumą ir gebėjimą pritraukti investicijas, nors ji yra antra pagal TUI apimtį Utenos apskrityje. Pagrindiniai investicijų pritraukimo trūkumai: savivaldybės geografinė padėtis, pramoninės paskirties teritorijų trūkumas, savivaldybės nepakankami finansiniai ir administraciniai išteklių investicijų pritraukimo srityje.
- Didžiausios materialinės investicijos 2010–2013 m. Utenos apskrityje buvo Utenoje ir Visagino savivaldybėje. Tačiau reikėtų pabrėžti, kad materialinių investicijų rodikliai priklauso ir nuo investicijų, skirtų Ignalinos AE uždarymui. Kadangi materialinės investicijos rodo privataus ir viešojo sektoriaus veiklos gyvybingumą, gebėjimą investuoti bei kurti darbo vietas, galima teigti, kad Visagino savivaldybė nėra konkurencinga šiuo aspektu.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

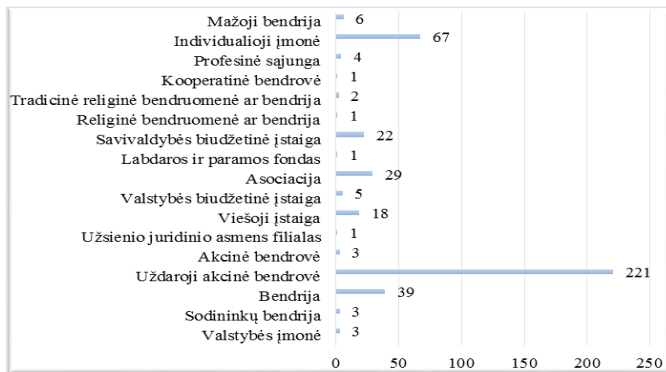
- Investicijų augimas yra svarbus Visagino savivaldybės ūkio plėtros veiksnys. Siekiant pritraukti užsienio ir vietos investicijas, svarbu yra sudaryti sąlygas sukurti darbo vietas aukštos pridėtinės vertės (inovatyviai) pramonei ir verslui vystyti Visagine, sudaryti palankias sąlygas verslo ir mokslo plėtrai Visagine, plėtojant jį kaip šalies energetikos kompetencijų centrą.
- Siekiant išnaudoti esamą savivaldybės potencialą, būtina užtikrinti informacijos sklaidą: informuoti potencialius investuotojus apie mieste esamą ir naujai sukurtą infrastruktūrą, formuoti patrauklų verslui savivaldybės įvaizdį ir įgyvendinti kitas miesto žinomumą didinančias rinkodaros priemones.

3.2. VERSLAS

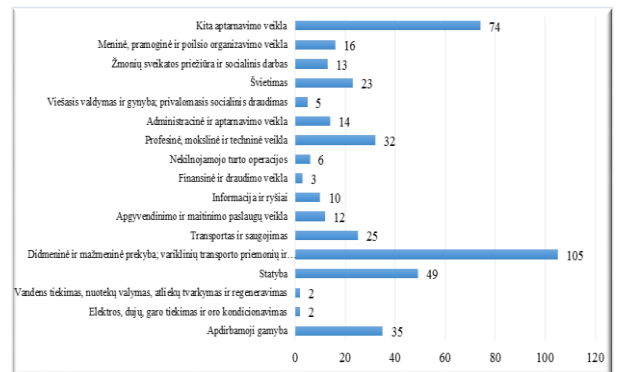
Vienas iš svarbiausių rodiklių, apibūdinančių verslo situaciją ir gyventojų verslumo lygį savivaldybėje, yra bendras įmonių skaičius ir įmonių skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų.

2015 m. pradžioje Visagino savivaldybėje buvo įregistruoti 1 212 ir veikė 426 ūkio subjektai (arba 35,1 proc.). Daugiausia tai uždarosios akcinės bendrovės (221) ir individualios įmonės statusą turinčios įmonės (67). 2015 m. pradžioje dauguma Visagino savivaldybėje veikusiu ūkio subjektų veiklą vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (24,65 proc.), statybos (11,5 proc.) ir kitose aptarnavimo srityse (17,37 proc.) (žr. 3.2.1, 3.2.2 pav.).

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

3.2.1. pav. Veikiančių ūkio subjektų pagal teisinės formas struktūra Visagino savivaldybėje 2015 m. pradžioje

3.2.2. pav. Veikiančių ūkio subjektų pagal ekonomines veiklos rūšis struktūra Visagino savivaldybėje 2015 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2010–2015 m. pastebimas nežymus veikiančių ūkio subjektų skaičiaus svyravimas, didžiausias jų skaičius buvo 2011 m., tačiau nuo 2013 m. jų skaičius palaipsniui pradėjo mažėti. 2015 m. pradžioje 1 000-iai Visagino savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 59,9 įregistruotų ir 21,0 veikiančių ūkio subjektų. Pagal šiuos rodiklius Visagino savivaldybė 2015 m. pradžioje ženkliai atsiliko nuo šalies vidurkio, tačiau lenkia visas apskrities savivaldybes. Lyginant duomenis su praėjusiais metais (2014 m.), pastebima, kad įregistruotų ūkio subjektų 1000-iai gyventojų rodiklis liko to paties lygio (59,9), o veikiančių ūkio subjektų 1000-iai Visagino savivaldybės gyventojų dalis sumažėjo 7,9 proc.

13 lentelė. 1 000-iai gyventojų tenkantis įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius 2010–2015 m. pradžioje

Teritorija / Metai	Įregistruoti ūkio subjektai 1000-iai gyv.					Veikiantys ūkio subjektai 1000-iai gyv.						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lietuvos Respublika	56,4	59,2	61,6	66,3	71,4	75,3	26,5	28,5	27,8	29,3	30,8	31,8
Utenos apskritis	36,3	37,4	38,7	40,9	43,3	44,6	17,9	19,3	18,1	19,4	20,1	18,1
Anykščių r. sav.	33,9	34,6	36,2	38,4	40,4	42,2	16,3	17,5	16,7	18,5	18,7	17,3
Ignalinos r. sav.	25,4	26,1	26,5	27,6	29,6	30,6	14,3	15,2	14,0	14,6	15,0	12,7
Molėtų r. sav.	33,7	34,6	35,9	39,2	42,4	44,8	17,7	19,2	18,3	19,2	20,1	18,8
Utenos r. sav.	39,2	40,6	41,0	43,0	45,6	46,9	20,6	21,6	20,2	21,3	22,3	20,5
Visagino sav.	49,6	51,7	54,6	57,4	59,9	59,9	19,3	21,5	20,1	22,5	22,8	21,0
Zarasų r. sav.	29,9	31,6	33,0	34,8	36,9	37,9	15,7	17,9	17,1	17,9	18,6	14,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

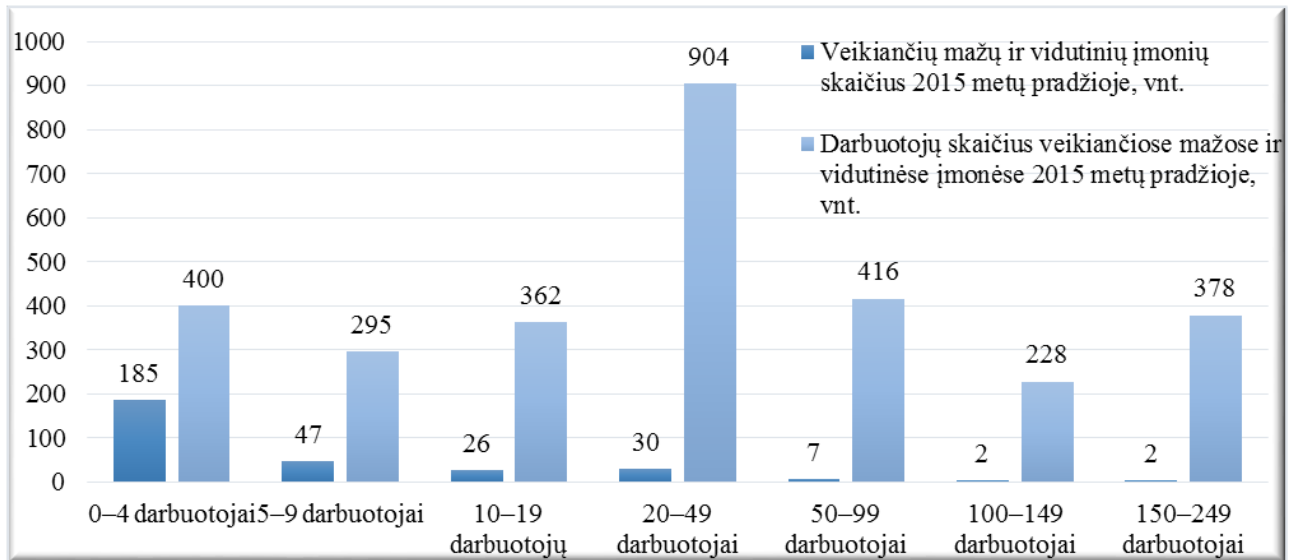
Vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksnių yra smulkusis ir vidutinis verslas, o jo plėtros skatinimas yra vienas svarbiausių ekonominės plėtros uždavinių, leidžiančių įgyvendinti šalies raidos tikslus: didinti bendrąjį vidaus produktą, mažinti nedarbą, gerinti įmonių inovacinę veiklą, didinti gyventojų perkamąją galią, gerinti gyventojų ekonominį bei socialinį gyvenimą. Smulkių ir vidutinių įmonių steigimas ir jų konkurencingumo didėjimas yra šalies ekonomikos augimo pagrindas ir vienas iš pagrindinių darbo vietų kūrimo šaltinių.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, *smulkiojo ir vidutinio verslo (SVV) įmonių skaičius* 2015 m. pradžioje išaugo 12 % iki 76 076 įmonių. Per metus Lietuvoje veikiančių įmonių padaugėjo 8133. Naujų įmonių kūrimą skatina auganti šalies ekonomika, didėjantis vartotojų pasitikėjimas, gerėjančios verslo nuotaikos ir supaprastintos įmonės įregistravimo procedūros. Dauguma mažų ir vidutinių įmonių 2015 m. tikisi padidinti pardavimo pajamas, išauginti eksporto dalį pardavimų struktūroje, pritaikyti inovacijas versle ir įgyvendinti investicinius projektus. Daugiausia veikiančių įmonių padaugėjo didmeninės ir mažmeninės prekybos (+9 %), profesinės, mokslinės ir techninės veiklos (+15 %), statybos (+14 %), transporto ir saugojimo (+11 %) ir apdirbamosios gamybos

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

sektoriuose (+8.8 %). Mažiausiai valstybiniame viešojo valdymo ir gynybos, kasybos ir karjerų eksploatavimo ir vandens tiekimo sektoriuose.

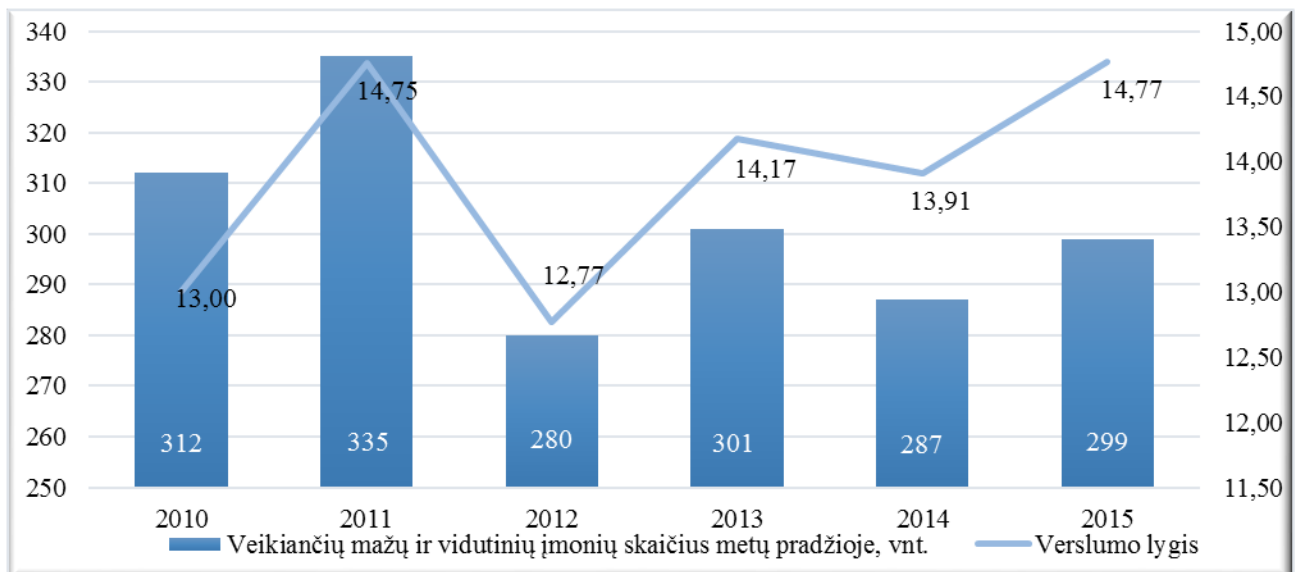
2015 m. pradžioje 299 (arba 70,2 proc.) Visagino savivaldybėje veikė ūkio subjektai buvo mažos ir vidutinės įmonės, kuriose dirbo 2 983 darbuotojai (lyginant su 2014 m. pradžia, veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius savivaldybėje padidėjo (+12 vnt.), tačiau jose dirbančių darbuotojų skaičius sumažėjo (-82). Nagrinėjant darbuotojų skaičių veikiančiose mažose ir vidutinėse įmonėse metų pradžioje pagal jose dirbančių darbuotojų skaičių galima teigti, kad daugiausia darbuotojų dirba įmonėse, kuriose dirba 20–49 darbuotojai (žr. 3.2.3 pav.).

3.2.3. pav. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius pagal darbuotojų skaičių Visagino savivaldybėje 2015 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2015 m. pradžioje šalyje mažos ir vidutinės įmonės sudarė 81,8 proc., apskrityje – 74,8 proc., Visagino savivaldybėje – 70,2 proc. visų veikusių ūkio subjektų. 2015 m. pradžioje 1000-iai Visagino savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 14,77 veikiančios mažos ir vidutinės įmonės (šalyje – 26,04; Utenos apskrityje – 13,52).

3.2.4. pav. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus ir verslumo lygio (veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų) pokytis Visagino savivaldybėje 2010–2015 m. pradžioje

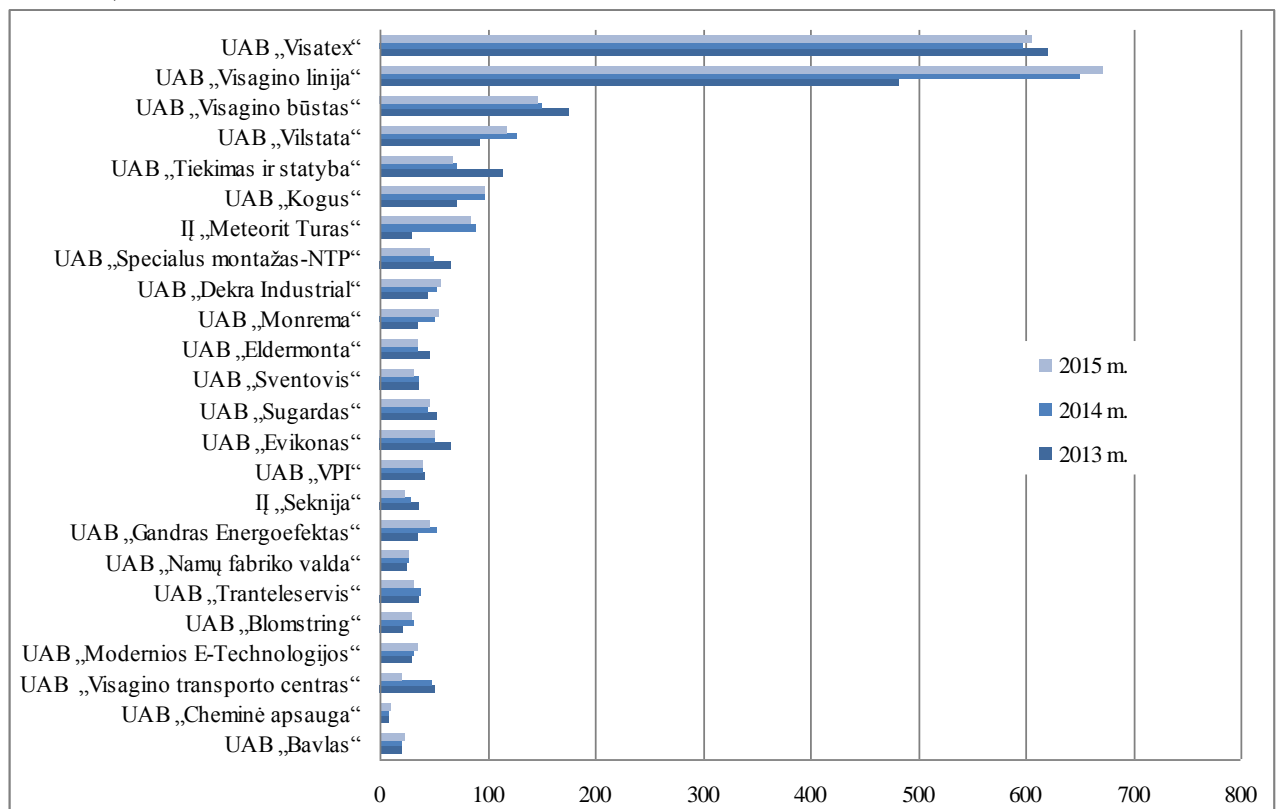
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Lyginant 2012–2015 m. pradžios verslumo lygio pokytį savivaldybėje, matoma, kad 2015 m. pradžioje buvo didžiausias verslumo lygis savivaldybėje per paskutinius 6 metus (žr. 3.2.4. pav.). Nors veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius buvo didžiausias 2011 m. pradžioje, tačiau dėl nuolat mažėjančio savivaldybės gyventojų skaičiaus (-15,6 proc.) 2015 m. pradžioje verslumo lygis savivaldybėje buvo nežymiai aukštesnis nei 2011 m. pradžioje. Aukščiausias verslumo lygis užfiksuotas šiose apskrityse: Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno. 2015 metų pradžioje verslumo lygis Vilniaus apskrityje buvo 39,78 MVĮ tūkstančiui (1000) gyventojų, žemiausias verslumo lygis – Marijampolės (13,76) ir Utenos apskrityse (13,52 MVĮ tūkstančiui (1000) gyventojų).

Verslumas – tai žmogaus gebėjimas įgyvendinti savo idėjas. Skatinant labiau verslumu grindžiamą visuomenės mąstyseną ir elgseną, svarbus vaidmuo tenka švietimui, pradedant net ir pradine mokykla. Norint ugdyti versliai mąstančią Visagino savivaldybės bendruomenę, skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrą mieste, Visagino savivaldybė turi glaudžiai bendradarbiauti su savivaldybėje ir apskrityje veikiančiomis švietimo įstaigomis. Savivaldybės ir švietimo įstaigų bendradarbiavimas padėtų formuoti verslią jaunimo mąstyseną, sudarytų prielaidas inovacinių įmonių kūrimui, formuotų mažųjų bei vidutinių įmonių augimui palankesnę kultūrą, skatintų jaunimą grįžti į Visaginą ir rasti čia sau verslo nišą.

Didžiausia savivaldybėje veikianti įmonė, kaip ir praėjusiais metais, išlieka VĮ Ignalinos atominė elektrinė, joje dirba 2 130 darbuotojų. Kitos stambios savivaldybėje veikiančios įmonės yra: UAB „Visatex“ ir UAB „Visagino linija“, jose dirba daugiau nei po 600 darbuotojų. Vidutinių įmonių kategorijai priklauso įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 darbuotojų, tai yra UAB „Visagino būstas“, UAB „Vilstata“ ir kt. Įmonės, kuriose dirba mažiau negu 50 darbuotojų (UAB „Sugardas“, UAB „Specialus montažas-NTP“, UAB „Gandras Energoefektas“ ir kt.), priklauso mažų įmonių kategorijai. Likusi Visagino savivaldybės įmonių dalis turi labai mažos įmonės statusą, jose dirba mažiau kaip 10 darbuotojų.

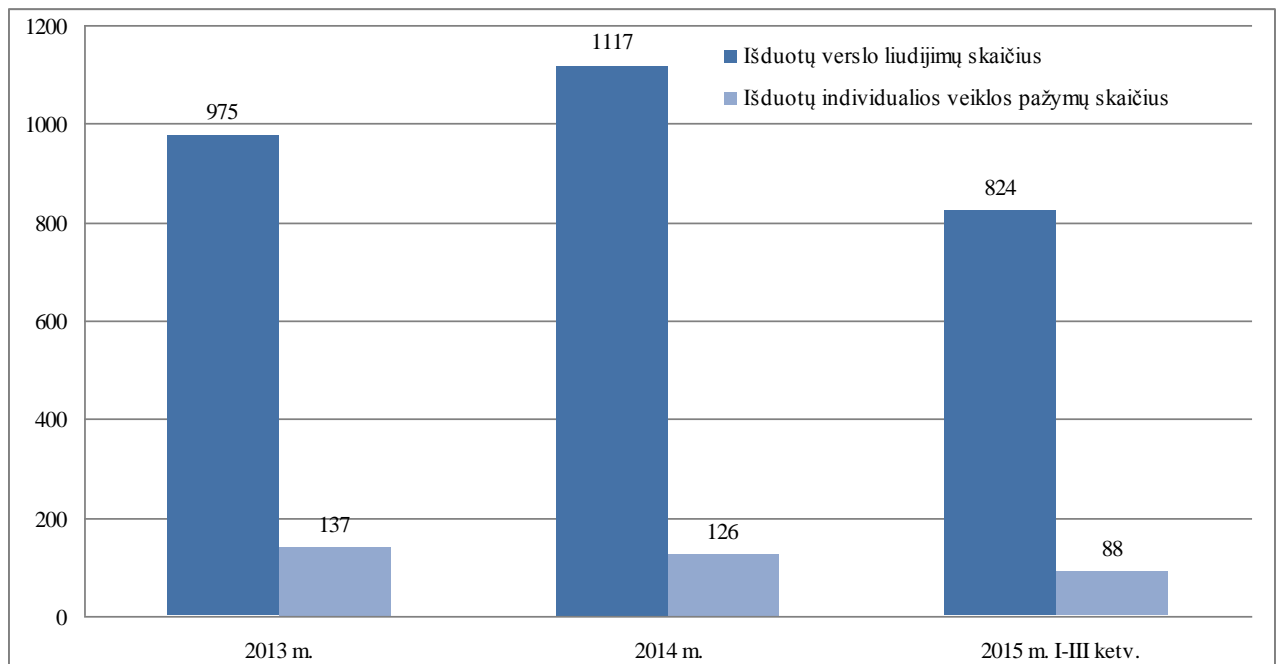
3.2.5. pav. Visagino savivaldybės įmonės pagal darbuotojų skaičių, vnt.

Šaltinis: Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba

Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, didžioji Visagino savivaldybėje veikiančių uždarytų akcinių bendrovių dalis dirbo didmeninės ir mažmeninės prekybos, statybos,

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

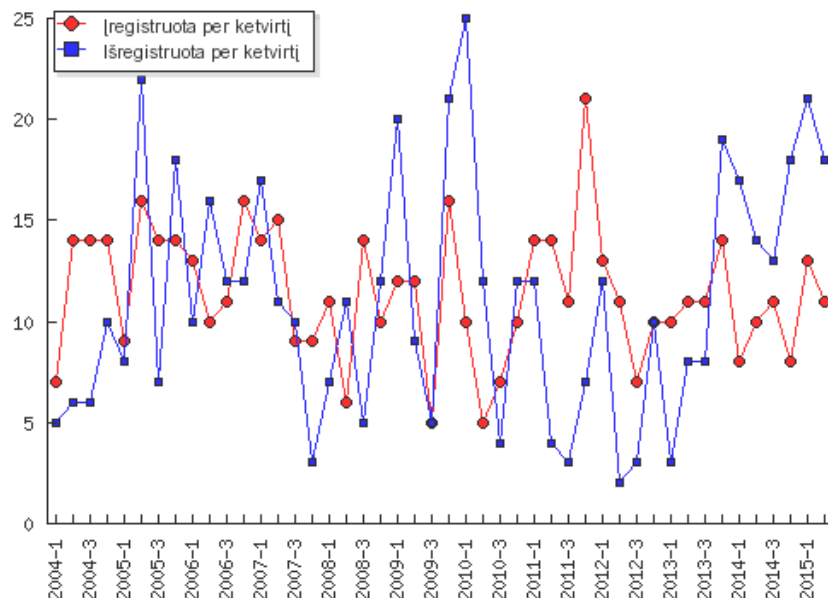
elektros instaliacijos ir kitų įtaisų įrengimo srityse. Individualios įmonės daugiausiai užsiėmė taksu paslaugų veikla, didmenine ir mažmenine prekyba, krovinių pervežimų veikla. Mažosios bendrijos daugiausia veiklą vykdė drabužių siuvimo ir jų gamybos srityse, vertėsi užsakomuoju pardavimu paštu arba internetu, didmenine ir mažmenine prekyba kioskuose, gatavų tekstilės dirbinių, išskyrus drabužius, gamyba.

3.2.6. pav. Visagino poskyryje išduotų individualių veiklos pažymų ir verslo liudijimų skaičius per 2013–2014 m., 2015 m. I–III ketvirčius

Šaltinis: Valstybinė mokesčių inspekcija

Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, pagal verslo liudijimus iki 2015 m. rugsėjo mėn. pabaigos Visagino savivaldybėje buvo išduota 824 verslo liudijimai, pagal individualios veiklos pažymas dirbo 88 fiziniai asmenys (3.2.6. pav.).

3.2.7. pav. Įregistruotų ir išregistruotų juridinių asmenų skaičius Visagino savivaldybėje (ketvirčiais), vnt.

Šaltinis: Juridinių asmenų registras

Juridinių asmenų registro duomenimis, Visagino savivaldybėje kiekvienais metais fiksuojamas gana stabilus registruojamų juridinių asmenų skaičius (per paskutinius 7 metus daugiausia registruotų

juridinių asmenų buvo 2011 m. (60), mažiausia – 2010 m. (32), tačiau 2009–2010 m. užfiksuota neigiama tendencija: išregistruotų juridinių asmenų skaičius buvo didesnis nei įregistruotų. Nuo 2011 m. situacija pradėjo gerėti, tačiau nuo 2014 m. neigiama tendencija vėl pradėjo ryškėti, tai yra 2014 m., 2015 m. I pusmetyje išregistruotų juridinių asmenų skaičius viršijo įregistruotų juridinių asmenų skaičių.

Deja, nuo 2011 m. savivaldybei nebeskiriami asignavimai smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros skatinimo projektams įgyvendinti iš VĮ IAE eksploatacijos nutraukimo fondo. Atkreiptinas dėmesys, kad paskutiniaisiais metais savivaldybėje veikiančių įmonių skaičius svyruoja nežymiai, bet iki šiol negali pasiekti ankstesnių metų lygio (per paskutinius 5 metus daugiausia veikiančių įmonių (338) buvo 2011 m. pradžioje, 2015 m. pradžioje jų buvo tik 299), tačiau Lietuvoje paskutiniaisiais metais ryškėja veikiančių įmonių augimo tendencija.

2014 m. savivaldybėje buvo atnaujinta Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programa, kurioje atsirado daugiau papildomų priemonių, pagal kurias verslininkai gali gauti paramą iš SVV programos (2012 m. buvo paremtos 8 įmonės, 2013 m. – 4 įmonės, o 2014 m. paremta net 15 įmonių). Tačiau reiktų dar daugiau skatinti smulkųjį ir vidutinį verslą, jo plėtrą, pritraukti šalies ir užsienio investuotojus. ES fondų lėšų pritraukimas ir tikslingas naudojimas perspektyviems tikslams, tai yra verslo skatinimas, turėtų tapti vienu iš pagrindinių savivaldybės prioritetų.

Pagal atliktą verslininkų apklausą (2015 m.) dėl SVV vystymo galimybių ir perspektyvų Visagino savivaldybėje, pagrindinės (pažymėtos kaip turinčios labai didelę ar didelę reikšmę) verslininkų problemos yra pagrindinio kapitalo verslui stoka, sudėtingas verslui tinkamos vietos, patalpų suradimas, kvalifikuotų darbuotojų trūkumas, maža rinka, maža perkamoji galia, biurokratizmas, didelis verslą kontroliuojančių institucijų skaičius, dideli verslo mokesčiai, sudėtingos teritorijų planavimo ir statybos procedūros. Respondentų nuomone, Visagino savivaldybės administracijos šiuo metu taikomos verslo skatinimo priemonės yra naudingos, bet taip pat reikia paramos naujų darbo vietų kūrim, supaprastinti mokesčių administravimą, taikyti mokesčių lengvatas labai mažoms ir mažoms įmonėms, teikti metodinę paramą verslininkams, kurie rengia paraiškas ES paramai gauti, ir daugiau nemokamos verslo informacijos.

Savivaldybėje trūksta nuomojamų nedidelių plotų patalpų smulkiojo verslo prekybai ar paslaugoms teikti. Dėl ribotų patalpų skaičiaus, esamų patalpų savininkai užkelia nuomos įkainius, smulkiajam verslui tampa finansiškai nenaudinga vystyti verslą. Yra smulkių prekybos ir paslaugų paviljonų smulkiajam verslui poreikis miesto centrinėse dalyse.

Pateikti smulkiojo verslo atstovų siūlymai: pašalinti iš centrinių miesto teritorijų apleistus, neprižiūrimus, nereikalingus pastatus, jose įrengiant ekonomiškas vietas smulkiajam verslui vystyti.

Sukurta infrastruktūra aktyvaus poilsio ir sporto zonoje prie Visagino ežero. Būtinai skatinamieji mechanizmai siekiant akseleruoti smulkiojo verslo įsikūrimą šioje zonoje.

Gerosios praktikos pavyzdžių sklaida yra svarbi siekiant paskatinti naujo verslo kūrimą ar esamo plėtrą, taip pat investicijų pritraukimą. Gerosios praktikos pavyzdžiai plėtojant verslą yra naudingi kitoms įstaigoms ir organizacijoms, nes matydamos konkrečius pavyzdžius, jos gali įvertinti kylančias grėsmes bei riziką ir savo srityje, taisyti klaidas ir ateityje jų išvengti. Tikslinga viename iš savivaldybės nenaudojamų pastatų įrengti verslo centrą besikuriančioms smulkiojo ir vidutinio verslo įmonėms.

Siekiant skatinti SVV įmonių aktyvumą savivaldybėje, reiktų aktyvinti verslumo ugdymą bei propaguoti sėkmingo verslo patirtį, finansinėmis subsidijomis bei lengvatomis mažinti startinio verslo rizikos ir gaunamo atlygio santykį, labiau finansuoti ir remti besivystančio verslo plėtrą ir pan.

Ignalinos AE regiono verslo inkubatorius. Pagrindinis Ignalinos AE regiono verslo inkubatoriaus tikslas – sumažinti pradedančių veikti ir jau veikiančių įmonių veiklos riziką, padėti inkubuojamiems ūkio subjektams pasiekti tokį lygį, kad jie galėtų savarankiškai užsiimti ūkine ir komercine veikla ir konkuruoti rinkoje bei tokiu būdu skatinti naujų darbo vietų regione steigimą; teikti informacines, konsultacines ir mokymo paslaugas regiono verslininkams, skatinti naujų technologijų diegimą versle. Teikiamos paslaugos: patalpų, techninės ir biuro įrangos nuoma; verslo informacijos, konsultavimo ir mokymo paslaugų teikimas.

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės institucijos neturi pakankamai administracinio potencialo aktyviam, dinamiškam darbui akseleruojant smulkiojo ir vidutinio verslo kūrimą ir vystymą, teikiamas

siūlymas plėsti VšĮ Ignalinos AE verslo inkubatoriaus veiklą, pertvarkant jį į Verslo centrą, išplečiant teikiamas paslaugas, priskiriant verslo akseleravimo, bendradarbiavimo su potencialiais investuotojais ir mokslo institucijomis, savivaldybės potencialo ir infrastruktūros pristatymo veiklas ir pan.

Visagino technologijų ir energetikos parkas (VTEP). Siekdama išsaugoti ir vystyti Visagino miesto bei Lietuvos branduolinės energetikos intelektualinį potencialą, 2013 m. Visagino savivaldybės taryba pritarė Visagino technologijų ir energetikos parko įsteigimui Visagino savivaldybės Karlių kaime. VTEP misija: sėkmingo inovacijų vystymo ir komercializacijos palaikymas kuriant konkurencingus nacionalinio ir tarptautinio lygio mokslinius išradimus ir aukštas technologijas klasteryje „Branduolinės technologijos“ ir toliau įvardintose prioritetinėse kryptyse: energijos efektyvumo technologijos; informacinės technologijos; biomedicininės technologijos; kitos technologijos. VTEP tikslai: sukurti inovatyvią aplinką siekiant teikti efektyvias paslaugas verslui; užtikrinti įmonių startuolių dalyvių priejimą prie šiuolaikinės tyrimų ir vystymo infrastruktūros; užtikrinti integraciją į tarptautinę inovatyvią aplinką. Planuojama, kad VTEP įsikurs energetinių technologijų klasteris, bus įgyvendinami edukaciniai ir moksliniai projektai bendradarbiaujant su kitų šalių inovacijų centrais bei technologijų parkais.

APIBENDRINIMAI:

- 2015 m. pradžioje Visagino savivaldybėje veiklą vykdė tik 35,1 proc. visų įregistruotų ūkio subjektų. Pagal teisinę formą daugiausia savivaldybėje veikė uždarnosios akcinės bendrovės ir individualios įmonės statusą turinčios įmonės. 2015 m. pradžioje dauguma Visagino savivaldybėje veikusiu ūkio subjektų veiklą vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (24,65 proc.), statybos (11,5 proc.) ir kitose aptarnavimo srityse (17,37 proc.). Nuo 2013 m. veikiančių ūkio subjektų skaičius palaipsniui pradėjo mažėti. 2015 m. pradžioje 1000-iai Visagino savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 59,9 įregistruoto ir 21,0 veikiančio ūkio subjekto. Pagal šiuos rodiklius Visagino savivaldybė 2015 m. pradžioje ženkliai atsiliko nuo šalies vidurkio, tačiau lenkė visas apskrities savivaldybes.
- Visagino savivaldybėje dominuoja smulkusis ir vidutinis verslas (70,2 proc.), kuris yra vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksnių. 2015 m. pradžioje 1000-iai Visagino savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 14,77 veikiančios mažos ir vidutinės įmonės (šalyje – 26,04; Utenos apskrityje – 13,52). 2015 metų pradžioje Utenos apskrityje fiksuojamas žemiausias verslumo lygis Lietuvoje.
- Verslininkai informacijos gali kreiptis į Ignalinos AE regiono verslo inkubatorių, Visagino technologijų ir energetikos parką, Visagino savivaldybės administraciją. Taip pat kiekvienais metais Visagino savivaldybės verslininkai gali gauti paramą pagal smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros priemones.
- Pagrindinės verslininkų problemos yra pagrindinio kapitalo verslui stoka, sudėtingas verslui tinkamos vietos, patalpų suradimas, kvalifikuotų darbuotojų trūkumas, maža rinka, maža perkamoji galia, biurokratizmas, didelis verslą kontroliuojančių institucijų skaičius, dideli verslo mokesčiai, sudėtingos teritorijų planavimo ir statybos procedūros. Visagino savivaldybės administracijos šiuo metu taikomos verslo skatinimo priemonės yra naudingos, bet verslui trūksta paramos naujoms darbo vietoms kurti, mokesčių administravimo supaprastinimo, mokesčių lengvatų labai mažoms ir mažoms įmonėms, metodinės paramos rengiant paraiškas ES paramai gauti ir verslo informacijos.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Šiuo metu Visagino savivaldybėje teikiama įvairi parama smulkiajam ir vidutiniam verslui. Siekiant ir toliau skatinti verslo plėtrą mieste, būtina išlaikyti esamas paramos priemones verslui bei papildyti nauja priemone: „Investicinių projektų ir paraiškų finansavimui gauti iš ES ir kitų paramos fondų parengimo paslaugų finansavimas iki 5000 Eur“, taip pat ieškoti naujų verslo skatinimo galimybių.

- Siekiant skatinti SVV įmonių aktyvumą savivaldybėje, reikėtų aktyvinti verslumo ugdymą ir propaguoti sėkmingo verslo patirtį, finansinėmis subsidijomis ir lengvatomis mažinti startinio verslo rizikos ir gaunamo atlygio santykį, labiau finansuoti ir remti besivystančio verslo plėtrą ir pan.
- Verslo skatinimo savivaldybėje veiklas pavesti dinamiškesnėms, mažiau biurokratinėms savivaldybės valdomoms institucijoms.

3.3. PRAMONĖ

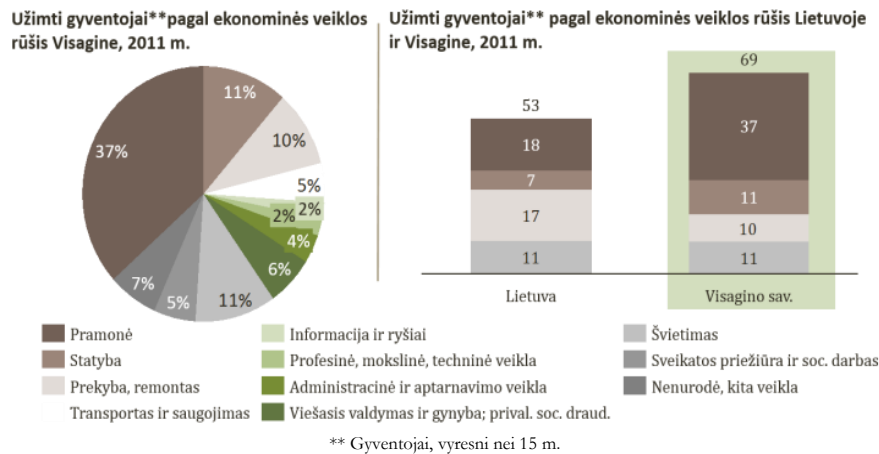
Pramonės regioninis išsidėstymas Lietuvoje nėra palankus subalansuotai vietinei pramonės plėtrai bei efektyviam ir rentabiliam vietos resursų naudojimui. Naujos įmonės kuriamos aplink sostinę bei stambiausiuosius miestus, o periferinės vietovės, kuriose dominuoja žemės ūkis ar viena pramonės šaka, vystosi žymiai lėčiau.

Utenos apskrityje didžiausios pramonės įmonės veikia Utenoje, Anykščiuose ir Visagine. Utena – pramonės miestas, čia susitelkusios beveik visos pajėgiausios ir svarbiausios apskrities pramonės įmonės. Apskrityje dominuoja maisto, statybinių medžiagų, tekstilės ir trikotažo, maisto gamybos ir metalo apdirbimo, energetikos įmonės. Didelį potencialą pramonės vystymo srityje turi ir Visagino savivaldybės įmonės. Pagal pagrindinius pramonės rodiklius šios įmonės lygiuojasi su kitomis Utenos apskrities įmonėmis (dominuoja gamyba, kuri įtraukia didelius kapitalo kiekius). Pagrindinės ir stambiausios iš jų (be Ignalinos AE):

- UAB „Visagino linija“: baldų gamyba, prekyba, pristatymas;
- UAB „Visatex“: siuvimas, medžiagos;
- UAB „Kogus“: užšaldytų pusfabrikačių gamyba (koldūnai, virtiniai, čeburekai, žemaičių blynai ir t. t.);
- UAB „Vilstata“, UAB „Visagino tiekimas ir statyba“, UAB „Monrema“, UAB „Evikonas“, UAB „Specialus montažas“ – statybos pramonė: gyvenamųjų, pramoninių, gamybinių bei visuomeninės paskirties pastatų statyba, remonto, apdailos darbai ir kt.;
- UAB „Gandras Energoefektas“: energetinių sistemų, visų tipų skysčių siurblių ir jų valdymo sistemų, uždarnosios, reguliuojančios, apsauginės armatūros projektavimas ir tiekimas, apšvietimo sistemų gyvenamiesiems ir pramoniniams pastatams gamyba, montavimas, projektavimas ir kt.

Remiantis šia informacija matyti, jog Visagino savivaldybėje veikia gana stambios pramonės įmonės, kuriose dirba nemaža dalis savivaldybės gyventojų. Tai ypatingai svarbu, kadangi sėkminga šių stambių pramonės įmonių veikla neleidžia didėti nedarbo lygiui, palaiko gyventojų socialinį ekonominį stabilumą. Džiugu tai, jog dalis stiprių besivystančių Visagino įmonių yra labai maža dalimi priklausomos nuo Ignalinos atominės elektrinės užsakymų (kai kurios iš viso nėra susietos).

Remiantis gyventojų ir būstų surašymo duomenimis (2011 m.), pagal ekonominės veiklos rūšis daugiausia Visagino gyventojų dirba pramonėje (37 proc.), statyboje (11 proc.), švietime (11 proc.) ir prekyboje (10 proc.). Savivaldybė išsiskiria pramonėje dirbančių gyventojų dalimi (žr. 3.3.1 pav.): vidutiniškai Lietuvoje yra 18 proc. gyventojų, dirbančių šioje srityje; tuo metu Visagine – net 37 proc. Taip pat Visagine daugiau gyventojų, dirbančių statyboje. Kita vertus, Visagine daug mažiau užimtųjų, dirbančių prekybos ir remonto sektoriuose.

3.3.1. pav.: Gyventojų užimtumas pagal ekonominės veiklos rūšis, 2011 m.

Šaltinis: Gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, 2011 m.

Kaip jau buvo anksčiau minėta, santykinai dideli Ignalinos AE darbuotojų atlyginimai lėmė, kad Visaginas išsiskiria aukštesniu negu Lietuvos vidurkis darbo užmokesčiu. Nors 2008–2014 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Visagine ir sumažėjo (arba auga ne tokiu tempu kaip Lietuvoje), tačiau vis tiek išliko didesnis negu vidutiniškai Lietuvoje. Tai gali sudaryti kliūčių siekiant perorientuoti darbuotojus dirbti kituose sektoriuose, kurie yra mažiau apmokami.

Kadangi Ignalinos atominės elektrinės uždarymas yra viešasis interesas, manytina, jog Lietuvos valdžia turėtų prisimti išpareigojimus švelninti uždarymo pasekmes, tai yra spresti dėl elektrinės uždarymo Visagino savivaldybėje vis dar egzistuojančias problemas, o ne palikti tai spresti vietos valdžiai. Valstybės politika bei vykdomos priemonės turėtų būti skirtos ne tik atominės elektrinės uždarymo klausimams, bet, svarbiausia, Visagino savivaldybės gyventojų socialinei ekonominei gerovei stiprinti, nedarbo lygiui mažinti, verslo kūrimuisi bei plėtrai skatinti, investicijoms pritraukti. Tik skiriant pakankamą dėmesį ir finansinius srautus Visagino savivaldybei, bus galima išvengti skaudžių atominės elektrinės uždarymo pasekmių.

Siekiant sumažinti vis dar egzistuojančias ir net aštrėjančias neigiamas Ignalinos AE uždarymo pasekmes, kaip jau buvo minėta skyriuje „Verslas“, būtina skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo kūrimąsi bei esamo verslo plėtrą. Tačiau būtų labai sunku pasiekti tokią SVV įmonių koncentraciją Visagino savivaldybėje, kuri padėtų išspręsti savivaldybės (IAE regiono) problemas. Todėl šioje vietoje atsiranda būtinybė stambaus(-ių) investuotojo(-ų) atėjimui į Visagino savivaldybę, kas paskatintų naujų darbo vietų kūrimąsi bei plėtrą. Inovatyvios gamybos ar paslaugų įmonės (-ių) atėjimas į Visagino savivaldybę sprestų kelias problemas: aukštai kvalifikuotų gyventojų įdarbinimą, darbingo amžiaus gyventojų emigracijos stabdymą ar reemigraciją, aukštesnį už minimalų darbo užmokestį (prie kurio yra įpratę Visagino gyventojai).

Nevystomas aktyvus savivaldybės bendradarbiavimas su VĮ Ignalinos AE, nekaupiamos ir esamos unikalios galingiausios pasaulyje atominės elektrinės eksploatavimo ir jos uždarymo proceso kompetencijos, kurios galėtų būti komercializuojamos. Naujų technologijų išradimas, prototipų gamyba ir jų vėlesnis komercializavimas – potenciali Visagino savivaldybės niša (mažinanti savivaldybės teritorinio nepatrauklumo veiksnių logistikos sąnaudų atžvilgiu). Vietoje išrastos, patentuotos naujos technologijos, orientuotos taip pat į Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo ir demontavimo darbus, būtų naudingos tiek savivaldybei, tiek įmonei, vykdančios unikalų pasaulyje jėginės eksploatavimo nutraukimo ir demontavimo procesą.

Paskutiniaisiais metais savivaldybėje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius nuolat svyruoja. Tačiau per paskutinius 5 metus daugiausia veikiančių įmonių (338) buvo 2011 m., 2015 m. pabaigoje jų buvo tik 299, nors Lietuvoje paskutiniaisiais metais ryškėja veikiančių įmonių augimo tendencija. Paslaugų ir prekybos sektorius išsikūręs ir veikia daugiausia mieste, pramonės sektorius veikia ne miesto teritorijoje. Infrastruktūra yra tinkama skirtingai pramonei vystyti. Didžiausias potencialas matomas technologijų, energetikos pramonei vystyti.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas užsienio investicijoms, technologijų vystymuisi ir darbo vietų kūrimui 2012–2013 m. buvo nagrinėjamos Laisvosios ekonominės zonos (LEZ) įsteigimo savivaldybėje galimybės *Visagino pramoninėje zonoje* (Karlų k., Visagino sav.).

Visagino laisvąją ekonominę zoną buvo planuojama įrengti 7,9 ha teritorijoje Karlų kaime, buvusios IAE statybinių ir remonto organizacijų bazės teritorijoje. Pramoninės zonos teritorija yra įvairių ūkinių veiklų bei infrastruktūros paveikta dalinai urbanizuota aikštelė. Šiuo metu Visagino pramoninėje zonoje veikia įmonės, bet dauguma sklypų yra nenaudojami, dalis jų yra parduodama, todėl šioje zonoje yra didelė gamybinių pastatų pasiūla. Susisiekimo atžvilgiu teritorija yra palankioje vietoje – iš pietų ir vakarų pusių ji ribojasi su asfaltuotais keliais. Šalia teritorijos yra nutiestas geležinkelis. Teritorijoje jau yra nutiestos vandentiekio, pramoninio vandentiekio, lietaus nuotekų bei buitinių nuotekų linijos. Pagal Visagino miesto plėtros planą, prioritetingos yra tokios pramonės įmonės, kurioms nereikia labai didelių energetinių išteklių, tačiau darbuotojai turi būti aukštos kvalifikacijos. Įvardintos pagrindinės veiklos kryptys pramoninėje zonoje: energetikos įrenginių remontas ir priežiūra; energiją taupančios technologijos; medžio apdirbimas; metalo apdirbimas.

Nors Visagino savivaldybėje ir buvo planų kurti laisvąją ekonominę zoną (LEZ), tačiau atliktoje galimybių studijoje LEZ kūrimas laikomas netikslingu dėl toliau išvardintų priežasčių:

- Lietuvoje LEZ nepasiteisino. Šalyje veikia septynios laisvosios ekonominės zonos. Veikiančios LEZ iki šiol nėra užpildytos, daliai LEZ nepavyksta netgi pritraukti operatoriaus, nors ir yra skelbiami tarptautiniai konkursai. Sėkmingiausiai dirba Klaipėdos LEZ, kurios sėkmę lemia geografinė zonos padėtis, tačiau ir šioje LEZ yra išnuomota tik 22 proc. visos teritorijos;
- LEZ įkūrimas – itin ilgas procesas;
- LEZ steigėjas – Lietuvos Respublikos Seimas;
- LEZ žemė turi priklausyti valstybei, o Visagine potencialioje LEZ teritorijoje nėra laisvos žemės, nuosavybė priklauso privatiems subjektams, todėl projekto vystymas yra įmanomas tik teoriniu lygmeniu.

Siekiant formuoti palankų, savitą savivaldybės įvaizdį ir pritraukti investuotojų, 2014 m. buvo parengta Visagino savivaldybės įvaizdžio formavimo ir investicijų pritraukimo galimybių studija ir pasirinkta vystyti strateginę kryptį „Visaginas – energetikos kompetencijų centras“. Siekiama, kad Visaginas taptų energetikos kompetencijų centru, kuriame glaudžiai bendradarbiauja mokslas ir verslas, kartu su ES ir pasaulio energetikos lyderiais kuriamos technologijos ir vystomos inovacijos. Svarbu pabrėžti, kad strateginė kryptis „Visaginas – energetikos kompetencijų centras“ apima ne tik branduolinės energetikos, bet ir kitų energetikos rūšių plėtojimą Visagine. Siekiant sėkmingesnio strateginės krypties įgyvendinimo, numatyta sudaryti palankias sąlygas verslo ir mokslo plėtrai Visagine kuriant verslo, mokslo ir švietimo organizacijų bendradarbiavimo sistemą, *steigiant pramonės parką (SMART PARK) bei Visagino energetikos mokslų centrą*. Siekiama į Visaginą pritraukti investuotojus bei potencialius partnerius, todėl planuojama paruošti infrastruktūrą investavimui, optimizuoti verslo aptarnavimo procesus, sudaryti sąlygas jungtinių projektų su Ignalinos atominė elektrine vystymui, didinti mokslinį ir inžinerinį potencialą Visagine. Tikimasi, kad naujų technologijų atėjimas į energetikų miestą sukurs Visagine aukštos pridėtinės vertės darbo vietas, o miesto gyventojų kompetencijos, žinios ir patirtis bus pritaikyti inovacijoms kurti.

Pramonės parko įkūrimui planuojama naudoti buvusių karinių dalinių teritoriją. Karinių dalinių teritorija Visagino miesto ribose užima ~9 ha teritoriją. Iki 2007 m. ši teritorija priklausė Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, šioje teritorijoje veikė Pasieniečių mokykla, Visagino užkarda. Šią teritoriją galima regeneruoti ir pritaikyti naujoms ūkio veikloms. Teritorija nuo miesto miegamųjų rajonų nutolusi 1–2 km, geras kelių transporto susisiekimas, išvystytos visos inžinerinės komunikacijos. Esama infrastruktūra yra prastos būklės ir būtinos investicijos konversijai. Nekišnojamas turtas priklauso savivaldybei. Teritorijoje jau yra nutiestos vandentiekio, lietaus nuotekų bei buitinių nuotekų linijos. Šios teritorijos žemė priklauso valstybei, turto nuosavybė priklauso savivaldybei ir valstybei, todėl projekto vystymas būtų įmanomas atsiradus potencialiam operatoriumi. Tačiau viena iš pramonės veiklos efektyvumo didinimo priemonių yra inovacijų diegimas. Naujų pažangių inovacinių metodų diegimas pramonėje daugiausiai priklauso nuo organizacijų, vykdančių mokslinius tyrimus, ir pramonės įmonių bendradarbiavimo efektyvumo. Todėl turi būti kuriama aplinka, palanki šiam bendradarbiavimui.

Parengus būtinus techninius dokumentus, planuojama:

1. nugriauti avarinius, nereikalingus ir nenaudojamus komplekso pastatus, išvalyti iš teritorijos statybines atliekas, parengiant investicinę platformą pramonės parko įkūrimui;

2. rekonstruoti parko teritorijoje esančius inžinerinius tinklus ir susisiekimo komunikacijas, įrengti privažiavimo kelius ir automobilių statymo vietas 9 ha teritoriją visiškai pritaikant pramonės parko veiklai. Planuojama vykdyti rinkodaros priemones, siekiant pritraukti kompanijas įsikurti sukurtoje infrastruktūroje;

3. įsteigti tyrimų, laboratorijų, prototipų gamybos centrą. Naujausių technologijų kūrimo centras Visagine būtų stimulas šios inovacinės srities įmonėms (investuotojams) ateiti į SMART PARK.

Visagino kaip energetikos kompetencijų centro įvaizdžio formavimas, viešųjų erdvių pritaikymas įmonių veiklai didins Visagino savivaldybės investicinį patrauklumą ir sudarys prielaidas verslo ir pramonės plėtrai.

APIBENDRINIMAI:

- Dalis stiprių besivystančių Visagino įmonių jau labai maža dalimi priklausomos nuo Ignalinos atominės elektrinės užsakymų (kai kurios iš viso nėra susietos).
- Remiantis gyventojų ir būstų surašymo duomenimis (2011 m.), pagal ekonominės veiklos rūšis daugiausia Visagino gyventojų dirba pramonėje (37 proc.), statyboje (11 proc.), švietime (11 proc.) ir prekyboje (10 proc.). Savivaldybė išsiskiria pramonėje dirbančių gyventojų dalimi.
- Pramonės sektorius veikia ne miesto teritorijoje. Infrastruktūra yra tinkama skirtingai pramonei vystyti. Didžiausias potencialas matomas technologijų, energetikos pramonei vystyti.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Visaginas turi potencialą vystyti pramonę, su technologijomis ir energetika susijusį verslą. Siekiant į Visaginą pritraukti investuotojus bei potencialius partnerius, reikėtų formuoti Visagino kaip energetikos kompetencijų centro įvaizdį, paruošti infrastruktūrą investavimui, optimizuoti verslo aptarnavimo procesus, sudaryti sąlygas jungtinių projektų su Ignalinos atominė elektrine vystymui, didinti mokslinį ir inžinerinį potencialą Visagine. Tikimasi, kad naujų technologijų atėjimas į energetikų miestą sukurs Visagine aukštos pridėtinės vertės darbo vietų, o miesto gyventojų kompetencijos, žinios ir patirtis bus pritaikyti inovacijoms kurti.

3.4. STATYBA IR BŪSTO PLĖTRA

Dėl savo socialinės ir ekonominės funkcijos statybos sektorius užima svarbią vietą savivaldybės ūkio sistemoje. Statyba prisideda prie užimtumo lygio didinimo ir yra ekonomikos augimą skatinantis veiksnys. Statybos padėtis didžiąja dalimi priklauso nuo į savivaldybę ateinančių investicijų – jeigu investicijų yra pakankamai daug, statybos sektorius auga bei plečiasi. Be investicijų statybos sektoriaus perspektyvos dar priklauso nuo gyventojų perkamosios galios, naujų smulkių ir vidutinių įmonių steigimo.

2015 m. pradžioje Visagino savivaldybės statybos sektoriuje veikė 49 ūkio subjektai (arba 11,5 proc. visų veikiančių ūkio subjektų). 2010–2015 m. pradžioje Visagine veikusių statybos įmonių ir bendrovių skaičius mažėjo 10,9 proc.

2014 m. Visagino savivaldybėje statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys siekė 21 197 tūkst. Eur ir sudarė 20,9 proc. apskrities statybos apimčių. Statybos darbų apimtys savivaldybėje sumažėjo 2012–2013 m., o 2014 m. padidėjo, tačiau jos vis tiek buvo mažesnės nei 2010 m. Tuo metu šalyje ir apskrityje šis pokytis buvo didesnis ir siekė 69,3 proc. (Lietuvoje) ir 17,1 proc. (Utenos apskrityje). Utenos apskrityje žymus pokytis buvo Zarasų savivaldybėje (statybos apimtys didėjo net 215,7 proc.).

14 lentelė. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys, tūkst. Eur, 2010–2014 m.

Teritorija / Metai	2010	2011	2012	2013	2014	Pokytis 2014 ir 2010 m., proc.
<i>Lietuvos Respublika</i>	1 489 447	1 897 924	1 821 077	2 110 143	2 522 466	+69,3
<i>Utenos apskritis</i>	86 646	92 666	85 065	72 115	101 468	+17,1
Anykščių r. sav.	17 464	18 115	11 673	12 744	12 622	-27,7
Ignalinos r. sav.	13 100	10 233	15 692	13 903	12 589	-3,9
Molėtų r. sav.	8 615	9 623	8 823	6 383	7 752	-10,0
Utenos r. sav.	14 412	24 821	24 654	21 126	25 462	+76,7
Visagino sav.	26 136	22 799	15 745	12 762	21 197	-18,9
Zarasų r. sav.	6 919	7 075	8 478	5 197	21 846	+215,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, per paskutinius 5 metus Visagino savivaldybėje buvo išduoti 25 leidimai pastatų statybai, iš jų 6 – gyvenamųjų pastatų statybai (2011, 2013, 2014 metais – po 2; jų bendras plotas – 0,7 tūkst. m²), 19 – negyvenamųjų pastatų statybai (2010 m. – 5, 2011 m. – 6, 2012 m. – 4, 2013 m. – 1, 2014 m. – 3; jų bendras plotas – 8,6 tūkst. m²). Ne gyvenamųjų pastatų statyba savivaldybėje didesne dalimi susijusi su Ignalinos AE uždarymo procesu.

Vienas iš svarbiausių Visagino savivaldybės uždavinių – skatinti naujo verslo kūrimą bei esamo plėtrą. Tačiau pastatų statybos tempai rodo, jog nespėndžiant šios probleminės situacijos, sąlygos verslui savivaldybėje nesikeis. Tokia padėtis gali dar labiau skatinti savivaldybės gyventojų emigraciją, verslo perkėlimą į kitas savivaldybes. Todėl statybų teisinės aplinkos formavimas, leidimų statybai išdavimas, naujos statybos iniciavimas tampa vienu iš svarbiausių veiksnių, turėsiančių įtakos Visagino savivaldybės ekonominio gyvenimo būklei.

Gyvenamasis fondas. Gyvenamasis fondas Visagino savivaldybėje 2014 metų pabaigoje sudarė 592,5 tūkst. m² (2013 m. – 595,5 tūkst. m², 2012 m., 2011 m. – 595,3 tūkst. m²), mieste – 589, kaime – 3,5 tūkst. m², tai yra 11232 butai, iš jų – 10635 privatūs, 555 savivaldybės, 597 – viešoji nuosavybė. Dauguma pastatų yra 5 ir 9 aukštų, dominuoja pastatai iš betono plokščių ar plytų.

2014 m. pabaigoje vienam Visagino savivaldybės gyventojui vidutiniškai teko 29,3 m² naudingo gyvenamojo ploto (mieste – 29,2 m², kaime – 33,6 m²). 2014 m. gyventojų apsirūpinimo būstu rodiklis savivaldybėje (29,3 m²) buvo mažesnis nei vidutiniškai šalyje (30,1 m²), apskrityje (37,2 m²) ir visose apskrities savivaldybėse. Vidutinis buto dydis 2014 m. pabaigoje Visagino savivaldybėje buvo 52,7 m² ir jis taip pat buvo mažesnis nei vidutiniškai šalyje (67,2 m²), apskrityje (68,3 m²) ir visose apskrities savivaldybėse.

Vienas iš būdų situacijai pagerinti gali būti privačių gyvenamųjų namų kvartalo formavimas.

2010–2014 m. laikotarpiu vienam gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas Visagino savivaldybėje, kaip ir šalyje bei visoje apskrityje, tendencingai didėjo. Šis didėjimas savivaldybėje siekė 11,83 proc. ir buvo didesnis nei šalyje (9,85 proc.), bet mažiausias nei vidutiniškai apskrityje (12,73 proc.). Be abejo, rodiklio didėjimo tendenciją didesne dalimi lemia gyventojų skaičiaus mažėjimas nei nauja gyvenamųjų pastatų statyba.

15 lentelė. Vienam gyventojui vidutiniškai tenkantis naudingasis plotas, m², 2010–2014 m. pabaigoje

Teritorija / Metai	2010	2011	2012	2013	2014	Pokytis 2014 ir 2010 m., proc.
<i>Lietuvos Respublika</i>	27,4	28,4	28,9	29,5	30,1	+9,85
<i>Utenos apskritis</i>	33	34,2	35,2	36,3	37,2	+12,73
Anykščių r. sav.	36,2	37,4	38,4	39,5	40,6	+12,15
Ignalinos r. sav.	39,2	41	42,3	43,7	44,8	+14,29
Molėtų r. sav.	36,9	38,1	39,1	40,4	41,7	+13,01

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Utenos r. sav.	29,2	30,3	31	31,9	32,7	+11,99
Visagino sav.	26,2	27,2	28	28,9	29,3	+11,83
Zarasų r. sav.	34,8	36,1	36,9	38,2	39,1	+12,36

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Visagino miestas pradėtas statyti 1975 m., todėl gyvenamiesiems namams yra 27–40 metų. Kaip ir daugelis kitų tuo pačiu metu statytų pastatų Lietuvoje, namai buvo pastatyti pagal žemus energinio naudingumo standartus ir laikui bėgant jų būklė dėl nepakankamos priežiūros vis prastėja. Nemažą įtaką didesniam šilumos suvartojimui turėjo ir palyginti žema šilumos kaina, kai buvo eksploatuojama Ignalinos AE, todėl vartotojai nebuvo suinteresuoti investuoti į energiją taupančias priemones ar tiesiog racionaliai ją naudoti.

Visagino mieste šiluma tiekama centralizuotai. Kol veikė Ignalinos AE, šiluma buvo tiekama tiesiai iš atominės elektrinės, kaip elektros gamybos šalutinis produktas, ir vartotojams buvo parduodama labai žema kaina dėl žemos gamybos savikainos. Ruošiantis uždaryti Ignalinos AE buvo pastatyta nauja dujinė šilumos gamybos katilinė, kuri tiekia šilumą tiek atominei elektrinei, tiek kitiems miesto vartotojams. Uždarius Ignalinos AE, dujinė katilinė tapo vieninteliu šilumos gamybos šaltiniu, 2013 m. buvo baigtas statyti ir pradėtas eksploatuoti 8 MW biokuro katilas su 5 MW kondensaciniu ekonomizeriu, 2014 m. baigtas statyti antras 8 MW galios biokuro katilas. Sustabdžius Ignalinos AE, šilumos kaina vartotojams išaugo nuo 1,34 ct už kWh iki 4,47 ct už kWh (2009–2014 m.). Todėl siekiant sumažinti socialines ir ekonomines šilumos kainų augimo ir neefektyvaus energijos vartojimo pasekmes Visagino miesto gyventojams, būtina imtis neatidėliotinių veiksmų, didinančių daugiabučių namų energinį efektyvumą.

Būtina spręsti iš esmės ir nebaigtų statyti / užkonservuotų pastatų klausimą. Jie gadina miesto centrinių dalių kraštovaizdį, nėra naudojami pagal paskirtį, tampa stichinių sąvartynų ar socialinės rizikos židiniais. Privatūs savininkai neinvestuoja į jų atgaivinimą ar pritaikymą veiklai. Vietos teisės aktų peržiūrėjimas ir atnaujinimas, sugriežtinant sąlygas, ir griežtas jų laikymasis bei vienodas jų taikymas visiems nekilnojamojo turto savininkams padėtų spręsti apleistų pastatų ir teritorijų regeneravimo klausimą.

Visagino savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. TS-106 (kartu su 2013 m. spalio 25 d. sprendimo Nr. TS-131 redakcija) buvo patvirtinta Visagino miesto energinio efektyvumo didinimo daugiabučiuose namuose programa „Visagino energvizija“, kurios paskirtis – atkurti ar pagerinti Visagino mieste esančių daugiabučių namų technines ir energines normatyvines savybes, siekiant esminių statinio reikalavimų visumos išlaikymo, šiluminės energijos sąnaudų sumažinimo ir racionalaus energinių išteklių naudojimo, gyventojų išlaidų šildymui sumažinimo bei gyvenimo kokybės pagerinimo. Programai įgyvendinti numatoma teisės aktų nustatyta tvarka gauti finansavimą iš Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos, Ignalinos programos, Klimato kaitos programos ir kitų teisėtų šaltinių. Įgyvendinant Visagino miesto energetinio efektyvumo didinimo daugiabučiuose namuose programą „Visagino energvizija“, 2014 m. savivaldybės administracija inicijavo ir organizavo investicinių planų parengimą daugiabučiams gyvenamiesiems namams. Iš jų 141 nesutiko vykdyti renovaciją, 60 namų buvo parengti investiciniai planai, 60 daugiabučių namų investiciniai planai buvo suderinti su Būsto energijos taupymo agentūra. 3 daugiabučiai namai pritarė renovacijai po to, kai investiciniai planai buvo suderinti su Būsto energijos taupymo agentūra.

Visagino savivaldybėje yra 256 daugiabučiai namai. Savivaldybėje daugiabučių namų administravimą, jeigu butų ir kitų patalpų savininkai neįsteigia bendrijos, vykdo UAB „Visagino būstas“ (www.visaginobustas.lt). Pagrindinės įmonės paslaugos: daugiabučių gyvenamųjų namų administravimas, daugiabučių gyvenamųjų namų eksploatavimas, daugiabučių gyvenamųjų namų inžinerinių sistemų (šildymo ir karšto vandens) priežiūra, avarinės tarnybos paslaugos, buitinių atliekų surinkimas ir utilizavimas, daugiabučių gyvenamųjų namų bendro naudojimo vietų valymas, patalpų, mechanizmų ir autotransporto nuoma, patalpų ir atsargų pirkimas ir pardavimas, remonto darbų vykdymas. UAB „Visagino būstas“ administruoja Visagine esančius 207 daugiabučius namus. 2014 m. mieste veikė 45 daugiabučių namų savininkų bendrijos, kurios administruoja 49 namus.

Visagino savivaldybė, siekdama taupyti energetinius išteklius, intensyviai investuoja į viešąją infrastruktūrą diegdama energijos efektyvumą didinančias priemones. Vienas efektyviausių būdų mažinti energijos sąnaudų kaštus – renovuoti senus pastatus, tuomet galima ne tik žymiai sumažinti šildymo kaštus, bet ir iš esmės pagerinti sąlygas. Įgyvendinti projektai: „Visagino centralizuoto šildymo sistemos modernizavimas ir atnaujinimas“ (I etapas) (sumontuoti 236 modernūs šilumos mazgai miesto I mikrorajono pastatų šilumos punktuose, įrengtas nuotolinio valdymo dispečerinės centras, atliktas šilumos punktų patalpų remontas), „Energijos efektyvumo priemonių diegimas visuomeniniuose pastatuose (Visagino ligoninė)“ (apšiltintos ligoninės pastato sienos ir stogas, pakeisti langai ir lauko durys, suremontuotas pastato įėjimas ir šalia ligoninės esantys pėsčiųjų takai), „Suvartojamos energijos mažinimo priemonių diegimas Visagino „Atgimimo“ gimnazijoje: stogo ir išorinių sienų apšiltinimas“ (apšiltintos gimnazijos pagrindinio korpuso ir buvusio baseino pastatų sienos bei suremontuotas vieno pastato stogas), „Visagino vaikų lopšelio-darželio „Kūlverstukas“ pastato rekonstrukcija (apšiltinimo darbai)“ (atliktas pastato apšiltinimas, pakeisti langai, apšiltintas pastato stogas), „Viešosios energetikos alternatyvos“ (PEA) (įrengta saulės kolektoriaus sistema Visagino socialinių paslaugų centre karštam vandeniui paruošti centro reikmėms), „Visagino vaikų lopšelio-darželio „Auksinis raktelis“ modernizavimas“ (suremontuotos darželio vidaus patalpos), „Visagino vaikų lopšelio-darželio „Gintarėlis“ modernizavimas“, „Visagino vaikų lopšelio-darželio „Gintarėlis“ apšiltinimas“ (suremontuotos darželio vidaus patalpos ir atlikti pastato apšiltinimo darbai), „Visagino savivaldybės viešųjų pastatų energijos efektyvumo didinimas (II etapas)“ (apšiltinti vaikų lopšelio-darželio „Auksinis raktelis“, „Atgimimo“ gimnazijos (likusi pastato dalis) ir Visagino sporto centro (Parko g. 2A) pastatai), „Visagino savivaldybės viešųjų pastatų energijos efektyvumo didinimas (III etapas)“ (2012 m. apšiltinti Visagino lopšelio-darželio „Auksinis gaidelis“ bei Paramos vaikui centro pastatai, 2013–2014 m. apšiltinti Visagino „Verdenės“ gimnazijos ir Visagino kūrybos namų (Vilties g. 16) pastatai), „Energijos efektyvumo priemonių diegimas, renovuojant (apšiltinant) Visagino Č. Sasnausko menų mokyklos pastatus“ (2013 m. buvo apšiltinti 2 pastatai (Festivalio g. 3A, Festivalio g. 6A): apšiltinti pastatų stogai, pastatų cokoliai ir sienos, pakeisti langai ir durys). Siekiant taupyti energetinius išteklius, planuojama ir toliau vykdyti pastatų šiltinimo darbus: „Visagino savivaldybės viešųjų pastatų energijos efektyvumo didinimas (IV etapas)“ (2014–2016 m. planuojama apšiltinti likusius savivaldybės viešuosius pastatus: Visagino lopšelio-darželio „Ažuoliukas“, Visagino „Gerosios vilties“ progimnazijos, Visagino kultūros centro pastatus, VšĮ Visagino pirminės sveikatos priežiūros centro ir buvusios vaikų poliklinikos pastatą, Socialinių paslaugų centro, Visagino „Žiburio“ pagrindinės mokyklos, Savivaldybės (Parko g. 14), Visagino Draugystės progimnazijos, Visagino kūrybos namų (Sedulinos al. 49), Visagino rekreacijos paslaugų centro pastatus, Visagino sporto centro pastatą (Taikos pr. 23) bei kitus viešosios paskirties savivaldybės pastatus.

APIBENDRINIMAI:

- 2015 m. pradžioje Visagino savivaldybės statybos sektoriuje veikė 49 ūkio subjektai (arba 11,5 proc. visų veikiančių ūkio subjektų). 2010–2015 m. pradžioje Visagine veikusiu statybos įmonių ir bendrovių skaičius mažėjo 10,9 proc.
- 2014 m. Visagino savivaldybėje statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys siekė 21 197 tūkst. Eur ir sudarė 20,9 proc. apskrities statybos apimčių. Statybos darbų apimtys savivaldybėje sumažėjo 2012–2013 m., o 2014 m. padidėjo, tačiau jos vis tiek buvo mažesnės nei 2010 m.
- Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba savivaldybėje nėra aktyvi, negyvenamųjų pastatų statyba didesne dalimi susijusi su Ignalinos AE uždarymo procesu.
- 2010–2014 m. laikotarpiu vienam gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas Visagino savivaldybėje, kaip ir šalyje bei visoje apskrityje, tendencingai didėjo. Šis didėjimas savivaldybėje siekė 11,83 proc. ir buvo didesnis nei šalyje (9,85 proc.), bet mažiausias nei vidutiniškai apskrityje (12,73 proc.). Be abejo, rodiklio didėjimo tendenciją didesne dalimi lėmė gyventojų skaičiaus mažėjimas, nei nauja gyvenamųjų pastatų statyba. Tačiau gyventojų apsirūpinimo būstu rodiklis savivaldybėje (29,3 m²) 2014 m. buvo mažesnis nei vidutiniškai šalyje (30,1 m²), apskrityje (37,2 m²) ir visose apskrities savivaldybėse. Vidutinis buto dydis 2014 m. pabaigoje Visagino savivaldybėje buvo 52,7 m² ir jis taip pat buvo mažesnis nei vidutiniškai šalyje (67,2 m²), apskrityje (68,3 m²) ir

visose apskrityse savivaldybėse.

- Gyvenamųjų namų renovacija šalyje palaipsniui įgauna pagreitį (taip pat ir aplinkiniuose rajonuose – Zarasų ir Ignalinos raj.), tačiau Visagino savivaldybėje dar nerenovuotas nei vienas namas. 2014 m. 60 daugiabučių namų investiciniai planai buvo suderinti su Būsto energijos taupymo agentūra. 3 daugiabučiai namai pritarė renovacijai.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Bendras Visagino savivaldybės ekonomikos augimo skatinimas. Vienas svarbiausių veiksnių, lemsiančių statybos sektoriaus augimą, yra bendras šalies ir Visagino ekonomikos augimas: verslo plėtra; į savivaldybę pritraukiamų TUI ir MI augimas; gerėjantys darbo rinkos rodikliai. Bendras Visagino savivaldybės ekonomikos augimas ne tik paskatins verslą investuoti į naujo ilgalaikio materialiojo turto sukūrimą ar atnaujinimą, tačiau taip pat lems didesnę gyvenamųjų pastatų paklausą, paskatins gyvenamųjų namų modernizavimą.
- Spręsti iš esmės ir nebaigtų statyti / užkonservuotų pastatų klausimą. Gadindami miesto centrinių dalių kraštovaizdį, jie nėra naudojami pagal paskirtį, tampa stichinių sąvartynų ar socialinės rizikos židiniams. Privatūs savininkai neinvestuoja į jų atgaivinimą ar pritaikymą veiklai. Vietos teisės aktu peržiūrėjimas ir atnaujinimas, sugriežtinant sąlygas, ir griežtas jų laikymasis bei vienodas jų taikymas visiems nekilnojamojo turto savininkams padėtų spręsti apleistų pastatų ir teritorijų regeneravimo klausimą.

3.5. REKREACIJA IR TURIZMAS

Turizmas yra svarbus daugelio Europos, Lietuvos regionų plėtrai. Poreikis didinti regionų patrauklumą skatina vis daugiau vietovių ir šio sektoriaus atstovų imtis darnios ir nekenksmingos aplinkai veiklos. Turizmo vystymas turi teigiamos įtakos darbo vietų kūrimui ir ekonomikos augimui.

Dėl Ignalinos AE veiklos sustabdymo socialinių ekonominių pasekmių ir gana menko verslo potencialo didelę reikšmę Visagino savivaldybėje turi turizmo ir rekreacijos sritis.

2011 m. Visagino savivaldybėje buvo parengta Visagino savivaldybės turizmo plėtros galimybių studija bei parengtas *Turizmo plėtros Visagino savivaldybėje 2011–2018 metų planas* (patvirtintas Visagino savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. TS-111). Šiame plane numatomas toks strateginis tikslas: skatinti atvykstatamąjį ir vietinį turizmą, pristatant Visaginą kaip nepažintą turistinį kraštą, kuriam įgyvendinti nustatyti 3 prioritetai:

1. Turizmo išteklių ir paslaugų plėtros skatinimas ir plėtra.
2. Turizmo rinkodara.
3. Mokymai ir kvalifikacijos kėlimas.

Gana mažo ir mažo resursinio potencialo teritorijoms būdingas labai mažas rekreacijai tinkamų akvatorijų ir miškų plotų kiekis ir tankumas, nedidelis teritorijų vaizdingumas, yra nedaug dispersiškai išsidėsčiusių kultūros vertybių, santykinai saugi socialinė aplinka, teritorija tinkama nedidelio intensyvumo masiniam rekreaciniam naudojimui, vidutiniškai geras aplinkos sveikumas (visa savivaldybės teritorija patenka į Ignalinos atominės elektrinės 30 km stebėjimo zoną, o Karlių kaimo (2) arealo – į elektrinės 3 km sanitarinę apsaugos zoną).

Visaginas neturi didelių turizmo išteklių. Visagine yra keli lankytini objektai: Ignalinos atominės elektrinės informacijos centras; etnografijos ir mokyklos istorijos muziejus, paminklinis akmuo, žymintis gyvenvietės statybų pradžią; miesto simbolis – Gervė; akmenų mozaika; akvariumų salonas-muziejus; Liaudėnų žirgynas; Kalviškių kaimo paminklas, skirtas Vytautui Didžiajam; poilsio aikštelė Šaškų kaime; Visagino ežero pakrantė, sporto ir pramogų zona ir t. t.

Pagrindinės savivaldybės poilsia vietės yra prie Visagino ežero. Estetiniu bei funkcinu požiūriu Visagino savivaldybėje turizmui tinkamiausi yra keturi savivaldybės ežerai: Visaginas, Baltas, Gulbinis, Eglinis. Atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų apklausos rezultatus (2015 m.), gyventojai daugiausia

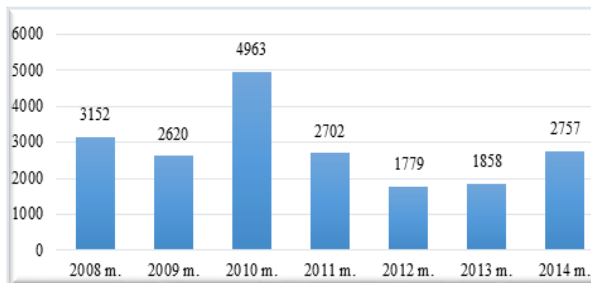
leidžia laisvalaikį prie Visagino, Balto ir Smalvo ežerų. Labiausiai pageidaujama, kad prie ežerų būtų sutvarkytos pakrantės ir automobilių statymo vietos.

Apie 42 proc. apklaustų gyventojų Visagino savivaldybės turizmo informaciją ir teikiamų paslaugų kokybę vertina blogai ir labai blogai, apie 45 proc. vertina vidutiniškai. Jų manymu, savivaldybėje labiausiai trūksta vandens pramogų (17,8 proc.), turizmo maršrutų (14,6 proc.) bei edukacinių turizmo aplinkų ir programų (14,4 proc.).

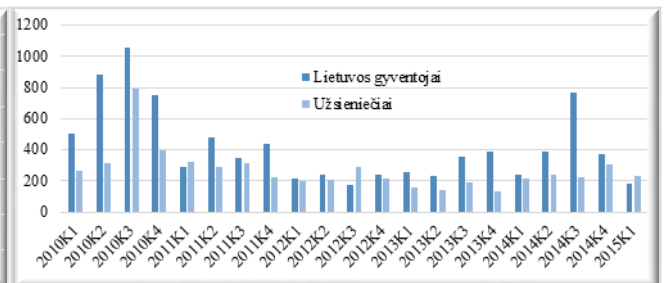
Viena iš turizmo sudėtinių dalių yra apgyvendinimo paslaugos. Apgyvendinimo paslaugos yra vienas iš svarbiausių turizmo paslaugų komplekso elementų vartotojui, kadangi apgyvendinimo paslaugų pasiūla ir kokybė gali nulemti turisto kelionės trukmę, kitų susijusių paslaugų ir pramogų pasirinkimą, kelionės maršrutą ir apsisprendimą dar kartą sugrįžti į tą pačią vietovę.

Galima teigti, kad miestas poilsiautojams negali užtikrinti turizmo paslaugos paketo (apgyvendinimas, maitinimo paslaugos ir pramogos), kuris taptų turistų traukos centru objektu. Panašūs pramogų ir rekreacijos objektai Lietuvoje savo klientams siūlo visą tokių paslaugų spektrą, t. y. Visagino nepatrauklumą turizmo rinkoje lemia infrastruktūros trūkumas. Didelė šalia esančių Zarasų ir Ignalinos rajonų bei juose esančių turistų traukos centrų įtaka Visaginui neigiamai, tačiau Visagine tikslinga plėtoti aktyvaus sporto paslaugas, kurios papildytų minėtų centrų infrastruktūrą, o ne konkuruotų su ja.

Apgyvendinimo alternatyvų pasirinkimo galimybė, teikiamų paslaugų kokybė ir kompleksiskumas yra svarbūs veiksniai siekiant skatinti turizmo paslaugų plėtrą. Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis, 2014 m. pabaigoje veikė 2 viešbučiai: „Aukštaitija“ ir „Gabriella“ bei 3 apgyvendinimo įstaigos, veikiančios privataus apgyvendinimo sektoriuje. Vertinant viešbučius, galima teigti, kad vienas viešbutis visiškai neremontuotas nuo statybų pradžios, o kitas – su ribotomis apgyvendinimo galimybėmis ir santykinai aukštomis kainomis. Svečių namai (apgyvendinimo paslauga „nakvynė ir pusryčiai“) taip pat gali priimti ne daugiau negu 30 žmonių vienu metu. Nakvynės namai – tai pakankamai žemo lygio apgyvendinimo paslaugas teikiančios įmonės, kur sudaromos ribotos sąlygos poilsiui. Dažniausiai jose apsistoja jaunieji sportininkai, studentai ir kiti, kurie ieško pigiausio apgyvendinimo, nepriklausomai nuo komforto. Pagal viešbučių skaičių Visaginas yra pranašesnis už Zarasų ir Ignalinos rajonų savivaldybes, tačiau Molėtuose ir Utenoje viešbučių yra daugiau. Visagine visiškai neišplėtotas poilsio namelių tinklas, nėra turizmo centro, sveikatingumo centro, konferencijų centro.

3.5.1 pav. Apgyvendintų turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose Visagino savivaldybėje, 2008–2014 m.

3.5.2 pav. Apgyvendintų turistų (Lietuvos gyventojų / užsieniečių) skaičius apgyvendinimo įstaigose Visagino savivaldybėje, ketvirčiais

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2008–2014 m. laikotarpiu savivaldybės teritorijoje apgyvendinimo paslaugas teikiančių subjektų užimtumas kito netolygiai: daugiausia turistų buvo sulaukta 2010 m. (4963), mažiausiai – 2012 m. (1779). 2010 m. ypač išsiskiria dideliu apgyvendinimo įstaigose apgyvendintų asmenų skaičiumi, tikėtina, kad tai galėjo lemti Ignalinos AE uždarymo procesai. Tačiau verta pažymėti, kad paskutiniaisiais metais turistų skaičius pradėjo didėti. Daugiausia Visagino savivaldybės apgyvendinimo įstaigose apgyvendinami Lietuvos gyventojai, 2014 m. jų buvo 64,2 proc. Turistų skaičiaus didėjimą galėjo lemti Visagino savivaldybės administracijos vykdomi projektai, kurie padeda sukurti lankytojams įdomią aplinką, didina Visagino savivaldybės gyventojų ir turistų užimtumą, gerina laisvalaikio praleidimo, poilsio ir pramogavimo sąlygas. Tikėtina, kad ateityje turistų skaičius didės ir dėl naujai įrengto kempingo prie Visagino ežero.

Maitinimo įstaigų Visagino savivaldybėje įregistruota ir veikia palyginti nedaug – dvylika (ir jų skaičius paskutiniaisiais metais palaipsniui mažėja): tai picerijos, kavinės, restoranai, barai. Jų pasiskirstymas miesto teritorijoje tolygus. Teikiamos skirtingo lygio ir įvairių virtuvių maitinimo paslaugos. Taip pat jos

skiriasi pagal galimų priimti asmenų skaičių. Dauguma maitinimo įstaigų tinkamos verslo, dalykiniams bei privatiems pietums bei vakarienėms, oficialiems susitikimams, vestuvių pobūviams, teminėms ir šventinėms vakarienėms, romantiškai vakarienei ar tiesiog maloniam laisvalaikiui. Beveik visos kavinės ir restoranai turi galimybes vasaros metu teikti maitinimo paslaugas lauke, dauguma iš jų turi vaizdo priemonės transliuoti rungtynes ir pan., keletas turi vaikų žaidimams pritaikytas patalpas, keletas – biliardo paslaugas, viena įstaiga teikia boulingo paslaugas.

Sveikatingumo, konferencijų turizmo ir kitų poilsio bei pramogų paslaugų pasiūla savivaldybėje yra maža. Visiškai neišvystytas kaimo ir ekologinis turizmas, nėra organizacijų, orientuotų į atvykstantį turizmą. Paslaugų pasiūla nepakankama patenkinti esamą ir potencialią paklausą. Be to, savivaldybėje nepakankamai išvystyta aktyvaus poilsio, turizmo ir laisvalaikio objektų infrastruktūra, nėra vieno didelio objekto, kuris galėtų pritraukti didelį turistų srautą. Neišnaudojama turima industrinė Ignalinos AE infrastruktūra ir Ignalinos AE informacijos centro ekspozicija pažintiniam-mokamajam turizmui.

Pagrindinė Visagino savivaldybės problema yra neišnaudotas turimas teritorijos rekreacinis, urbanistinis ir industrinis potencialas, nepakankamai viešinamos ir neskleidžiamos vietovės plėtojimo prie šalies unikalaus industrinio objekto ir didžiausio ežero istorinės žinios, nevisiškai sukurta turizmo infrastruktūra, dėl to nepakankamas Visagino savivaldybės turistinis lankomumas. Šiuo metu yra nepakankamai išnaudojamas gamtinio potencialo ir palankių turizmui vystyti socialinių ir ekonominių veiksmų kompleksas.

Atvykstantajam turizmui skatinti ypač svarbi yra informacijos sklaida apie turizmo objektą, siūlomas paslaugas ir pan., tačiau savivaldybėje nėra informavimo ir konsultavimo paslaugas turistams teikiančios įstaigos. Visagino savivaldybėje pagrindines funkcijas turizmo informavimo veikloje atlieka Visagino savivaldybės administracija, taip pat lankytojams informaciją teikia Visagino „Europe Direct“ informacijos centras, apgyvendinimo paslaugas teikiantys subjektai. Kadangi nėra efektyviai veikiančios turizmo informacijos sistemos, naudojamos tik tradicinės rinkodaros priemonės, kurios mažai veikia turizmo vartotojų elgesį. Privačių turizmo paslaugų teikėjų, teikiančių turizmo paslaugas, rinkodaros veiksmai yra mažai derinami su savivaldybės veiksmais, silpnai išvystytas viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas. Apibendrinant galima teigti, kad turizmo produkto vartotojui, jo interesams savivaldybėje skiriamas nepakankamas dėmesys, nėra efektyviai veikiančios turizmo informacinės sistemos, silpnai taikomos rinkodaros priemonės.

Lietuvos mastu Visagino savivaldybė, siekdama įsiterpti ir įtvirtinti savo konkurencingas pozicijas turizmo rinkoje, visų pirma susiduria su lyderiaujančiomis aplinkinėmis Zarasų ir Ignalinos bei artimomis Utenos, Vilniaus ir Panevėžio turizmo regionų pozicijomis. Norint pasiekti turizmo srautų ir pajamų iš šio sektoriaus augimą bei sukurti geresnės kokybės turizmo paslaugas, siūloma diegti inovacijas turizmo sektoriuje. Inovacijų taikymo tinkamiausias būdas – žmogiškųjų išteklių, pasirengusių sukurti bei perimti naujas technologijas ir šiuolaikiškas valdymo koncepcijas, ugdymas, lygiagrečiai pritraukiant tiesiogines investicijas. Turizmo plėtrai investicijų pritraukimas yra tiek pat aktualus ir svarbus, kaip ir bet kuriam kitam ūkio sektoriui.

APIBENDRINIMAI:

- Visagino savivaldybės gamtos, kultūros ir sporto srities išteklių yra tinkami turizmo plėtrai.
- 2008–2014 m. laikotarpiu savivaldybės teritorijoje apgyvendinimo paslaugas teikiančių subjektų užimtumas kito netolygiai: daugiausia turistų buvo sulaukta 2010 m. (4963), mažiausiai – 2012 m. (1779). 2010 m. ypač išsiskiria dideliu apgyvendinimo įstaigose apgyvendintų asmenų skaičiumi, tikėtina, kad tai galėjo lemti Ignalinos AE uždarymo procesai. Tačiau verta pažymėti, kad paskutiniaisiais metais turistų skaičius pradėjo didėti. Tikėtina, kad ateityje turistų skaičius didės ir dėl naujai įrengto kempingo prie Visagino ežero.
- Maitinimo įstaigų Visagino savivaldybėje įregistruota ir veikia palyginti nedaug – dvylika (ir jų skaičius paskutiniaisiais metais palaipsniui mažėja): tai picerijos, kavinės, restoranai, barai.
- Sveikatingumo, konferencijų turizmo ir kitų poilsio bei pramogų paslaugų pasiūla savivaldybėje yra maža. Visiškai neišvystytas kaimo ir ekologinis turizmas, nėra organizacijų, orientuotų į atvykstantį turizmą. Paslaugų pasiūla nepakankama patenkinti esamą ir potencialią paklausą. Be to, savivaldybėje nepakankamai išvystyta aktyvaus poilsio, turizmo ir laisvalaikio objektų

infrastruktūra, nėra vieno didelio objekto, kuris galėtų pritraukti didelį turistų srautą.

- Savivaldybėje nėra informavimo ir konsultavimo paslaugas turistams teikiančios įstaigos. Visagino savivaldybėje pagrindines funkcijas turizmo informavimo veikloje atlieka Visagino savivaldybės administracija, taip pat lankytojams informaciją teikia Visagino „Europe Direct“ informacijos centras, apgyvendinimo paslaugas teikiantys subjektai.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Siekiant užtikrinti pakankamus vietinių ir užsienio turistų srautus ateityje, reikia sukurti gerą turizmo infrastruktūrą, pasiūlyti patrauklias paslaugas ir pramogas. Siūlytina plėtoti aktyvaus poilsio ir sporto turizmo infrastruktūrą, kurti vandens, sveikatingumo bei konferencijų turizmo infrastruktūrą.
- Siekiant didinti turizmo informacijos sklaidą Lietuvos ir užsienio turistams, taip pat gerinti Visagino turistinį įvaizdį, būtina stiprinti bendradarbiavimą tarp viešojo, nevyriausybinių ir privataus sektorių.
- Bendradarbiaujant su Utenos apskrities savivaldybėmis vykdyti aktyvią turizmo informacijos sklaidą, diegti inovatyvias turizmo informacijos priemones.

3.6. ŽEMĖS ŪKIS

Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. (pateikiami tik 2010 m. duomenys, kadangi miestų savivaldybių ūkiai, kurių teritorijose yra vos po keletą, buvo įskaityti į gretimų rajonų savivaldybių teritorijas: Visagino – į Ignalinos rajono savivaldybę) Visagino savivaldybėje buvo 7 ūkiai, kuriuose dirbo 11 darbuotojų. 2001–2003 m. nebuvo užregistruota nei vieno ūkio. Tačiau iš esmės šie duomenys neatspindi tikrosios padėties. Visagino savivaldybės administracijos duomenimis, 2015 m. savivaldybėje įregistruotas tik vienas ūkininko ūkis ir 3 žemės ūkio subjektai, deklaruojantys pasėlius. Todėl manytina, jog Statistikos departamentas pateikia duomenimis apie savivaldybėje įregistruotus kaimo gyventojų sklypus.

Šiuos mažus rodiklius paaiškina kelios priežastys:

- žemės ūkis Visagino savivaldybėje neturi paklausos;
- tik 2003 m. prie Visagino miesto prijungti keli kaimai. Iki tol Visagino teritoriją sudarė tik Visagino miestas;
- nėra vertimosi žemės ūkiu istorijos.

Prie Visagino miesto prijungti šie kaimai: Šašku, Serbiejiškės, Galų, Vilkaragio, Mantvilų, Drūkšinių, Skrytelių, Babrušos, Petriškės, Čeberakų, Karlų, Tumelinos, Juliškės, Magūnų, Julionių, Ramybės, Lapušiškės, Tiltelio, Ažukalviškės, Kalviškių, Makarovo. Statistikos departamento duomenimis, Visagino savivaldybės kaimiškose vietovėse 2015 m. gyveno 105 asmenys. Visagino savivaldybės kaimai yra kompaktiški, nedideli gyventojų skaičiumi. Didžioji dalis Visagino savivaldybės kaimų yra Ignalinos AE sanitarinėje zonoje, kur yra uždrausta kitokia veikla, taip pat ir žemės ūkio veikla. Dėl kompaktiškos aplinkos Visagino savivaldybėje neišvystytas žemės ūkis. Kaimiškose vietovėse nėra įkurta vietos bendruomenių. Yra potencialas kurti vietos bendruomenės miesto teritorijoje.

Vertinant Visagino savivaldybės kaimo vietovių ateities tendencijas teigtina, jog savivaldybės socialinis ekonominis potencialas išliks Visagino mieste ir savivaldybės kaimo vietovių plėtra nebus vykdoma, išskyrus pavienius buitinius kaimo projektus, tačiau jei bus plėtojama kaimo vietovių infrastruktūra, sukurta kaime pridėtinė vertė tik papildys visos savivaldybės socialinius ir ekonominius rodiklius.

3.7. EKONOMINĖS APLINKOS SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS
Parengta nauja miesto vystymo ir įvaizdžio formavimo strategija, pasirinkta strateginė kryptis „Visaginas – energetikos kompetencijos centras“.
Visaginas turi didžiausią energetikos kompetencijų sektorinio praktinio mokymo centrą Lietuvoje.
Didelės investicijos į miesto infrastruktūrą.
Tiesioginių užsienio investicijų augimas, sudarantis prielaidas kurti naujas darbo vietas, diegti naujus technologijų ir valdymo modelius.
Vienam gyventojui tenkančios materialinių investicijų apimtys Visagino savivaldybėje didesnės nei vidutiniškai šalyje ir visose apskrities savivaldybėse. Tačiau reikėtų pabrėžti, kad materialinių investicijų rodikliai priklauso ir nuo investicijų, skirtų Ignalinos AE uždarymui.
Didelė pramonėje dirbančių gyventojų dalis, o išsilavinusių, kvalifikuotų darbuotojų ir amatininkų procentas gana didelis.
Patvirtintos ir vykdomos Visagino savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros skatinimo priemonės.
Didelė vietos gyventojų perkamoji galia (didžiausias apskrityje vidutinis darbo užmokestis) skatina smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrą, leidžia kurti paslaugas, orientuotas į vietos gyventojus.
Palanki informacinė erdvė verslo plėtrai: VŠĮ Ignalinos atominės elektrinės regiono verslo inkubatorius teikia informaciją verslo steigimo, buhalterijos ir kitais verslo klausimais, organizuoja mokymus, seminarus.
Rekreacijos ir turizmo veiklai palanki natūrali gamtinė aplinka. Gausūs miškų ir rekreacijai tinkamų žaliųjų zonų išteklių, sutvarkyta sporto ir aktyvaus poilsio zona Visagino ežero pakrantėje, pradėta vystyti dviračių takų sistema.

SILPNYBĖS
Visagino padėtis didžiųjų Lietuvos miestų atžvelgiu nėra palanki. Santykinai didelis atstumas iki sostinės ir uostų.
Mažos tiesioginių užsienio investicijų apimtys, žemas Visagino savivaldybės konkurencingumas ir gebėjimas pritraukti investicijas. Pagrindiniai investicijų pritraukimo trūkumai: savivaldybės geografinė padėtis, pramoninės paskirties teritorijų trūkumas, savivaldybės nepakankami finansiniai ir administraciniai išteklių investicijų pritraukimo srityje.
Daug nebaigtų statyti / apleistų daugiabučių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų.
Nepakankamai formuojamas Visagino savivaldybės įvaizdis Lietuvoje ir užsienyje.
Nesukurta efektyviai veikianti verslo informacijos sistema, galinti ne tik informuoti verslininkus apie įmonės administravimą, bet ir siūlanti įdomius projektus, padedanti surasti partnerius, išpėjanti apie rinkos pavojus.
Aukštas nedarbo lygis, o santykinai aukštas vidutinis darbo užmokestis savivaldybėje gali sudaryti kliūčių siekiant perorientuoti darbuotojus dirbti kituose sektoriuose, kurie yra mažiau apmokami.
Sąlyginai mažas savivaldybės ekonominis aktyvumas. 1 000-iai Visagino savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 21,0 veikiantis ūkio subjektas. Pagal šį rodiklį Visagino savivaldybė ženkliai atsilieka nuo šalies vidurkio, tačiau lenkia visas apskrities savivaldybes.
Ribotas savivaldybės poreikių finansavimas, biudžete nėra pakankamai lėšų įgyvendinti visas numatytas investicijas, priemones.
Nepakankamai išvystytas turistų aptarnavimo sektorius. Nėra Turizmo informacijos centro, turistinių maršrutų, trūksta informacijos apie turizmą savivaldybėje, nepakankama pramogų pasiūla.
Nėra viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės, nėra stambių privačių investicijų.
Energetiškai neefektyvus ir senstantis gyvenamasis fondas, nevyksta gyvenamųjų namų renovacija.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

GALIMYBĖS
Visagino kaip energetikos kompetencijos centro kartu su centruota valstybės ir tarptautinių partnerių pagalba vystymas lemtų didelių investicijų pritraukimą į savivaldybę, naujų įmonių kūrimą, esamų įmonių plėtrą. Tai yra naujos miesto vystymo ir įvaizdžio formavimo strategijos (sukurti sistemą ir infrastruktūrą verslo ir mokslo plėtrai) ir viešinimo priemonių įgyvendinimas.
Verslo skatinimo savivaldybėje veiklas pavesti dinamiškesnėms, mažiau biurokratinėms savivaldybės valdomoms institucijoms.
Plėsti VšĮ Ignalinos AE verslo inkubatoriaus veiklą, pertvarkant jį į Verslo centrą, praplečiant teikiamas paslaugas, priskiriant verslo akseleravimo, bendradarbiavimo su potencialiais investuotojais ir mokslo institucijomis, savivaldybės potencialo ir infrastruktūros pristatymo veiklas ir pan.
Naujų investuotojų pritraukimas į pramonės, energetikos sektorių ir sąlygų, palankių verslo plėtrai, sudarymas.
Inovacijų skatinimas ir parama įmonėms diegiant naujas technologijas.
Siekiant skatinti SVV įmonių aktyvumą savivaldybėje, reikėtų aktyvinti verslumo ugdymą bei propaguoti sėkmingo verslo patirtį, finansinėmis subsidijomis bei lengvatomis mažinti startinio verslo rizikos ir gaunamo atlygio santykį, labiau finansuoti ir remti besivystančio verslo plėtrą ir pan.
Dialogo su verslininkais skatinimas, siekiant gerinti verslo aplinką.
Panaudoti didelį daugiakultūrio Visagino potencialą, jo pristatymą turizmo augimo kontekste, per įvairioms funkcijoms naudojamą modernią infrastruktūrą realizuoti visų amžiaus grupių sveikatinimo ir edukacines pilietiškumo, kūrybiškumo, bendruomeniškumo ugdymo galimybes.
Taikant aktyvias informacines ir rinkodaros priemones, didinant Visagino konkurencingumą, formuojant teigiamą savivaldybės įvaizdį į savivaldybę bus galima pritraukta daugiau šalies ir užsienio investicijų, verslo įmonių, turistų srautų.
ES ir valstybės paramos panaudojimas teigiamai paveiks verslo rėmimo, užimtumo skatinimo, darbo santykių plėtrą, susisiekimo, rekreacinės infrastruktūros bei viešųjų pastatų infrastruktūros plėtrą.
Privataus ir viešojo sektoriaus partnerystės projektų įgyvendinimas.
Savivaldybei skatinant daugiabučių namų bendrijų steigimą ir daugiabučių namų modernizavimą, bus galima efektyviau spręsti pastatų priežiūros ir modernizavimo klausimus.
Naujos atominės elektrinės statyba.

GRĖSMĖS
Nevystant Visagino kaip energetikos kompetencijos centro, neateinant potencialiems investuotojams ir nekuriant vietos verslo, didesniu mastu padidės gyventojų (specialistų) emigracija.
Lėtas ekonomikos atsigavimas gali neigiamai veikti planuojamą savivaldybės plėtrą. Mažėjantis savivaldybės biudžetas bei paskolų gražinimo reikalavimai mažina savivaldybės investicines galimybes finansuoti ir įgyvendinti naujus projektus.
Mažėjantis gyventojų skaičius, senstanti visuomenė (didelė darbingo amžiaus gyventojų dalis pagal savo metus yra stipriai priartėję prie pensinio amžiaus), jaunimo ir kvalifikuotos darbo jėgos išvykimas į užsienį.
Nepakankamas verslo įmonių aktyvumas ir investicinis įmonių potencialas.
Nepakankamas darbo rinkos lankstumas ir persikvalifikavimas.
Nesugebėjimas pritraukti privačių investicijų lėšas.
Nekilnojamojo turto tolesnis nuvertėjimas, daugiabučių pastatų nerenovavimas. Dėl žemų nekilnojamojo turto kainų gali padidėti asocialių, socialiai pažeidžiamų žmonių srautas iš kitų rajonų (ypač iš didesnių miestų, kitų valstybių). Tuo metu dideli būsto išlaikymo mokesčiai lems gyventojų (specialistų) emigraciją, o visa tai blogins ekonominę ir socialinę aplinką savivaldybėje.
Gyventojų perkamosios galios mažėjimas.

4. APLINKA IR INFRASTRUKTŪRA

4.1. INŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA

Visagino savivaldybė yra unikalioje gamtinio karkaso vietovėje. Inžinerinės infrastruktūros sprendimai turi užtikrinti gerą bet kokios paskirties objekto aprūpinimą elektros, šilumos, dujų energija ir vandeniu bei tinkamai šalinti ūkines ir paviršines nuotekas, plėtoti ryšių sistemas. Inžinerinių sistemų plėtojimas ir eksploatavimas turi nepažeisti miesto gamtinės ir urbanistinės aplinkos bei užtikrinti gerą sistemų veikimą.

Geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Šią veiklą Visagino savivaldybėje reglamentuoja Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas bei kiti geriamojo vandens tiekimą bei nuotekų tvarkymą reglamentuojantys teisiniai dokumentai, taip pat Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. IV-1022 „Dėl Specialiojo plano patvirtinimo“ patvirtintas Visagino savivaldybės vandens tiekimo, nuotekų ir lietaus kanalizacijos tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas.

Šilumos ūkį Visagino savivaldybė tvarko pagal Visagino savivaldybės šilumos ir dujų ūkių (infrastruktūros plėtros) specialųjį planą, kuris buvo patvirtintas Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. IV-1023 „Dėl Specialiojo plano patvirtinimo“.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, šilumos energijos gamybos, tiekimo ir karšto vandens tiekimo veiklas Visagino savivaldybėje vykdo VĮ „Visagino energija“. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. VĮ „Visagino energija“ patikėjimo teise valdo valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą. Nuosavybės teise valdomo turto nėra. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 4-338 patvirtinti nauji valstybės įmonės „Visagino energija“ įstatai. Įmonės valdymo organai yra įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, kolegialus valdymo organas – įmonės valdyba ir vienasmenis valdymo organas – įmonės vadovas.

VĮ „Visagino energija“ vykdomos pagrindinės veiklos sritys ir rūšys:

- vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas, licencija Nr. L7-GVTNT-01. Vandentiekio tinklų ilgis – 82,8 km, nuotekų tinklų ilgis – 68,0 km, pramoninių ir lietaus nuotekų vamzdžių ilgis – 11,9 km;
- garo ir karšto vandens tiekimas ir gamyba (įskaitant ir šilumos energijos gamybą, tiekimą ir skirstymą), licencija Nr. L4-ŠT-15. Tinklų ilgis (dviejų vamzdžių) – 55,5 km.

Šias veiklas vykdo atskiri VĮ „Visagino energija“ padaliniai. Įmonės padaliniai išsidėstę po visą Visagino miestą ir už jo ribų, jų veiklos vykdymo zona – Visagino savivaldybės teritorija. Tai yra:

- Šiluminė katilinė, pagrindinė veikla yra šilumos energijos gamyba.
- Inžinerinių tinklų baras, pagrindinė veikla yra šilumos energijos ir karšto vandens tiekimas, vandentiekio, kanalizacijos tinklų ir įrenginių priežiūra bei remontas.
- Vandenvietės ir valymo įrenginių baras, pagrindinė veikla yra geriamojo vandens, kuris atitinka higienos normų reikalavimus, gavyba ir tiekimas vartotojams, buitinių nuotekų surinkimas ir išvalymas pagal aplinkos apsaugos reikalavimus.
- Chemijos ir bakteriologijos laboratorija, pagrindinė veikla yra geriamojo vandens, buitinių nuotekų, lietaus kanalizacijos, dumblo analizių atlikimas bei šiluminėje katilinėje cheminio vandens ruošimas.
- Kiti padaliniai: administracija, Aprūpinimo tarnyba, Komercijos tarnyba.

Bendroji infrastruktūra. VĮ „Visagino energija“ teikiamomis šilumos energijos, karšto ir šalto vandens bei nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojasi daugiau nei 11 tūkst. buitinių vartotojų ir apie 300 pramonės ir komercinių vartotojų. Paslaugos teikiamos Visagino m. gyventojams bei kitiems vartotojams, kurie yra Visagino savivaldybės teritorijoje, iš jų stambiausias vartotojas yra VĮ Ignalinos atominė elektrinė. VĮ „Visagino energija“ turi patirties visose energijos išteklių tiekimo, pirkimo–pardavimo srityse ir yra vienintelė tokio tipo įmonė Lietuvoje. Taip pat VĮ „Visagino energija“ yra

vienintelė tokių paslaugų teikėja, patikėjimo teise valdanti ir eksploatuojanti valstybės nuosavybe esančią šilumos energijos ir karšto vandens gamybos bei tiekimo, geriamojo vandens išgavimo, gerinimo, tiekimo ir nuotekų surinkimo bei valymo infrastruktūrą Visagino savivaldybės teritorijoje.

Visagino savivaldybės teritorijoje yra geros kokybės ir pakankami požeminio vandens ištekliai, palanki infrastruktūra centralizuotam vandens tiekimui, nuotekų tvarkymui, šilumos gamybai ir karšto vandens tiekimui. VĮ „Visagino energija“ turi ilgametę geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bei šilumos gamybos ir tiekimo patirtį. Įmonėje dirba didelę patirtį ir aukštą kvalifikaciją turintys darbuotojai, kurie nuolat stebi ir greitai reaguoja į avarines situacijas.

Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas. Geriamojo vandens išgavimą, gerinimą ir nuotekų valymą užtikrina VĮ „Visagino energija“ vandenvietės ir valymo įrangos baras. Šio baro dispečerinė stebi ir priima pranešimus apie gedimus, kad greitai būtų reaguojama į avarijas tinkluose. Geriamasis vanduo išgaunamas iš Šventosios–Upininkų vandeningo sluoksnio iš 70–100 m gylio (artezinių gręžinių gylis yra 175 m). Šiuo metu iš įmonės valdomų 18 artezinių geriamojo vandens gręžinių 8 yra užkonservuoti. Vandens poreikio didėjimo atveju juos galima eksploatuoti. Požeminis vanduo, kuriame yra iki 3 mg/l bendros geležies, yra gerinamas nugeležinimo įrenginiuose. Įrenginių pajėgumas yra 13,44 tūkst. m³ per parą. Šiuo metu apkrova sudaro nuo 3 iki 6 tūkst. m³ per parą. Geležiai šalinti nenaudojamos cheminės medžiagos. Įgyvendinus projektą „Neries upės baseino investicinės programos I etapas“ yra užtikrintas pakankamas vandens kiekio tiekimas miestui ir pagerinta teikiamų paslaugų kokybė. Visagino mieste 100 % gyventojų šiuo metu naudojami centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema, tai sudaro 99 % visų savivaldybės gyventojų. Miesto vandentiekio sistemą eksploatuoja VĮ „Visagino energija“. Centralizuota miesto vandentiekio sistema geriamu vandeniu taip pat aprūpina Ignalinos atominę elektrinę.

Nuotekas iš miesto ir IAE teritorijos surenka penkios siurblinės. Visagino miesto nuotekų valymo įrenginių maksimalus pajėgumas yra 6,325 tūkst. m³ per parą. Išvalytų nuotekų išleidimas į patį didžiausią šalies ežerą – Drūkšius reikalauja aukštos nuotekų valymo kokybės, todėl nuo pat valymo įrangos paleidimo valoma dviem būdais – mechanškai ir biologiškai. Vandens kokybę ir nuotekų teršalus nuolat tikrina VĮ „Visagino energija“ chemijos ir bakteriologijos laboratorija, kurią 2004 m. atestavo Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos komisija. Laboratorija kontroliuoja, kad karštas ir šaltas vanduo bei leidžiamos nuotekos atitiktų higienos normų reikalavimus.

16 lentelė. Vandens sunaudojimas ir išvalytos nuotekos Visagino savivaldybėje 2009–2014 metais, tūkst. m³

	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
SUNAUDOTA VANDENS						
Gyventojų	574,2	462,8	422,8	406,0	377,7	391,7
Įmonių	1 261,8	626,1	213,9	169,5	153,2	150,7
Iš jų IAE	1 127,6	396,1	63,1	56,2	61,9	51,7
Iš viso:	1 836,0	1 088,9	636,7	575,5	530,9	542,4
IŠVALYTA NUOTEKŲ						
Gyventojų	574,2	462,8	422,8	406,0	377,7	391,7
Įmonių	704,6	616,6	535,7	458,6	448,7	446,3
Iš jų IAE	205,4	180,5	90,1	71,9	64,7	56,9
Iš viso:	1 278,8	1 079,4	958,5	864,6	826,4	838,0

Šaltinis: VĮ „Visagino energija“

Nutraukus VĮ Ignalinos atominės elektrinės veiklą, žymiai sumažėjo vandens, kuris buvo naudojamas elektros ir šilumos energijos gamybos procesui, suvartojimas (Ignalinos atominė elektrinė gamybos procesui 2009 m. naudojo 604,4 tūkst. m³ vandens, o 2010 m. – tik 127,5 tūkst. m³), be to, personalo skaičiaus sumažinimas nulėmė ir geriamojo vandens suvartojimo mažėjimą buitiniams poreikiams. Visagino mieste veikusios įmonės, susijusios su Ignalinos atominė elektrine, sumažino apimtį arba bankrutavo. Dėl neigiamų socialinių veiksnių – VĮ Ignalinos atominės elektrinės veiklos

sustabdymo Visagino miesto gyventojų vandens suvartojimas 2010 m., lyginant su 2009 m., sumažėjo apie 19 proc. (2007–2011 m. Visagino mieste sumažėjo apie 2190 gyventojų, vien tik 2010 m. išvyko apie 1600 gyventojų).

Šiuo metu centralizuota geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslauga naudojasi 100 proc. įmonės aptarnaujamos teritorijos (Visagino miestas) gyventojų, 100 proc. vartotojų tiekiamas Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455, reikalavimus atitinkantis geriamasis vanduo. 100 proc. nuotekų yra išvaloma iki reikalavimų.

Vienas iš vandens taršos šaltinių – savivaldybės pramonės įmonės. Tačiau dėl palyginti nedidelio vandens suvartojimo ir veikiančių vandens valymo įrenginių pramonės poveikis aplinkai nėra žymus ir gerokai mažesnis nei respublikos vidurkis.

2010 m. liepos mėn. buvo įgyvendintas projektas „Neries baseino investicinės programos I etapas“ (sutarties kaina (be PVM) – 9 101,4 tūkst. Eur), ir savivaldybėje buvo statomi nauji nuotekų valymo įrenginiai, iš kurių, naudojant modernias, biologinio valymo technologijas, yra išleidžiamos geriau išvalytos nuotekos.

Vandens suvartojimas ir nuotekų susidarymas perspektyviniu laikotarpiu priklauso nuo daugelio veiksnių, tokių, kaip gyventojų skaičiaus kitimas, naujos Ignalinos atominės elektrinės statyba ir bendras savivaldybės ekonominio lygio augimas. Vertinant ateities prognozes, reikia atsižvelgti į poreikius didinančius ir poreikius mažinančius faktorius. Pagrindinis gėlo vandens poreikį didinantis faktorius yra bendras savivaldybės ekonominių rodiklių ir BVP augimas. Kaip poreikį mažinančius faktorius reikia įvertinti kylančias paslaugų kainas ir naujų technologijų, leidžiančių naudoti vandenį ekonomiškiau režimu, panaudojimas.

Svarbu nustatyti tokias veiklos kryptis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų tiekimo valstybinio reguliavimo srityje, kad:

- būtų sudarytos prielaidos reikalavimus ir poreikius atitinkančiai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo raidai;
- visiems Visagino savivaldybės vartotojams tiekiamas geriamasis vanduo ir teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos atitiktų įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus sveikatos apsaugos, aplinkos apsaugos ir paslaugų kokybės reikalavimus;
- būtų sudarytos palankios sąlygos visiems vartotojams optimaliomis sąlygomis ir kainomis gauti tiekiamą geriamąjį vandenį ir teikiamas nuotekų tvarkymo paslaugas;
- būtų užtikrintas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamas funkcionavimas.

2013 m. vasario mėn. baigtas įgyvendinti projektas „Visagino dumblo apdorojimo įrenginių statyba“ (atliktų darbų vertė – 2 792,9 tūkst. Eur). Projekto metu Visagine yra sukurti komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo pajėgumai, kurie apdoroja nuotekų dumblą, susidarantį Visagino ir Zarasų nuotekų valymo įrenginiuose. Projekto metu sumontuotas dumblo džiovinimo įrenginys ir įrengta 2 mėn. dumblo saugojimo aikštelė. Po statybos užbaigimo akto pasirašymo 12 mėn. vyko projekto paleidimo, derinimo darbai. Dėl įrenginių neatitikimų jau kelis kartus vis pratęsiama sutartis, paskutinis sutarties pratęsimas iki 2015 m. lapkričio 1 d., nes vykdomi įrenginių derinimo darbai, kad būtų pasiekti statinių bendrieji rodikliai, nurodyti sutartyje.

Visagino miesto nusausintas dumbblas pašalinamas į specialiai įrengtas dumblo sandėliavimo aikštes, esančias nuotekų valykloje, nuolatiniam saugojimui. Dumblo sandėliavimo aikštelių talpa yra ribota, siekiant įgyvendinti optimalią nuotekų dumblo tvarkymo schemą baigiama dumblo džiovinimo įrenginio statyba ir planuojama nusausinto dumblo saugyklos statyba.

VI „Visagino energija“ įgyvendindama aplinkos apsaugos reikalavimus rūpinasi, kad atitiktų aplinkos apsaugos reikalavimus ir normas, kad būtų mažinami susidariusių atliekų kiekiai, efektyviai naudojami gamtos išteklių.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo veikloje vienas iš VI „Visagino energija“ *tikslų yra atnaujinti esamą ilgalaikę turtą (vamzdynus), sumažinti magistralinius geriamojo vandens tiekimo nuostolius.*

Nuostolių procentas, skaičiuojamas lyginant su išgauto vandens kiekiu:

- dabartinė reikšmė (2014 m.) – 33 proc.;
- siektina reikšmė: 2015 m. – 30 proc.; 2016 m. – 25 proc.; 2017–2022 m. – 20 proc.

Dabartinė įmonei priklausančių geriamojo vandens vamzdynų būklė yra prasta (renovuota tik apie 10 proc. vandentiekio vamzdynų). Vadovaujantis Ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais Visagino sav. vandentiekio plieninių vamzdynų eksploatacijos normatyvas yra 15–20 metų. Įmonės geriamojo vandens vamzdynai eksploatuojami nuo 1977 metų, iš jų 25 proc. iki 37 metų, 60 proc. iki 30 metų ir 15 proc. 25 ir daugiau metų senumo. Nepaisant tinkamos ir laiku atliekamos priežiūros, geriamojo vandens vamzdžiai visiškai nusidėvėję, paveikti cheminės korozijos. Dėl nuolatinio geriamojo vandens chloravimo bei fluoravimo, atliekamo nuo 1978 m. iki 2007 m., vamzdynuose susidariusios nuosėdos, plieninio vamzdyno apatinę dalį paveikė cheminė korozija. Atliekant vamzdyno apžiūrą po avarijų nustatyta, kad viename vamzdyno ruožo metre plieninių vamzdžių paviršiuje vidutiniškai susiformavę po 6 vamzdžio įdubimus ir kraterius nuo 2 iki 6 mm gylio. Vamzdynai, veikiami hidrostatinio slėgio iš vidaus bei gruntinio iš išorės, nebeatlaiko apkrovų, įvyksta daug avarijų, sutrinka vandens tiekimas Visagino savivaldybės vartotojams, o iš remontuojamo vamzdyno ruožo tenka išleisti vandenį, dėl to patiriami dideli vandens nuostoliai. 2014 m. buvo užfiksuotos ir pašalintos 248 vandentiekio vamzdynų avarijos (2013 m. – 242, 2012 m. – 238 vandentiekio avarijos), tai yra vandentiekio vamzdynų avarijų skaičius auga.

VĮ „Visagino energija“ 2015–2020 m. įgyvendindama priemonę Nr. 05.3.2-APVA-R-014 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“ *planuoja atnaujinti geriamojo vandens tiekimo vamzdynus*. Pagal šią priemonę parama siekia iki 50 proc., Visagino savivaldybei geriamojo vandens vandentiekiiui renovuoti per 2014–2020 m. planuojama skirti ES struktūrinių fondų lėšų – 1 879,3 tūkst. Eur. Planuojama renovuoti:

- 2015 m. magistralinį vandentiekį L – 597,0 m;
- 2016 m. vandentiekį L – 2 237,0 m;
- 2017 m. vandentiekį L – 4 774,0 m;
- 2018 m. vandentiekį L – 4 833,4 m;
- 2019 m. vandentiekį L – 4 859,0 m;
- 2020 m. vandentiekį L – 3 595,0 m;
- 2021 m. vandentiekį praeinamajame tunelyje L – 1 230,0 m, savitakinį buitinių nuotekų tinklą L – 2 310,0 m;
- 2022 m. vandentiekį L – 1 900,0 m, slėginį kolektorių L – 230,0 m, magistralinį buitinių nuotekų kolektorių L – 1 050,0 m.

Valymo įrenginiuose 2015 m. planuojama įrengti anaerobinio dumblo pūdytuvo įrenginį. Norint pagerinti dumblo apdorojimo įrenginių darbą ir padaryti jį žymiai efektyvesnį, reikia nuotekų dumblą stabilizuoti. Atsižvelgiant į susidarancio dumblo kiekius ir sudėtį esamoje nuotekų dumblo džiovinimo sistemoje 2015 m. numatyta įrengti papildomą grandį – anaerobinio dumblo pūdytuvo įrenginį už 492,4 tūkst. Eur, iš jų 199,8 tūkst. Eur lėšų iš Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF).

2015–2019 m. *planuojama įrengti nusausinto dumblo saugyklą* (tūris – 20 000 t) rekonstruojant esamą nenaudojamą biologinio valymo talpų bloką už 318,6 tūkst. Eur. Šiuo metu Visagino m. valymo įrenginiuose susidarantis dumblas sausinamas centrifugose ir sandėliuojamas specialiai įrengtose dumblo sandėliavimo aikštelėse. 2000 m. dumblo sandėliavimo aikštelės pastatytos pagal projektą E-0233 BAR 1995 (atliktą UAB „Ekoprojektas“, Vilnius), aikštelių našumas – 36 600 t nusausinto dumblo sandėliuoti per 15 metų. Per metus į aikšteles atvežama apie 2 500 t nusausinto dumblo, dabar aikštelėse yra sukaupta apie 36 000 t. Todėl aikštelių dumblo saugojimo resursai išnaudoti ir atsirado poreikis keisti esamą nuotekų dumblo utilizavimo schemą: įrengiant nusausinto dumblo sandėliavimo aikšteles, rekonstruojant nenaudojamą biologinio valymo talpų bloką. Planuojami rekonstravimo darbai:

- 2016 m. projekto parengimo darbai, I dumblo sandėliavimo aikštelės įrengimas;
- 2017 m. II dumblo sandėliavimo aikštelės įrengimas;
- 2018 m. III dumblo sandėliavimo aikštelės įrengimas;
- 2019 m. IV dumblo sandėliavimo aikštelės įrengimas.

2015–2016 m. įmonė *planuoja atlikti vandenvietės pastato Nr. 482 (vandens nugeležinimo stotis su 2-ojo pakėlimo siurbliu) remontą* už 105,0 tūkst. Eur, kad pašalintų trūkumus, nurodytus Visagino valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2014-12-10 Maisto tvarkymo subjekto patikrinimo akte Nr.70VAND-1. Remonto darbus planuojama atlikti dviem etapais:

2015 m. I etapas: Pastato Nr. 482 fasado ir vamzdžių salės remontas;

2016 m. II etapas: Pastato Nr. 482 filtravimo salės remontas.

2017 m. *planuojamas trijų artėžinių gręžinių tamponavimas (likvidavimas)*. Pagal Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND4-99 „Gręžinių vandeniui ir vandens šiluminei energijai vartoti projektavimo, įrengimo, konservavimo bei likvidavimo tvarka“ reikalavimus būtina likviduoti netinkamus naudoti eksploatacinius gręžinius, užtikrinant požeminio vandens išteklių apsaugą nuo taršos.

Per 2020–2022 m., pagal ekspertų nustatytą techninę būklę, *planuojama atlikti 4 vandens gerinimo talpų po 3000 m³ rekonstrukcijas*.

Kad išlaikytume aukštą centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo procentą, urbanizuojant naujas teritorijas (planuojama regeneruoti savivaldybei nuosavybės teise priklausanti buvusį karinį miestelį ir pritaikyti kompleksą inovatyviai pramonei vystyti) ar atnaujinat ūkinę veiklą esamame pramoniniame rajone, reikia vykdyti centralizuotų tinklų plėtrą, modernizavimą, kaip numatyta teritorijos bendruosiuose planuose. Visagino savivaldybės kaimiškose vietovėse 2015 m. gyveno 105 asmenys, dauguma iš jų Karlų kaime. Šioje vietovėje, kaip numatyta savivaldybės bendrajame plane, turi būti vystoma centralizuota vandentiekio ir buitinių nuotekų surinkimo sistema. Kitų kaimiškų vietovių, kur gyventojų būtų daugiau nei 50, Visagino savivaldybėje nėra, ir tai iš esmės yra ribojantis faktorius centralizuotų vandentiekio ir buitinių nuotekų surinkimo sistemų plėtrai likusioje Visagino savivaldybės teritorijoje.

Lietaus (paviršinių) nuotekų tvarkymas. Visagino savivaldybėje yra įrengtos 3 paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos: Visagino mieste, pramoninėje zonoje prie katilinės ir Ignalinos atominėje elektrinėje.

Visagino mieste paviršinės nuotekos surenkamos esama paviršinių nuotekų sistema, kurią sudaro dvi atskiros pagrindinės dalys. Surinktos paviršinės nuotekos be valymo dviem išleistuvais išleidžiamos į paviršinius vandens telkinius. Paviršinės nuotekos taip pat surenkamos trimis atskiromis lokaliomis paviršinių nuotekų sistemomis (Veteranų g., Santarvės g. ir Parko g.) ir trimis išleistuvais be valymo išleidžiamos į gamtinę aplinką. Visą Visagino miesto paviršinių nuotekų surinkimo sistemą eksploatuoja Visagino savivaldybė. Nuo 2016 m. paviršinių nuotekų tvarkytoju Visagino savivaldybės teritorijoje planuojama paskirti UAB „Visagino būstas“.

Visagino miesto katilinės teritorijoje pramoniniame rajone įrengta atskira paviršinių nuotekų surinkimo sistema. Šia sistema surinktos paviršinės nuotekos valomos VI „Visagino energija“ eksploatuojamuose paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose ir išleidžiamos į paviršinius vandens telkinius.

Ignalinos atominės elektrinės teritorijoje surinktos paviršinės nuotekos tvarkomos vietinėje paviršinių nuotekų tvarkymo sistemoje, kurią sudaro trys dalys, valomos paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose, trimis išleistuvais išleidžiamos į paviršinių nuotekų tinklus.

Visagino savivaldybei nuosavybės teise priklauso paviršinių nuotekų nuotakynas. Paviršinės nuotekos surenkamos iš Visagino miesto teritorijos ir nevalytos išleidžiamos į Drūkšių ežerą per du išleistuvus. Vadovaujantis Paviršinių nuotekų reglamentu ir įgyvendinant 2008 m. gruodžio 11 d. išduoto Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo TV(2)-18 reikalavimus būtina įgyvendinti aplinkos teršimą mažinančias ir sistemos tinkamą funkcionavimą užtikrinančias priemones.

Modernizuojant lietaus nuotekų tinklą Visagino savivaldybėje planuojama vykdyti blogos techninės būklės tinklų renovaciją. Numatoma, kad bus rekonstruojama 11,07 km tinklų, esančių Visagino miesto katilinės teritorijoje, bei 52,39 km Visagino mieste esančių tinklų. Taip pat planuojama rekonstruoti Visagino g. (atkarpa nuo Parko g. iki Vilties g.), sutvarkant lietaus nuotekų tinklą. Be to, vadovaujantis Visagino miesto bendrojo plano sprendiniais numatoma įrengti septynis naujus lietaus nuotekų valymo įrenginius: Taikos, Jaunystės, Energetikų gatvėse bei numatomoje gatvėje, kuri yra

numatyta pietinėje miesto dalyje; įrengti keturis naujus lietaus nuotekų išleistuvus: Jaunystės bei numatomoje gatvėje, kuri planuojama pietinėje miesto dalyje. Taip pat numatoma lietaus nuotekų plėtra į planuojamas urbanizuotas teritorijas Visagino mieste bei Karlių kaime. Naujų lietaus nuotekų surinkimo tinklų plėtra numatoma apie 5,297 km ilgio.

Šilumos energijos gamyba, tiekimas ir karšto vandens tiekimas. VĮ „Visagino energija“ šiluminėje katilinėje vykdoma pagrindinė veikla, susijusi su šilumos gamyba (termofikacinio vandens ruošimas). Šiluminės katilinės kompleksą sudaro dvi katilinės – senoji ir naujoji katilinė, stovinčios toje pačioje teritorijoje, viena šalia kitos. Senoji katilinė pradėta eksploatuoti 1982 m. Joje buvo įrengti trys vandens šildymo katilai KVGGM-50. 2006 m. senosios katilinės teritorijoje pradėta eksploatuoti nauja šildymo katilinė su septyniais dujiniais LOOS UT-HZ 38000x18 tipo katilais, kuri skirta IAE objektų, Visagino miesto ir kitų šilumos vartotojų aprūpinimui šiluma. Pagrindinė šiluminės katilinės naudojamo kuro rūšis – gamtinės dujos, rezervinis krosnių kuras – dyzelinas. VĮ „Visagino energija“ tikslas plėsti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą įmonei priklausančiuose šilumos gamybos šaltiniuose, kad būtų įgyvendintas direktyvos 2009/28/EB reikalavimas iki 2020 metų ne mažiau kaip 60 proc. šilumos pagaminti iš atsinaujinančių energijos išteklių. Sumažinti gamtinių dujų sunaudojimą ir padidinti energetinę nepriklausomybę nuo nuolat brangstančio importuojamo iškastinio kuro bei sumažinti kenksmingų į aplinką išmetamų teršalų kieki.

Šilumos energijos gamybos veiklos strateginė kryptis

Nustatyti tokias veiklos kryptis šilumos energijos gamyboje ir šiluminės katilinės veikloje, kad:

- būtų užtikrintas patikimas šilumos ir karšto vandens tiekimas, didinamas gamybos efektyvumas ir stebimi bei analizuojami šilumos gamybos procesai, taip mažinant technologinius nuostolius;
- būtų tobulinama šilumos gamybos technologija;
- atitiktų ES direktyvose keliamus, LR įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus aplinkos apsaugos reikalavimus;
- šilumos ir karšto vandens gamyboje būtų naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai;
- būtų užtikrinta nenutrūkstama šilumos ir karšto vandens gamyba laikantis Lietuvos Respublikoje galiojančių įstatymų, taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimų;
- būtų laikomasi tokios šilumos ir karšto vandens gamybos krypties, kuri užtikrintų saugų, patikimą, kokybišką ir užtikrintą šilumos ir karšto vandens vartotojų poreikių tenkinimą;
- būtų užtikrinta, jog šilumos ir karšto vandens gamyba būtų vykdoma mažiausiomis sąnaudomis, o vartotojams būtų tiekiamas LR teisės aktų reikalavimus atitinkantis karštas vanduo ir šilumos energija.

2013 m. I ketv. savivaldybėje baigta 8 MW Visagino miesto biokuro katilo su 5 MW kondensaciniu ekonomizeriu statyba (projekto suma – 2 558,1 tūkst. Eur iš įmonės nuosavų lėšų). 2014 m. II ketv. baigta antro 8 MW biokuro katilo statyba ir susijusios infrastruktūros statyba bei prijungimo prie aprūpinimo energija sistemų statyba (darbų sutarties suma – 1 674,0 tūkst. Eur).

2016 m., gavus iš ES fondo lėšų, *planuojama investuoti į kogeneracinę biokuro jėgainę su 5,5 MW šilumos galia*, 1,2 MW elektros galia (projektas įtrauktas į Visagino integruotos teritorijos vystymo 2014–2020 m. programos projektų sąrašą, kuris buvo patvirtintas Visagino savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. TS-132).

Planuojamas kuro balansas, įgyvendinus biokuro katilų statybą:

- dabartinė reikšmė (2014 m.) – gamtinės dujos – 85 proc., mediena – 15 proc.;
- siektina reikšmė 2015 m. – gamtinės dujos – 65 proc., mediena – 35 proc.;
- siektina reikšmė iki 2018 m. – gamtinės dujos – 40 proc., mediena – 60 proc.

Šilumos tiekimo veiklos strateginė kryptis

Nustatyti tokias veiklos kryptis šilumos ir karšto vandens paslaugų tiekimo valstybinio reguliavimo srityje, kad:

- būtų sudarytos prielaidos reikalavimus ir poreikius atitinkančiai šilumos ir karšto vandens teikimo raidai;

- visiems Visagino savivaldybės vartotojams tiekiamos šilumos ir karšto vandens paslaugos atitiktų Šilumos ūkio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus;
- būtų sudarytos palankios sąlygos visiems vartotojams optimaliomis sąlygomis ir kainomis gauti kokybiškas šilumos ir karšto vandens tiekimo paslaugas.

Šiluminėje katilinėje paruoštas termofikacinis vanduo magistraliniais tinklais per šilumos energijos apskaitos punktus tiekiamas vartotojams. Visagino mieste iki šiol naudojama atvira šilumos tiekimo sistema, kurioje dalis termofikacinio vandens iš šilumos tiekimo tinklų tiesiogiai naudojamas kaip karštas vanduo buitiniams reikmėms ir į šilumos šaltinį negražinamas. Todėl visas termofikacinis vanduo turi atitikti geriamojo vandens reikalavimus.

VĮ „Visagino energija“ nuo 2013 m. rugpjūčio mėn. superka šilumos energiją iš nepriklausomo šilumos gamintojo UAB „Visagino linija“. UAB „Visagino linija“ gamina šilumos energiją iš gamyboje naudojamos medienos atliekų savo gamybos pastatams apšildyti, o likusią šilumos energiją tiekia VĮ „Visagino energija“ (tai sudaro apie 4 proc. visos per metus pagaminamos VĮ „Visagino energija“ šilumos energijos).

Šilumos energijos ir karšto vandens tiekimą Visagino savivaldybės vartotojams užtikrina VĮ „Visagino energija“ inžinerinių tinklų baras. Įmonė eksploatuoja 111 km šilumos tinklų (55,5 km dvigubų vamzdynų), nutiestų antžeminiu ir požeminiu būdu pereinamajame bei nepereinamuosiuose kanaluose.

4.1.1. pav. Šilumos tinklai Visagino savivaldybėje
Šaltinis: Visagino savivaldybės administracija

VĮ „Visagino energija“ tikslas yra atnaujinti esamą šilumos tiekimo veiklos ilgalaikį turta: atnaujinti šilumos tiekimo tinklus, gerinant jų būklę, tenkinant vis didėjančius energijos tiekimo patikimumo ir stabilumo reikalavimus bei mažinant šilumos energijos nuostolius. Nuostolių procentas, skaičiuojamas pagal pagamintą šilumos kiekį: dabartinė reikšmė (2014 m.) – 12,4 proc.; siektina reikšmė (2015–2022 m.) – 11,0 proc.

VĮ „Visagino energija“ nuolat investuoja į inžinerinių tinklų atnaujinimą. 2013 m. VĮ „Visagino energija“, įvertinus avaringumo lygį, atliko 75,56 m ilgio šilumos tinklų ruožo nuo ŠK-9 iki Veteranų g. 13 (Visagino policijos komisariatas) rekonstrukciją už 19,1 tūkst. Eur.

2014–2015 metais VĮ „Visagino energija“ įgyvendino du Europos regioninės plėtros fondo iš dalies finansuojamus projektus: „VĮ „Visagino energija“ šilumos tiekimo tinklų modernizavimas“ ir „VĮ „Visagino energija“ šilumos tinklų atnaujinimas“, kurių tikslas – atnaujinti šilumos tiekimo tinklus. Projektų darbų metu buvo rekonstruoti ir atnaujinti šie Visagino šilumos tinklų ruožai:

- rekonstruotas šilumos tinklų ruožas Parko g. nuo šilumos kameros ŠK-18/5 (priešais kultūros centro „Draugystės“ pastata) iki ŠK 18/7 (šalia savivaldybės pastato, priešais gyv. namą Parko g. 12);

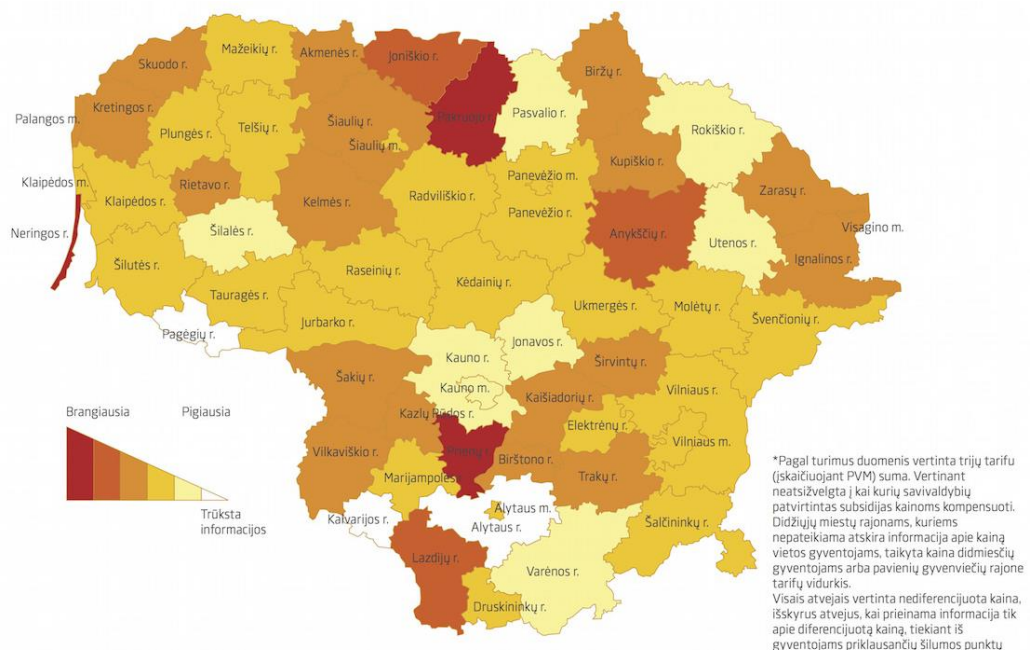
Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

- rekonstruotas šilumos tinklų ruožas Partizanų–Vilties g. nuo ŠK-37/4 (priešais gyv. namą Partizanų g. 4) iki Vilties g. 23, nuo Partizanų g. 4 iki Partizanų g. 10 ir nuo ŠK-37/7 (tarp gyv. namų Visagino g. 16 ir Vilties g. 7) iki gyv. namo Visagino 16A;
- rekonstruotas šilumos tinklų ruožas Festivalio g. nuo ŠK-22 (priešais Visagino I mkr. turgų) iki gyv. namo Festivalio g. 6;
- rekonstruojamas ruožas Taikos pr. nuo praeinamojo tunelio kitoje Taikos pr. pusėje (taip vadinamas taškas „A“ pakeliui į Visagino sporto centrą) iki ŠK-7/8 (Taikos pr. 17) iki ŠK-39 (tarp pastato Taikos pr. 4 (cerkvė) ir gyv. namo Taikos pr. 6).

Siekiant didinti šilumos tiekimo efektyvumą, kiekvienais metais, pagal numatytus planus, bus ir toliau keičiamos senos, susidėvėjusios trasos naujais bekanaliais pramoniniu būdu izoliuotais vamzdžiais.

Pagal priemones, skirtas šilumos tiekimo sistemų modernizavimui ir plėtrai Visagino mieste, kur apie 45 proc. sudarys ES fondo lėšos, planuojama rekonstruoti:

- magistralinių šilumos tinklų ruožą (DN-500/630 mm, L-284 m) nuo ŠK-1/17 iki ŠK-1/18, Energetikų g. (2016 m.);
- skirstomųjų šilumos tinklų ruožą nuo ŠK-39 iki ŠK-42/6 ir iki gyvenamųjų namų šilumos punktų Kosmoso g. (DN 40÷200 mm, L-1 747,27 m) (2017 m.);
- skirstomųjų šilumos tinklų ruožą nuo ŠK-15 praeinamojo tunelio iki ŠK-15/5 (DN 32÷200 mm, L-429,6 m) (2018 m.);
- skirstomųjų šilumos tinklų ruožą nuo ŠK-1/42 iki ŠK-1/53, iki Draugystės g. 16 ir iki gyvenamųjų namų šilumos punktų Draugystės g. (DN 50÷100 mm, L-284,4 m) (2018 m.);
- skirstomųjų šilumos tinklų ruožą nuo ŠK-18 iki ŠK-18/5 ir iki gyvenamųjų namų šilumos punktų Vilties g., Kosmoso g. (DN 32÷200 mm, L-890,0 m) (2019 m.);
- skirstomųjų šilumos tinklų ruožą nuo ŠK-3/II iki ŠK-3/9 ir iki gyvenamųjų namų šilumos punktų Statybininkų g. (DN 32÷200 mm, L-1 105,4 m) (2020 m.);
- skirstomųjų šilumos tinklų ruožą nuo ŠK-1/18 iki ŠK-1/3 ir nuo ŠK-1/3 iki ŠK-1/61 ir iki gyvenamųjų namų šilumos punktų Energetikų g. (DN 32÷400 mm, L-457,7 m) (2021 m.);
- skirstomųjų šilumos tinklų ruožą nuo ŠK-1/18 iki ŠK-1/50, nuo ŠK-1/31 iki ŠK-1/59 ir iki gyvenamųjų namų šilumos punktų Energetikų g. (DN 50÷200 mm, L-1 089,8 m) (2022 m.).

4.1.2 pav. Šilumos, karšto ir šalto vandens tarifai 2014 m. pab.–2015 m. pr.
Šaltinis: Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Nuo 2010 metų, sustabdžius Ignalinos AE veiklą, šildymo bei karšto vandens kaina Visagino savivaldybėje dėl pasikeitusios gamybos kainos ženkliai išaugo.

17 lentelė. Šildymo bei karšto vandens kainos savivaldybėje 2009 m., 2015 m.

	Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčiai, Eur/butui per mėn.			Šilumos kaina, ct/kWh			Karšto vandens kaina, Eur/m ³		
	2009 m. 12 mėn.	2015 m. 8 mėn.	Kainos augimas (+)/mažėjimas (-), proc.	2009 m. 12 mėn.	2015 m. 8 mėn.	Kainos augimas (+)/mažėjimas (-), proc.	2009 m. 12 mėn.	2015 m. 8 mėn.	Kainos augimas (+)/mažėjimas (-), proc.
Atvira šilumos tiekimo sistema	0,72	0,37	- 48,61	1,34	4,47	+233,58	2,29	5,50	+140,17
Uždara šilumos tiekimo sistema	-	-	-	-	-	-	-	4,39	+91,70

Šaltinis: VĮ „Visagino energija“

Akivaizdu, jog mokestinė našta Visagino savivaldybės gyventojams uždarius Ignalinos atominę elektrinę nuo 2010 m. išauga net kelis kartus. Nors energetikos ir šilumos ūkis Visagine modernizuojamas kiekvienais metais, tačiau strateginės reikšmės objekto uždarymas turi didelių pasekmių mokestine prasme. Didėjantis nedarbas, mažėjantis vidutinis darbo užmokestis, kelis kartus augantys komunalinių paslaugų mokesčiai didina socialinę įtampą Visagino savivaldybėje, emigracijos į kitus miestus ar valstybes problema vis dar yra viena iš aktualiausių savivaldybėje.

Siekiant sušvelninti neigiamas ekonomines ir socialines pasekmes Visagino savivaldybės gyventojams po Ignalinos AE uždarymo, šiuo metu Visagino savivaldybėje modernizuojama Visagino energetinė infrastruktūra įgyvendinant VĮ IAE Eksploatavimo nutraukimo programos priemonę „Pertvarkyti Visagino savivaldybės atvirąją šildymo sistemą į uždara sistemą“. Šiuo metu įgyvendintas pirmas projekto „Visagino šildymo sistemos modernizavimas ir atnaujinimas“ etapas: atnaujinti visų Visagino savivaldybės pirmojo mikrorajono pastatų šilumos punktai (tai sudaro apie 1/2 miesto vartotojų) bei sumontuoti modernūs šilumokaičiai. Taip pat įrengtas Centrinės šildymo sistemos dispečerinis centras su kompiuterizuota duomenų surinkimo ir stebėsenos sistema.

Šiuo metu I mikrorajone šilumos tiekimo sistema yra uždara, o II ir III mikrorajonuose – atvira (tai reiškia, kad visoje sistemoje radiatoriuose cirkuliuoja toks vanduo, kuris atitinka geriamojo vandens parametrus; žvelgiant iš technologinės pusės, vandens paruošimas yra labai brangus). 2015–2016 m. planuojama baigti antrą projekto „Visagino šildymo sistemos modernizavimas ir atnaujinimas“ etapą ir atnaujinti šilumos punktus Visagino savivaldybės II ir III mikrorajonuose bei dalyje objektų, esančių Karlių kaime. Taip šilumos tiekimo sistema visame mieste bus uždara, kokia yra visoje Lietuvoje.

Tikėtina, kad įgyvendinus kompleksą veiksnių energetikos srityje, tai yra investuojant į kogeneracinę biokuro jėgainę, į šilumos tinklų modernizavimą, rekonstruojant gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, modernizuojant šildymo sistemą ir gerinant pastatų šilumines charakteristikas, bus galima sumažinti energetinių išteklių sąnaudas ir atitinkamai šildymo ir karšto vandens kainas.

Elektros energijos tiekimas. Kaip numatyta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, energijos sąvoka apima elektros ir (ar) šilumos energiją. Elektros energijos tiekimą Visagino savivaldybėje užtikrina AB „Energijos skirstymo operatorius“. 2010 metais įgyvendinus ES lėšomis finansuojamą projektą buvo rekonstruota Visagino miesto apšvietimo sistema – visame mieste buvo pakeisti šviestuvai, apšviečiantys šaligatvius, pėsčiųjų takus ir parkus. Tačiau dėl nepakankamų finansinių išteklių apšvietimo sistemos tinklai liko seni, todėl reikalingas ir jų atnaujinimas. Kol kas Visagino gyventojams taikoma elektros energijos tarifo lengvata, tačiau lengvata palaiptiui yra mažinama.

APIBENDRINIMAI:

- Visagino mieste 100 % gyventojų šiuo metu naudojasi centralizuota geriamojo vandens tiekimo, buitinių nuotekų surinkimo šilumos tinklų sistema, tai sudaro 99 % visų savivaldybės gyventojų.
- Vandens tiekimo, paviršinių nuotekų tvarkymo bei šilumos tinklų būklė Visagino savivaldybėje prasta, daugumoje vietovių vidutinis tinklų nusidėvėjimas yra labai didelis, didėja vamzdinių avarijų skaičius, paviršinės nuotekos į atvirus vandens telkinius išleidžiamos nevalytos. Kaimiškose vietovėse vandentiekio sistema, buitinių nuotekų bei šilumos tinklai neįrengti, tačiau ten gyvenantys žmonės sudaro itin mažą savivaldybės gyventojų skaičių.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Būtinios investicijos į vandentvarkos ūkį, kad įmonė, vykdydama Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatas, galėtų užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, taip pat visuomenės poreikius atitinkančią plėtrą, sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas. Prognozuojama, kad įvykdytos investicijos vandens ūkyje neturės įtakos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų augimui.
- Būtinios investicijos į paviršinių nuotekų tinklų tvarkymą.
- Įgyvendinus kompleksą veiksnių energetikos srityje, tai yra investuojant į kogeneracinę biokuro jėgainę, į šilumos tinklų modernizavimą, rekonstruojant gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, modernizuojant šildymo sistemą ir gerinant pastatų šilumines charakteristikas, bus galima sumažinti energetinių išteklių sąnaudas ir atitinkamai šildymo ir karšto vandens kainas.

4.2. TRANSPORTAS

Susisiekimo sistemos gerinimas bei infrastruktūros plėtra ir modernizavimas yra neatsiejamas sėkmingo savivaldybės vystymosi ekonominis ir socialinis garantas.

Gerai išvystyta ir efektyviai funkcionuojanti transporto sistema yra būtina sėkmingai savivaldybės plėtrai. Tokia sistema turi tiesioginį poveikį verslui, padeda mažinti verslo sąnaudas ir didina produkcijos konkurencingumą.

Transporto infrastruktūra taip pat yra svarbus gyvenamosios aplinkos elementas: šios infrastruktūros plėtra yra būtina siekiant spręsti tokias problemas, kaip aplinkos tarša, triukšmas, saugumas kelyje.

Vietinės reikšmės kelių tinklas Visagino savivaldybėje yra pakankamai tankus. Bendras valstybinės reikšmės automobilių kelių ilgis siekia 25 km, o vietinės reikšmės kelių – 84 km, iš jų 77 km su patobulinta danga.

VĮ „Regitra“ duomenimis, 2015 m. pradžioje Visagino savivaldybėje registruotos 7987 transporto priemonės (iš jų 7131 lengvasis automobilis (89,3 proc.), 287 krovininiai automobiliai (3,6 proc.), 7,1 proc. – kitos transporto priemonės). Transporto priemonių parkas savivaldybėje sumažėjo beveik 4,7 tūkst. vienetų po 2014 m. liepos mėnesio pradžioje įvestos naujos transporto priemonių registravimo tvarkos, kai transporto priemonės, neatitikusios privalomojo civilinio draudimo ir / arba techninės apžiūros reikalavimų, buvo išregistruotos. Todėl transporto priemonių parko keitimo dinamiką sunku lyginti su ankstesniais metais, tačiau analizuojant 2008–2013 m. duomenis galima teigti, kad autotransporto priemonių skaičius savivaldybėje jau stabilizavosi.

Automobilizacijos lygis Visagino savivaldybėje (1000-čiui gyventojų tenka 334 individualūs lengvieji automobiliai) yra mažesnis nei Lietuvos Respublikos (1000-čiui gyventojų tenka 370 individualių lengvųjų automobilių) bei Utenos apskrities (1000-čiui gyventojų tenka 399 individualūs lengvieji automobiliai) vidurkis. Pagrindinėmis santykinai mažesnio turimų transporto priemonių

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

skaičiaus bei atitinkamai mažesnio eismo intensyvumo Visagino savivaldybėje priežastimis galima įvardyti: didelį gyventojų teritorinį tankumą (didžioji dalis savivaldybės gyventojų gyvena Visagino mieste, o netoli išsidėstę svarbiausi traukos objektai neskatina didelio transporto poreikio), miesto padėtį svarbiausių magistralių atžvilgiu, regiono ekonomines ir socialines problemas.

Planuojama, kad perspektyviniai transporto srutai nebus labai dideli ir nereikės esminės kiekybinės susisiekimo infrastruktūros plėtros bei didelio masto rekonstrukcijų, svarbiausias uždavinys išlieka infrastruktūros kokybės gerinimas bei saugaus eismo priemonių diegimas.

Atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų apklausos rezultatus (2015 m.), labiausiai gyventojai norėtų, kad būtų imamasi tvarkyti, remontuoti kelių ir pagrindinius miesto pėsčiųjų takus ir gatves, įrengti daugiau automobilių stovėjimo vietų bei tiesti ir sutvarkyti esamus dviračių takus.

Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų. Kiekvienais metais atliekami šaligatvių dangos keitimo darbai, dviračių takų, automobilių stovėjimo aikštelių prie gyvenamųjų namų įrengimo darbai. Šie darbai finansuojami pagal Kelių priežiūros ir plėtros programą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos lėšomis (savivaldybei kiekvienais metais pagal šią programą skiriama apie 360 tūkst. eurų). Suremontuoti keliai gerina susisiekimo kokybę, padidina eismo dalyvių saugumą, gerina gyvenimo ir verslo sąlygas savivaldybėje.

Nors pastaraisiais metais savivaldybėje vyko nemažai susisiekimo infrastruktūros plėtros ES struktūrinių fondų ir Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis finansuojamų projektų, Visagine dar aktuali automobilių laikymo problema, gyvenamųjų namų kvartaluose bei kitose miesto dalyse trūksta automobilių stovėjimo vietų. Būtina ne tik rekonstruoti esamas, bet ir įrengti naujas automobilių stovėjimo aikšteles, remontuoti kelius.

Eismo dalyvių kultūra daro didelę įtaką avaringumo situacijai. Vairuotojų, pėsčiųjų, dviratininkų ir kitų eismo dalyvių atsakingumas – viena iš mažo avaringumo priežasčių Vakarų Europos valstybėse. 2014 m. milijonui Lietuvos gyventojų teko 90 žuvusių eismo dalyvių (2013 m. – 86). Lyginant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis, Lietuva pagal šį rodiklį užėmė vieną iš žemiausių pozicijų (26 iš 28 šalių). Nagrinėjant žuvusiųjų pasiskirstymą pagal kelius prižiūrinčias institucijas, 2014 m. 65 proc. visų žuvusių eismo dalyvių žuvo Lietuvos automobilių kelių direkcijos prižiūrimuose kelių ruožuose, o 35 proc. visų žuvusiųjų Lietuvos keliuose žuvo savivaldybių prižiūrimuose kelių ruožuose.

2014 m. šalies keliuose įvyko 3 325 kelių eismo įvykiai, arba 1,9 proc. mažiau nei 2013 m. (Visagine – 6 įvykiai, arba 1 įvykiu (14,3 proc.) mažiau nei 2013 m.). Juose buvo sužeista 3 889 žmonės, žuvo – 265 (Visagine buvo sužeisti 6 asmenys, žuvusiųjų kaip ir 2011–2013 m. nebuvo). Palyginti su 2013 m., 2014 m. šalies keliuose ir gatvėse žuvusių eismo dalyvių skaičius padidėjo 3,5 proc., o sužeistųjų skaičius sumažėjo 2,9 proc. 2014 m. neblaivūs vairuotojai sukėlė 303 eismo įvykius (Visagine – 1), arba 9 proc. visų eismo įvykių. 2013 m. dėl neblaivių vairuotojų kaltės taip pat įvyko 9 proc. eismo nelaimių. Kelių eismo įvykiuose dažniausiai žūsta vyresni nei 65 metų amžiaus žmonės, o sužeidžiami – 25–34 metų amžiaus žmonės. Tarp nukentėjusių daugiausia vyresnio amžiaus moterų ir jaunų vyrų. Dažniausiai keliuose nukentia lengvųjų automobilių vairuotojai ir keleiviai. Plačiau 2011–2014 m. eismo nelaimių statistika pateikta 18 lentelėje.

18 lentelė. Eismo nelaimių statistika 2011–2014 m. šalyje, Utenos apskrities savivaldybėse

Teritorija / Metai	2011 m.			2012 m.			2013 m.			2014 m.		
	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista
<i>Lietuvos Respublika</i>	3 266	296	3 919	3 391	302	3 951	3 391	256	4 007	3 325	265	3 889
<i>Utenos apskritis</i>	109	21	111	104	24	110	97	17	110	91	15	120
<i>Anykščių r. sav.</i>	25	5	24	18	12	16	14	7	17	18	4	18
<i>Ignalinos r. sav.</i>	8	4	8	12	2	10	14	3	16	9	0	14

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Teritorija / Metai	2011 m.			2012 m.			2013 m.			2014 m.		
	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista	Eismo įvykiai	Žuvo	Sužeista
Molėtų r. sav.	22	8	21	20	5	24	17	0	25	20	5	32
Utenos r. sav.	32	2	35	33	4	34	34	4	33	33	6	42
Visagino sav.	6	0	7	4	0	4	7	0	7	6	0	6
Zarasų r. sav.	16	2	16	17	1	22	11	3	12	5	0	8

Šaltinis: Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos

Pėsčiųjų saugumas yra itin opi problema Lietuvoje. 2014 m. daugiausia Lietuvos keliuose ir gatvėse žuvo pėsčiųjų – net 41 proc. visų eismo dalyvių, sužeista daugiausia buvo keleivių – 32 proc. Lyginant 2014 m. žuvusiųjų skaičių su 2013 m. žuvusiais pastebėta, kad žuvo 12 proc. daugiau pėsčiųjų ir 15 proc. daugiau keleivių. Šiuo metu visoje Lietuvoje nėra užtikrinamas pakankamas pėsčiųjų eismo saugumas, todėl yra būtina imtis skubių priemonių, leisiančių sumažinti dėl vairuotojų kaltės nukentėjusių asmenų skaičių, taip pat bendrą keliuose žūstančių gyventojų skaičių. Nors, atsižvelgiant į kelių eismo įvykių statistiką, Visagino savivaldybė yra gana saugi avaringumo požiūriu, tačiau svarbu imtis visų priemonių, leidžiančių padidinti saugumą kelyje (rekonstruoti kelių ir gatvių dangą, įrengti pėstiesiems skirtus šaligatvius, kelkraščius bei tinkamą apšvietimą).

Visagino savivaldybės automobilių keliuose eismo intensyvumas Lietuvos mastu nėra didelis. Didžioji dalis savivaldybės gyventojų gyvena Visagino mieste, todėl miestas pasižymi dideliu teritoriniu tankumu, o netoli išsidėstę svarbiausi traukos objektai neskatina didelio transporto poreikio. Miesto lokalizacija svarbiausių magistralių atžvilgiu lemia santykinai mažą automobilizacijos lygį, eismo intensyvumą bei oro taršą.

Dviračių takų infrastruktūra Visagino mieste kiekvienais metais palaipsniui yra tobulinama, mieste atsirado gatvių, takų ženklavimas, informaciniai stulpai. Mieste įrengta poilsio infrastruktūra, taip pat atokvėpio aikštelės dviratininkams su informaciniais stulpais bei žemėlapiais.

Geležinkelio infrastruktūra. Patogus susisiekimas ne tik asmeniniu, bet ir visuomeniniu transportu, geras plentų tinklas Visaginą jungia su visomis Lietuvos vietovėmis. Pažymėtina, jog anksčiau į Visaginą vedė dvi geležinkelio linijos, o šiuo metu – tik viena. Taip pat iki 2015 m. birželio mėn. pro Visaginą ėjo Lietuvos geležinkelio tarptautinio susisiekimo linija Sankt Peterburgas–Daugpilis–Vilnius, šiuo metu liko tik vietinis maršrutas Vilnius–Turmantas. Yra nutiesta speciali geležinkelio atšaka, skirta važiuoti vietinio susisiekimo traukiniams maršrutu Turmantas–Vilnius–Turmantas, veikianti nuo Dūkšto gyvenvietės iki Ignalinos AE. Remiantis AB „Lietuvos geležinkeliai“ informacija apie keleivių ir krovinių pervežimus geležinkeliu bei perspektyvinį poreikį, Visagino savivaldybėje naujų geležinkelio atkarpų nenumatoma. Esama vienbėgė geležinkelio linija yra nuolat prižiūrima, jos techninės infrastruktūros būklė yra gera. Šioje geležinkelio atkarpoje dominuoja keleivinių traukinių eismas.

Viešasis transportas. Augantis individualių automobilių ir kelionių autobusu skaičius rodo, kad Visagino savivaldybės ryšiai su aplinkinėmis teritorijomis stiprėja.

Pagrindiniai susisiekimo autobusu reisai pro Visaginą:

- Miesto maršrutai: Visagino miestas, sustojant stotelėse: Geležinkelio stotis–Ligoninė–Biblioteka–Statybininkų–Iki–Energetikų–Draugystės–Žalioji–Jaunystės–Santarvės–Parko–Ežerynas–Turgus–Kosmoso–Geležinkelio stotis–Ligoninė–Biblioteka–Statybininkų–Iki; Visagino miestas–sodininkų bendrijos „Pavasaris“, „Statybininkas“, „Vyšnia“, Kapinės (vasaros laiku).
- Tarp miestiniai maršrutai: Visaginas–Ignalina; Ignalina–Visaginas; Visaginas–Zarasai per Turmantą; Zarasai–Visaginas per Turmantą; Visaginas–Utena per Dūkštą ir Salaką; Utena–Visaginas per Salaką ir Dūkštą. Kiti tarp miestiniai maršrutai: Visaginas–Ignalina–Švenčionys–

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Vilnius; Vilnius–Švenčionys–Ignalina–Visaginas; Visaginas–Zarasai–Utena–Ukmergė–Jonava–Kaunas; Kaunas–Jonava–Ukmergė–Utena–Zarasai–Visaginas.

- Tarptautinio susisiekimo maršrutai: Visaginas–Daugpilis; Daugpilis–Visaginas.

Savivaldybėje sudarytos sąlygos savivaldybės gyventojams važinėti reguliariais autobusų maršrutais bei užtikrintas mokinių pavėžėjimas iki mokyklų. Keleivių vežimo autobusais vietinio susisiekimo kelių transporto maršrutais paslaugas Visagino savivaldybėje teikia UAB „Meteorit turas“ ir UAB „Visagino transporto centras“. Pažymėtina, kad vietinio susisiekimo kelių transporto maršrutai yra nuostolingi ir kiekvienais metais iš savivaldybės biudžeto vežėjams už patirtus nuostolius mokama apie 38,6 tūkst. eurų. Nuostolius lemia senas transporto priemonių parkas, dideli kintamieji kaštai bei autobusų dydžio ir maršrutų optimizavimo galimybių stoka.

Priemiesčio, tarp miestinio ir tarptautinio susisiekimo kelių transporto maršrutais paslaugas teikia UAB „Meteorit turas“, UAB „Seknija“, UAB „Zarasų autobusai“, UAB Ignalinos autobusų parkas, UAB „Kautra“.

2014 m. savivaldybėje buvo išduoti 34 leidimai vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi.

Atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų apklausos rezultatus (2015 m.), palankiausiai vertinamos savivaldybės taksi paslaugos bei šie viešojo transporto paslaugų aspektai – tarp miestinių maršrutų tvarkaraštis ir aptarnavimo kokybė. Autobusų būklė vertinta žemiausiai.

Visagino savivaldybės gyventojai keliauja tiek autobusais, tiek traukiniais. Tačiau augantis automobilizacijos lygis tiek Lietuvoje, tiek ir Visagino rodo, kad gyventojai vis dažniau renkasi keliones nuosavu autotransportu.

APIBENDRINIMAI:

- Visagino savivaldybė pasižymi dideliu kelių tankiu bei santykinai aukšta patobulintos kelių dangos (asfaltuoti keliai) struktūrine dalimi vietinės reikšmės keliuose (92 proc.).
- Visagino savivaldybės automobilių keliuose eismo intensyvumas Lietuvos mastu nėra didelis. Didžioji dalis savivaldybės gyventojų gyvena Visagino mieste, todėl miestas pasižymi dideliu teritoriniu tankumu, o netoli išsidėstę svarbiausi traukos objektai neskatina didelio transporto poreikio. Miesto lokalizacija svarbiausių magistralių atžvilgiu lemia santykinai mažą automobilizacijos lygį, eismo intensyvumą bei oro taršą.
- Visagino savivaldybėje fiksuojamas mažas avaringumas, mažas sužeistųjų kelių eismo įvykiuose skaičius.
- Viešojo keleivinio transporto paslaugų prieinamumas savivaldybėje yra aukštas. Atsižvelgiant į leidimų vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi skaičių galima teigti, kad šios paslaugos yra gana populiarios. Tuo metu viešojo transporto sektorius, kaip įprastai Lietuvos Respublikoje, patiria nuostolius. Nuostolius lemia senas transporto priemonių parkas, dideli kintamieji kaštai bei autobusų dydžio ir maršrutų optimizavimo galimybių stoka.
- Visagino savivaldybėje gerai išplėta dviračių takų infrastruktūra, tačiau dalies takų fizinė būklė prasta ir juos reikia atnaujinti.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Nors pastaraisiais metais savivaldybėje buvo vykdoma nemažai susisiekimo infrastruktūros plėtros ES struktūrinių fondų ir Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis finansuojamų projektų, Visagino dar aktualia automobilių laikymo problema, gyvenamųjų namų kvartaluose bei kitose miesto dalyse trūksta automobilių stovėjimo vietų. Būtina ne tik rekonstruoti esamas, bet ir įrengti naujas automobilių stovėjimo aikšteles, remontuoti kelius.
- Siekiant padidinti viešojo transporto populiarumą, būtina atnaujinti transporto priemones, gerinti viešojo transporto įvaizdį visuomenėje, išplėsti viešojo transporto maršrutų pasirinkimo galimybes.
- Populiarinant ekologišką transportą, ypač dviračius, svarbu užtikrinti, kad dabartinių dviračių takų infrastruktūros būklė būtų išlaikyta gera ir nuolat gerinama ir tobulinama.

4.3. APLINKOS APSAUGA

Aplinkos oras. Oro tarša – tai smulkiosios dalelės, chemikalai ir dujos, patenkantys į orą dėl žmonių veiklos ir keliantys grėsmę gyventojams ir aplinkai. Pagrindiniai taršos šaltiniai – pramoniniai procesai, įskaitant energijos gavybą ir gamybinę veiklą, transportas, namų šildymas, atliekų apdorojimas ir ūkininkavimas.

Pagrindiniai aplinkos taršos šaltiniai Visagino savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvos Respublikoje, yra stacionarūs (pramonė, energetikos įmonės ir pan.) ir mobilūs (transportas) taršos šaltiniai.

Pagrindiniai stacionarūs atmosferos oro taršos šaltiniai Visagino savivaldybėje:

1. VĮ „Visagino energija“ šiluminė katilinė – vienintelis šilumos ir karšto vandens tiekėjas Visagino miestui bei pramoninei zonai, taip pat Ignalinos atominės elektrinės (IAE) pastatams ir patalpoms;

2. VĮ Ignalinos atominė elektrinė;

3. UAB „Visagino linija“ – korpusinių baldų gamykla;

4. UAB „Visatex“ – siuvimo įmonė.

2013 m. Visagino savivaldybėje bendra teršalų emisija į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių siekė 592,5 tonos (34,4 proc. viso Utenos apskrityje susidariusio kiekio) ir palyginti su 2009 m. (prieš Ignalinos AE veiklos sustabdymą) padidėjo net 516,5 proc., palyginti su 2010 m. (po Ignalinos AE veiklos sustabdymo) sumažėjo 5,47 proc. Kadangi pagrindinis aplinkos taršos šaltinis Visagino savivaldybėje VĮ „Visagino energija“ (šiluminė katilinė), išmetamų teršalų emisija į atmosferą priklauso nuo žiemos metu esamos temperatūros.

19 lentelė. Teršalų emisija į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių Utenos apskrityje 2009–2013 m.

Teritorija / Metai	Išmestų teršalų kiekis, tonos					Išmestų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, kg				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	64 518,2	63 878,3	67 517,3	64 864,1	60 690,7	20,4	20,6	22,3	21,7	20,5
Utenos apskritis	1 420,3	1 951,4	1 667,1	1 861,2	1 723,5	8,9	12,6	11,1	12,6	12
Anykščių r. sav.	104,9	168,5	185,6	121,5	108,2	3,5	5,8	6,5	4,4	4
Ignalinos r. sav.	145,2	128,9	221,7	193	93,9	7,6	6,9	12,2	10,8	5,4
Molėtų r. sav.	168,7	190,8	201,2	188,5	181,4	7,8	9,1	9,8	9,3	9,2
Utenos r. sav.	658,3	536,9	475,1	584,6	575,5	14,6	12,2	11	13,9	13,9
Visagino sav.	96,1	626,8	517,6	559	592,5	3,9	26,8	23,2	25,9	28,3
Zarasų r. sav.	247,1	299,5	65,9	214,6	172	12,9	16	3,6	12	9,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojant 19 lentelės duomenis matyti, kad 2009 metais į atmosferą buvo išmesta 96,1 tonos teršalų, o 2010 metais – 6,5 karto daugiau, tai yra 626,8 tonos. Tokį ženklų teršalų kiekio padidėjimą 2010 metais galima sieti su Ignalinos atominės elektrinės (IAE) veiklos sustabdymu, kadangi veikiant Ignalinos atominei elektrinei Visagino miestui, taip pat jo pramoninei zonai bei elektrinės teritorijos šildymui buvo naudojama nuo elektros gamybos liekanti šiluma. Po II energijos bloko sustabdymo šiluma ir karštas vanduo pradėtas tiekti iš šiluminės katilinės. Tačiau netgi pradėjus eksploatuoti katilinę į atmosferą išmetamų teršalų kiekis Visagino savivaldybėje neviršijo didžiausios leidžiamos taršos (DLT) normatyvo. Siekdama sumažinti kenksmingų į aplinką išmetamų teršalų kiekį, VĮ „Visagino energija“ plečia atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą (kogeneracinės biokuro jėgainės statyba: naudojant biokurą šiluminei energijai gauti aplinkos oro tarša bus mažesnė nei deginant gamtines dujas).

Lyginant su kitomis apskrities savivaldybėmis (19 lentelė), Visagino savivaldybės rodiklis buvo vienas iš blogiausių: kitose Utenos apskrities savivaldybėse, lyginant 2013 m. su 2012 m., pastebimas išmetamų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių kiekio mažėjimas, Visagino savivaldybėje – didėjimas. Vertinant vienam gyventojui tenkantį išmestų teršalų kiekį, 2013 m. Visagino savivaldybėje vienam gyventojui teko 28,3 kg į atmosferą išmestų teršalų (šalyje – 20,5 kg, apskrityje – 12 kg).

2013 m. daugiausia Visagino savivaldybėje į atmosferą buvo išmesta dujinių ir skystųjų medžiagų. Šios medžiagos sudarė 98,4 proc. viso savivaldybėje į atmosferą išmesto teršalų kiekio, o likusią dalį (1,6 proc.) sudarė kietosios medžiagos. Didžiąją dalį dujinių ir skystųjų medžiagų minėtais metais savivaldybėje sudarė anglies monoksidai – 78,9 proc. Taip pat didelę dalį tarp išmestų dujinių ir skystųjų medžiagų savivaldybėje sudarė azoto oksidai (16,9 proc.).

Strateginio plėtros plano laikotarpiu bus vykdomi VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo projektai. Visiems projektams buvo rengiamos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos, kuriose detalai išnagrinėtas poveikis oro kokybei. Dėl visų projektų atsakingos institucijos priėmė išvadas, jog planuojama ūkinė veikla poveikio aplinkai požiūriu leistina. Tačiau labai svarbu statant ar rekonstruojant naujus ūkinės veiklos objektus, kurie gali tapti aplinkos oro taršos šaltiniu, parinkti geriausias prieinamas gamybos būdus. Taikant taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo sistemą būtina nustatyti priemones oro taršai mažinti taikant naujausias, mažai taršias technologijas.

Siekiant numatyti reikiamas priemones, kurių turi būti imamasi, kad Visagino savivaldybėje nebūtų viršijamos anglies monoksidui, sieros dioksidui, azoto dioksidui, azoto oksidams, benzenui, švinui, kietosioms dalelėms ir ozonui nustatytos aplinkos oro kokybės normos, bei palaikyti ir toliau gerinti aplinkos oro kokybę, 2012 m. rugpjūčio 31 d. Visagino savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-137 buvo patvirtinti Visagino savivaldybės oro kokybės valdymo programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas 2012–2017 metams. Priemonių plane išskirtos 6 programos įgyvendinimo veiklos: energijos išteklių taupymas, oro kokybės kontrolė, susisiekimo infrastruktūros gerinimas, gatvių priežiūra, statybų kontrolė, visuomenės švietimas.

Atliekų tvarkymas. Viena svarbiausių atliekų problemų – atliekų kiekiai. Efektyvios atliekų tvarkymo sistemos pagrindas – tinkamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, ūkinės veiklos atliekų tvarkymo sistemos administravimas, šių sistemų diegimo veiksmų ir priemonių derinimas, gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas, atliekų tvarkymo sistemos stebėseną, kontrolę ir atskaitomybę.

Komunalinių atliekų tvarkymą Utenos apskrities savivaldybėse koordinuoja UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi Visagino savivaldybėje UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ paskirta Visagino savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. TS-149, ji registruos komunalinių atliekų turėtojus; rinks, analizuos informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės ir (ar) atliekų tvarkymo regiono teritorijoje, teiks pasiūlymus dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tobulinimo ir plėtojimo; įgyvendins visuomenės informavimo, švietimo ir mokymo priemones komunalinių atliekų tvarkymo srityje ir t. t.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. visoje savivaldybės teritorijoje įsigalios Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai, kurios reglamentuoja vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimą, mokėjimą, išieškojimą, apskaitą, Vietinės rinkliavos mokėtojų registro sudarymą, mokėtojų teises ir pareigas.

Komunalinės atliekos Visagino savivaldybėje yra tvarkomos vadovaujantis Visagino savivaldybės teritorijos tvarkymo ir švaros taisyklėmis bei Visagino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėmis. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (atliekų surinkimas ir transportavimas, aprūpinimas konteneriais ir kt.) savivaldybėje teikia UAB „Visagino būstas“. Viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama 99 proc. Visagino savivaldybės atliekų turėtojų, gyventojams 100 proc. UAB „Visagino būstas“ buitines atliekas surenka iš gyventojų bei įmonių ir pristato į Utenos regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną, esantį Utenos rajono Mockėnų kaime.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. Visagine įdiegta konteinerinė komunalinių atliekų tvarkymo sistema iš 5-aukščių namų, tai yra atsisakyta atliekų surinkimo apvažiavimo (betariu) būdu. Todėl gyventojai, gyvenantys daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose, kuriuose neįrengtos ar neeksploatuojamos šiukšlių išmetimo šachtos, susidarancias atliekas privalo šalinti į arčiausiai jų daugiabučio gyvenamojo

namo esantį kolektyvinį pusiau požeminį atliekų surinkimo konteinerį. Šiuo metu savivaldybėje pastatyta 40 konteinerinių aikštelių, kuriose įrengti 39 pusiau požeminiai 5 m³ talpos komunalinių atliekų surinkimo konteineriai ir 120 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių. Pagal Visagino savivaldybės mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių įrengimo techninį projektą 2015–2016 m. mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerines aikšteles planuojama įrengti kaimuose, sodininkų ir garažų bendrijose (40 vnt.).

Visagino mieste daugiabučiuose namuose (virš 5 aukštų) stovi 104 1,1 m³ talpos konteineriai, skirti komunalinėms atliekoms rinkti, iki 5 aukštų namų gyventojai naudojami 39 pusiau požeminiais 5 m³ talpos komunalinių atliekų surinkimo konteineriais. Juridiniai asmenys naudojami 1,1 m³ talpos konteineriais.

2014 m. UAB „Visagino būstas“ surinko 4811,56 t komunalinių atliekų (2013 m. – 4982,24 t, 2012 m. – 4977,54 t), iš jų: mišrios komunalinės atliekos – 4629,56 t; baldai – 146,92 t; kitos atliekos – 35,08 t. Vidutiniškai per dieną iš Visagino savivaldybės teritorijos išvežama 19 t komunalinių atliekų. Pagal regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitas, Visagino savivaldybės mišrių komunalinių atliekų biologinis skaidumas yra 30,48 proc. Siekiant mažinti biologiškai skaidžių atliekų bei antrinių žaliavų kiekį mišriose komunalinėse atliekose, reikėtų plėsti gyventojų švietimą ekologijos srityje bei taikyti net ekonomines priemones.

Antrinių žaliavų surinkimo paslaugas 2014 m. Visagino savivaldybėje teikė UAB „Ekobazė“, kuri neatlygintai pagal suderintą grafiką rinko antrines žaliavas.

Po naujų pusiau požeminių 5 m³ talpos komunalinių atliekų surinkimo konteinerių įrengimo mieste, 2014 m. dėl gyventojų kaltės buvo sugadinti du konteineriai. Be to, konteinerių stovėjimo aikštelėse labai dažnai gyventojai komunalines ir kitas atliekas išmeta prie konteinerių. Galima teigti, kad aplinkos apsaugos aspektu miesto gyventojai mažai informuojami, šviečiami, trūksta pačių gyventojų atsakomybės ir sąmoningumo.

Vandens telkinių valymas. 2010–2015 m. Visagino savivaldybėje vyko vandens telkinių valymo darbai. Buvo valomi Visagino ir Skryto (2 etapai) ežerai.

Visagino ežeras, kurio šiaurinėje pakrantėje įsikūręs Visagino miestas, yra labai svarbus vietovės miesto ekologinis ir ekorekreacinis objektas. Tačiau urbanizuotoje ežero dalyje susidaręs dumblo sluoksnis ir jame susikaupę dideli maistmedžiagių kiekiai lėmė antrinę taršą, neigiamai veikė vandens temperatūrinį ir prisotinimo deguonimi režimą, blogino vandens telkinio ekologinę būklę. Todėl buvo išvalyta apie 3,9 ha ploto šiaurės-šiaurės vakarų ežero dalis, išsiurbiant dumblą ir taip pašalinant iš vandens telkinio biogenines medžiagas, buvo pagerinta ekosistemos būklė ir padidintas vietovės ekorekreacinis potencialas.

Visagino savivaldybėje telkšantis Skryto ežeras ilgą laiką buvo teršiamas nepakankamai išvalomomis Visagino m. nuotekomis. Rekonstravus valymo įrenginius, išvalymo parametrai pasiekė LR ir ES nustatytus reikalavimus, todėl viršnormatyvinė ežero tarša nutraukta. Tačiau atlikti tyrimai parodė, kad beveik visi parametrai viršija leistinas koncentracijas. Be to, paaiškėjo, kad ežere yra susikaupę didžiuliai kiekiai dumblo, kuris skatina maistmedžiagių išsiskyrimą iš dugno nuosėdų, todėl blogina vandens kokybę ir stabdo vandens telkinio ekologinės būklės atsikūrimą. Skryto ežero valymo metu iš pradžių buvo išvalytas 3,3 ha ežero plotas, o siekiant apčiuopiamo efekto buvo išvalytas dar 3,4 ha ežero dalies plotas (iš viso 50 proc. ežero ploto).

Po ežerų valymo darbų ne tik pagerėjo ežerų būklė, bet ir sudarytos sąlygos pritaikyti vandens telkinius visuomenės poreikiams.

Taip pat kiekvienais metais savivaldybėje įgyvendinama Visagino ežero maudyklos vandens kokybės monitoringo programa. Maudymosi sezonu atlikti Visagino ežero maudyklos vandens kokybės tyrimai ir nustatyta, kad Visagino ežero maudyklos vandens tiriami parametrai neviršijo nustatytų normų.

APIBENDRINIMAI:

- Visagino savivaldybės išmetamų teršalų emisijos į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių Utenos apskrityje rodiklis buvo vienas iš blogiausių: kitose Utenos apskrities savivaldybėse, lyginant 2013 m. ir 2012 m., pastebimas išmetamų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių kiekio mažėjimas,

Visagino savivaldybėje – didėjimas. Vertinant vienam gyventojui tenkantį išmestų teršalų kiekį, Visagino savivaldybėje taip pat buvo blogiausi Utenos apskrityje skaičiai: 2013 m. Visagino savivaldybėje vienam gyventojui teko 28,3 kg į atmosferą išmestų teršalų (palyginti, šalyje – 20,5 kg, Utenos apskrityje – 12 kg). Ženklių teršalų kiekio padidėjimą nuo 2010 m. galima sieti su Ignalinos AE veiklos sustabdymu, kadangi po II energijos bloko sustabdymo šiluma ir karštas vanduo pradėtas tiekti iš šiluminės katilinės. Tačiau netgi pradėjus eksploatuoti katilinę į atmosferą išmetamų teršalų kiekis Visagino savivaldybėje neviršijo didžiausios leidžiamos taršos (DLT) normatyvo.

- Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo sistema yra integruota į Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemą. Visagino mieste daugiabučiuose namuose (virš 5 aukštų) stovi 104 1,1 m³ talpos konteineriai, skirti komunalinėms atliekoms rinkti, namų iki 5 aukštų gyventojai naudojami 39 pusiau požeminiams 5 m³ talpos komunalinių atliekų surinkimo konteineriais. Juridiniai asmenys naudojami 1,1 m³ talpos konteineriais. UAB „Visagino būstas“ buitines atliekas surenka iš gyventojų bei įmonių ir pristato į Utenos regioninę nepavojingų atliekų sąvartyną, esantį Utenos rajono Mockėnų kaime.
- 2014 m. surinktų komunalinių atliekų kiekis, palyginti su 2013 m., 2012 m. sumažėjo (3,43 ir 3,33 proc. atitinkamai), tačiau pagal regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitas Visagino savivaldybės mišrių komunalinių atliekų biologinis skaidumas yra 30,48 proc. Siekiant mažinti biologiškai skaidžių atliekų bei antrinių žaliavų kiekį mišriose komunalinėse atliekose bei skatinti gyventojų atsakomybę ir sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje, reikėtų plėsti gyventojų švietimą ekologijos srityje bei taikyti net ekonomines priemones.

PASIŪLYMAI PLĖTRAI:

- Siekiant sumažinti kenksmingų į aplinką išmetamų teršalų kiekį, reikėtų plėsti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą (naudojant biokurą šiluminei energijai gauti aplinkos oro tarša bus mažesnė nei deginant gamtines dujas).
- Siekiant, kad Visagino savivaldybėje nebūtų viršijamos nustatytos anglies monoksido, sieros dioksido, azoto dioksido, azoto oksidų, benzono, švino, kietųjų dalelių ir ozono aplinkos oro kokybės normos bei palaikyti ir gerinti aplinkos oro kokybę, reikėtų įgyvendinti Visagino savivaldybės oro kokybės valdymo programos įgyvendinimo priemonių plane numatytas veiklas: energijos išteklių taupymas, oro kokybės kontrolė, susisiekimo infrastruktūros gerinimas, gatvių priežiūra, statybų kontrolė, visuomenės švietimas.
- Tobulinti atliekų tvarkymo sistemą. Įrengti mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerines aikšteles kaimuose, sodininkų ir garažų bendrijose. Plėtojant atliekų tvarkymą Visagino savivaldybėje, būtinas didesnis atliekų rūšiavimo efektyvumas ir gyventojų ekologinis švietimas. Kadangi atliekų tvarkymo sistema paremta principu „teršėjas moka“, todėl atliekų rūšiavimo efektyvumui skatinti tikslingiausia naudoti ekonomines priemones: sudaryti sąlygas kiekvienai namų, sodų, garažų bendrijai ir pan. atskirai rūšiuoti antrines žaliavas ir jas parduoti antrinių žaliavų supirkėjams, tokiu būdu sumažinant sąvartyne šalinamą bendrą komunalinių atliekų kiekį, sumažinant atliekų surinkimo tarifą dėl sumažėjusio nerūšiuotų komunalinių atliekų kiekio.

4.4. APLINKOS IR INFRASTRUKTŪROS SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS
Visagino mieste 100 % gyventojų šiuo metu naudojami centralizuota geriamojo vandens tiekimo, buitinių nuotekų surinkimo, šilumos tinklų sistema, tai sudaro 99 % visų savivaldybės gyventojų.
Savivaldybė pritraukia lėšų ir įgyvendina daug ES ir kitų fondų lėšomis finansuojamų projektų. Modernizuojami visuomeniniai pastatai, miesto viešųjų erdvių, susisiekimo ir inžinerinė infrastruktūra.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Patvirtinti Visagino savivaldybės vandens tiekimo, nuotekų ir lietaus kanalizacijos tvarkymo infrastruktūros plėtros bei Visagino savivaldybės šilumos ir dujų ūkių (infrastruktūros plėtros) specialieji planai.
Įgyvendinti investiciniai projektai vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikloje, užtikrintas pakankamas vandens kiekio tiekimas miestui ir pagerinta teikiamų paslaugų kokybė.
Vykdomi šilumos ūkio renovacijos projektai.
Didėjantis biokuro kiekis naudojamo kuro struktūroje, kas lemia mažėjančias šilumos kainas savivaldybėje.
Visos Visagine susidariusios komunalinės atliekos surenkamos ir sutvarkomos. Įdiegta konteinerinė komunalinių atliekų (taip pat ir antrinių žaliavų) tvarkymo sistema mieste.
Visos mišrios atliekos šalinamos ES aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančiame regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne.
Visagino savivaldybė pasižymi dideliu kelių tankiu bei santykinai aukšta patobulintos kelių dangos (asfaltuoti keliai) struktūrine dalimi vietinės reikšmės keliuose (92 proc.).
Visagino savivaldybėje fiksuojamas mažas avaringumas, mažas sužeistųjų kelių eismo įvykiuose skaičius.
Visagino savivaldybėje gerai išplėtotą dviračių takų infrastruktūra, kuri palaipsniui atnaujinama.
Vyksta vandens telkinių valymas.

SILPNYBĖS
Senstančių inžinerinių ir energetinių tinklų infrastruktūros gerinimo, tvarkymo bei socialinių paslaugų poreikis viršija savivaldybės finansinius išteklius.
Vandens tiekimo, paviršinių nuotekų tvarkymo bei šilumos tinklų būklė Visagino savivaldybėje prasta, daugumoje vietovių vidutinis tinklų nusidėvėjimas yra labai didelis, didėja vamzdinių avarių skaičius, paviršinės nuotekos į atvirus vandens telkinius išleidžiamos nevalytos. Kaimiškosiose vietovėse vandentiekio sistema, buitinių nuotekų bei šilumos tinklai neįrengti, tačiau ten gyvenantys žmonės sudaro itin mažą savivaldybės gyventojų skaičių.
Technologiniai šilumos energijos perdavimo nuostoliai siekia apie 12,4 proc.
Žemas daugiaaukščių namų (didžioji dalis gyvenamojo fondo) energinis efektyvumas, dideli eksploatavimo kaštai, aukšta šildymo kaina. Tuo metu gyvenamųjų namų renovacijos tempai išlieka lėti, nevyksta kompleksinė rajonų renovacija.
Visagino savivaldybės išmetamų teršalų emisijos į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių Utenos apskrityje rodiklis buvo vienas iš blogiausių. Ženklių teršalų kiekio padidėjimą nuo 2010 m. galima sieti su Ignalinos AE veiklos sustabdymu, kadangi po II energijos bloko sustabdymo šiluma ir karštas vanduo pradėti tiekti iš šildymo katilinės.
Dėl klimato kaitos vis aštrėja lietaus vandens surinkimo ir valymo infrastruktūros nepakankamumo problema. Paviršinio vandens ir lietaus surinkimo ir nuotekų sistema labai susidėvėjusi.
Visagine dar aktualu automobilių laikymo problema, gyvenamųjų namų kvartaluose bei kitose miesto dalyse trūksta automobilių stovėjimo vietų. Būtina ne tik rekonstruoti esamas, bet ir įrengti naujas automobilių stovėjimo aikšteles, remontuoti kelius.
Viešojo transporto sektorius patiria nuostolius. Nuostolius lemia senas transporto priemonių parkas, dideli kintamieji kaštai bei autobusų dydžio ir maršrutų optimizavimo galimybių stoka.

GALIMYBĖS
Siekiant sumažinti kenksmingų į aplinką išmetamų teršalų kiekį, reikėtų plėsti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą.
ES fondų parama infrastruktūros, vandens, energijos perdavimo tinklų atnaujinimui ir plėtrai.
Populiarinant ekologišką transportą, ypač dviračius, svarbu užtikrinti, kad dabartinių dviračių takų infrastruktūros būklė būtų išlaikyta gera ir nuolat būtų gerinama bei tobulinama.
Tobulinti atliekų tvarkymo sistemą. Įrengti mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo

konteinerines aikštes kaimuose, sodininkų ir garažų bendrijose.

Plėtojant atliekų tvarkymą Visagino savivaldybėje, būtinas didesnis atliekų rūšiavimo efektyvumas ir gyventojų ekologinis švietimas.

GRĖSMĖS

Perėjimas prie ES taikomų aplinkos apsaugos normatyvų pareikalaus didelių kapitalo investicijų į aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimą.

Didėjančios išlaidos vandens tiekimo bei nuotekų, energetikos tinklų remontui dėl blogėjančios jų būklės.

Didėjančios biokuro kainos.

Nepakankamas atliekų rūšiavimas dėl aplinkos apsaugos švietimo ir gyventojų savimonės stokos. Galimas atliekų tvarkymo tarifų atliekų turėtojams dėl per didelio sąvartyne šalinamų atliekų santykinio kiekio augimas.

Geležinkelio transporto regresas, maršrutų atsisakymas dėl mažų ir nuostolingų keleivių srautų.

II. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGIJA

I Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano dalyje „Esamos socialinės ir ekonominės būklės analizė“ pateikti pagrindiniai Visagino savivaldybės išsivystymo netolygumai bei privalumai lyginant su Utenos apskritimi, apskrities savivaldybėmis ir Lietuva. Atitinkamo sektoriaus strateginio vertinimo veiksniai, pateikti atlikus esamos būklės analizę, gali turėti įtakos savivaldybės plėtrai bei tapti vystymo prielaidomis. Atsižvelgus į veiksnių strateginio vertinimo rezultatus, formuluojami kryptingi ateities savivaldybės plėtros kriterijai – plėtros vizija, plėtros prioritetai, juos apibūdinantys tikslai, uždaviniai ir priemonės.

1. VISAGINO SAVIVALDYBĖS VIZIJA IKI 2022 M. IR BENDRIEJI VYSTYMO TIKSLAI IR PRINCIPAI

Įvertinus Visagino savivaldybės strateginę būklę ir atskirų sektorių plėtros galimybes bei tendencijas, suformuluota strateginė vizija:

VISAGINAS – INOVATYVIOS PRAMONĖS VYSTYMO CENTRAS SU PUKIAI IŠVYSTYTA VERSLO, AKTYVAUS POILSIO IR SPORTO INFRASTRUKTŪRA, KURIAME PATOGU DIRBTI, SAUGIAI IR SVEIKAI GYVENTI

Siekama, kad Visaginas taptų inovatyvios pramonės vystymo centru, kuriame glaudžiai bendradarbiauja mokslas ir verslas. Kartu su ES ir pasaulio lyderiais bus siekiama kurti modernias technologijas ir vystyti inovacijas, teikiant prioritetą energetikos rūšių ir informacinių technologijų plėtojimui. Skatinant naujų darbo vietų kūrimą, numatyta sudaryti palankias sąlygas verslo ir mokslo plėtrai Visagine kuriant verslo, mokslo ir švietimo organizacijų bendradarbiavimo ekosistemą, steigiant pramonės parką ir informacinių technologijų centrą.

Svarbiausias Visagino savivaldybės ekonominės ir socialinės pažangos pagrindas – iniciatyvūs ir kūrybingi žmonės, aktyvios bendruomenės. Savivaldybės gyventojai gyvena saugioje ir sveikoje aplinkoje, kurioje gerai jaučiasi ir jauni, ir seni. Geros gyvenimo ir darbo sąlygos skatina jaunus žmones pasilikti Visagine, o atvykstančius – čia įsikurti.

Visaginas – daugiakultūris, jaunas, aktyvus, švarus ir gražus energetikos ir technikos specialistų miestas, galintis pasiūlyti įvairių veiklų bei užsiėmimų gyventojams ir svečiams. Savivaldybės šūkis „*Pasikrauk energijos Visagine!*“ kviečia Jus į jaukiausią Lietuvos miestą – įgyti naujų žinių čia mokantis ir tobulėjant, kurti ir vystyti verslą čia dirbant, aktyviai ilsėtis bei sportuoti pušynų ir ežerų apsuptame Visagine.

Visagino savivaldybės vizijai siekti keliami šie ilgalaikiai socialiniai ir ekonominiai tikslai:

- subalansuota savivaldybės ekonomikos plėtra, vystant Visaginą kaip inovatyvios pramonės centrą;
- gyvenimo lygio kilimas savivaldybėje;
- savivaldybės patrauklumo investicijoms didinimas;
- savivaldybės įmonių konkurencingumo didinimas;
- kokybiškų asmens aptarnavimo tinklų plėtra;
- jaukios, patogios ir saugios aplinkos kūrimas;
- efektyvus įvairių finansinių mechanizmų paramos įsisavinimas, skatinantis savivaldybės vystymą ir patrauklumą.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Siekiant numatytų ilgalaikių socialinių ir ekonominių tikslų, laikomasi šių pagrindinių Visagino savivaldybės vystymo principų:

- darnus teritorijos ir infrastruktūros vystymas (inžinerinė, aptarnavimo, viešųjų paslaugų infrastruktūra) – mažinami Visagino savivaldybės išsivystymo skirtumai, didinama bendruomenės socialinė integracija;
- racionalus planavimas, valdymas ir kontrolė – numatomų priemonių įgyvendinimo užtikrinimas, grįžtamuoju ryšiu paremtas sprendimų priėmimas („iš viršaus į apačią“ ir „iš apačios į viršų“ principų taikymas, formuojant savivaldybės politiką ir įgyvendinant jos priemones);
- lygių galimybių įgyvendinimas – lygių galimybių užtikrinimas kiekvienam Visagino savivaldybės gyventojui ir įvairioms gyventojų grupėms švietimo, kultūros, sporto, užimtumo ir kitose srityse;
- gyventojų, jų grupių, verslo subjektų, vietos valdžios organų ir kitų institucijų bendra veikla – planavimas, planuojamų priemonių įgyvendinimas, pasiektų rezultatų vertinimas, tęstinumas;
- aplinkos apsauga – racionalus ir taupus vietos išteklių naudojimas, palankių sąlygų sudarymas savivaldybės gyventojams naudotis infrastruktūra, paslaugomis ir kitomis priemonėmis, tausojančiomis aplinką (būsimųjų kartų interesų paisymo principas);
- vykdomos vietos politikos viešumas – visuomenės, Visagino savivaldybės bendruomenės dalyvavimo savivaldybės plėtroje, sprendimų priėmimo procese užtikrinimas.

Visagino savivaldybės vystymui 2016–2022 m. laikotarpiu didelės įtakos turi šie aspektai:

- Bendradarbiavimo ir ryšių stiprinimas. Savivaldybės strategijos įgyvendinimui didelę įtaką turės bendradarbiavimo stiprinimas su vietiniais ir Lietuvos verslo subjektais, mokslo ir švietimo, verslą skatinančiomis organizacijomis, VšĮ Ignalinos atominė elektrinė ir kitomis šalimis. Nuolatinis dialogas su šiomis tikslinėmis grupėmis, savivaldybei svarbių klausimų apibrėžimas ir tikslinga viešinimo kampanija galėtų užtikrinti palankesnius ryšius su potencialiais investuotojais. Lygiagrečiai turi vykti konstruktyvus ir nuolatinis Savivaldybės tarybos ir Savivaldybės administracijos bendradarbiavimas su valstybės (centrinės) valdžios institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir kitomis institucijomis. Per bendruomeniškumo, NVO veiklos skatinimą, naujų technologijų panaudojimą viešajame valdyme turi būti skatinamas ir gyventojų įsitraukimas į konstruktyvų miesto problemų sprendimą.
- Išskirtinumo ir iniciatyvumo skatinimas. Visagino savivaldybės vystymas yra ne tik savivaldybės įstaigų ir savivaldybės administracijos formuojamos politikos rezultatas. Gyventojų ir verslininkų galimybės, Visagino miesto vietos veiklos grupės norai ir ateities vizijos taip pat prisideda prie savivaldybės vystymo ir plėtros. Visagino savivaldybei svarbu pabrėžti savo išskirtinumus, nuosekliai plėtoti unikalius bruožus. Vykdam tą politiką ypač svarbus vietos gyventojų ir verslininkų indėlis. Tikėtina, kad diskusijų, konkursų ir idėjų pagrindu savivaldybėje gims naujas verslas, nauji traukos objektai, edukacinės programos, patrauklūs turistiniai maršrutai, kurie Visagino savivaldybę pavers unikalios vietove su išskirtiniais produktais ir paslaugomis, galinčiais pritraukti tiek gyventojus ir verslininkus, tiek savivaldybės svečius. Siekiant pritraukti naują verslą, investuotojus, teikti naujas modernias paslaugas, savivaldybė turės prisiišti didesnę atsakomybę viešojo valdymo srityje, derinant sklandų procesų valdymą, modernių technologijų panaudojimą, operatyvų reagavimą į besikeičiančius poreikius ir sudėtingėjančius lūkesčius.

2. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO PRIORITETAI, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Suformuoti Visagino savivaldybės vizijos iki 2022 m. įgyvendinti nustatyti 3 prioritetai, kurie derinami su Utenos regiono plėtros plane 2014–2020 m. numatytais apskrities vystymo prioritetais.

I PRIORITETINĖ SRITIS. KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA
II PRIORITETINĖ SRITIS. AUKŠTOS, EUROPOS SAJUNGOS LYGI ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS
III PRIORITETINĖ SRITIS. SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS

Kiekvieną suformuotą prioritetą detalai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai bei uždaviniai:

I PRIORITETAS. KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA	
1.1. tikslas. Tolygi verslo plėtra ir galimybių investicijoms formavimas	<i>1.1.1. uždavinys. Sudaryti sąlygas inovatyviai pramonei ir verslui vystyti Visagino savivaldybėje</i>
	<i>1.1.2. uždavinys. Inžinerijos kompetencijų ir savivaldybės infrastruktūros pritaikymas verslo ir taikomojo mokslo plėtrai Visagine</i>
	<i>1.1.3. uždavinys. Sukurti patrauklios investavimui savivaldybės įvaizdį, stiprinti bendradarbiavimą su potencialiais investuotojais</i>
	<i>1.1.4. uždavinys. Formuoti efektyviai veikiančią verslo paramos sistemą, skatinant verslumą ir gyventojų užimtumą</i>
	<i>1.1.5. uždavinys. Kvalifikuotos darbo jėgos ir potencialo formavimas</i>
1.2. tikslas. Skatinti atvykstantąjį ir vietinį turizmą, pristatant Visaginą kaip nepažintą turistinį kraštą	<i>1.2.1. uždavinys. Skatinti turizmo konkurencingumą, vykdant aktyvią paslaugų rinkodarą</i>
	<i>1.2.2. uždavinys. Kryptingai vystyti turizmo sektorius, išnaudojant turimą infrastruktūrą ir potencialą</i>
	<i>1.2.3. uždavinys. Visagino daugiataučio kultūros paveldo ir tradicijų perdavimas per turizmo ir edukacines veiklas</i>
II PRIORITETAS. AUKŠTOS, EUROPOS SAJUNGOS LYGI ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS	
2.1. tikslas. Socialinės rizikos židinių formavimosi prevencija, bendruomenės socialinės integracijos ir socialinių paslaugų prieinamumo didinimas	<i>2.1.1. uždavinys. Mažinti socialinę atskirtį ir skatinti pažeidžiamos bendruomenės socialinę integraciją</i>
	<i>2.1.2. uždavinys. Plėtoti socialinių paslaugų, pritaikytų savivaldybės gyventojų poreikiams, sistemą</i>
2.2. tikslas. Sveikatos priežiūros paslaugų	<i>2.2.1. uždavinys. Gerinti (atnaujinti) sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą</i>

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

kokybės ir prieinamumo užtikrinimas, bendruomenės fizinio aktyvumo skatinimas	<i>2.2.2. uždavinys. Plėsti sveikatos priežiūros paslaugas, tobulinti jų kokybę ir pasiekiamumą</i>
	<i>2.2.3. uždavinys. Skleisti sveikos gyvensenos principus ir įgūdžius bendruomenėje</i>
2.3. tikslas. Teikti besimokančios visuomenės poreikius atitinkančias švietimo paslaugas	<i>2.3.1. uždavinys. Užtikrinti efektyvų bendrojo ugdymo mokyklų tinklą</i>
	<i>2.3.2. uždavinys. Formuoti vaikų ir jaunimo poreikius tenkinančią neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę</i>
	<i>2.3.3. uždavinys. Formuoti suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir testinio mokymosi paslaugų tinklą</i>
	<i>2.3.4. uždavinys. Užtikrinti kryptingą jaunimo politikos įgyvendinimą</i>
2.4. tikslas. Sociokultūrinė integracija ir kultūros sektoriaus plėtra	<i>2.4.1. uždavinys. Didinti kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, skatinti gyventojų išitraukimą bei kūrybinę saviraišką</i>
	<i>2.4.2. uždavinys. Atnaujinti ir plėtoti kultūros įstaigų ir kultūriniam poreikiams būtiną infrastruktūrą</i>
	<i>2.4.3. uždavinys. Ugdyti gyventojų pilietiškumą ir puoselėti tautinių bendruomenių identitetą</i>
2.5. tikslas. Viešojo administravimo sistemos gerinimas, veiklos efektyvumo didinimas	<i>2.5.1. uždavinys. Didinti viešąsias paslaugas teikiančių organizacijų ir asmenų kompetenciją ir skatinti jų atsakomybę</i>
	<i>2.5.2. uždavinys. Gerinti visuomenei teikiamų paslaugų kokybę, didinant jų atitikimą visuomenės poreikiams ir vystyti išmanaus miesto koncepciją</i>
	<i>2.5.3. uždavinys. Planavimo ir kontrolės procesų tobulinimas, užtikrinant tolygų savivaldybės vystymą</i>
2.6. tikslas. Saugios savivaldybės kūrimas ir plėtojimas	<i>2.6.1. uždavinys. Kurti ir plėtoti saugią aplinką Visagino savivaldybėje</i>
III PRIORITETAS. SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS	
3.1. tikslas. Patrauklių turizmo, laisvalaikio ir sporto objektų kūrimas ir efektyvus išnaudojimas	<i>3.1.1. uždavinys. Kurti patrauklius ir efektyviai išnaudoti esamus turizmo, laisvalaikio ir sporto objektus savivaldybėje</i>
3.2. tikslas. Modernizuoti viešąją ir inžinerinę savivaldybės infrastruktūrą	<i>3.2.1. uždavinys. Gerinti savivaldybės susisiekimo sistemą, skatinti ekologiško transporto naudojimą</i>
	<i>3.2.2. uždavinys. Plėtoti ir modernizuoti savivaldybės apšvietimo tinklą</i>
	<i>3.2.3. uždavinys. Sudaryti gyventojams galimybę gauti geros kokybės geriamąjį vandenį ir buitinių nuotekų tvarkymo paslaugas</i>
3.3. tikslas. Miesto energetinio efektyvumo didinimas mažinant patiriamus nuostolius	<i>3.3.1. uždavinys. Modernizuoti šilumos ūkį ir diegti energiją taupančias priemones</i>
3.4. tikslas. Gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas	<i>3.4.1. uždavinys. Didinti gyvenamosios aplinkos patrauklumą</i>
	<i>3.4.2. uždavinys. Užtikrinti savivaldybės komunalinio ūkio priežiūrą</i>
	<i>3.4.3. uždavinys. Užtikrinti atliekų tvarkymo ir šalinimo sistemos modernizavimą bei plėtrą</i>

Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginiame plėtros plane yra numatyti 3 prioritetai, 12 tikslų, 32 uždaviniai ir 209 priemonės. Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

priemonių planas pateikiamas prieduose. Daugiausiai uždavinių, tikslų ir priemonių planuota II prioriteto įgyvendinimui.

2.1.1 lentelė. Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių suvestinė

Prioritetai	Tikslų skaičius	Uždavinių skaičius	Priemonių skaičius
I. KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA	2	8	38
II. AUKŠTOS, EUROPOS SĄJUNGOS LYGI ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS	6	16	119
III. SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS	4	8	55
IŠ VISO:	12	32	212

Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginiam plėtros planui įgyvendinti bus naudojamos savivaldybės biudžeto lėšos (SB), valstybės biudžeto lėšos (VB), Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos (ES) ir kitos lėšos, kurios apima privačias lėšas, kitų finansavimo mechanizmų lėšas ir t. t. (KT).

Už sėkmingą Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimą yra atsakingos šios institucijos: Visagino savivaldybės taryba, Visagino savivaldybės administracija, Visagino miesto vietos veiklos grupė (miesto VVG), VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, VšĮ „Visagino technologijų ir energetikos parkas“, VĮ Ignalinos AE, verslo įmonės, verslo konsultacinės organizacijos, privatūs investuotojai, Utenos darbo biržos Visagino skyrius, privatūs fiziniai asmenys, privatūs juridiniai asmenys, bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos, jaunimo organizacijos, įstaigos, dirbančios su jaunimu, daugiabučių namų bendrijos, UAB „Visagino būstas“, VĮ Visagino energija, Visagino technologijų ir verslo profesinio mokymo centras, PMMMC, švietimo ir ugdymo įstaigos, sporto, kultūros ir socialines paslaugas teikiančios įstaigos, Rokiškio rajono visuomenės sveikatos biuras, sveikatos priežiūros įstaigos, Visagino policijos komisariatas, Visagino priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, UAB „Visagino transporto parkas“, kitos Visagino savivaldybės įmonės bei organizacijos.

3. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO PRIEMONIŲ PLANAS

VIZIJA: VISAGINAS – INOVATYVIOS PRAMONĖS VYSTYMO CENTRAS SU PUKIAI IŠVYSTYTA VERSLO, AKTYVAUS POILSIO IR SPORTO INFRASTRUKTŪRA, KURIAME PATOGU DIRBTI, SAUGIAI IR SVEIKAI GYVENTI

II.3.1 lentelė. I prioriteto „KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA“ priemonių planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
I PRIORITETAS. KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA						
1.1.	<i>Tikslas. Tolygi verslo plėtra ir galimybių investicijoms formavimas</i>					
1.1.1.	<i>Uždavinys. Sudaryti sąlygas inovatyviai pramonei ir verslui vystyti Visagino savivaldybėje</i>					
1.1.1.1.	Sudaryti sąlygas sukurti darbo vietas aukštos pridėtinės vertės (inovatyviai) pramonei ir verslui vystyti Visagino savivaldybėje	Apleistų / avarinių pastatų nugriovimas ir teritorijos valymas, generuojant buvusį karinį miestelį ir pritaikant kompleksą inovatyviai pramonei vystyti – SMART PARK įkurti; Investicijos į kuriamo pramoninio parko inžinerinius tinklus ir susisiekimo komunikacijas bei pramoninio parko rinkodarą; Aukštųjų technologijų tyrimų, laboratorijų, dirbtuvių centro (atviros prieigos centro)	2016–2022	VSA	4 960	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
		įkūrimas Visagino savivaldybėje; Įkurtų aukštos pridėtinės vertės darbo vietų skaičius				
1.1.1.2	Darant įtaką centrinei valdžiai, suformuoti kryptingą savivaldybės rėmimo politiką, skatinančią verslo įmonių bei mokslo, mokslo tiriamųjų institucijų perkėlimą ir / ar steigimą Visagino savivaldybės teritorijoje	Organizuotų konferencijų, susitikimų skaičius; Centrinės valdžios priimtų sprendimų (skatinamųjų programų) dėl įmonių, mokslo institucijų, steigiančių / perkeliančių savo veiklą į Visagino savivaldybės teritoriją, skaičius	2016–2022	VST, VSA	20	SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.1.3	Sudaryti tinkamas sąlygas inovatyviam verslui kurtis Visagino mieste ir savivaldybėje	Paremtų įmonių skaičius; Suteiktų įvairių formų lengvatų naujai steigiamoms įmonėms	2016–2022	VSA, VST		
1.1.2.	<i>Uždavinys. Inžinerijos kompetencijų ir savivaldybės infrastruktūros pritaikymas verslo ir taikomojo mokslo plėtrai Visagine</i>					
1.1.2.1.	Bendradarbiavimo skatinimas ir stiprinimas tarp vietos valdžios, švietimo, taikomojo mokslo organizacijų bei verslo atstovų	Parengta bendradarbiavimo koncepcija; Pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių skaičius	2016–2022	VSA, SVV, mokslo ir švietimo įstaigos, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, VTVPKC, miesto VVG	100	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.2.2.	Sudaryti sąlygas jungtinių projektų su Ignalinos AE vystymui	Parengta bendradarbiavimo galimybių analizė; Sukurtos atrankos procedūros; IAE eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo proceso metu įgytų kompetencijų sisteminimo, kaupimo ir perdavimo mechanizmų sukūrimas	2016–2022	IAE, VSA, Pramonės parko operatorius, LEI, KTU, Mokslo organizacijos		
1.1.2.3.	Savivaldybėje, esančių industrinių teritorijų pritaikymas verslo įkūrimui ir plėtrai	Sukurtas mechanizmas, įpareigojantis turto savininkus regeneruoti ar išvalyti apleistas teritorijas, sutvarkant savo valdomą turtą;	2016–2022	VST, VSA		SB, Privacios lėšos

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
		Išvalytų apleistų statinių iš teritorijų skaičius				
1.1.2.4.	Naujų (inovatyvių) kompetencijų energetikos ir energijos taupymo srityse kūrimas ir bandomųjų projektų įgyvendinimas Visagine	Inicijuoti bandomuosius projektus, kuriuose dalyvautų mokslas, verslas bei IAE; Vykdyti mokslinius bei inžinerinius tyrimus; Vykdyti aktyvią projektinę veiklą, susijusią su AEI technologijų vystymu ir diegimu miesto viešojoje infrastruktūroje. Rengti ir vykdyti tarptautinius su technologijomis susijusius projektus	2016–2022	VSA, Pramonės parko operatorius, VTVPMC, KSU, IAE		
1.1.2.5.	Sąlygų IT verslo pritraukimui ir plėtrai sukūrimas Visagine	Įkurtų IT įmonių skaičius; Sukurtų darbo vietų skaičius	2016–2022	VSA, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius		
1.1.3.	<i>Uždavinys. Sukurti savivaldybės, patrauklios investavimui, įvaizdį, stiprinti bendradarbiavimą su potencialiais investuotojais</i>					
1.1.3.1.	Savivaldybės investicinio potencialo didinimas ir jo pristatymas, vykdant aktyvią strateginės krypties rinkodarą	Parengtas ir vykdomas Visagino strateginės krypties rinkodaros planas. Sukurta žemės sklypų ir nekilnojamojo turto, reikiamų verslo plėtrai, informacinė duomenų bazė. Misijų ir parodų, kuriuose pristatomas savivaldybės potencialas, skaičius. Parengtų ir paskelbtų savivaldybės interneto svetainėse projektų, skirtų objektų plėtojimui koncesijos būdu, skaičius. Dalomosios medžiagos investuotojams parengimas	2016–2022	VSA, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, IAE regiono plėtros agentūra, SVV, verslo konsultacinės organizacijos, žiniasklaida	500	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.3.2.	Informacijos, skirtos verslui ir investuotojams, parengimas, sisteminimas ir viešinimas	Sukurta ir nuolat administruojama interneto svetainė, skirta investuotojams / darbdaviams / darbuotojams. Parengta / atnaujinta, nuolat pildoma savivaldybėje veikiančių verslo įmonių, laisvų darbo vietų savivaldybėje, mokymo įstaigose parengtų specialistų, mokymo ir perkvalifikavimo	2016–2022	VSA, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, IAE regiono plėtros agentūra, SVV, VTVPMC, verslo	100	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
		programų / renginių duomenų bazė		konsultacinės organizacijos, žiniasklaida		
1.1.3.3.	Investuotojų pritraukimo ir darbo su investuotojais struktūros sudarymas ir jos veikla	Pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių skaičius. Vykdyti aktyvią kooperaciją su VšĮ „Versli Lietuva“ ir VšĮ „Investuok Lietuvoje“. Aktyviai dalyvauti tarptautinėse organizacijose (pvz., „Savivaldybių su branduoliniais įrenginiais grupė“, „Europinis lokalinis tinklas dialogui dėl radioaktyviųjų atliekų“). Atstovauti Visaginiui tarptautinėse parodose, seminaruose, mugėse bei konferencijose.	2016–2022	VSA, Pramonės parko operatorius, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius	50	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.3.4.	Savivaldybės ryšių su investuotojais bei verslininkais stiprinimas	Organizuotų diskusijų, susitikimų su institucijomis, atstovaujantiomis investuotojus, skaičius; Organizuotų susitikimų investicijų skatinimo klausimais skaičius; Pranešimų renginiuose skaičius	2016–2022	VST, VSA, VšĮ IAE regiono inkubatorius	70	SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.3.5.	Lengvatų, taikomų investuotojams Visagino savivaldybėje, nustatymas	Nustatytose teritorijose ir/ar srityse nustatytos lengvatos, taikytinos investuotojams; Paruošta verslo plėtros ir investicijų pritraukimo programa	2016–2017	VST, VSA	10 (programos parengimui)	SB
1.1.4.	<i>Uždavinys. Formuoti efektyviai veikiančią verslo paramos sistemą, skatinant verslumą ir gyventojų užimtumą</i>					
1.1.4.1.	Mobilios infrastruktūros verslui įkūrimas ir lengvatinė jos nuoma smulkiojo verslo plėtrai	Mobilių prekybos / paslaugų paviljonų įsigijimas ir infrastruktūros sukūrimas, sezoninės prekybos vietos. Sukurtas laikinos lengvatinės nuomos mechanizmas. Infrastruktūros užpildymo (įveiklinimo) projektai	2017–2022	VSA, SVV, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, miesto VVG	300	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.4.2.	SVV rėmimo programos įgyvendinimas, kasmet nustatant prioritетines paramos	Paslaugų paketo verslui Visagino savivaldybėje kūrimas ir priemonių	2016–2022	VSA	250	SB

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	teikimo kryptis, vietos gamintojų iniciatyvų rėmimas	įgyvendinimas. Subsidijuotų įmonių skaičius				
1.1.4.3.	Verslininkų Visagino savivaldybėje konsultavimas ir informavimas apie naujas galimybes verslui	Suorganizuotų renginių ir dalyvių juose skaičius; Vieno asmens kontaktas – visi atsakymai investuotojams pateikiami per parą; Organizuotų mokymų skaičius; Konsultuotų verslo subjektų skaičius; Organizuotų vietos verslininkų ir valdžios atstovų susitikimų skaičius	2016–2022	VSA, SVV, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, VšĮ IAE regiono plėtros agentūra, verslo konsultacinės organizacijos	270	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.4.4.	Skatinti ir remti mažųjų (šeimos) verslų kūrimą	Privačių subjektų, dirbančių pagal verslo liudijimus, individualios veiklos pažymas, skaičius. Mikroįmonių, mažųjų bendrijų skaičius	2016–2022	VSA, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, Darbo birža	50	ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.4.5.	Administracinės naštos verslui Visagino savivaldybėje mažinimas	Įgyvendintų administracinės naštos verslui mažinimo priemonių skaičius	2016–2018	VSA, SVV	5	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.4.6.	Jaunimo verslumo ir kūrybinių industrijų skatinimas	Organizuotų konkursų skaičius; Parengtos verslumo ugdymo ankstyvajame amžiuje programos; Įgyvendintų projektų skaičius	2016–2022	VSA, VšĮ IAE regiono verslo inkubatorius, Darbo birža	150	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.5.	<i>Uždavinys. Kvalifikuotos darbo jėgos ir potencialo formavimas</i>					
1.1.5.1.	Inicijuoti ir vykdyti efektyvias mokymosi visą gyvenimą ir kvalifikacijos kėlimo programas, užtikrinant reikalingų specialistų rengimą	Vykdomų kvalifikacijos kėlimo / perkvalifikavimo programų skaičius; Verslumo ugdymo nuo 16 m. programų / projektų skaičius	2016–2022	VTVPMC, Darbo birža, švietimo įstaigos, miesto VVG		ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.5.2.	Darbo rinkoje remiamų bedarbių įdarbinimo subsidijavimas	Bedarbių, kuriems taikytos užimtumo rėmimo priemonės, skaičius	2016–2022	VSA, Darbo birža		SB, VB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslas, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
1.1.5.3.	Gerosios praktikos perėmimas ir sklaida, formuojant darbo jėgą	Organizuotų renginių skaičius	2016–2022	VTVPMC, Darbo birža, miesto VVG, švietimo įstaigos		ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.5.4.	Remti jaunimo darbo vietų kūrimą	Įdarbinto jaunimo, neturinčio darbo patirties, skaičius per metus	2016–2022	Darbo birža		VB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.5.5.	Specialistų pritraukimo į savivaldybę specializuotos programos parengimas	Parengta ir vykdoma programa	2016–2022	VSA, Darbo birža	100	SB, VB, kiti fondai ir šaltiniai
1.1.5.6.	Lengvatinio būsto teikimas specialistams, atvystantiems dirbti į savivaldybę	Suteiktų būstų skaičius	2016–2022	VSA		
1.2.	<i>Tikslas. Skatinti atvykstantąjį ir vietinį turizmą, pristatant Visaginą kaip nepažintą turistinį kraštą</i>					
1.2.1.	<i>Uždavinys. Skatinti turizmo konkurencingumą, vykdant aktyvią paslaugų rinkodarą</i>					
1.2.1.1.	Turizmo informacijos šaltinių plėtra ir prieinamumo Visagino savivaldybėje didinimas	Įkurtas Turizmo informacijos centras; Informacijos šaltinių internetinėje erdvėje skaičius; Įrengtų interaktyvių stendų skaičius; Parengtas turizmo renginių kalendorius	2016–2022	VSA, SVV, Rekreacijos paslaugų centras, Turizmo informacijos centras (toliau – TIC)	200	ES, VB, SB, Kiti fondai
1.2.1.2.	Nacionalinės ir tarptautinės Visagino savivaldybės turizmo rinkodaros plėtojimas	Tarptautinių parodų, kuriose buvo reprezentuotas Visagino savivaldybės turizmo sektorius, skaičius; Parengtų ir įgyvendintų tarptautinių turizmo plėtros projektų skaičius; Sukurtų vaizdo filmų / vaizdo klipų apie Visagino traukos objektus skaičius;	2016–2022	VSA, SVV, Rekreacijos paslaugų centras, TIC	100	ES, VB, SB, Kiti fondai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslas, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
		Suorganizuotų reklaminių kampanijų apie Visagino traukos objektų skaičius; Parengtų ir išplatintų knygų apie Visagino traukos objektus skaičius				
1.2.1.3.	Vietos bendruomenės įtraukimas į Visagino savivaldybės įvaizdžio formavimą	Surengtų renginių, skirtų bendruomenėms, skaičius; Suorganizuotų konkursų, pristatančių Visagino savivaldybės išskirtinumą, skaičius ir dalyvių juose skaičius. Bendruomenės projektų / renginių, reprezentuojančių Visaginą, skaičius	2016–2022	VSA, bendruomenės, Visagino miesto VVG	100	ES, VB, SB, Kiti fondai
1.2.1.4.	Vystyti Visagino, kaip modernaus, jauno ir aktyvaus miesto, įvaizdį	Suorganizuotų renginių ir dalyvių juose skaičius, Sukurtų TV laidų, reklaminių-informacinių TV siužetų skaičius; Sukurtų ir išplatintų plakatų, lankstinukų skaičius; Parengtų informacinių straipsnių skaičius; Įrengta vieta spaudos konferencijoms organizuoti. Bendruomenės projektų / renginių, reprezentuojančių Visaginą, skaičius	2016–2022	VSA, Rekreacijos paslaugų centras, TIC, miesto VVG	100	ES, VB, SB, Kiti fondai
1.2.2.	<i>Uždavinys. Kryptingai vystyti turizmo sektorių, išnaudojant turimą infrastruktūrą ir potencialą</i>					
1.2.2.1.	Gerinti orientavimosi mieste sistemą	Sukurta mobili aplikacija SMART VISAGINAS su GPS sistema ir žemėlapiu; Įrengtų stendų, informacinių terminalų, lentų ir pan. skaičius	2016–2022	VSA, TIC	300	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.2.2.2.	Visagino savivaldybės bendruomenės mokymai kuriant tautinių mažumų edukacines programas ir programų vykdymas	Sukurtų ir įgyvendintų edukacinių programų skaičius; Pritrauktų lankytojų skaičius; Jungtinių bendruomenių ir verslo projektų skaičius	2016–2022	VSA, TIC, Visagino miesto VVG, privatus sektorius, SVV	150	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.2.2.3.	Įvairių turizmo maršrutų (technologinio, pažintinio, aktyvaus poilsio ir pan.) kūrimas	Sukurtų turizmo maršrutų skaičius, Pritrauktų lankytojų skaičius, Jungtinių bendruomenių ir verslo projektų skaičius	2016–2022	VSA, TIC, miesto VVG, privatus	300	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
				sektorius, SVV		
1.2.2.4.	Konferencinio ir sporto turizmo skatinimas	Organizuotų renginių skaičius	2016–2022	VSA, TIC, Rekreacijos paslaugų centras, miesto VVG, SVV	290	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.2.2.5.	Organizuoti sporto, sveikatingumo, edukacines ir kitas stovyklas įvairiais metų laikais, skatinti atvykstantįjį turizmą	Organizuotų stovyklų skaičius; Dalyvių skaičius	2016–2022	VSA, Rekreacijos paslaugų centras, miesto VVG, privatus sektorius, neformaliojo švietimo įstaigos	600	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.2.3.	<i>Uždavinys. Visagino daugiataučio kultūros paveldo ir tradicijų perdavimas per turizmo ir edukacines veiklas</i>					
1.2.3.1.	Daugiataučio kultūros paveldo perdavimas per vietos verslo paslaugas	Įkurtų paslaugų verslo subjektų skaičius; Tematinių maitinimo įstaigų skaičius	2016–2022	VSA, TIC, miesto VVG, privatus sektorius, SVV	300	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.2.3.2.	Miesto unikalios architektūros viešinimas ir informacijos pritaikymas edukacinėms, pažintinėms veikloms ir moksliniam turizmui	Parengtų edukacinių programų skaičius	2016–2022	VSA, TIC, bendruomenės	100	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.2.3.3.	Miesto ir savivaldybės viešųjų erdvių pritaikymas parodoms (pvz., statybos / technologijų) ir regeneravimui	Parengta renginių koncepcija; Aktyvus viešinimas ir dalyvių paieška	2016–2022	VSA	100	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
1.2.3.4.	Tematinių renginių organizavimas, išnaudojant miesto viešąją infrastruktūrą energetikos miesto įvaizdžiui viešinti	Organizuotų renginių skaičius	2016–2022	VSA, BĮ, bendruomenės	100	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai

II.3.2 lentelė. II prioriteto „AUKŠTOS, EUROPOS SAJUNGOS LYGI ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS“ priemonių planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
II PRIORITETAS. AUKŠTOS, EUROPOS SAJUNGOS LYGI ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS						
2.1.	<i>Tikslas. Socialinės rizikos židinių formavimosi prevencija, bendruomenės socialinės integracijos ir socialinių paslaugų prieinamumo didinimas</i>					
2.1.1.	<i>Uždavinys. Mažinti socialinę atskirtį ir skatinti pažeidžiamos bendruomenės socialinę integraciją</i>					
2.1.1.1.	Mobilios krizių įveikimo, ekstremalių situacijų tarpžinybinės komandos įkūrimas ir jos veiklos užtikrinimas	Įkruta ir veikianti mobili krizių įveikimo tarpžinybinė komanda, dalyvauta mokymuose	2016–2022	VSA, Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, NVO	10	SB
2.1.1.2.	Socialinės paramos gyventojams teikimas laiku, užtikrinant tikslingą paramos skyrimą	Paramos gavėjų skaičius	2016–2022	VSA		SB, VB
2.1.1.3.	Socialinių paslaugų ir paramos asmenims, atsidūrusiems socialinėje atskirtyje, teikimas, skatinant jų socialinę integraciją į visuomenę	Paramą (nepinigine forma) gaunančių asmenų skaičius; Organizuojamų akcijų renginių skaičius	2016–2022	Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, NVO	200	ES, kiti fondai, rėmėjų lėšos
2.1.1.4.	Spartinti neįgaliųjų socialinę, fizinę reabilitaciją, profesinę integraciją, skatinti NVO dirbančių su neįgaliaisiais bendradarbiavimą	Neįgaliųjų poreikiams pritaikytų savivaldybės pastatų skaičius; Paremtų asmenų, pritaikant būstą žmonėms su negalia, skaičius; Aprūpintų techninės pagalbos priemonėmis neįgaliųjų skaičius; Integruotų į darbo rinką neįgaliųjų skaičius; Socialines paslaugas gaunančių neįgaliųjų asmenų skaičius	2016–2022	VSA, Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, NVO, Darbo birža	1 380	SB, VB, ES, kiti fondai
2.1.1.5.	Apleisto (nenaudojamo) buvusio visuomeninio	Įkurti savarankiško gyvenimo	2016–2019	VSA, Visagino	735	ES, SB

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	pastato konversija ir pritaikymas Savarankiško gyvenimo namų Visagine įkūrimui (senyvo amžiaus asmenims, socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms)	namai ir / ar grupinio gyvenimo namai Visagine		SPC, verslo subjektai		
2.1.1.6.	Plėsti ir gerinti socialinio būsto fondą	Pagerintų, išgytų socialinių būstų skaičius	2016–2022	VSA	300	VB, SB
2.1.1.7.	Bendrabučio tipo pastato, esančio Kosmoso g. 28, Visagine, patalpų pritaikymas socialinio būsto įrengimui	Naujai įrengtų socialinių būstų skaičius	2016–2019	VSA	435	ES, SB
2.1.1.8.	Kurti tarpininkavimo tarp nevyriausybių organizacijų ir socialinę atskirti patiriančių gyventojų sistemą, skatinti socialinės atskirties grupių integraciją į darbo rinką	Parengtų ir įgyvendintų socialinės atskirties grupių integracijos į darbo rinką projektų skaičius	2016–2022	Miesto VVG, NVO, Darbo birža, Verslo atstovai	250	ES, VB, SB, privačios lėšos
2.1.1.9.	Skatinti ir remti NVO, dirbančių su socialiai pažeidžiamomis asmenų grupėmis, veiklą	Finansuotų NVO projektų skaičius	2016–2022	VSA	280	SB, VB
2.1.1.10.	Stiprinti tarpžinybinį ir NVO bendradarbiavimą teikiant pagalbą nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusiems asmenims	Įgyvendintų projektų skaičius, pagalbą gavusių asmenų skaičius	2016–2022	VSA, NVO	100	Kiti fondai ir šaltiniai
2.1.2.	<i>Uždavinys. Plėtoti socialinių paslaugų, pritaikytų savivaldybės gyventojų poreikiams, sistemą</i>					
2.1.2.1.	Šeimynų įkūrimo skatinimas, mažinant institucijoje globojamų vaikų skaičių, būsto šeimynoms teikimas	Įkurtų šeimynų skaičius, vaikų, globojamų šeimynose, skaičius, suteiktų būstų skaičius	2016–2022	Visagino PVC, VSA	140	SB, VB
2.1.2.2.	Užtikrinti socialinių paslaugų teikimą socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams (nestacionarių dienos socialinės priežiūros paslaugų vaikams užtikrinimas)	Vykdomų projektų skaičius, gavusių paslaugas asmenų skaičius	2016–2022	Visagino SPC, VSA	405	VB, SB
2.1.2.3.	Plėsti socialinės globos senyvo amžiaus žmonėms ir asmenims su negalia paslaugas	Gavusių paslaugas asmenų skaičius	2016–2022	Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, VSA	350	SB, VB
2.1.2.4.	Skatinti asmeninio asistento paslaugų teikimą	Gavusių paslaugas asmenų	2016–2022	Visagino SPC,	80	SB, VB

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	savivaldybėje asmenims su negalia, senyvo amžiaus gyventojams	skaičius		NVO		
2.1.2.5.	Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugų teikimas	Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) namuose paslaugų gavėjų skaičius	2016–2022	Visagino SPC	280	ES, SB, kitų fondų lėšos
2.1.2.6.	Užtikrinti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų teikimą	Paslaugų gavėjų skaičius	2016–2022	Socialines paslaugas teikiančios įstaigos	250	SB, VB, kitų fondų lėšos
2.1.2.7.	Plėsti pagalbos į namus paslaugas	Išaugusi paslaugų apimtis, padidėjęs paslaugų į namus gavėjų skaičius	2016–2022	SPC, Raudonojo Kryžiaus draugija, NVO	320	SB, ES, kitų fondų lėšos
2.1.2.8.	Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, siekiant didinti socialinių paslaugų kokybę, prieinamumą ir įvairovę	Bendrų vykdomų projektų skaičius	2016–2022	Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, miesto VVG, NVO	100	SB, ES, kitų fondų lėšos
2.1.2.9.	Socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūros ir materialinės bazės atnaujinimas	Modernizuotų įstaigų skaičius	2016–2022	SPC, PVC	570	ES, VB, SB, kitų fondų lėšos
2.1.2.10.	Skleisti informaciją apie socialines paslaugas savivaldybės teritorijoje (per vietinę spaudą, televiziją, rengiant socialines reklamines kampanijas, akcijas)	Parengtų informacinių pranešimų, leidinių, straipsnių, laidų skaičius	2016–2022	Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, NVO, VSA, miesto VVG	55	SB, kitos lėšos
2.2.	<i>Tikslas. Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas, bendruomenės fizinio aktyvumo skatinimas</i>					
2.2.1.	<i>Uždavinys. Gerinti (atnaujinti) sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą</i>					

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
2.2.1.1.	Visagino ligoninės intensyvios terapijos ir reanimacijos bei chirurginių operacinių renovacija ir įrangos įsigijimas	Rekonstruota 684 kv. m operacinio bloko patalpų bei 683 kv. m Reanimacijos-intensyvios terapijos skyriaus patalpų; įsigyta reikalinga įranga	2016–2022	VšĮ Visagino ligoninė, VSA	2 412	VB
2.2.1.2.	Visagino ligoninės medicininių sterilizatorių ir instrumentų plovimo-dezinfekavimo mašinų įsigijimas bei jiems skirtų patalpų rekonstrukcija ir pritaikymas	Atlikta patalpų rekonstrukcija (100 kv. m), įsigyta įranga	2016–2022	VšĮ Visagino ligoninė, VSA	1 000	VB, ES
2.2.1.3.	Psichikos dienos stacionaro įkūrimas viešojoje įstaigoje Visagino pirminės sveikatos priežiūros centre	Įkurtas psichikos dienos centras (stacionaras) VšĮ Visagino pirminės sveikatos priežiūros centre	2016–2022	VšĮ Visagino PSPC, VSA	100	VB, ES
2.2.1.4.	Liftų sveikatos priežiūros įstaigose keitimas / įrengimas	Atlikti liftų keitimo / įrengimo darbai	2016–2022	VSA, sveikatos priežiūros įstaigos	300	VB, ES, SB
2.2.1.5.	Ventiliacijos sistemų sveikatos priežiūros įstaigose keitimas	Atnaujintos ventiliacijos sistemos sveikatos priežiūros įstaigose	2016–2022	VSA, sveikatos priežiūros įstaigos	4 000	VB, ES, SB
2.2.1.6.	Konsultacijų skyriaus ir registratūros VšĮ Visagino ligoninėje įrengimas	Įrengtas Konsultacijų skyrius ir registratūra VšĮ Visagino ligoninės atvirame kiemelyje	2016–2022	VšĮ Visagino ligoninė, VSA	1 500	VB, ES, SB
2.2.1.7.	Gerinti (atnaujinti) sveikatos priežiūros įstaigų patalpas	3 sveikatos priežiūros įstaigose atnaujintos (suremontuotos) patalpos	2016–2022	Sveikatos priežiūros įstaigos	500	VB
2.2.2.	<i>Uždavinys. Plėsti sveikatos priežiūros paslaugas, tobulinti jų kokybę ir pasiekiamumą</i>					
2.2.2.1.	Įkurti sveikatinimo ir reabilitacijos paslaugas teikiantį centrą (buv. Vaikų poliklinikoje)	Įkurtas sveikatinimo ir reabilitacijos paslaugas teikiantis centras, įsigyta reikalinga įranga	2016–2022	VšĮ Visagino ligoninė, VSA	4 000	VB, ES, SB
2.2.2.2.	Atnaujinti sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų medicininę įrangą, materialinę bazę	Įsigyta įranga	2016–2022	Sveikatos priežiūros įstaigos	1 500	VB, ES, kiti fondai ir finansavimo šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
2.2.2.3.	Patobulinti greitosios medicinos pagalbos paslaugų kokybę ir operatyvumą	Atnaujinti greitosios medicinos pagalbos automobiliai, pažangios greitosios medicinos pagalbos paslaugos ir jų prieinamumas	2016–2022	UAB „Ambulansas“	145	ES, VB, kiti fondai ir finansavimo šaltiniai
2.2.2.4.	Parengti ir vykdyti ilgalaikės tęstinės profilaktikos ir sveikatinimo programas, didinti jų prieinamumą	Parengtos ir vykdomos ilgalaikės tęstinės sveikatinimo programos, didėja dalyvavusių asmenų skaičius	2016–2022	Sveikatos priežiūros įstaigos, Visuomenės sveikatos biuras, Raudonojo Kryžiaus draugija	100	SB, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.2.2.5.	Bendradarbiaujant VšĮ PSPC ir Visagino socialinių paslaugų centrui plėtoti slaugos paslaugas, didinti jų apimtį, plėtoti naujas slaugos paslaugų formas	Slaugos paslaugų, teikiamų pacientų namuose, skaičius, padidėjusi pagyvenusių žmonių ambulatorinės slaugos apimtis, įdiegtos naujos slaugos paslaugų formos	2016–2022	VšĮ Visagino PSPC, Visagino SPC	150	ES, VB, kiti fondai ir finansavimo šaltiniai
2.2.2.6.	Diegti ir tobulinti informacines technologijas sveikatos priežiūros įstaigose	Įdiegtos 3 e. sistemos, išigyta kompiuterinė įranga	2016–2022	Sveikatos priežiūros įstaigos	500	ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.2.3.	<i>Uždavinys. Skleisti sveikos gyvensenos principus ir įgūdžius bendruomenėje</i>					
2.2.3.1.	Įsteigti Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos biurą	Įsteigtas Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	2017–2018	VSA	100	SB, VB
2.2.3.2.	Vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą)	Nuolat vykdoma visuomenės sveikatos stebėseną, kiekvienais metais rengiamos ir viešai skelbiamos stebėsenos ataskaitos	2016–2022	Visuomenės sveikatos biuras	10	SB, VB
2.2.3.3.	Vykdyti visuomenės sveikatinimo veiklas bendruomenėje, didinant savivaldybės gyventojų sąmoningumą apie fizinio aktyvumo, sveikos mitybos naudą, plėtojant pirmosios	Vykusių prevencinių sveikatos programų, sveikos gyvensenos mokymų, akcijų, konkursų skaičius – 100 per metus;	2016–2022	Visuomenės sveikatos biuras, Raudonojo Kryžiaus draugija	250	SB, VB, kitos lėšos

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	pagalbos suteikimo žinias, skatinant sveiką senėjimą	Suteiktų konsultacijų skaičius – 3500 vnt. per metus				
2.2.3.4.	Vykdyti vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą, ligų profilaktiką, sveikatos stiprinimo veiksmus	Vykusių prevencinių vaikų ir jaunimo sveikatos programų, sveikos gyvensenos mokymų, akcijų, konkursų, renginių skaičius – 100 per metus	2016–2022	Visuomenės sveikatos biuras, VšĮ Visagino PSPC	250	SB, VB, kiti fondai ir finansavimo šaltiniai
2.2.3.5.	Vykdyti infekcinių ligų, alkoholio ir tabako bei kitų žalingų įpročių prevenciją	Bendradarbiavimo pagrindu įgyvendintų projektų skaičius – 3 per metus; Organizuotų renginių, kuriuose ribojama prekyba alkoholiu ir tabaku, skaičius; sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos, kontrolės temomis organizuotų renginių skaičius	2016–2022	Visuomenės sveikatos biuras, Raudonojo Kryžiaus draugija, Visagino PK, NVO	140	SB, VB, rėmėjų lėšos
2.2.3.6.	Finansuoti visuomenės sveikatinimo projektus	Finansuotų projektų skaičius – 10 per metus	2016–2022	VSA	100	SB
2.2.3.7.	Skleisti informaciją apie asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas savivaldybės teritorijoje (per vietinę spaudą, televiziją, rengiant socialines reklamines kampanijas)	Parengtų informacinių pranešimų, straipsnių, laidų skaičius	2016–2022	Visuomenės sveikatos biuras, Sveikatos priežiūros įstaigos, vietinė žiniasklaida	10	SB, kiti fondai ir finansavimo šaltiniai
2.2.3.8.	Sporto vystymo, sveikatinimo, fizinio aktyvumo strategijos parengimas	Parengta sporto vystymo, sveikatinimo, fizinio aktyvumo strategija	2017–2018	VSA	10	SB, kiti finansavimo šaltiniai
2.2.3.9.	Informacijos apie miesto sporto ir aktyvaus laisvalaikio objektus bei savivaldybėje vykstančius profesionalaus ir mėgėjiško sporto renginius sklaida savivaldybės teritorijoje, regione, šalyje ir užsienyje	Parengtų informacinių pranešimų, straipsnių, laidų skaičius	2016–2022	Visagino sporto centras, VSA, NVO, miesto VVG	10	SB, kiti finansavimo šaltiniai
2.2.3.10.	Organizuoti kasmetinius tradicinius ir naujus kūno kultūros ir sporto renginius, skatinti	Organizuotų sporto renginių skaičius; sporto renginių dalyvių	2016–2022	VSA, Visagino sporto centras,	320	SB, ES, VB, kiti fondai ir

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	tarptautinį bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą tarp miestų sporto srityje, organizuojant bendrus sporto renginius	skaičius		Visuomenės sveikatos biuras, miesto VVG		šaltiniai
2.2.3.11.	Populiarinti ir stiprinti sporto (ypač komandinio) šakas, siekti geresnių rezultatų	Šalies čempionatuose dalyvavusių komandų skaičius	2016–2022	Visagino sporto centras, VSA	50	SB, VB, kiti fondai, rėmėjų lėšos
2.2.3.12.	Remti savivaldybėje kultivuojamų sporto šakų sportininkų, komandų dalyvavimą šalies, Europos ir pasaulio čempionatuose	Šalies, Europos ir pasaulio čempionatuose dalyvavusių sportininkų, komandų skaičius	2016–2022	Visagino sporto centras, VSA	120	SB, VB, kiti fondai, rėmėjų lėšos
2.2.3.13.	Remti sportinės veiklos iniciatyvas	Įgyvendintų projektų skaičius	2016–2022	VSA	200	SB, VB, kiti fondai, rėmėjų lėšos
2.2.3.14.	Modernizuoti ir plėsti savivaldybės kūno kultūros ir sporto infrastruktūrą (sporto salių, lauko sporto aikštelių ir pan.), pritaikyti ją šiuolaikiniams poreikiams, įsigyti sporto inventoriaus	Atnaujintų lauko sporto aikštynų, kitų objektų skaičius; Modernizuotų sporto salių skaičius; Įstaigų, atnaujinusių sporto inventorių, skaičius	2016–2022	VSA, savivaldybės įstaigos, miesto VVG	800	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.2.3.15.	Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako gaminių prieinamumą ir vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą	Vykdomų alkoholio, tabako ir narkomanijos kontrolės veiklų skaičius per metus (priimti atitinkami teisės aktai, patikros, reidai, švietėjiška veikla ir pan.); Vykdomų projektų, akcijų skaičius	2016–2022	VSA, Visagino PK, Raudonojo Kryžiaus draugija	95	SB, kiti fondai, rėmėjų lėšos
2.3.	<i>Tikslas. Teikti besimokančios visuomenės poreikius atitinkančias švietimo paslaugas</i>					
2.3.1.	<i>Uždavinys. Užtikrinti efektyvų bendrojo ugdymo mokyklų tinklą</i>					
2.3.1.1.	Parengti ir įgyvendinti savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 m. bendrąjį planą	Parengtas ir VST patvirtintas planas, vykdomos numatytos priemonės	2016–2020	VST, VSA, bendrojo ugdymo mokyklos,		

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
				socialiniai partneriai		
2.3.1.2.	Modernizuoti bendrojo ugdymo mokyklų vidaus ir lauko edukacines erdves	Įgyvendintų projektų skaičius, mokyklų, kurių erdvės buvo modernizuotos, skaičius; modernizuotų edukacinių erdvių skaičius	2016–2020	Bendrojo ugdymo mokyklos, VSA	3 400	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.3.1.3.	Atnaujinti bendrojo ugdymo mokyklų materialinę bazę prioritetą teikiant IT	Mokyklų, atnaujinusių savo materialinę bazę, skaičius	2016–2022	Bendrojo ugdymo mokyklos, VSA	200	ES, VB, SB, MK, kiti fondai ir šaltiniai
2.3.1.4.	Įveikinti bendrojo ugdymo reikmėms nereikalingas mokyklų pastatų erdves	Įvykdytų ilgalaikių projektų, sutarčių dėl patalpų įveiklinimo skaičius; įveiklintas mokyklų pastatų plotas, kv. m; mokyklų pastatų išlaikymo iš SB kaštų sumažėjimas, proc.	2016–2022	Bendrojo ugdymo mokyklos, VSA		
2.3.1.5.	Užtikrinti kompleksinės pagalbos mokiniui (nuo 0 iki 18 m.), mokytojui ir mokyklai teikimą pagal besikeičiančius poreikius	Įsteigta pareigybė ir dirba VSA tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius; sukurtas efektyviai veikiantis kompleksinės pagalbos mokiniui tarpinstitucinis partnerystės tinklas	2016–2022	Bendrojo ugdymo mokyklos, VSA tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, VPMMC	200	VB, SB, MK
2.3.1.6.	Siekiant bendrojo ugdymo kokybės, siekiant mažinti pedagoginių darbuotojų mokyklose amžiaus vidurkį, parengti ir įgyvendinti programą mokyklų iniciatyvoms remti	Parengta ir įgyvendinama tęstinė programa mokyklų iniciatyvoms remti; įgyvendintų bendrojo ugdymo kokybę skatinančių projektų skaičius; pedagoginių darbuotojų mokyklose amžiaus vidurkio pokytis proc.	2016–2022	Bendrojo ugdymo mokyklos, VSA, VST	120	VB, SB, MK
Formuoti vaikų ir jaunimo poreikius tenkinančią neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę						

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
2.3.2.						
2.3.2.1.	Parengti ir įgyvendinti neformaliojo švietimo paslaugų vaikams ir jaunimui įvairovę ir kokybę už savivaldybei prieinamą kainą užtikrinantį planą	Parengtas ir VST patvirtintas planas, vykdomos numatytos priemonės	2016–2017	VST, VSA, neformaliojo švietimo įstaigos, socialiniai partneriai		
2.3.2.2.	Atnaujinti neformaliojo švietimo įstaigų (tarp jų ir ikimokyklinio ugdymo) materialinę bazę, ugdymo priemones	Neformaliojo švietimo mokyklų, atnaujinusių savo materialinę bazę, skaičius	2016–2022	Neformaliojo švietimo įstaigos, VSA	400	ES, VB, SB, MK, kiti fondai ir šaltiniai
2.3.2.3.	Maksimaliai įveikinti visų tipų mokyklų turimas sporto bazes, atverti jų erdves bendruomenei laisvu nuo pamokų, treniruočių laiku	Visų tipų mokyklų turimų sporto bazių (lauko ir vidaus) užimtumas ne pamokų / treniruočių laiku, proc.; visų tipų mokyklų turimų sporto bazių (lauko ir vidaus) atvirumas ne pamokų / treniruočių laiku, proc.	2016–2022	Neformaliojo švietimo įstaigos, VSA		
2.3.2.4.	Modernizuoti neformaliojo švietimo įstaigų (tarp jų ir ikimokyklinio ugdymo) vidaus ir lauko edukacines erdves (centrus), užtikrinti teritorijų saugumą	Įgyvendintų projektų skaičius, neformaliojo švietimo mokyklų, kurių erdvės buvo modernizuotos, skaičius; modernizuotų edukacinių erdvių (centrų) skaičius	2016–2022	Neformaliojo švietimo įstaigos, VSA	2 500	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.3.3.	<i>Uždavinys. Formuoti suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi paslaugų tinklą</i>					
2.3.3.1.	Parengti ir įgyvendinti nuolatinį profesinį tobulėjimą, naujų kompetencijų įgijimą ir bendruosius visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimus įvairioms suaugusiųjų tikslinėms grupėms skatinančių ir paslaugas užtikrinančių veiksmų planą, pasitelkti visus	Parengtas ir VST patvirtintas planas, vykdomos numatytos priemonės, plano įgyvendinime dalyvaujančių partnerių skaičius	2016–2022	VST, VSA, švietimo įstaigos, NVO, socialiniai partneriai	300	SB, VB, kiti šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	galimus partnerius					
2.3.3.2.	Remti informacinės sklaidos, skirtos motyvuoti suaugusiųjų dalyvavimą mokymėsi visą gyvenimą, iniciatyvas	Įgyvendintų komunikacinių priemonių skaičius	2016–2022	VST, VSA	7	SB, VB, kiti šaltiniai
2.3.3.3.	Remti neformaliojo švietimo įvairioms suaugusiųjų amžiaus grupėms programas / projektus	Veikia savivaldybės rėmimo programa; finansuotų projektų skaičius pagal finansavimo šaltinius	2016–2022	VST, VSA	200	SB, VB, kiti šaltiniai
2.3.4.	<i>Uždavinys. Užtikrinti kryptingą jaunimo politikos įgyvendinimą</i>					
2.3.4.1.	Stiprinti atvirų jaunimo erdvių / centrų veiklą, tobulinti jaunimo darbuotojų kompetencijas	Veikia 2 atviros jaunimo erdvės/centrai; kompetencijas tobulinusių jaunimo darbuotojų skaičius ir tobulinimosi dienų skaičius	2016–2022	VSA, Jaunimo reikalų koordinatorius, atviras jaunimo erdvės / centrus turinčios įstaigos, jaunimo NVO	100	SB, VB, kiti šaltiniai
2.3.4.2.	Atlikti jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėje vertinimą	Paskelbta vertinimo ataskaita	2016–2022	VSA, Jaunimo reikalų koordinatorius		
2.3.4.3.	Skatinti šeimos vertybes, ugdyti tėvystės įgūdžius	Įgyvendintų projektų skaičius	2016–2022	VSA	15	SB, VB, kiti šaltiniai
2.3.4.4.	Jaunimo dalyvavimo sprendimų jiems aktualiais klausimais priėmimo užtikrinimas	Jaunimo atstovai nustatyta tvarka įtraukti į visas darbo grupes, komisijas, tarybas, kurios svarsto jaunimui aktualius klausimus	2016–2022	VST, VSA, Jaunimo reikalų koordinatorius		
2.4.	<i>Tikslas. Sociokultūrinė integracija ir kultūros sektoriaus plėtra</i>					
2.4.1.	<i>Uždavinys. Didinti kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, skatinti gyventojų įsitraukimą bei kūrybinę saviraišką</i>					

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
2.4.1.1.	Organizuoti aukšto meninio lygio renginius miesto bendruomenei, ugdyti meninį skonį	Organizuotų per metus profesionalų (aukšto meninio lygio) renginių skaičius	2016–2022	savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigos, socialiniai partneriai	50	SB, VB, kiti šaltiniai
2.4.1.2.	Remti iniciatyvas, skatinančias šalies ar užsienio profesionalių menininkų įtraukimą į vietos kultūrinius projektus, taip gerinant renginių kokybę ir stiprinant savo kultūros ir meno specialistų kompetencijas	Renginių / projektų, į kurių organizavimą buvo įtraukti šalies ar užsienio profesionalūs menininkai, skaičius	2016–2022	VSA, savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigos, socialiniai partneriai	30	VB, SB, kiti šaltiniai
2.4.1.3.	Ugdyti aktyvius kultūros paslaugų vartotojus užtikrinant nuoseklų gyventojų į(si)traukimą į kūrybinę saviraišką, saviveiklą, kultūrinę edukaciją visais gyvenimo tarpsniais – nuo 1 iki 101 metų amžiaus	Užtikrintas visų amžiaus tarpsnių gyventojų įtraukimas į kūrybinę saviraišką, saviveiklą, kultūrinę edukaciją: mėgėjų meno kolektyvų, grupių, programų, projektų dalyvių statistika	2016–2022	savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigos, socialiniai partneriai	50	VB, SB, kiti šaltiniai
2.4.1.4.	Parengti ir įgyvendinti profesionalų informacijos apie miesto kultūrinius išteklius ir jame vykstančius renginius sklaidos savivaldybės teritorijoje, regione, šalyje ir užsienyje veiksmų planą, jį integruoti į bendrą savivaldybės rinkodaros programą	Parengtas ir įgyvendinamas profesionalus informacijos apie miesto kultūrinius išteklius ir jame vykstančius renginius sklaidos savivaldybės teritorijoje, regione, šalyje ir užsienyje veiksmų planas	2016–2017	VSA, savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigos, socialiniai partneriai	5	SB, kiti šaltiniai
2.4.1.5.	Įgyvendinti kultūrinių mainų ir bendradarbiavimo su miestais partneriais projektus	Vykusių mainų, bendrų projektų skaičius	2016–2022	VSA, savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigos, socialiniai partneriai	30	SB, kiti šaltiniai
2.4.1.6.	Parengti ir įgyvendinti kino sklaidos savivaldybėje priemonių planą	Parengtas ir įgyvendinamas kino sklaidos savivaldybėje priemonių planas	2016–2022	VKC		

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
2.4.1.7.	Tenkinant gyventojų kultūrinius poreikius, skatinti kultūros ir neformaliojo švietimo įstaigų, organizacijų socialinę partnerystę, siekiant racionaliau išnaudoti savivaldybėje turimus išteklius, organizuoti ir palaikyti kultūros savanorystę	Bendrai kultūros ir švietimo įstaigų organizuojamų renginių, vykdomų projektų skaičius	2016–2022	VSA, savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigos, socialiniai partneriai		
2.4.1.8.	Atnaujinti kultūros įstaigų materialinę bazę: aprūpinti visas Visagino kultūros centro sales kokybiška garso ir apšvietimo įranga, įsigyti lauko renginiams skirtą įrangos komplektą, aprūpinti IT ir komunikacinėmis technologijomis, modernia kino filmų demonstravimo įranga	VKC įsigyti baldai „Draugystės“ ir „Sedulinos“ pastatams; įsigyta IT ir KT VKC ir VVB; įsigyta apšvietimo ir garso aparatūra „Sedulinos“, „Bangos“ ir filialo salėms, įsigyta aparatūra lauko renginiams organizuoti; įsigyta moderni kino salės aparatūra	2016–2022	VST, VSA, VKC, Visagino viešoji biblioteka	550	VB, SB, ES, kiti fondai ir šaltiniai
2.4.2.	<i>Uždavinys. Atnaujinti ir plėtoti kultūros įstaigų ir kultūriniais poreikiams būtina infrastruktūrą</i>					
2.4.2.1.	Įgyvendinti Visagino kultūros centro patalpų modernizavimo ir erdvių pritaikymo bendruomenių poreikiams projektus	Įgyvendintų projektų skaičius	2016–2022	VSA, miesto VVG, kiti socialiniai partneriai	1 000	VB, ES, SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.4.2.2.	Perkelti Visagino viešąją biblioteką su filialu į kitas patalpas, pritaikyti jas bibliotekos veiklai, sukurti modernias ir patrauklias lankytojams erdves	VVB įkurta naujose patalpose; įgyvendintas patalpų pritaikymo ir modernizavimo projektas	2016–2020	VST, VSA, Visagino viešoji biblioteka	3 500	VB, ES, SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.4.2.3.	Modernizuoti Visagino kultūros centro „Bangos“ pastatą pritaikant jaunimo laisvalaikiui ir įrengiant erdves modernaus meno ekspozicijoms bei kultūros inovacijoms	Modernizuotas Visagino kultūros centro „Bangos“ pastatas pritaikant jaunimo laisvalaikiui ir įrengiant erdves modernaus meno ekspozicijoms bei kultūros inovacijoms	2016–2022	VST, VSA, VKC	2 500	VB, ES, SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.4.3.	<i>Uždavinys. Ugdyti gyventojų pilietiškumą ir puoselėti tautinių bendruomenių identitetą</i>					

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
2.4.3.1.	Organizuoti visoms amžiaus grupėms bei visų tautybių gyventojams skirtus renginius, programas, projektus, skatinančius pilietiškumą, patriotizmą, sociokultūrinę integraciją	Renginių, programų, projektų skaičius	2016–2022	VKC, Visagino viešoji biblioteka, švietimo įstaigos, NVO	30	VB, SB, kiti šaltiniai
2.4.3.2.	Stiprinti organizuojamus renginius, demonstruojančius Visagino savivaldybės gyventojų sudėties tautinį išskirtinumą	Renginių skaičius, Tarptautinis tautinių kultūrų festivalis įtrauktas į šalies prioritetinių renginių sąrašą, atlikti tautinių bendruomenių vertinimai	2016–2022	VSA, VKC, tautinių bendruomenių NVO	50	VB, SB, kiti šaltiniai
2.4.3.3.	Remti naujoviškas sociokultūrinės iniciatyvas, susijusias su miesto teritorijos bendruomenių (pagal seniūnaitijas, mikrorajonus) į(si)traukimu į kultūros kūrimą ir sklaidą	Įgyvendintų bendruomenių iniciatyvų skaičius	2016–2022	VSA, VKC, mikrorajonų bendruomenės, seniūnaitijos, miesto VVG, NVO	30	VB, SB, kiti šaltiniai
2.4.3.4.	Remti savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigų mėgėjų meno kolektyvų, atstovaujančių Visagino tautinėms kultūroms, tautinių kostiumų išsigijimą, aprūpinimą liaudies muzikos instrumentais	Įsigyta kostiumų, jų detalių, muzikos instrumentų, vnt.	2016–2022	VST, VSA, VKC, VKN, MM	70	VB, SB, kiti šaltiniai
2.4.3.5.	Įgyvendinti Dainų švenčių tradicijos – UNESCO pripažintų žmonijos žodinio ir nematerialaus kultūros paveldo šedevru – tęstinumo užtikrinimo priemonės savivaldybėje	Dainų šventėse dalyvaujančių kolektyvų skaičius	2016–2022	VST, VSA, VKC, VKN, MM	50	VB, ES, SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.	Tikslas. Viešojo administravimo sistemos gerinimas, veiklos efektyvumo didinimas					
2.5.1.	Uždavinys. Didinti viešąsias paslaugas teikiančių organizacijų ir asmenų kompetenciją ir skatinti jų atsakomybę					
2.5.1.1.	Savivaldybės administracijos ir savivaldybės	Parengta personalo motyvacijos	2016–2020	VSA,	23	SB

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	įstaigų personalo motyvacijos ir skatinimo programos parengimas ir įgyvendinimas (skatinant darbuotojų motyvaciją, lyderystę, iniciatyvumą)	ir skatinimo programa		savivaldybės įstaigos		
2.5.1.2.	Savivaldybės politikų, savivaldybės administracijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas	Kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių politikų, savivaldybės administracijos darbuotojų skaičius	2016–2022	VSA	85	ES, VB, SB
2.5.1.3.	Kelti gydytojų, bendrosios praktikos slaugytojų kvalifikaciją	Kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių gydytojų, bendrosios praktikos slaugytojų skaičius	2016–2022	Sveikatos priežiūros įstaigos	150	ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.1.4.	Skatinti trūkstumų specialybių gydytojų rengimą, pritraukti naujus specialistus	Pritraukti, parengti trūkstumų specialybių gydytojai (apie 25 asm.)	2016–2022	Sveikatos priežiūros įstaigos	400	SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.1.5.	Kelti socialinėje srityje dirbančių darbuotojų kvalifikaciją ir gerinti jų kompetenciją, organizuoti superviziją	Pakėlusių kvalifikaciją socialinių darbuotojų skaičius	2016–2022	Socialines paslaugas teikiančios įstaigos	100	SB, ES, VB, kiti šaltiniai
2.5.1.6.	Užtikrinti aukštą ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų ir kito neformaliojo švietimo darbuotojų kompetenciją, didelį dėmesį skirti valstybinės kalbos vartojimui	Pakėlusių kvalifikaciją švietimo srityje dirbančių darbuotojų skaičius	2016–2022	Švietimo įstaigos	250	SB, ES, VB, kiti šaltiniai
2.5.1.7.	Kelti kultūros ir meno srities darbuotojų kompetenciją	Pakėlusių kvalifikaciją kultūros srities darbuotojų skaičius	2016–2022	Įstaigos, teikiančios paslaugas kultūros srityje	80	SB, ES, VB, kiti šaltiniai
2.5.1.8.	Kelti sporto srities darbuotojų kompetenciją	Pakėlusių kvalifikaciją sporto srities darbuotojų skaičius	2016–2022	Įstaigos, teikiančios paslaugas sporto srityje	80	SB, ES, VB, kiti šaltiniai
2.5.1.9.	Nuosekliai, kompleksiskai ir sistemingai spręsti moterų ir vyrų lygybės bei lygių galimybių	Išplatintų informacinių leidinių skaičius; skundų moterų ir vyrų	2016–2022	VSA, NVO	50	SB, VB, kiti fondai ir

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	problemas visose srityse	lygybės srityje mažėjimas; Paremtų NVO projektų skaičius				šaltiniai
2.5.1.10.	Skatinti ir tobulinti savivaldybės įstaigų projektinę veiklą	Organizuotų mokymų skaičius; Savivaldybės įstaigose įgyvendintų projektų skaičius	2016–2022	Savivaldybės įstaigos	100	SB, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.2.	<i>Uždavinys. Gerinti visuomenei teikiamų paslaugų kokybę, didinant jų atitikimą visuomenės poreikiams ir vystyti išmanaus miesto koncepciją</i>					
2.5.2.1.	Tyrimų ir apklausų, skirtų nustatyti savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų teikiamų viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo lygį bei poreikius, periodinis atlikimas	Atliktų tyrimų skaičius; atliktų apklausų skaičius	2016–2022	VSA, savivaldybės įstaigos	10	SB, kitos lėšos
2.5.2.2.	Savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų interneto svetainių atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų savivaldybės įstaigų interneto svetainių skaičius	2016–2022	VSA, savivaldybės įstaigos	120	SB, ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.2.3.	Diegti ir plėsti elektronines sveikatos priežiūros paslaugas	Elektronines sveikatos paslaugas teikiančių įstaigų skaičius; Elektroniniu būdu teikiamų paslaugų dalis iš visų paslaugų (proc.)	2016–2022	Sveikatos priežiūros įstaigos	200	ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.2.4.	Savivaldybės teikiamų paslaugų modernizavimas, panaudojant pažangias technologijas	Mobiliųjų aplikacijų panaudojimas teikiant savivaldybės paslaugas; savivaldybės teikiamų el. paslaugų suderinimas su kitomis sistemomis; naujos programinės įrangos įsigijimas	2016–2022	VSA	400	SB, ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.2.5.	Administracinės naštos mažinimo priemonių plano įgyvendinimas	Priimtų sprendimų dėl verslo sąlygų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimo skaičius	2016–2022	VSA	50	SB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.2.6.	Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Visagino savivaldybėje	Modernizuota vieno langelio sistema, pritaikant ją visoms	2016–2022	VSA	180	SB, ES, VB, kiti fondai ir

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
		savivaldybės teikiamoms paslaugoms; Į interneto svetainę perkeltų elektroninių paslaugų dalis				šaltiniai
2.5.2.7.	Savivaldybės administracijos informacinių technologijų bazės atnaujinimas ir plėtra	Įsigytų, atnaujintų informacinių technologijų įrenginių, sistemų, skaičius	2016–2022	VSA	150	SB, ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.2.8.	Elektroninės demokratijos priemonių plėtra	Įdiegtų elektroninės demokratijos priemonių skaičius	2016–2022	VSA	85	ES, SB
2.5.2.9.	Diegti naujas išmanaus miesto priemones	Įdiegtų išmanaus miesto priemonių skaičius	2016–2022	VSA	200	SB, ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.3.	<i>Uždavinys. Planavimo ir kontrolės procesų tobulinimas, užtikrinant tolygų savivaldybės vystymą</i>					
2.5.3.1.	Visagino savivaldybės teritorijos ir Visagino miesto teritorijos bendrojo plano atnaujinimas	Atnaujintų planų skaičius	2016–2022	VSA	100	ES, SB, VB
2.5.3.2.	Specialiųjų planų ir jiems prilyginamų dokumentų rengimas laiku, atsižvelgiant į savivaldybės poreikius	Parengtų, atnaujintų specialiųjų planų ir jiems prilyginamų dokumentų skaičius	2016–2022	VSA	200	ES, SB, VB
2.5.3.3.	Detaliųjų planų rengimas laiku, atsižvelgiant į savivaldybės poreikius	Parengtų, atnaujintų detaliųjų planų skaičius	2016–2022	VSA	150	ES, SB, VB
2.5.3.4.	Rengti, atnaujinti ir įgyvendinti sektorines galimybių studijas, investicinius projektus ir kitus planavimo dokumentus	Parengtų, atnaujintų ir įgyvendintų įvairių planavimo dokumentų skaičius; kiekvienais metais rengiami ir įgyvendinami strateginiai veiklos planai	2016–2022	VSA	100	ES, SB, VB
2.5.3.5.	Naujojo laikotarpio (po 2022 m.) strateginio plėtros plano parengimas	Parengtas naujo periodo planas	2021–2022	VSA	20	ES, SB, VB
2.5.3.6.	Turto valdymo strategijos ir tvarkos parengimas	Parengta turto valdymo strategija, tvarka; atnaujintų teisės aktų, nekilnojamojo turto valdymo srityje, skaičius	2016–2022	VST, VSA	50	SB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
2.5.3.7.	Efektyvus savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto panaudojimas, pritaikant pastatus visuomeniniams poreikiams, verslo skatinimui	Pritaikytų pastatų skaičius; privatizuotų nenaudojamų pastatų skaičius	2016–2022	VSA	2 300	SB, ES, VB, kiti fondai
2.5.3.8.	Visagino savivaldybės viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės skatinimas	Suorganizuotų diskusijų skaičius; bendrai įgyvendintų projektų / pasirašytų sutarčių skaičius	2016–2022	VSA, privatus sektorius	350	SB, ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.5.3.9.	Bendradarbiavimo tarp miestų partnerių, skirtingų sričių institucijų, organizacijų, NVO, bendruomenių, savivaldybės ir savivaldybės pavaldumo įstaigų skatinimas, teikiant gyventojams aktualias viešąsias paslaugas, sprendžiant miesto problemas	Suorganizuotų diskusijų skaičius; bendrai įgyvendintų projektų / pasirašytų sutarčių skaičius	2016–2022	VST, VSA, NVO	400	SB, ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
2.6.	Tikslas. Saugios savivaldybės kūrimas ir plėtojimas					
2.6.1.	Uždavinys. Kurti ir plėtoti saugią aplinką Visagino savivaldybėje					
2.6.1.1.	Saugumo stiprinimo ir saugios savivaldybės plėtros ir veiklų koordinavimo komisijos sudarymas bei Kompleksinės saugumo stiprinimo ir saugios savivaldybės plėtros programos parengimas ir įgyvendinimo užtikrinimas	Sudaryta saugumo stiprinimo ir saugios savivaldybės plėtros ir veiklų koordinavimo komisija (įvairių institucijų veiklos koordinavimo organas), parengta Kompleksinės saugumo stiprinimo ir saugios savivaldybės plėtros programa, vykdoma jos įgyvendinimo stebėseną	2016–2022	VSA, Visagino PK	50	SB
2.6.1.2.	Viešosios tvarkos užtikrinimo skyriaus (švaros, gyvūnų laikymo taisyklių laikymosi kontrolė ir pan.) Visagino savivaldybės administracijoje įsteigimas	Pakeista Visagino savivaldybės administracijos struktūra, įsteigtas Viešosios tvarkos užtikrinimo skyrius	2016–2017	VSA		
2.6.1.3.	Stiprinti ir aktyvinti viešosios policijos ir	Įtraukta vietos bendruomenė į	2016–2022	Visagino PK,	115	SB, kitos

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	bendruomenės bendradarbiavimą, saugios kaimynystės iniciatyvas (kurti ir plėtoti būdus geriau informuoti ir įtraukti bendruomenę į saugumo stiprinimo veiklą)	saugumo stiprinimo veiklą, įkurti jaunųjų policijos rėmėjų ir jaunųjų eismo patrulių būreliai, organizuoti policijos rėmėjų mokymai, policijos rėmėjai aprūpinti reikiama atributika bei įranga, informacijos sklaida apie viešojo saugumo užtikrinimo problemas bei prevencijos būdus; įsigytos viešajam saugumui užtikrinti reikiamos priemonės (narkotikų testai, girtumo testai, transporto kuras, atšvaitai, kita)		seniūnaičiai, VSA		lėšos
2.6.1.4.	Plėsti vaizdo stebėjimo sistemos tinklą, užtikrinant jos funkcionavimą bei tinkamą veikimą	Išplėstas vaizdo sistemos tinklas, užtikrintas vaizdo sistemos funkcionavimas (nuolat bendradarbiaujama su Visagino PK, laiku šalinami gedimai, užtikrintas tinkamas teritorijos apšvietimas tamsiuoju paros metu)	2016–2022	VSA, Visagino PK	420	SB, ES
2.6.1.5.	Laiku finansuoti ir vykdyti įvairias prevencines, švietėjiškas programas, renginius nusikalstamumo prevencijos srityje, įgyvendinti saugumo stiprinimo projektus	Įgyvendintų projektų, vykusių programų, mokymų, akcijų, konkursų, renginių nusikalstamumo prevencijos ir saugumo stiprinimo srityje skaičius – 10 per metus	2016–2022	VSA, Visagino PK, švietimo įstaigos, NVO	50	SB, VB
2.6.1.6.	Diegti eismo saugumą ir reguliavimą didinančias priemones	Modernizuotas (užtikrintas) apšvietimas perėjose, įrengti stacionarūs greičio matavimo prietaisai, atnaujinti greičio ribojimo kalneliai, kitos techninės, eismo saugumą	2016–2022	VSA, Eismo saugumo komisija	450	SB, VB, ES

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
		didinančios priemonės; parengtos ir įvykdytos eismo saugumo programos savivaldybėje				
2.6.1.7.	Įrengti, modernizuoti lopšelių-darželių bei vaikų žaidimo aikštelių tinkamą aptvėrimą, teritorijų apsaugą	Įrengtos / renovuotos tvoros, įrengtos stebėjimo kameros	2016–2022	VSA, švietimo įstaigos	250	SB
2.6.1.8.	Įkurti saugaus eismo ir nusikalstamų veikų prevencijos klasę	Įrengta saugaus eismo ir nusikalstamų veikų prevencijos klasė	2016–2022	VSA, Visagino PK	25	SB
2.6.1.9.	Išblaivinimo įstaigos / patalpų įrengimas	Įrengtos išblaivinimo patalpos	2016–2022	VSA, Visagino PK	80	SB, VB
2.6.1.10.	Įrengti savivaldybės gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemą ekstremaliųjų situacijų atvejais	Įrengta savivaldybės gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema – 1 vnt.	2016–2022	VSA	85	SB, VB

III.3.3 lentelė. III prioriteto „SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS“ priemonių planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
III PRIORITETAS. SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS						
3.1.	<i>Tikslas. Patrauklių turizmo, laisvalaikio ir sporto objektų kūrimas ir efektyvus išnaudojimas</i>					
3.1.1.	<i>Uždavinys. Kurti patrauklius ir efektyviai išnaudoti esamus turizmo, laisvalaikio ir sporto objektus savivaldybėje</i>					
3.1.1.1.	Daugiafunkcio vandens turizmo, aktyvaus	Įrengtas daugiafunkcis vandens	2016–2022	VSA	2 100	ES, VB, SB,

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
	poilsio ir sporto centro (irklavimo bazės) įrengimas Visagino ežero pakrantėje ir aplinkinės teritorijos kompleksinis sutvarkymas	turizmo, aktyvaus poilsio ir sporto centras (irklavimo bazė) ir sutvarkyta jo teritorija				kiti fondai ir šaltiniai
3.1.1.2.	Rekonstruoti ir modernizuoti mieste esančius viešus statinius, konstrukcijas (amfiteatrus, aikšteles) pritaikant juos lauko kultūriniais renginiams organizuoti, įrengti naujus objektus	Modernizuotų / įrengtų objektų (amfiteatru, aikštelių, estradų) skaičius	2017–2022	VSA	1 500	ES, SB, kiti fondai
3.1.1.3.	Vandens sporto / aktyvaus laisvalaikio, sveikatingumo, konferencijų ir pan. turizmo objektų ir infrastruktūros savivaldybės teritorijoje atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų, naujai įrengtų turizmo objektų skaičius	2016–2022	VSA, SVV, Rekreacijos paslaugų centras, miesto VVG	2 100	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.1.1.4.	Rekreacinių zonų, pritaikant jas aktyviam laisvalaikiui ir poilsiui, plėtra	Įrengtų rekreacinių zonų skaičius; Atnaujintų rekreacinių zonų skaičius	2016–2022	VSA, bendruomenės, miesto VVG	320	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.1.1.5.	Visagino savivaldybės teritorijoje esančių kultūros / industrinio paveldo objektų tvarkyba ir pritaikymas turizmo, bendruomenės reikmėms bei edukacinėms programoms	Kultūros / industrinio paveldo objektų, pritaikytų organizuoti turistinę ir bendruomeninę veiklą, skaičius; Bendruomenių, vykdančių veiklą šiuose objektuose, skaičius	2016–2022	VSA	460	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.1.1.6.	Buvusios Sedulinos mokyklos pastato pritaikymas Visagino kultūros centro ir bendruomenės reikmėms, įrengiant Kultūros, turizmo ir kūrybinio verslo miestą po vienu stogu	Įkurtas kultūros, turizmo ir kūrybinio verslo centras po vienu stogu	2016–2022	VSA, VKC	750	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.1.1.7.	Gamtos pažinimo, „žalios idėjos“ skatinimo infrastruktūros Visagino savivaldybės teritorijoje plėtra	Įrengtų edukacinės infrastruktūros objektų skaičius; Pritaikytų statinių / erdvių edukacinei veiklai skaičius	2016–2022	VSA, bendruomenės, miesto VVG	850	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.1.1.8.	Modernizuoti Visagino savivaldybės teritorijoje miškų masyvuose esančias trasas bei pritaikyti jas vasaros ir žiemos sporto šakų mėgėjams	Įrengtų sveikatingumo trasų skaičius	2016–2022	VSA	460	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.1.1.9.	Čiuożyklos (veikiančios visus metus) įrengimas	Įrengta čiuożykla	2016–2022	VSA	300	ES, VB, SB,

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
						kiti fondai ir šaltiniai
3.2.	<i>Tikslas. Modernizuoti viešąją ir inžinerinę savivaldybės infrastruktūrą</i>					
3.2.1.	<i>Uždavinys. Gerinti savivaldybės susisiekimo sistemą, skatinti ekologiško transporto naudojimą</i>					
3.2.1.1.	Įdiegti vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizavimo sistemą	Įdiegta vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizavimo sistema	2017–2020	VSA	100	SB, VB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.2.	Vietinės reikšmės kelių ir gatvių tinklo savivaldybės teritorijoje atnaujinimas	Rekonstruotų kelių ir gatvių ilgis, km	2016–2022	VSA	3 500	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.3.	Šaligatvių (pėsčiųjų takų) įrengimas ir atnaujinimas, pritaikant juos žmonėms su specialiaisiais poreikiais	Įrengtų / atnaujintų pėsčiųjų takų ilgis, km	2016–2022	VSA	2 000	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.4.	Gerinti ir tobulinti dviračių takų būklę ir infrastruktūrą, populiarinti ekologiško transporto naudojimą	Įrengtų / atnaujintų dviračių takų ilgis, km; pagerinta infrastruktūra	2016–2022	VSA	1 800	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.5.	Paskatinti sistemos „Park and Ride“ diegimą savivaldybės teritorijoje	Įrengtų dviračių statymo vietų skaičius	2016–2022	VSA, privatus sektorius	12	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.6.	Eismo saugos ir transporto saugumo priemonių savivaldybės teritorijoje įgyvendinimas	Įrengtų saugos ir transporto saugumo priemonių skaičius	2016–2022	VSA	150	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.7.	Automobilių stovėjimo aikštelių, privažiavimų, poilsio aikštelių įrengimas / atnaujinimas savivaldybės teritorijoje	Įrengtų / atnaujintų automobilių stovėjimo aikštelių, poilsio aikštelių plotas, kv. m	2016–2022	VSA	1 500	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.8.	Darnaus judumo infrastruktūros įrengimas mieste ir savivaldybės teritorijoje	Parengtas Visagino miesto darnaus judumo planas; Įgyvendintų projektų, taikant darnaus judumo principus,	2016–2022	VSA	1 000	ES, SB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
		skaičius				
3.2.1.9.	Vietinės reikšmės kelio Visagino g.–Parko g.–Sedulinos al. kvartale rekonstravimas ir kompleksinis aplinkos sutvarkymas	Rekonstruotų gatvių ilgis, km	2016–2019	VSA	830	ES, SB
3.2.1.10.	Visagino g. atkarpos nuo Parko g. iki Vilties g. rekonstravimas	Atnaujintų pėsčiųjų takų ilgis, km	2016–2019	VSA	1 160	ES, SB
3.2.1.11.	Sedulinos al. atkarpos nuo Parko g. iki Visagino g. rekonstravimas	Atnaujintų pėsčiųjų takų ilgis, km	2017–2022	VSA	2 000	ES, VB, SB, kitos lėšos
3.2.1.12.	Visagino savivaldybės teritorijoje esančių sodų bendrijų kelių perėmimas savivaldybės žinion ir jų priežiūra	Perimtų kelių skaičius	2016–2018	VSA	150	SB
3.2.1.13.	Elektromobilių naudojimo skatinimas	Įrengtų elektromobilių nuomos punktų ir įkrovimo taškų skaičius	2016–2022	VSA, privatus sektorius	400	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.1.14.	Didinti viešojo transporto populiarinimą, atnaujinant miesto viešojo transporto priemones, išplečiant viešojo transporto maršrutų pasirinkimo galimybes	Atnaujintų viešojo transporto priemonių skaičius	2016–2022	Vežėjai, teikiantys maršrutinio transporto paslaugas	300	Kiti finansavimo šaltiniai
3.2.1.15.	Autobusų stoties pastato įrengimas	Įrengta autobusų stotis	2017–2022	VSA, verslo sektorius	2 500	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.2.	<i>Uždavinys. Plėtoti ir modernizuoti savivaldybės apšvietimo tinklą</i>					
3.2.2.1.	Inžinerinių ir gatvių apšvietimo tinklų modernizavimas	Modernizuotų inžinerinių ir gatvių apšvietimo tinklų ilgis, km	2016–2022	VSA	1 000	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.2.2.	Saugaus eismo priemonių diegimas, įrengiant / modernizuojant pėsčiųjų perėjų ženklumą ir apšvietimą	Modernizuotų pėsčiųjų perėjų skaičius	2016–2022	VSA, Saugaus eismo komisija	300	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.2.3.	Miesto gatvių apšvietimo sistemos įdiegimas didinant energijos vartojimo efektyvumą	Įdiegta miesto gatvių apšvietimo valdymo sistema	2017–2022	VSA, privatus sektorius	300	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
						šaltiniai
3.2.3.	<i>Uždavinys. Sudaryti gyventojams galimybę gauti geros kokybės geriamąjį vandenį ir buitinių nuotekų tvarkymo paslaugas</i>					
3.2.3.1.	Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas Visagino savivaldybėje	Renovuotų geriamojo tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų ilgis, km	2016–2022	VĮ „Visagino energija“	3 760	ES, kiti fondai ir šaltiniai
3.2.3.2.	Nusausinto dumblo sandėliavimo aikštelių įrengimas, rekonstruojant nenaudojamą biologinio valymo talpų bloką, projekto parengimas ir statyba	Įrengta nusausinto dumblo saugykla	2016–2020	VĮ „Visagino energija“	320	ES, kiti fondai ir šaltiniai
3.3.	<i>Tikslas. Miesto energetinio efektyvumo didinimas mažinant patiriamus nuostolius</i>					
3.3.1.	<i>Uždavinys. Modernizuoti šilumos ūkį ir diegti energiją taupančias priemones</i>					
3.3.1.1.	Visagino miesto atviros centralizuotos šildymo sistemos pertvarkymas į uždarą	Visagino miesto centralizuota šildymo sistema pertvarkyta į uždarą	2016–2017	VSA	8 470	ES, VB, SB
3.3.1.2.	Renovuoti susidėvėjusias šilumos trases	Renovuotų šilumos trasų ilgis, km	2016–2022	VĮ „Visagino energija“	4 070	ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
3.3.1.3.	Kogeneracinės jėgainės įrengimas Visagino katilinėje	Įrengta kogeneracinė biokuro jėgainė	2016–2019	VĮ „Visagino energija“	4 650	ES, VB, kiti fondai ir šaltiniai
3.3.1.4.	Rekonstruoti visuomeninės paskirties pastatus, diegiant energijos taupymo priemones	Apšiltintų pastatų skaičius; Įstaigų, kuriuose įdiegtos kitos energijos taupymo priemonės, skaičius	2016–2022	VSA	6 500	ES, VB, SB, kiti fondai
3.3.1.5.	Skatinti energijos taupymo priemonių diegimą daugiabučiuose namuose	Renovuotų daugiabučių namų skaičius	2016–2022	VSA, UAB „Visagino“	5 500	ES, VB, SB, kiti fondai,

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
				būstas“		privачios lėšos
3.3.1.6.	Diegti savivaldybės energetikos ūkyje atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo priemonės	Įgyvendintų projektų, susijusių su atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimu, skaičius	2016–2022	VĮ „Visagino energija“, VSA	3 000	ES, VB, SB, kiti fondai, privачios lėšos
3.3.1.7.	Siekiant efektyvinti energetikos sistemą, peržiūrėti šilumos ir dujų ūkių (infrastruktūros plėtros) specialųjį planą ir priimti atitinkamus sprendimus	Atnaujintas šilumos ir dujų ūkių (infrastruktūros plėtros) specialusis planas	2018–2019	VSA	10	SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.3.1.8.	Visuomenės informavimas, konsultavimas ir švietimas energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje	Įgyvendintų visuomenės informavimo ir švietimo priemonių skaičius	2016–2022	VSA	15	SB
3.3.1.9.	Išanalizuoti ir optimizuoti šilumos ūkį Visagino savivaldybėje	Priimtų sprendimų dėl šilumos ūkio optimizavimo skaičius	2017–2022	VST, VĮ „Visagino energija“, LR ŪM		
3.4.	<i>Tikslas. Gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas</i>					
3.4.1.	<i>Uždavinys. Didinti gyvenamosios aplinkos patrauklumą</i>					
3.4.1.1.	Visagino savivaldybės gyvenamųjų rajonų kompleksinio vystymo koncepcijų parengimas	Architektūrinių-urbanistinių idėjų konkursų organizavimas; gyventojų apklausų ir diskusijų dėl atskirų gyvenviečių kompleksinės plėtros projektų ir prioritetų skaičius	2017–2022	VSA	25	SB
3.4.1.2.	Nenaudojamų, apleistų statinių ir kitų objektų pripažinimo bešeimininkiais inicijavimas ir būtinų procedūrų įgyvendinimas; bešeimininkių statinių likvidavimas	Likviduotų bešeimininkių pastatų skaičius	2016–2022	VSA	6 000	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
3.4.1.3.	Visagino savivaldybės rekreacinės paskirties plotų tvarkymas, užtikrinant kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą	Sutvarkytų savivaldybės rekreacinės paskirties plotų kiekis, kv. m	2016–2022	VSA	480	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.4.1.4.	Mažųjų architektūrinių formų įrengimas, dinaminio fontano įrengimas	Įrengtų formų skaičius, įrengtas fontanas	2016–2022	VSA	260	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.4.1.5.	Savivaldybės kaimiškųjų vietovių infrastruktūros tvarkymas	Įgyvendintų priemonių, veiklų skaičius	2016–2022	VSA	300	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.4.1.6.	Kontroliuoti ir gerinti oro aplinkos kokybę	Įgyvendintų savivaldybės oro kokybės valdymo programos priemonių skaičius	2016–2022	VSA	100	SB
3.4.2.	<i>Uždavinys. Užtikrinti savivaldybės komunalinio ūkio priežiūrą</i>					
3.4.2.1.	Naujų kapinių su kolumbariumu įrengimas	Įrengtų naujų kapinių skaičius; įrengtų kolumbariumų skaičius	2016–2022	VSA	1 500	SB, kiti šaltiniai
3.4.2.2.	Esamų kapinių infrastruktūros priežiūra ir plėtra	Paruoštų naujų kvartalų laidojimams skaičius	2016–2022	VSA	350	SB, kiti šaltiniai
3.4.2.3.	Inžinerinių paviršinių nuotekų surinkimo ir šalinimo tinklų rekonstravimas Visagino g. atkarpoje nuo Parko g. iki Vilties g.	Rekonstruotos paviršinių (lietaus) nuotekų nuotakyno dalies (kolektoariaus) ilgis, m	2016–2022	UAB „Visagino būstas“, VSA	1 040	ES, SB
3.4.2.4.	Paviršinių (lietaus) vandens nuotekų nuotakyno sistemos tvarkymas (inventorizavimas, priežiūra ir remontas)	Paviršinių nuotekų nuotakyno priežiūra ir einamasis remontas, 53 km	2016–2022	UAB „Visagino būstas“, VSA	800	SB
3.4.2.5.	Paviršinio (lietaus) vandens nuotekų apskaitos prietaisų ir valymo įrenginių projektavimas ir įrengimas	Įrengtų paviršinio vandens nuotekų apskaitos prietaisų (2 vnt.) ir valymo įrenginių (2 vnt.) skaičius	2016–2022	UAB „Visagino būstas“, VSA	500	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.4.2.6.	Gyvūnų vedžiojimo aikštelių savivaldybės teritorijoje įrengimas	Įrengtų gyvūnų vedžiojimo aikštelių savivaldybės teritorijoje skaičius	2017–2020	VSA, privatus sektorius	80	SB, kiti fondai

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Atsakingi vykdytojai, organizatoriai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Galimi lėšų šaltiniai
3.4.2.7.	Bendrojo naudojimo teritorijų tvarkymo ir sanitarijos darbų vykdymas	Prižiūrimos, tvarkomos bendro naudojimo teritorijos	2016–2022	VSA	7 000	SB, kitos lėšos
3.4.2.8.	Aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga	Įgyvendintų priemonių skaičius	2016–2022	VSA	280	SB
3.4.3.	<i>Uždavinys. Užtikrinti atliekų tvarkymo ir šalinimo sistemos modernizavimą bei plėtrą</i>					
3.4.3.1.	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Visagino savivaldybėje	Įrengtų mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius	2016–2020	VSA	600	ES, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.4.3.2.	Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2015–2020 m. priemonių įgyvendinimas ir jų atnaujinimas	Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2015–2020 m. priemonių įgyvendinimo procentas	2016–2022	VSA, URATC	9 500	ES, VB, SB, kiti fondai ir šaltiniai
3.4.3.3.	Didinti visuomenės sąmoningumą ir gyventojų švietimą ekologijos srityje bei kelti savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje	Išplatintos informacinės medžiagos skaičius; Mokymų, kuriuose dalyvauta, skaičius	2016–2022	VSA, URATC	20	SB, ES, kiti fondai ir šaltiniai

Santrumpos:

VST – Visagino savivaldybės taryba

VSA – Visagino savivaldybės administracija

Miesto VVG – Visagino miesto vietos veiklos grupė

BĮ – savivaldybės biudžetinės įstaigos

NVO – nevyriausybinės organizacijos

SVV – smulkusis ir vidutinis verslas

IAE – VI Ignalinos atominė elektrinė

LEI – Lietuvos energetikos institutas

KTU – Kauno technologijos universitetas

KSU – Kazimiero Simonavičiaus universitetas

VTVPMC – Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras

VšĮ PSPC – VšĮ Pirminės sveikatos priežiūros centras

Visagino PK – Visagino policijos komisariatas

SPC – Visagino socialinių paslaugų centras

PVC – Visagino paramos vaikui centras

VKC – Visagino kultūros centras

VKN – Visagino kūrybos namai

MM – Visagino Č. Sasnausko menų mokykla

VPMMMC – Visagino pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras

URATC – Utenos regiono atliekų tvarkymo centras

Darbo birža – Utenos darbo biržos Visagino skyrius

TIC – Turizmo informacijos centras

III. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO STEBĖSENOS (PRIEŽIŪROS) SISTEMA

1. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO STEBĖSENOS (PRIEŽIŪROS) SISTEMOS BENDROSIOS NUOSTATOS

Siekiant užtikrinti Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimą, parengta Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano stebėsenos (priežiūros) sistema. Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano priežiūros sistema patvirtinta Visagino savivaldybės tarybos sprendimu kartu su Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginiu plėtros planu.

Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano priežiūros (stebėsenos) sistema – tai sisteminis aplinkos, susietos su patvirtinto strateginio plėtros plano įgyvendinimo metu atsirandančiais kiekybiniais ir kokybiniais pokyčiais, stebėjimo ir vertinimo procesas, kurio metu periodiškai parengiama situacijos vertinimo ataskaita (strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaita).

Strateginio plėtros plano stebėsenos (priežiūros) sistemos pagrindinė funkcija – užtikrinti, kad užsibrėžti plane tikslai būtų pasiekti bei atitiktų tuos lūkesčius, kurie buvo numatyti. Strateginio plėtros plano įgyvendinimo priežiūra – tai sistemingas duomenų apie plano įgyvendinimo rezultatus (vertinimo kriterijus) fiksavimas ir plano įgyvendinimo ataskaitų rengimas.

Strateginio plėtros plano stebėsenos (priežiūros) sistema leidžia:

- kontroliuoti strateginio plėtros plano įgyvendinimo eigą;
- imtis prevencinių priemonių nenumatytų neatitikimų atsiradimui;
- užtikrinti strateginio plėtros plano poveikio bei pasiektų rezultatų sklaidą Visagino savivaldybės gyventojams (atskiriems asmenims, jų grupėms, visuomenės organizacijoms ir kt.) ir verslo subjektams;
- funkcionuoti savivaldybės institucijų atskaitomybės mechanizmui prieš savivaldybės gyventojus;
- kryptingai atlikti strateginio plėtros plano korekciją pasikeitus socialinei ir ekonominei situacijai ar įvykus kitiems jai įtakos turintiems pokyčiams.

Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano stebėsenos (priežiūros) sistemos pagrindinės sudedamosios dalys yra šios:

- Strateginio plėtros plano priežiūros **institucinė struktūra**;
- Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ir **priežiūros procesas ir plano koregavimas**;
- Strateginio plėtros plano **rodiklių sistema**.

Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano priežiūros (stebėsenos) sistemoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1K-330 „Dėl Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodikos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir Strateginio planavimo Visagino savivaldybėje organizavimo tvarkos apraše, patvirtintame Visagino savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. TS-26 „Dėl Strateginio planavimo Visagino savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. SAVIVALDYBĖS PLANAVIMO DOKUMENTAI

Savivaldybėje rengiami strateginio planavimo dokumentai klasifikuojami į ilgalaikius, vidutinės trukmės bei trumpalaikius. Visagino savivaldybėje yra rengiami šie savivaldybės strateginio planavimo dokumentai: savivaldybės strateginis plėtros planas, atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos ir savivaldybės strateginis veiklos planas. Atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos rengiamos tik tais atvejais, kai tokių planavimo dokumentų rengimas numatytas įstatyme.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Strateginių plėtros ir veiklos planų poveikis savivaldybės plėtrai labai svarbus. Turėdama savivaldybės plėtros viziją, savivaldybės administracija gali sėkmingai ir kryptingai planuoti savo veiklą, turi daugiau galimybių pasinaudoti Europos Sąjungos fondų lėšomis ir iš anksto pradėti rengti reikalingą dokumentaciją. Strateginiai plėtros ir veiklos planai yra svarbūs dokumentai norint efektyviai planuoti savivaldybės veiklą, taip pat jie yra laikomi vienu iš prioritetų gaunant Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansinę paramą. Strateginis plėtros ir veiklos planavimas yra viena svarbiausių priemonių, padedančių pasiruošti pokyčiams ir numatyti artimesnius bei tolimesnius savivaldybės veiklos žingsnius.

Visagino savivaldybės planavimo dokumentų sistemą sudaro:

1. teritorijų planavimo dokumentai, kurie rengiami teisės aktų nustatyta tvarka;
2. savivaldybės strateginis plėtros planas (rengiamas septynerių metų laikotarpiui);
3. savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programos;
4. savivaldybės švietimo įstaigų strateginiai planai;
5. savivaldybės strateginis veiklos planas (rengiamas trejų metų laikotarpiui, bet tikslinamas kiekvienais metais);
6. finansų planavimo dokumentai (savivaldybės biudžetas ir kitų finansavimo šaltinių sąmatos), kurie rengiami teisės aktų nustatyta tvarka;
7. savivaldybės administracijos, savivaldybės biudžetinių įstaigų metiniai veiklos planai (rengiami kiekvienais biudžetiniais metais).

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas bus įgyvendinamas per trumpesnės trukmės planavimo dokumentus – Visagino savivaldybės trimečius strateginius veiklos planus, savivaldybės administracijos ir savivaldybės biudžetinių įstaigų metinius veiklos planus.

3. STEBĖSENOS (PRIEŽIŪROS) SISTEMOS INSTITUCINĖ STRUKTŪRA

Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano stebėsenos (priežiūros) sistemos objektai – prioritetai, tikslai, uždaviniai ir priemonės bei vertinimo kriterijų sistema, vadovaujantis kuria yra vykdoma plėtros plano įgyvendinimo priežiūra (stebėseną). Strateginio plėtros plano stebėsenos rezultatas – kas dvejus metus teikiama ataskaita, kuri rengiama strateginio plėtros plano stebėsenos procese. Tačiau strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėsenos duomenys turi būti sistemingai renkami, analizuojami, vertinami ir laiku pateikiami siūlymai sprendimų priėmėjams.

Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano stebėsenos (priežiūros) sistemos institucinę struktūrą sudaro trys lygmenys: politinis, administracinis ir visuomeninis. Institucinės struktūros aprašymas pateikiamas 3.1 lentelėje.

3.1. lentelė. Institucinės struktūros aprašymas

Eil. nr.	Institucija	Pagrindiniai uždaviniai, įgyvendinant Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginį plėtros planą
<i>Politinis lygmuo</i>		
1.	Visagino savivaldybės taryba	Susipažįsta su Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaita, tvirtina dokumento pakeitimus ir papildymus.
2.	Visagino savivaldybės tarybos komitetai	Svarsto Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitas ir pakeitimus bei papildymus.
3.	Visagino savivaldybės Strateginio planavimo komisija (SPK)	Visagino savivaldybės tarybos sprendimu sudaryta komisija. Svarsto Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitas ir teikia išvadas, svarsto Strateginio plėtros plano pakeitimus ir papildymus, svarsto ir teikia išvadas bei pasiūlymus kitais klausimais, susijusiais su savivaldybės strategine plėtra.
<i>Administracinis lygmuo</i>		
4.	Strateginio planavimo grupė	SPG yra suformuojama iš Savivaldybės administracijos vadovybės, paskirtų skyrių vedėjų, vyriausiųjų specialistų. Grupė svarsto Strateginio

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. nr.	Institucija	Pagrindiniai uždaviniai, įgyvendinant Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginį plėtros planą
	(SPG)	plėtros plano įgyvendinimo ataskaitą administraciniu lygmeniu, teikia pasiūlymus dėl Strateginio plėtros plano koregavimo ar papildymo bei kitais klausimais, susijusiais su strategine plėtra.
5.	Visagino savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyrius	Iš savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir kitų Strateginiame plėtros plane nurodytų vykdytojų surenka informaciją apie Strateginio plėtros plano įgyvendinimo būklę, ją susistemina ir rengia Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitą. Organizuoja Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos projekto svarstymą Strateginio planavimo grupėje, Strateginio planavimo komisijoje, Savivaldybės komitetuose, sudaro galimybes su ataskaita susipažinti socialiniams ir ekonominiams partneriams, visuomenei. Surenka pasiūlymus dėl Strateginio plėtros plano koregavimo ar papildymo, teikia juos svarstyti Strateginio planavimo grupei, Strateginio planavimo komisijai, Savivaldybės tarybos komitetams bei tvirtinti Savivaldybės tarybai. Kiekvienais metais organizuoja Visagino savivaldybės trejų metų strateginio veiklos plano rengimą, remiantis Strateginiu plėtros planu.
6.	Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių vedėjai	Visagino savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyriui teikia informaciją apie struktūriniams padaliniams priskirtų vykdyti Strateginio plėtros plano dalių įgyvendinimą bei pasiūlymus dėl Strateginio plėtros plano koregavimo ar papildymo.
<i>Visuomeninis lygmuo</i>		
7.	Bendruomenė, iš dalies Strateginio planavimo komisija (kurioje yra visuomenės atstovai)	Susipažįsta su Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaita, teikia informaciją apie Strateginio plėtros plano įgyvendinimą, teikia pasiūlymus dėl Strateginio plėtros plano nuostatų koregavimo ar papildymo.

4. STEBĖSENOS PROCESAS

Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros planas yra įgyvendinamas jo priemonės, kurių patvirtinti vykdytojai yra Savivaldybės administracija ir Savivaldybės biudžetinės įstaigos, įtraukiant į Visagino savivaldybės trejų metų strateginį veiklos planą. Visagino savivaldybės trejų metų strateginis veiklos planas (toliau – SVP) yra dokumentas, kuris rengiamas kasmet ir numato savivaldybės veiklą ateinančioms trejems metams, jo rengimą ir įgyvendinimo stebėseną reglamentuoja Strateginio planavimo Visagino savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Visagino savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. TS-26 „Dėl Strateginio planavimo Visagino savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginiame plėtros plane numatytos priemonės kasmet integruojamos į Visagino savivaldybės trejų metų strateginio veiklos plano programas, kurioms skiriamas finansavimas iš Visagino savivaldybės biudžeto ir kitų finansavimo šaltinių.

Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano tikslų, uždavinių ir priemonių įgyvendinimas turi būti koordinuojamas su plane numatytų kitų vykdytojų – viešojo administravimo institucijų, valstybės įmonių ir įstaigų, visuomeninių organizacijų, privačių įmonių – planais. Rengiant Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitą, pagal galimybes informacija apie priemonių įgyvendinimą surenkama iš visų Strateginiame plėtros plane nurodytų vykdytojų.

Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimo priežiūros procesą sudaro:

1. Strateginio plėtros plano nuostatų integravimas į Strateginį veiklos planą ir metinius planus;

2. sistemingas rodiklių ir kitos informacijos apie Strateginio plėtros plano įgyvendinimą rinkimas;

3. Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos projekto parengimas, svarstymas, tvirtinimas, viešinimas (ataskaitos projektas rengiamas kas dvejus metus).

Savivaldybės administracijos skyrius, atsakingas už strateginį planavimą, Savivaldybės administracijos struktūriniais padaliniais bei kitiems Strateginio plėtros plano patvirtintiems už priemonių įgyvendinimą atsakingiems vykdytojams kasmet išsiunčia užklausimus apie Strateginio plėtros plano įgyvendinimą. Gauta informacija kaupiama ir vertinama, kas dvejus metus naudojant surinktą informaciją parengiama Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaita, kuri teikiama svarstyti ir tvirtinti Visagino savivaldybės tarybai. Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos forma tvirtinama Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

Įvertinus Strateginio plėtros plano įgyvendinimo rezultatus, gautas pastabas, papildomas ir keičiamas Strateginis plėtros planas bei Strateginis veiklos planas.

Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaita skelbiama viešai savivaldybės interneto svetainėje www.visaginas.lt.

5. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO KOREGAVIMAS

Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano keitimas ir papildymas – tai procedūra, kurios metu strateginio plano prioritetai, tikslai, uždaviniai arba priemonės yra papildomi naujais ar pakeičiami. Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano priemonės bei jų pasiekimo rodikliai (indikatoriai) gali būti keičiami kasmet. Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginis plėtros planas yra peržiūrimas kas 3–5 metus, ir tuomet gali keistis jo prioritetai, tikslai ir uždaviniai. Vizija gali keistis tik iš esmės peržiūrint ir keičiant Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginį plėtros planą.

Pasiūlymus dėl Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano pakeitimo ar papildymo gali teikti Savivaldybės tarybos nariai, Savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių vadovai, savivaldybės biudžetinės įstaigos, socialiniai ir ekonominiai partneriai, kiti suinteresuoti fiziniai ar juridiniai asmenys. Pasiūlymai dėl Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano pakeitimo ir papildymo pateikiami raštu Savivaldybės administracijos direktoriui užpildant Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą formą. Pateikti pasiūlymai apsvaustomi Strateginio planavimo grupėje, Strateginio planavimo komisijoje bei Savivaldybės tarybos komitetuose. Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano pakeitimus ir papildymus tvirtina Savivaldybės taryba.

6. VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VERTINIMO KRITERIJŲ SISTEMA

Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano priežiūros (stebėsenos) sistemos apraše numatyta trijų lygių kiekybinių ir kokybinių vertinimo kriterijų sistema, kuria naudojantis kontroliuojamas Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano priemonių įgyvendinimas. Strateginio plėtros plano įgyvendinimo stebėsenai vykdyti nustatyti prioritetų, tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai:

- **Efekto vertinimo kriterijai (prioritetų rodikliai)** parodo Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimo poveikį savivaldybės raidai ir galimybes pasiekti viziją;
- **Rezultato vertinimo kriterijai (tikslų rodikliai)** rodo ilgalaikius Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimo rezultatus, kuriuos planuojama pasiekti įgyvendinant Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano tikslus;

- **Produkto vertinimo kriterijai (uždavinių rodikliai)** rodo, kokie rezultatai bus pasiekti, įgyvendinus Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano uždavinius.

Siekiant užtikrinti Strateginio plėtros plano stebėsenos sistemos efektyvumą, tai yra padaryti ją veiksmingu įrankiu tobulinti strateginio planavimo dokumentams, vertinimo kriterijai buvo parinkti atsižvelgiant į jų apskaičiavimo sudėtingumą (buvo siekiama nustatyti tokius kriterijus, kurie yra nesudėtingai apskaičiuojami) ir suderinamumą su kitų valstybės ir savivaldybės planavimo dokumentų stebėsenos rodikliais. Sudarant rodiklių sistemą, kaip atskaitos tašku vadovaujamosi 2015 m. duomenimis, jei 2015 m. duomenų dar nėra pateikta, tuomet – 2014 m. duomenimis. Už vertinimo kriterijų yra atsakingas atitinkamas Savivaldybės administracijos skyrius, institucija. Kiekvienam vertinimo kriterijui yra nurodoma siekiamybė 2022 m. (siekiami rodiklio reikšmė). Trijų lygių rodiklių formuluotės, jų esamos ir siekiamos reikšmės lentelių forma pateikiamos Visagino savivaldybės strateginio plėtros plano priežiūros (stebėsenos) sistemos priede.

Taip pat kiekvienai priemonei yra numatytas mažiausiai vienas rodiklis, parodantis jos įgyvendinimo rezultatą (priemonės įgyvendinimo rodiklis (indikatorius)). Ši informacija pateikta Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano priemonių plane.

Vertinimo kriterijų pasiekiamumo informacija renkama kiekvienais metais ir pagrindiniai pasiekimo rezultatai pateikiami Strateginio veiklos plano įgyvendinimo ataskaitoje. Teikiant Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitą (kas dvejus metus), pateikiamos vertinimo kriterijų pasiekimo tendencijos, Strateginio plėtros plano įgyvendinimo lygis ir jo poveikis Visagino savivaldybei. 2023 m. pradžioje atliekamas galutinis pasiektų rezultatų, įgyvendinant Visagino savivaldybės 2016–2022 m. strateginį plėtros planą, vertinimas, analizuojant per 7 metus pasiektus rezultatus (siekiami reikšmė – „gerai“, pasiekta geresnė reikšmė – „labai gerai“, pasiekta blogesnė reikšmė – „blogai“, kai reikšmė tokia pati arba blogesnė, nei buvo periodo pradžioje (tai yra 2016 m.), – „labai blogai“).

Rodikliai, nustatyti įgyvendinant strateginį plėtros planą, gali būti koreguojami ar papildomi pagal poreikį.

VISAGINO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VERTINIMO KRITERIJAI

1 lentelė. Efekto vertinimo kriterijai (vizijos, prioritetų rodikliai)

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas, mato vienetas	Duomenų šaltinis	Atsakomybė už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
I PRIORITETAS. KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA					
1.	1-E-1. Veikiančių ūkio subjektų skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, vnt.	SD	SPIVS	21,0 (2015 m. pradžioje)	didėjantis, 23–25
2.	1-E-2. Visagino savivaldybės biudžeto pajamos, tenkančios vienam gyventojui, Eur	SD	SPIVS	802 Eur (2014 m.)	800–1000 Eur
3.	1-E-3. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui (Eur), ir santykis su šalies vidurkiu, proc.	SD	SPIVS	371 Eur (8,6 proc. šalies vidurkio) (2013 m.)	10 proc. šalies vidurkio
4.	1-E-4. Materialinės investicijos vienam gyventojui (Eur) ir santykis su šalies vidurkiu, proc.	SD	SPIVS	4303 Eur (247 proc. šalies vidurkio) (2013 m.)	ne mažiau kaip 100,0 proc.
5.	1-E-5. Vidutinė metinė registruotų bedarbių dalis iš darbingo amžiaus gyventojų, proc.	Lietuvos darbo birža	SPIVS	13,1 proc. (2014 m.)	≤ šalies vidurkiui
6.	1-E-6. Naujai įregistruotų įmonių skaičiaus didėjimas, proc.	Juridinių asmenų registras	SPIVS	37 (2014 m.)	palyginti su 2015 m. padidėjo 20 proc.
II PRIORITETAS. AUKŠTOS, EUROPOS SĄJUNGOS LYGĮ ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS					
7.	2-E-1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius Visagino savivaldybės teritorijoje, jo metinis pokytis, proc.	SD	SPIVS	20 249 (2015 m. pradžioje)	sustabdyta gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija
8.	2-E-2. Jaunų žmonių (iki 29 m. amžiaus) dalis bendroje gyventojų skaičiaus struktūroje, proc.	SD	SPIVS	29 proc. (2015 m. pradžioje)	32 proc.
9.	2-E-3. 1 000 gyventojų tenkanti natūrali gyventojų kaita, vnt.	SD	SPIVS	- 0,6 (2014 m.)	teigiamas rodiklis
10.	2-E-4. Migracijos saldo (atvyko +, išvyko -)	SD	SPIVS	- 366 (2014 m.)	teigiamas rodiklis
11.	2-E-5. Bendro vidutinio mėnesio darbo užmokesčio (neto) santykis su šalies vidurkiu, proc.	SD	SPIVS	105,3 proc. (2014 m.)	nemažėjantis
12.	2-E-6. Abiturientų, įstojusių į aukštąsias mokyklas, dalis palyginti su visų abiturientų skaičiumi; iš jų – į Lietuvos aukštąsias mokyklas, proc.	ŠKSS	ŠKSS	n. d.	75 proc. (iš jų 80 proc. į Lietuvos aukštąsias mokyklas)
13.	2-E-7. Kultūros renginiuose dalyvavusių dalyvių skaičius, tūkst. dalyvių	ŠKSS	ŠKSS	72,87 tūkst. dalyvių	ne mažiau kaip 85 tūkst. dalyvių
14.	2-E-8. Gyventojų, dalyvaujančių sporto ir sveikatingumo renginiuose, dalis palyginti su savivaldybės gyventojų skaičiumi, proc.	SD	ŠKSS	19,6 proc.	didėjantis, ne mažiau kaip 25 proc.
15.	2-E-9. Sveikatos priežiūros specialistų (gydytojų, slaugytojų, odontologų) skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų, ir santykis su šalies vidurkiu, proc.	SD	SPS	36,0 (78 proc. šalies vidurkio) (2014 m.)	90 proc. šalies vidurkio

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas, mato vienetas	Duomenų šaltinis	Atsakomybė už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
16.	2-E-10. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius palyginti su gyventojų skaičiumi, proc.	SD	SPS	6,76 proc. (daugiau už šalies vidurkį, kuris yra 4,78 proc.) (2014 m.)	ne didesnis nei šalies vidurkis
17.	2-E-11. Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas metų pradžioje (100 15–59 metų amžiaus gyventojų tenka 0–14 m., 60 m. ir vyresnių amžiaus gyventojų)	SD	SPS	39 (2015 m. pradžioje)	ne daugiau kaip 45 žmonės
18.	2-E-12. Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius 100 000 gyventojų, vnt.	SD	SPIVS	2028,8 (2014 m.)	ne daugiau kaip 2000
19.	2-E-13. Visagino savivaldybės indeksas	Laisvosios rinkos institutas	SPIVS	38 vieta tarp 54 mažųjų savivaldybių (2015 m.)	pakilti ne mažiau kaip iki 25–30 vietos
III PRIORITETAS. SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS					
20.	3-E-1. Vienam gyventojui tenkantis į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, kg	SD	VŪVSS	28,3 kg (2013 m.)	25–30 kg
21.	3-E-2. Išduotų statybos leidimų skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, vnt.	ATPS	ATPS	0,6 (2014 m.)	0,7
22.	3-E-3. Šilumos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis, proc.	VŪVSK	VŪVSS	32 proc. (2015 m.)	60 proc.
23.	3-E-4. Įgyvendintų infrastruktūros modernizavimo projektų, gavusių ES, valstybės biudžeto ir / ar kitų fondų paramą, skaičius, vnt.	SPIVS	SPIVS	nematuojama	10

2 lentelė. Rezultato ir produkto vertinimo kriterijai (tikslų ir uždavinių rodikliai)

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
I PRIORITETAS. KONKURENCINGO VERSLO SKATINIMAS IR VIETINĖS EKONOMIKOS TVARI PLĖTRA					
1.1.	Tolygi verslo plėtra ir galimybių investicijoms formavimas	1.1-R-1. Pritrauktų naujų investuotojų skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	3
		1.1-R-2. Naujai įregistruotų ir išregistruotų smulkių ir vidutinių įmonių saldo, vnt.	SPIVS	- 25 (2014 m.)	teigiamas
1.1.1.	Sudaryti sąlygas inovatyviai pramonei ir verslui vystyti Visagino savivaldybėje	1.1.1-P-1. Sutvarkyta ir pritaikyta verslui teritorija, ha	SPIVS	nematuojama	8,9 ha
1.1.2.	Inžinerijos kompetencijų ir savivaldybės infrastruktūros pritaikymas verslo ir taikomojo mokslo plėtrai Visagine	1.1.2-P-1. Pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių tarp vietos verslo, švietimo ir taikomojo mokslo organizacijų bei verslo atstovų skaičius, vnt.	SPIVS, JS	nematuojama	3
		1.1.2-P-2. Inicijuotų bandomųjų projektų, kuriuose dalyvautų mokslo, verslo atstovai, VĮ IAE bei kitos organizacijos, skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	2
		1.1.2-P-3. Naujai įkurtų / pradėjusių veikti Visagino savivaldybėje įmonių, dirbančių informacinių technologijų srityje, skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	4
1.1.3.	Sukurti patrauklios investavimui savivaldybės įvaizdį, stiprinti bendradarbiavimą su	1.1.3-P-1. Sukurta ir nuolat administruojama interneto svetainė skirta investuotojams / darbdaviams / darbuotojams, vnt.	BS, SPIVS	neįkurta	įkurta 1

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
	potencialiais investuotojais	1.1.3-P-2. Organizuotų verslo pritraukimo bei investicijų skatinimo klausimais renginių skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	4
1.1.4.	Formuoti efektyviai veikiančią verslo paramos sistemą, skatinant verslumą ir gyventojų užimtumą	1.1.4-P-1. Paremtų Visagino savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių skaičius (pagal savivaldybės SVV rėmimo programą), vnt.	SPIVS	nematuojama	70
		1.1.4-P-2. Išduotų verslo liudijimų skaičiaus didėjimas, proc.	SPIVS	1117 (2014 m.)	palyginti su 2015 m. padidėjo 15 proc.
		1.1.4-P-3. Išduotų individualios veiklos pažymų skaičiaus didėjimas, proc.	SPIVS	126 (2014 m.)	palyginti su 2015 m. padidėjo 15 proc.
		1.1.4-P-4. Sukurtos infrastruktūros, skatinant SVV, skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	1
		1.1.4-P-5. Verslumo lygis (veikiančių SVV įmonių skaičius, tenkantis 1000-iai gyventojų), vnt.	SPIVS	14,77 (2014 m.)	palyginti su 2015 m. padidėjo 20 proc.
1.1.5.	Kvalifikuotos darbo jėgos ir potencialo formavimas	1.1.5-P-1. Kasmet organizuotų mokymų verslininkams skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	5–7
		1.1.5-P-2. Nekvalifikuotų bedarbių skaičiaus mažėjimas, proc.	SPIVS	600 asm. (2015 m. pradžioje)	sumažėjo 10 proc.
1.2.	Skatinti atvykstamąjį ir vietinį turizmą, pristatant Visaginą kaip nepažintą turistinį kraštą	1.2-R-1. Įkurtų turizmo informacijos centrų skaičius, vnt.	SPIVS	neįkurtas	įkurtas
		1.2-R-2. Apgyvendintų turistų (Lietuvos gyventojų ir užsieniečių) skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	SPIVS	134,9 (2014 m.)	palyginti su 2015 m. padidėjo 20 proc.
1.2.1.	Skatinti turizmo konkurencingumą, vykdant aktyvią paslaugų rinkodarą	1.2.1-P-1. Įdiegtų inovatyvių turizmo rinkodaros priemonių skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	ne mažiau kaip 5
		1.2.1-P-2. Parodų, kuriuose buvo reprezentuotas Visagino savivaldybės turizmo sektorius, skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	ne mažiau kaip 5
1.2.2.	Kryptingai vystyti turizmo sektorių, išnaudojant turimą infrastruktūrą ir potencialą	1.2.2-P-1. Sukurta mobili aplikacija, gerinanti orientavimosi mieste sistemą, vnt.	SPIVS	0	1
		1.2.2-P-2. Sukurtų turizmo maršrutų skaičius, vnt.	SPIVS, ŠKSS	nematuojama	ne mažiau kaip 5
		1.2.2-P-3. Kasmet organizuotų stovyklų skaičius, vnt.	SPIVS, ŠKSS	nematuojama	ne mažiau kaip 3
1.2.3.	Visagino daugiataučio kultūros paveldo ir tradicijų perdavimas per turizmo ir edukacines veiklas	1.2.3-P-1. Parengtų edukacinių programų skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	ne mažiau kaip 5
II PRIORITETAS. AUKŠTOS, EUROPOS SAJUNGOS LYGI ATITINKANČIOS, VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS KŪRIMAS					
2.1.	Socialinės rizikos židinių formavimosi prevencija, bendruomenės socialinės integracijos ir socialinių paslaugų prieinamumo didinimas	2.1-R-1. Gyventojų, kurie teikiamų socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą vertina gerai ir labai gerai, dalis, proc.	SPS	25 proc. (2015 m. apklausos duomenys)	ne mažiau kaip 35 proc.
		2.1-R-2. Socialinės rizikos asmenų dalis palyginti su bendru gyventojų skaičiumi, proc.	SPS	0,86 proc. (2014 m.)	ne daugiau kaip 0,8 proc.
2.1.1.	Mažinti socialinę atskirtį ir skatinti pažeidžiamos bendruomenės socialinę integraciją	2.1.1-P-1. Įkurta ir veikia mobili krizių įveikimo tarpžinybinė komanda, vnt.	SPS	neįkurta	įkurta 1
		2.1.1-P-2. Įkurtų savarankiško gyvenimo namų ir / ar grupinio gyvenimo namų Visaginėje skaičius,	SPS, SPIVS	neįkurtas	įkurtas 1

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
		vnt.			
		2.1.1-P-3. Išmokų gavėjų skaičius, vnt.	SPS	10 929 (2014 m.)	ne daugiau kaip 9 000
		2.1.1-P-4. Asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, dalis palyginti su bendru gyventojų skaičiumi, proc.	VŪVSS	0,6 proc. (2015 m. pradžioje)	0,5 proc.
		2.1.1-P-5. Kasmet finansuotų NVO, dirbančių su socialiai pažeidžiamomis asmenų grupėmis, projektų skaičius, vnt.	SPS	4 (2015 m.)	5 projektai kasmet
		2.1.1-P-6. Kasmet socialiai pažeidžiamų asmenų, aprūpintų techninės pagalbos priemonėmis, skaičius, vnt.	SPS	nematuojama	ne mažiau kaip 190
		2.1.1-P-7. Būstų ir viešųjų pastatų, pritaikytų pažeidžiamiems asmenims, skaičius, vnt.	SPS, VŪVSS	nematuojama	50 būstų / 3 pastatai
2.1.2.	Plėtoti socialinių paslaugų, pritaikytų savivaldybės gyventojų poreikiams, sistemą	2.1.2-P-1. Socialinę pagalbą į namus gaunančių žmonių dalis palyginti su poreikiu, proc.	SPS	80 proc. (2015 m.)	90 proc.
		2.1.2-P-2. Asmenų / šeimų, gaunančių integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugas, skaičius, vnt.	SPS	20	30
		2.1.2-P-3. Įkurtų šeimynų, globojančių vaikus, skaičius, vnt.	SPS	0	ne mažiau kaip 2
		2.1.2-P-4. Naujai teikiamų socialinių paslaugų skaičius, vnt.	SPS	netaikoma	ne mažiau kaip 2
2.2.	Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas, bendruomenės fizinio aktyvumo skatinimas	2.2-R-1. Gyventojų, kurie gydymo ir sveikatos priežiūros įstaigų teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą vertina gerai ir labai gerai, dalis, proc.	SPS	25 proc. (2015 m. apklausos duomenys)	ne mažiau kaip 35 proc.
		2.2-R-2. Vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė poliklinikoje ir ambulatorijoje	SPS	8,88 (2014 m.)	ne mažiau kaip 8,5
2.2.1.	Gerinti (atnaujinti) sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą	2.2.1-P-1. Įgyvendintų sveikatos priežiūros įstaigose projektų, gavusių ES, valstybės biudžeto ir / ar kitų fondų paramą, skaičius, vnt.	SPIVS	1 vykdomas (2015 m.)	5
2.2.2.	Plėsti sveikatos priežiūros paslaugas, tobulinti jų kokybę ir pasiekiamumą	2.2.2-P-1. Sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų, per metus atnaujinusių savo materialinę bazę už ne mažiau kaip 10 tūkst. Eur, skaičius	SPS, SPIVS	nematuojama	3
		2.2.2-P-2. Kasmet parengtų ir vykdomų sveikatos profilaktikos programų skaičius, vnt.	SPS	nematuojama	ne mažiau kaip 5
		2.2.2-P-3. Kasmet Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos įgyvendintų priemonių dalis, proc.	SPS	nematuojama	100 proc.
2.2.3.	Skleisti sveikos gyvensenos principus ir įgūdžius bendruomenėje	2.2.3-P-1. Įsteigtas Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, vnt.	SPS	neįsteigtas	įsteigtas 1
		2.2.3-P-2. Kasmet organizuotų įvairių visuomenės sveikatingumo stiprinimo renginių skaičius, vnt.	SPS	nematuojama	220
		2.2.3-P-3. Savivaldybėje kasmet organizuotų sporto renginių skaičius, vnt.	ŠKSS	nematuojama	ne mažiau kaip 45
2.3.	Teikti besimokančios visuomenės poreikius atitinkančias švietimo paslaugas	2.3-R-1. Pedagoginių darbuotojų bendrojo ugdymo mokyklose amžiaus vidurkio pokytis	ŠKSS	46 m.	vidutinis amžius sumažėjo bent 10 proc.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
		2.3-R-2. Neformaliojo švietimo paslaugų vaikams ir jaunimui įvairovę ir kokybę už savivaldybei prieinamą kainą užtikrinančio plano įgyvendinimas, proc.	ŠKSS	nematuojama	100
		2.3-R-3. Veikia neformaliojo švietimo įvairioms suaugusiųjų amžiaus grupėms programa, per kurią finansuojami projektai	ŠKSS	nematuojama	veikia
2.3.1.	Užtikrinti efektyvų bendrojo ugdymo mokyklų tinklą	2.3.1-P-1. Bendrojo ugdymo mokyklų, atnaujinusių savo materialinę bazę už ne mažiau kaip 10 tūkst. Eur, skaičius	ŠKSS	nematuojama	5
		2.3.1-P-2. Modernizuotų edukacinių erdvių bendrojo ugdymo mokyklose skaičius	VŪVSS, SPIVS	nematuojama	12
		2.3.1-P-3. Įgyvendintų bendrojo ugdymo kokybę skatinančių projektų skaičius	ŠKSS	nematuojama	5
		2.3.1-P-4. Tiesiogiai ugdymo funkcijoms vykdyti nereikalingų įveiktinto bendrojo ugdymo mokyklų patalpų plotas, kv. m	VŪVSS	nematuojama	200
		2.3.1-P-5. Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 m. bendrojo plano įgyvendinimas, proc.	ŠKSS	nematuojama	100
2.3.2.	Formuoti vaikų ir jaunimo poreikius tenkinančią neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę	2.3.2-P-1. Neformaliojo švietimo mokyklų, atnaujinusių savo materialinę bazę už ne mažiau kaip 10 tūkst. Eur, skaičius	ŠKSS	nematuojama	5
		2.3.2-P-2. Modernizuotų edukacinių erdvių bendrojo ugdymo mokyklose skaičius	VŪVSS, SPIVS	nematuojama	5
		2.3.2-P-3. Visų tipų mokyklų turimų sporto bazių (lauko ir vidaus) atvirumas ne pamokų / treniruočių laikui, proc.	ŠKSS	nematuojama	70
2.3.3.	Formuoti suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi paslaugų tinklą	2.3.3-P-1. Finansuotų suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi projektų skaičius	ŠKSS	nematuojama	20
		2.3.3-P-2. Į suaugusiųjų neformaliojo švietimo savivaldybėje tinklą įtrauktų partnerių-paslaugų teikėjų skaičius	ŠKSS	4	9
2.3.4.	Užtikrinti kryptingą jaunimo politikos įgyvendinimą	2.3.4-P-1. Darbo grupių, komisijų, tarybų, kurios pagal kompetenciją svarsto jaunimui aktualius klausimus ir į kurių sudėtį įtraukti jaunimo atstovai, skaičius	ŠKSS	2	ne mažiau kaip 5
		2.3.4-P-2. Veikiančių atvirų jaunimo erdvių / centrų skaičius	ŠKSS	2	nesumažėjo
		2.3.4-P-3. Įgyvendintų projektų, skatinančių šeimos vertybes, padedančių ugdyti tėvystės įgūdžius, skaičius	ŠKSS	nevertinama	3
2.4.	Sociokultūrinė integracija ir kultūros sektoriaus plėtra	2.4-R-1. Užtikrintas visų amžiaus tarpinių gyventojų įtraukimas į kūrybinę saviraišką, saviveiklą, kultūrinės edukacijos: mėgėjų meno kolektyvų, grupių, programų, projektų dalyvių statistika	ŠKSS	pagal metinę statistinę Visagino kultūros centro ataskaitą	ataskaitos skaičiai didėjantys palyginti su 2015 m.
		2.4-R-2. Dainų šventėse dalyvaujančių kolektyvų	ŠKSS	7 (2015 m.)	9

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
		skaičius, vnt.			
		2.4-R-3. Parengtas ir įgyvendinamas profesionalus informacijos apie miesto kultūrinius išteklius ir mieste vykstančius renginius sklaidos savivaldybės teritorijoje, regione, šalyje ir užsienyje veiksmų planas	ŠKSS	nėra	įvykdyta
2.4.1.	Didinti kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, skatinti gyventojų įsitraukimą bei kūrybinę saviraišką	2.4.1-P-1. Kultūros įstaigų materialinės bazės (šviesos ir garso aparatūros, kino filmų demonstravimo įrangos, IT ir kt., baldų) atnaujinimo / aprūpinimo poreikio patenkinimas, proc.	ŠKSS	nematuojama	ne mažiau kaip 50 proc.
		2.4.1-P-2. Bendrai kultūros ir švietimo įstaigų organizuojamų renginių, vykdomų projektų skaičius	ŠKSS	nematuojama	ne mažiau kaip 7
		2.4.1-P-3. Parengtas ir įgyvendinamas kino sklaidos savivaldybėje priemonių planas	VKC	nėra	vykdomas
		2.4.1-P-4. Vykusių kultūrinių mainų ir bendradarbiavimo su miestais partneriais projektų skaičius	ŠKSS	nematuojama	2
		2.4.1-P-5. Organizuotų per metus profesionalių (aukšto meninio lygio) renginių skaičius, vnt.	ŠKSS	nematuojama	9
		2.4.1-P-6. Renginių / projektų, į kurių organizavimą buvo įtraukti šalies ar užsienio profesionalūs menininkai, skaičius, vnt.	ŠKSS	1	2
2.4.2.	Atnaujinti ir plėtoti kultūros įstaigų ir kultūriniais poreikiams būtiną infrastruktūrą	2.4.2-P-1. Įgyvendintų kultūros įstaigų modernizavimo projektų, gavusių ES, valstybės biudžeto ir / ar kitų fondų paramą, skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	2
2.4.3.	Ugdyti gyventojų pilietiškumą ir puoselėti tautinių bendruomenių identitetą	2.4.3-P-1. Savivaldybės teritorijos bendruomenių įgyvendintų sociokultūrinių iniciatyvų skaičius	ŠKSS	nematuojama	ne mažiau kaip 5
		2.4.3-P-2. Įsigyta tautinių kostiumų, jų detalių, muzikos instrumentų	ŠKSS	nematuojama	poreikis patenkintas ne mažiau kaip 50 proc.
		2.4.3-P-3. Organizuotų visoms amžiaus grupėms bei visų tautybių gyventojams skirtų renginių, programų, projektų, skatinančių pilietiškumą, patriotizmą, sociokultūrinę integraciją, skaičius	ŠKSS	nematuojama	ne mažiau kaip 7
2.5.	Viešojo administravimo sistemos gerinimas, veiklos efektyvumo didinimas	2.5-R-1. Biudžeto skola palyginti su pajamomis, proc.	FS	20,7 proc. (2014 m.)	20 proc.
		2.5-R-2. Pasirašytų bendrų viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės sutarčių skaičius, vnt.	JS	nematuojama	1
		2.5-R-3. Elektroniniu būdu teikiamų paslaugų dalis palyginti su visų paslaugų skaičiumi, proc.	BS	8 proc. (2015 m.)	60 proc.
		2.5-R-4. Gyventojų, kurie savivaldybės administracijos veiklą vertina gerai ir labai gerai, dalis, proc.	BS	44 proc. (2015 m. apklausa)	ne mažiau kaip 55 proc.
2.5.1.	Didinti viešąsias paslaugas teikiančių organizacijų ir asmenų kompetenciją ir skatinti jų atsakomybę	2.5.1-P-1. Metinė kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių politikų, savivaldybės administracijos darbuotojų dalis, proc.	JS	nematuojama	80 proc.

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
		2.5.1-P-2. Metinė kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių gydytojų, bendrosios praktikos slaugytojų dalis, proc.	SPS	nematuojama	80 proc.
		2.5.1-P-3. Metinė kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių socialinių darbuotojų dalis, proc.	SPS	nematuojama	80 proc.
		2.5.1-P-4. Metinė kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių švietimo srityje dirbančių darbuotojų dalis, proc.	ŠKSS	nematuojama	80 proc.
		2.5.1-P-5. Metinė kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių kultūros srityje dirbančių darbuotojų dalis, proc.	ŠKSS	nematuojama	80 proc.
		2.5.1-P-6. Metinė kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavusių sporto srityje dirbančių darbuotojų dalis, proc.	ŠKSS	nematuojama	80 proc.
2.5.2.	Gerinti visuomenei teikiamų paslaugų kokybę, didinant jų atitikimą visuomenės poreikiams ir vystant išmanaus miesto koncepciją	2.5.2-P-1. Laiku neišnagrinėtų gyventojų prašymų dalis, proc.	BS	5 proc. (2014 m.)	1 proc.
		2.5.2-P-2. Organizuotų apklausų, skirtų nustatyti teikiamų viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo lygi, skaičius	BS	nematuojama	atliekama kiekvienais metais, 7 vnt.
		2.5.2-P-3. Administracinės naštos mažinimo priemonių plano įgyvendinimo dalis, proc.	BS	nematuojama	100 proc.
		2.5.2-P-4. Įdiegtų elektroninės demokratijos ir teikiamų paslaugų gerinimo priemonių skaičius, vnt.	BS	nematuojama	4
2.5.3.	Planavimo ir kontrolės procesų tobulinimas, užtikrinant tolygų savivaldybės vystymą	2.5.3-P-1. Parengtų, atnaujintų įvairių planavimo dokumentų skaičius, vnt.	SPIVS, VŪVSS	nematuojama	12
		2.5.3-P-2. Parengtų, atnaujintų teritorijos planavimo dokumentų skaičius, vnt.	ATPS	nematuojama	7
2.6.	Saugios savivaldybės kūrimas ir plėtojimas	2.6-R-1. Gyventojų pasitikėjimo policija Visagino savivaldybėje procentas	BS	n. d.	ne mažiau kaip 60 proc.
		2.6-R-2. Užtikrintas vaizdo sistemos funkcionavimas	SPIVS, VŪVSS	taip	taip
		2.6-R-3. Iširtų nusikalstamų veikų dalis, proc.	SPIVS, VŪVSS	79 proc. (2014 m.)	85 proc.
2.6.1.	Kurti ir plėtoti saugią aplinką Visagino savivaldybėje	2.6.1-P-1. Įgyvendintų projektų, programų nusikalstamumo prevencijos ir saugumo stiprinimo srityje skaičius, vnt.	VŪVSS	nematuojama	kiekvienais metais po 8 projektus
		2.6.1-P-2. Įrengtų eismo saugumą ir reguliavimą didinančių priemonių skaičius, vnt.	VŪVSS	nematuojama	20
		2.6.1-P-3. Įrengta saugaus eismo ir nusikalstamų veikų prevencijos klasė, vnt.	VŪVSS	neįrengta	įrengta
		2.6.1-P-4. Lopšelių-darželių, vaikų žaidimo aikštelių, kuriuose atnaujintas / įrengtas aptvėrimas, vnt.	VŪVSS	0	5
III PRIORITETAS. SUBALANSUOTOS IR STABILIOS PLĖTROS VYSTYMAS, INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS					
3.1.	Patrauklių turizmo, laisvalaikio ir sporto objektų kūrimas ir efektyvus išnaudojimas	3.1-R-1. Rekonstruotų turizmo, laisvalaikio ir sporto objektų skaičius savivaldybėje, vnt.	SPIVS	nematuojama	5
		3.1-R-2. Naujai įrengtų turizmo,	SPIVS	nematuojama	4

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
		laisvalaikio ir sporto objektų skaičius savivaldybėje, vnt.			
3.1.1.	Kurti patrauklius ir efektyviai išnaudoti esamus turizmo, laisvalaikio ir sporto objektus savivaldybėje	3.1.1-P-1. Įgyvendintų turizmo, laisvalaikio ir sporto objektų įrengimo / modernizavimo projektų, gavusių ES, valstybės biudžeto ir / ar kitų fondų paramą, skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	9
		3.1.1-P-2. Įkurtas Visagino muziejus	ŠKSS	nematuojama	1
3.2.	Modernizuoti viešąją ir inžinerinę savivaldybės infrastruktūrą	3.2-R-1. Savivaldybės susisiekimo infrastruktūros rekonstrukcijos investicinių projektų skaičius, vnt.	SPIVS	nematuojama	5
		3.2-R-2. Modernizuotų inžinerinių ir gatvių apšvietimo tinklų ilgis, km	VŪVSS	nematuojama	20 km
		3.2-R-3. Magistralinių geriamojo vandens tiekimo nuostolių, skaičiuojamų lyginant su išgauto vandens kiekiu, mažėjimas, proc.	VŪVSS	33 proc. (2014 m.)	iki 20 proc.
3.2.1.	Gerinti savivaldybės susisiekimo sistemą, skatinti ekologiško transporto naudojimą	3.2.1-P-1. Rekonstruotų gatvių ilgis, km	VŪVSS	nematuojama	8,4
		3.2.1-P-2. Įrengtų / atnaujintų pėsčiųjų takų ilgis, km	VŪVSS	nematuojama	7
		3.2.1-P-3. Įrengtų / atnaujintų dviračių takų ilgis, km	VŪVSS	nematuojama	7
		3.2.1-P-4. Įrengtų elektromobilių nuomos punktų ir įkrovimo taškų skaičius	SPIVS	0	1
3.2.2.	Plėtoti ir modernizuoti savivaldybės apšvietimo tinklą	3.2.2-P-1. Pėsčiųjų perėjų, kuriose modernizuotas apšvietimas, procentas	VŪVSS, SPIVS	nematuojama	30 proc.
		3.2.2-P-2. Įdiegtų miesto gatvių apšvietimo valdymo sistemų skaičius, vnt.	VŪVSS, SPIVS	0	1
3.2.3.	Sudaryti gyventojams galimybę gauti geros kokybės geriamąjį vandenį ir buitinių nuotekų tvarkymo paslaugas	3.2.3-P-1. Renovuotų geriamojo tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų ilgis, km	VŪVSS	nematuojama	20
		3.2.3-P-2. Įrengta nusausinto dumblo saugykla	VŪVSS	neįrengta	įrengta
3.3.	Miesto energetinio efektyvumo didinimas mažinant patiriamus nuostolius	3.3-R-1. Šilumos kainos kintamosios dedamosios mažėjimo procentas	VŪVSS	4,79 ct/kWh (2015 m. pabaigoje)	sumažės 20 proc. (3,83 ct/kWh arba mažesnė)
		3.3-R-2. Visagino miesto centralizuoto šildymo sistema pertvarkyta į uždara	SPIVS	ne	taip
3.3.1.	Modernizuoti šilumos ūkį ir diegti energiją taupančias priemones	3.3.1-P-1. Renovuotų šilumos trasų ilgis, km	VŪVSS	nematuojama	6,3 km
		3.3.1-P-2. Įrengta kogeneracinė biokuro jėginė	VŪVSS	neįrengta	įrengta
		3.3.1-P-3. Apšiltintų visuomeninės paskirties pastatų procentas	SPIVS	67 proc. (2015 m.)	100 proc.
		3.3.1-P-4. Renovuotų daugiabučių namų skaičius	VŪVSS	0	50
3.4.	Gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas	3.4-R-1. Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2015–2020 m. priemonių įgyvendinimo procentas	VŪVSS	nematuojama	90 proc.
		3.4-R-2. Užtikrinta bendrojo naudojimo teritorijos priežiūra	ATS	100 proc.	100 proc.
3.4.1.	Didinti gyvenamosios aplinkos patrauklumą	3.4.1-P-1. Sutvarkytų savivaldybės rekreacinės paskirties plotų kiekis, ha	VŪVSS, SPIVS	nematuojama	5
		3.4.1-P-2. Likviduotų šešėmininkų pastatų skaičius, vnt.	ATPS, VŪVSS	nematuojama	2

Visagino savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas

Eil. Nr.	Tikslo / uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus, mato vienetas	Atsakomybė už duomenų pateikimą**	Atskaitos taškas (esama situacija)*	Siekiamas rodiklis 2022 m.
3.4.2.	Užtikrinti savivaldybės komunalinio ūkio priežiūrą	3.4.2-P-1. Įrengtų naujų kapinių skaičius, vnt.	VŪVSS	0	1
		3.4.2-P-2. Rekonstruotų paviršinių (lietaus) nuotekų nuotakyno dalies (kolektooriaus) ilgis, m	VŪVSS	nematuojama	770
3.4.3.	Užtikrinti atliekų tvarkymo ir šalinimo sistemos modernizavimą bei plėtrą	3.4.3-P-1. Įrengtų mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius, vnt.	VŪVSS	nematuojama	80
		3.4.3-P-2. Perdirbamų ar kitaip panaudojamų komunalinių atliekų kiekis, tonos	VŪVSS	591 t (2014 m.)	ne mažiau kaip 3 295 t
		3.4.3-P-3. Sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonos	VŪVSS	n. d.	1 960 t

* vertinami 2014–2015 m. duomenys. Jei minėtų metų duomenys dar neskelbiami, tuomet vertinami 2013 m. duomenys. Jei atskaitos taškas yra nulis, jis nematuojamas.

** Santrumpos:

ATPS – Visagino savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyrius

ATS – Visagino savivaldybės administracijos Aplinkos tvarkymo skyrius

BS – Visagino savivaldybės administracijos Bendrasis skyrius (Kanceliarija)

FS – Visagino savivaldybės administracijos Finansų skyrius

JS – Visagino savivaldybės administracijos Juridinis skyrius

SPIVS – Visagino savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyrius

SPS – Visagino savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius

ŠKSS – Visagino savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius

VŪVSS – Visagino savivaldybės administracijos Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyrius